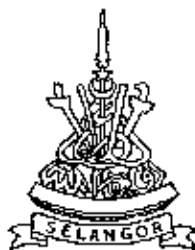

Senarai Kandungan Enakmen

Bil.	Enakmen Ibu
1.	Syariah Criminal Procedure (State Of Selangor) 2003 Enakmen Tatacara Jenayah Syariah (Negeri Selangor) 2003
2.	Syariah Court Evidence (State Of Selangor) Enactment 2003 Enakmen Keterangan Mahkamah Syariah (Negeri Selangor) 2003
3.	Revision of Laws (State of Selangor) Enactment 2003 Enakmen Penyemakan Undang-Undang (Negeri Selangor) 2003
4.	Fisheries Act (Adoption) Enactment 2005 Enakmen (Pemakaian) Akta Perikanan 2005
5.	Selangor State Parks Corporation Enactment 2005 Enakmen Perbadanan Taman Negeri Selangor 2005
6.	Petaling Jaya City Council Enactment 2006 Enakmen Majlis Bandaraya Petaling Jaya 2006
7.	Poultry Farming (State Of Selangor) Enactment 2007 Enakmen Perladangan Unggas (Negeri Selangor) 2007

**ENAKMEN TATACARA JENAYAH
SYARIAH (NEGERI SELANGOR) 2003**

**SYARIAH CRIMINAL PROCEDURE
(STATE OF SELANGOR)
ENACTMENT 2003**

NEGERI SELANGOR

Warta Kerajaan

DITERBITKAN DENGAN KUASA

GOVERNMENT OF SELANGOR GAZETTE

PUBLISHED BY AUTHORITY

Jil. 56
No. 15

24hb Julai 2003

*TAMBAHAN No. 2
ENAKMEN*

Enakmen yang berikut yang telah diluluskan oleh Dewan Undangan Negeri, Selangor, pada 28 April 2003, adalah diisytiharkan untuk makluman umum:

No. Enakmen	Tajuk ringkas	Muka Surat
3	Enakmen Tatacara Jenayah Syariah (Negeri Selangor) 2003	295

The following Enactment passed by the Legislative Assembly, Selangor, on the 28 April 2003, is published for general information:

Enactment No.	Short title	Page
3	Syariah Criminal Procedure (State of Selangor) Enactment 2003	417

ENAKMEN TATACARA JENAYAH SYARIAH (NEGERI SELANGOR) 2003

SUSUNAN SEKSYEN

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Seksyen

1. Tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa
2. Tafsiran
3. Perbicaraan kesafahan oleh Mahkamah

BAHAGIAN II

PERUNTUKAN AM TENTANG MAHKAMAH JENAYAH

4. Mahkamah
5. Mahkamah hendaklah terbuka
6. Orang ramai tidak boleh hadir dalam hal tertentu
7. Bidang kuasa jenayah Hakim

BAHAGIAN III

PERUNTUKAN AM YANG LAIN

BAB 1

DARIHAL MAKLUMAT KEPADA HAKIM DAN PEGAWAI PENGUATKUASA AGAMA

8. Bila orang awam hendaklah membantu Hakim, dll.
9. Orang awam hendaklah memberikan maklumat tentang perkara tertentu

BAB 2

DARIHAL MENANGKAP, MELARIKAN DIRI DAN MENANGKAP SEMULA

10. Penangkapan: bagaimana dibuat
11. Menggeledah tempat yang dimasuki oleh orang yang hendak ditangkap

Seksyen

12. Memeriksa orang di tempat yang digeledah menurut waran
13. Kuasa untuk memecah buka mana-mana tempat bagi maksud pembebasan
14. Tidak boleh dikenakan sekatan yang tak perlu dan cara memeriksa seseorang
15. Memeriksa orang yang ditangkap
16. Kuasa untuk menyita senjata berbahaya
17. Memeriksa orang untuk mendapatkan nama dan alamat
18. Menangkap tanpa waran
19. Enggan memberikan nama dan kediaman
20. Orang yang ditangkap oleh Pegawai Masjid: bagaimana hendak diperlakukan
21. Memburu pesalah
22. Bagaimana orang yang ditangkap hendaklah diperlakukan dan penahanan yang melebihi dua puluh empat jam
23. Melepaskan orang yang ditangkap
24. Kesalahan yang dilakukan di hadapan Hakim
25. Penangkapan oleh atau di hadapan Hakim
26. Kuasa untuk memburu dan menangkap semula
27. Peruntukan seksyen 11 dan 13 hendaklah terpakai bagi penangkapan di bawah seksyen 26

BAB 3

DARIHAL PROSES UNTUK MEMAKSA KEHADIRAN

Saman

28. Bentuk saman dan penyampaian
29. Saman: bagaimana disampaikan
30. Tatacara bila penyampaian diri tidak dapat dilaksanakan
31. Bukti penyampaian

Waran Tangkap

32. Bentuk waran tangkap

Seksyen

33. Mahkamah boleh mengarahkan jaminan yang hendak diambil melalui pengendorsan di atas waran
34. Waran; kepada siapa diarahkan
35. Pemberitahuan tentang isi waran
36. Orang yang ditangkap hendaklah dibawa ke hadapan Mahkamah tanpa kelengahan
37. Tatacara tentang penangkapan orang yang terhadapnya waran dikeluarkan

*Kaedah-Kaedah lain mengenai Saman
Kehadiran dan Waran Tangkap*

38. Pengeluaran waran sebagai ganti atau tambahan kepada saman
39. Saman kehadiran dan waran tangkap boleh dilaksanakan di mana-mana bahagian di Malaysia
40. Kuasa untuk mengambil bon kehadiran
41. Penangkapan kerana pelanggaran bon kehadiran

BAB 4

DARIHAL PROSES UNTUK MEMAKSA PENGEMUKAAN
DOKUMEN DAN HARTA ALIH YANG LAIN DAN BAGI
PENEMUAN ORANG YANG DIKURUNG DENGAN SALAH

42. Saman untuk mengemukakan dokumen atau benda lain
43. Peruntukan seksyen 28 hingga 31 hendaklah terpakai

Waran Geledah

44. Bila waran geledah boleh dikeluarkan
45. Kuasa untuk membataskan waran geledah
46. Hakim boleh mengeluarkan waran yang memberi kuasa menggeledah untuk mencari keterangan mengenai kesalahan
47. Bentuk waran geledah
48. Menggeledah untuk mencari orang yang dikurung dengan salah
49. Orang yang menjaga tempat tertutup hendaklah membenarkan pengeledahan
50. Hakim yang mengeluarkan waran geledah boleh hadir ketika ia dilaksanakan

Seksyen

51. Hakim boleh mengarahkan penggeledahan di hadapannya
52. Senarai segala benda yang disita hendaklah dibuat dan ditandatangani
53. Penghuni hendaklah hadir ketika penggeledahan

BAHAGIAN IV

MAKLUMAT KEPADA PEGAWAI PENGUATKUASA AGAMA
DAN KUASA MEREKA UNTUK MENYIASAT

54. Maklumat
55. Tatacara
56. Penerimaan salinan diperakui akan maklumat sebagai keterangan
57. Tatacara jika kesalahan boleh tangkap disyaki
58. Kuasa untuk menghendaki kehadiran saksi
59. Pemeriksaan saksi oleh Pegawai Penguatkuasa Agama
60. Pernyataan kepada Pegawai Penguatkuasa Agama tidak boleh diterima sebagai keterangan
61. Tiada dorongan boleh diberikan
62. Kuasa untuk merekodkan pernyataan dan pengakuan salah
63. Penggeledahan oleh Pegawai Penguatkuasa Agama
64. Pegawai Penguatkuasa Agama boleh menghendaki bon kehadiran pengadu dan saksi
65. Buku harian mengenai prosiding dalam penyiasatan
66. Laporan Pegawai Penguatkuasa Agama

BAHAGIAN V

PROSIDING DALAM PENDAKWAAN

BAB I

DARIHAL BIDANG KUASA MAHKAMAH
DALAM PERBICARAAN

67. Tempat biasa bagi perbicaraan
68. Tertuduh boleh dibicarakan di tempat di mana perbuatan dilakukan atau di mana akibat berikutan

Seksyen

69. Tempat perbicaraan jika perbuatan menjadi suatu kesalahan oleh sebab hubungan dengan kesalahan lain
70. Jika tempat kejadian kesalahan tak dapat ditentukan
71. Apabila timbul keraguan, Ketua Hakim Syarie hendaklah membuat keputusan

Syarat yang Dikehendaki bagi Memulakan Prosiding

72. Hakim mengambil perhatian tentang kesalahan
73. Keizinan untuk mendakwa daripada Ketua Pendakwa Syarie

BAB 2

DARIHAL ADUAN KEPADA HAKIM

74. Pemeriksaan pengadu
75. Penangguhan pengeluaran proses
76. Menolak aduan
77. Pengetuaran proses

BAB 3

DARIHAL PERTUDUHAN

78. Bentuk pertuduhan
79. Butir-butir tentang waktu, tempat dan orang
80. Bila cara melakukan kesalahan mesti dinyatakan
81. Pengertian perkataan yang digunakan dalam pertuduhan untuk memperihalkan kesalahan
82. Kesan kesilapan
83. Mahkamah boleh meminda atau menambah pertuduhan
84. Bila perbicaraan boleh diteruskan serta-merta selepas pindaan atau penambahan
85. Bila perbicaraan baru boleh diarahkan atau perbicaraan ditangguhkan
86. Menggantung prosiding jika pendakwaan kesalahan dalam pertuduhan yang dipinda menghendaki keizinan terlebih dahulu
87. Memanggil semula saksi apabila pertuduhan dipinda atau ditambah

Seksyen

88. Pertuduhan yang berasingan bagi kesalahan yang berlainan
89. Tiga kesalahan yang sama jenisnya dalam tempoh dua belas bulan boleh dipertuduh bersama
90. Perbicaraan bagi lebih daripada satu kesalahan
91. Jika diragui kesalahan apakah yang telah dilakukan
92. Bila seseorang yang dipertuduh atas satu kesalahan boleh disabitkan atas kesalahan lain
93. Orang yang dipertuduh atas suatu kesalahan boleh disabitkan kerana cuba melakukan kesalahan
94. Apabila kesalahan yang terbukti dimasukkan dalam kesalahan yang dipertuduh
95. Bila orang boleh dipertuduh bersesama

BAB 4**DARIHAL PERBICARAAN**

96. Tatacara dalam perbicaraan
97. Kuasa untuk melepaskan dengan syarat atau tanpa syarat
98. Ucapan
99. Kuasa untuk mengaward pampasan
100. Butir-butir hendaklah direkodkan
101. Pemindahan kes

BAB 5**PERUNTUKAN AM TENTANG PERBICARAAN**

102. Tatacara jika terdapat sabitan terdahulu
103. Pendakwa bolehlah berhenti daripada mendakwa selanjutnya pada mana-mana peringkat
104. Hak tertuduh untuk dibela
105. Mahkamah boleh mengemukakan soalan kepada tertuduh
106. Kes bagi pihak pendakwa hendaklah diterangkan oleh Mahkamah kepada tertuduh yang tak dibela
107. Kuasa menangguhkan atau menunda perbicaraan
108. Bertukar Hakim semasa pendengaran

Seksyen

109. Menahan pesalah yang hadir di Mahkamah

110. Hari kelepasan mingguan atau am

BAB 6

DARIHAL CARA MENGAMBIL DAN MEREKODKAN KETERANGAN DALAM PERBICARAAN

111. Keterangan hendaklah diambil di hadapan tertuduh

112. Merekodkan keterangan

113. Rekod dalam semua kes

114. Cara merekodkan keterangan

115. Menterjemahkan keterangan kepada tertuduh

116. Pemerhatian tentang tingkah laku saksi

117. Orang lain boleh diberi kuasa mengambil nota keterangan

BAB 7

DARIHAL PENGHAKIMAN

118. Cara menyampaikan penghakiman

119. Penghakiman hendaklah dijelaskan kepada tertuduh dan salinan dibekalkan

120. Penghakiman hendaklah difailkan bersama dengan rekod

BAB 8

DARIHAL HUKUMAN DAN PELAKSANAANNYA

121. Peruntukan tentang pelaksanaan hukuman pemenjaraan

122. Peruntukan tentang hukuman denda

123. Penggantungan pelaksanaan dalam kes tertentu

124. Siapa yang boleh mengeluarkan waran

125. Hukuman sebat

126. Masa melaksanakan hukuman sebat

127. Bermulanya hukuman pemenjaraan ke atas banduan yang telah sedia menjalani hukuman pemenjaraan

128. Pesalah muda

Seksyen

129. Pesalah kali pertama
130. Syarat bon
131. Pengembalian waran

BAB 9**DARIHAL PENGGANTUNGAN, PEREMITAN DAN PERINGANAN HUKUMAN**

132. Kuasa untuk menggantung atau meremitkan hukuman
133. Kuasa untuk meringankan hukuman

BAB 10**DARIHAL PEMBEBASAN ATAU SABITAN TERDAHULU**

134. Orang yang telah disabitkan atau dibebaskan tidak boleh dibicarakan semula bagi kesalahan yang sama
135. Alasan pembebasan atau sabitan terdahulu

BAHAGIAN VI**DARIHAL RAYUAN DAN PENYEMAKAN****BAB 1****DARIHAL RAYUAN KEPADA MAHKAMAH TINGGI SYARIAH**

136. Apabila akuan bersalah menghadkan hak rayuan
137. Rayuan terhadap pembebasan
138. Tatacara rayuan
139. Penghantaran rekod rayuan
140. Rayuan yang dibenarkan secara khas dalam kes tertentu
141. Penggantungan pelaksanaan sementara menanti rayuan
142. Menetapkan rayuan dalam senarai
143. Tatacara pada pendengaran
144. Ketakhadiran responden
145. Menangkap reponden dalam kes-kes tertentu
146. Keputusan mengenai rayuan
147. Perintah untuk mengambil keterangan lanjut

Seksyen

- 148. Penghakiman
- 149. Perakuan dan akibat penghakiman
- 150. Kematian pihak kepada rayuan
- 151. Kos

BAB 2

DARIHAL RAYUAN KEPADA MAHKAMAH RAYUAN SYARIAH

- 152. Bidang kuasa Mahkamah Rayuan Syariah
- 153. Notis rayuan
- 154. Rekod prosiding
- 155. Petisyen rayuan
- 156. Tatacara jika perayu di dalam penjara
- 157. Penghantaran rekod kepada Mahkamah Rayuan Syariah
- 158. Rayuan selepas tamat tempoh dan kecacatan formal
- 159. Apabila rayuan dibuat terhadap pembebasan, tertuduh boleh ditangkap
- 160. Rayuan tidak boleh berkuat kuasa sebagai penggantung pelaksanaan
- 161. Notis mengenai masa dan tempat pendengaran
- 162. Kuasa Mahkamah Rayuan Syariah
- 163. Keterangan tambahan
- 164. Penghakiman
- 165. Penghakiman atau perintah hendaklah dimaklumkan kepada Mahkamah perbicaraan
- 166. Persoalan yang dikhaskan untuk Mahkamah Rayuan Syariah
- 167. Rujukan kepada Mahkamah Rayuan Syariah atas rayuan daripada Mahkamah Rendah Syariah

BAB 3

DARIHAL PENYEMAKAN

- 168. Kuasa untuk menyemak
- 169. Kuasa untuk memerintahkan siasatan lanjut
- 170. Kuasa untuk penyemakan

Seksyen

- 171. Mendengar pihak-pihak semasa penyemakan
- 172. Perintah apabila kes disemak

BAB 4

PROSIDING DALAM KES KESALAHAN TERTENTU
YANG MENYENTUH PENTADBIRAN KEADILAN

- 173. Tatacara tentang kesalahan yang dilakukan di Mahkamah
- 174. Rekod fakta yang mewujudkan kesalahan
- 175. Tatacara alternatif
- 176. Kuasa untuk meremitkan hukuman
- 177. Keengganan untuk memberikan keterangan
- 178. Rayuan
- 179. Hakim tidak boleh membicarakan kesalahan tertentu yang dilakukan di hadapannya

BAHAGIAN VII

PERUNTUKAN TAMBAHAN

BAB 1

ORANG TAK SEMPURNA AKAL

- 180. Tatacara jika tertuduh disyaki tak sempurna akal

BAB 2

DARIHAL PENDAKWAAN

- 181. Ketua Pendakwa Syarie
- 182. Ketua Pendakwa Syarie hendaklah hadir sendiri
- 183. Pendakwaan
- 184. Menggunakan khidmat Peguam Syarie

BAB 3

DARIHAL JAMINAN

- 185. Bifa seseorang boleh dilepaskan atas jaminan
- 186. Amaun bon

Seksyen

187. Bon hendaklah disempurnakan
188. Bila orang hendaklah dilepaskan
189. Bila waran tangkap boleh dikeluarkan terhadap orang yang dijamin
190. Penjamin boleh memohon supaya bon dilepaskan
191. Rayuan

BAB 4

PERUNTUKAN KHAS YANG BERHUBUNGAN
DENGAN KETERANGAN

192. Tatacara apabila orang yang dapat memberikan keterangan material sakit tenat
193. Jika orang yang terikat untuk memberikan keterangan berniat untuk meninggalkan Malaysia
194. Laporan orang tertentu
195. Bagaimana sabitan atau pembebasan terdahulu boleh dibuktikan
196. Rekod keterangan semasa ketakhadiran tertuduh
197. Notis hendaklah diberikan bagi pembelaan *alibi*

BAB 5

PERUNTUKAN TENTANG BON

198. Deposit sebagai ganti bon
199. Tatacara mengenai pelucuthakan bon
200. Rayuan terhadap perintah

BAB 6

DARIHAL PELUPUSAN BARANG KES DAN HARTA
YANG MENJADI PERKARA KESALAHAN

201. Mahkamah hendaklah menimbangkan cara melupuskan barang kes
202. Perintah bagi pelupusan harta yang mengenainya kesalahan telah dilakukan

BAB 7

DARIHAL PEMINDAHAN KES JENAYAH

203. Kuasa Hakim Mahkamah Tinggi Syariah untuk memindahkan kes

Seksyen

204. Permohonan untuk mendapatkan pemindahan hendaklah disokong dengan affidavit

BAB 3

DARIHAL KETAKTERATURAN PROSIDING

205. Prosiding di tempat yang salah, dsb.
 206. Peninggalan membentuk pertuduhan
 207. Ketakteraturan tidak membatalkan prosiding

BAGIAN VIII

AM

208. Takrif
 209. Perlindungan pegawai
 210. Penghinaan Mahkamah
 211. Maklumat, keterangan atau pengakuan palsu
 212. Pegawai agama yang mengingkari arahan undang-undang dengan niat hendak menyebabkan bencana kepada mana-mana orang
 213. Tidak mengemukakan, dsb. dokumen kepada pegawai agama oleh seseorang yang terikat di sisi undang-undang untuk mengemukakan, dsb. dokumen itu
 214. Enggan mengangkat sumpah apabila dikehendaki dengan sewajarnya oleh pegawai agama supaya mengangkat sumpah
 215. Enggan menjawab soalan pegawai agama yang diberi kuasa untuk menyoal
 216. Enggan menandatangani pernyataan
 217. Dengan sengaja menghina atau mengganggu pegawai agama yang sedang bersidang dalam mana-mana peringkat prosiding kehakiman
 218. Affidavit bersumpah
 219. Kuasa Mahkamah untuk memanggil dan memeriksa orang
 220. Perintah bagi pembayaran pampasan
 221. Peruntukan tentang pampasan
 222. Safinan prosiding

Seksyen

223. Orang yang dilepaskan atas jaminan hendaklah memberikan alamat untuk penyampaian
224. Pampasan jika tuduhan tak berasas
225. Hakim tidak boleh bertindak jika mempunyai kepentingan
226. Keterangan
227. Borang
228. Penggunaan denda
229. Kaedah-kaedah
230. *Hukum Syarak*
231. Pemansuhan

JADUAL

SELANGOR

ENAKMEN No. 3 tahun 2003

BETA PERKENANKAN,

(MOHOR
KERAJAAN)SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan Selangor

8 Julai 2003

Suatu Enakmen untuk membuat peruntukan yang berhubungan dengan tatacara jenayah syariah bagi Mahkamah Syariah.

[ ]

MAKA INILAH UNDANG-UNDANG DIPERBUAT oleh Badan Perundangan Negeri Selangor seperti berikut:

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa

1. (1) Enakmen ini boleh dinamakan Enakmen Tatacara Jenayah Syariah (Negeri Selangor) 2003.

(2) Enakmen ini hendaklah mula berkuat kuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Duli Yang Maha Mulia Sultan melalui pemberitahuan dalam *Warta*.

Tafsiran

2. (1) Dalam Enakmen ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain—

“aduan” ertinya pengataan yang dibuat secara lisan atau bertulis kepada Hakim bahawa seseorang sama ada diketahui atau tak diketahui telah melakukan atau bersalah atas suatu kesalahan, dengan tujuan supaya tindakan diambil oleh Hakim itu di bawah Enakmen ini;

“Enakmen Pentadbiran” ertinya Enakmen Pentadbiran Undang-Undang Islam (Negeri Selangor) 2003;

“Hakim” ertinya seseorang Hakim yang dilantik di bawah subseksyen 58(1) atau 59(1) Enakmen Pentadbiran;

“kesalahan” ertinya apa-apa perbuatan atau peninggalan yang dijadikan boleh dihukum oleh mana-mana undang-undang bertulis yang menetapkan kesalahan-kesalahan terhadap rukun-rukun agama Islam dan yang atasnya Mahkamah mempunyai bidang kuasa;

“kesalahan boleh tangkap” ertinya sesuatu kesalahan yang boleh dihukum dengan pemenjaraan selama tempoh satu tahun atau lebih yang baginya pada lazimnya Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis boleh menangkap tanpa waran;

“kesalahan tak boleh tangkap” ertinya sesuatu kesalahan yang boleh dihukum dengan pemenjaraan selama tempoh kurang daripada satu tahun atau dengan denda sahaja yang baginya pada lazimnya Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis tidak boleh menangkap tanpa waran;

“Ketua Hakim Syarie” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Enakmen Pentadbiran;

“Ketua Pegawai Penguatkuasa Agama” dan “Pegawai Penguatkuasa Agama” mempunyai erti masing-masing yang diberikan kepadanya dalam Enakmen Pentadbiran;

“Ketua Pendakwa Syarie” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Enakmen Pentadbiran;

“Mahkamah” atau “Mahkamah Syariah” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Enakmen Pentadbiran;

“Majlis” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Enakmen Pentadbiran;

“Mufti” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Enakmen Pentadbiran;

“Pegawai Masjid” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Enakmen Pentadbiran;

“Peguam Syarie” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Enakmen Pentadbiran;

“Pendaftar” ertinya Ketua Pendaftar Mahkamah Rayuan Syariah, Pendaftar Mahkamah Tinggi Syariah, atau Penolong-Penolong Pendaftar Mahkamah Rendah Syariah, mengikut mana-mana yang berkenaan, yang dilantik di bawah Enakmen Pentadbiran;

“Pendakwa” ertinya Ketua Pendakwa Syarie atau Pendakwa Syarie;

“Pendakwa Syarie” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Enakmen Pentadbiran;

“Pengerusi” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Enakmen Pentadbiran;

“Pesalah muda” ertinya seseorang pesalah yang berumur lebih daripada sepuluh tahun dan kurang daripada enam belas tahun;

“saksi” tidak termasuk seseorang tertuduh.

(2) Semua perkataan dan ungkapan yang digunakan dalam Enakmen ini dan tidak ditakrifkan dalam Enakmen ini tetapi ditakrifkan dalam Akta Tafsiran 1948 dan 1967 [*Akta 388*] hendaklah mempunyai erti yang diberikan kepadanya setakat yang pengertian itu tidak bercanggah dengan *Hukum Syarak*.

(3) Bagi mengelakkan keraguan tentang identiti atau tafsiran perkataan dan ungkapan yang digunakan dalam Enakmen ini yang disenaraikan dalam Jadual Pertama, rujukan bolehlah dibuat kepada

tulisan Arab bagi perkataan dan ungkapan itu yang ditunjukkan bersepetangan dengannya dalam Jadual itu.

Perbicaraan kesalahan oleh Mahkamah

3. Segala kesalahan yang atasnya Mahkamah mempunyai bidang kuasa hendaklah disiasat dan dibicarakan mengikut peruntukan yang terkandung dalam Enakmen ini.

BAHAGIAN II

PERUNTUKAN AM TENTANG MAHKAMAH JENAYAH

Mahkamah

4. Mahkamah bagi pentadbiran keadilan jenayah syariah di Negeri Selangor ialah Mahkamah yang ditubuhkan di bawah Enakmen Pentadbiran.

Mahkamah hendaklah terbuka

5. Tertakluk kepada seksyen 6, tempat mana-mana Mahkamah bersidang bagi maksud membicarakan apa-apa kesalahan hendaklah merupakan suatu Mahkamah terbuka dan awam di mana orang ramai pada amnya boleh masuk.

Orang ramai tidak boleh hadir dalam hal tertentu

6. Seseorang Hakim yang mendengar apa-apa perkara atau prosiding boleh atas alasan khas demi polisi atau manfaat awam menurut budi bicaranya tidak membenarkan orang ramai hadir di Mahkamah itu pada mana-mana peringkat perbicaraan tetapi dia hendaklah dalam tiap-tiap hal sedemikian pada masa itu merekodkan dalam rekod prosiding itu alasan perintah itu dibuat.

Bidang kuasa jenayah Hakim

7. Tertakluk kepada Enakmen ini, tiap-tiap Hakim hendaklah mengambil perhatian dan mempunyai kuasa untuk—

- (a) mendengar, membicarakan, memutuskan dan membereskan pendakwaan bagi kesalahan yang dilakukan keseluruhannya

atau sebahagiannya di dalam bidang kuasa tempatan Hakim itu dan yang boleh diambil perhatian oleh Hakim itu;

- (b) menyiasat aduan tentang kesalahan dan memanggil dan memeriksa saksi mengenai kesalahan itu dan menyaman dan menangkap dan mengeluarkan waran bagi penangkapan penjenayah dan pesalah dan memperlakukan mereka mengikut undang-undang;
- (c) mengeluarkan waran untuk menggeledah atau menyebabkan digeledah tempat yang di dalamnya apa-apa barang atau benda yang dengannya atau mengenainya apa-apa kesalahan telah dilakukan dikatakan ada disimpan atau disembunyikan;
- (d) menghendaki orang memberikan jaminan supaya mereka berkelakuan baik mengikut undang-undang; dan
- (e) melakukan segala perkara dan benda lain yang seseorang Hakim diberi kuasa untuk melakukannya oleh mana-mana undang-undang bertulis.

BAHAGIAN III

PERUNTUKAN AM YANG LAIN

BAB I

DARIHAL MAKLUMAT KEPADA HAKIM DAN PEGAWAI PENGUATKUASA AGAMA

Bila orang awam hendaklah membantu Hakim, dll.

8. Tiap-tiap orang adalah terikat untuk membantu seseorang Hakim, Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis, yang semunasabahnya menghendaki bantuannya—

- (a) dalam menangkap atau mencegah terlepasnya mana-mana orang lain yang Hakim, Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis itu diberi kuasa untuk menangkapnya; atau
- (b) dalam mencegah suatu pecah keamanan yang timbul daripada penangkapan dan penahanan orang itu.

Orang awam hendaklah memberikan maklumat tentang perkara tertentu

9. Tiap-tiap orang yang mengetahui pelakuan atau niat mana-mana orang lain untuk melakukan apa-apa kesalahan dengan serta-merta memberikan maklumat kepada Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis yang terdekat tentang pelakuan atau niat itu.

BAB 2

DARIHAL MENANGKAP, MELARIKAN DIRI DAN MENANGKAP SEMULA

Penangkapan: bagaimana dibuat

10. (1) Dalam membuat sesuatu penangkapan Pegawai Penguatkuasa Agama, pegawai polis atau orang lain yang membuat penangkapan itu hendaklah sebenarnya menyentuh atau mengurung tubuh orang yang hendak ditangkap itu, melainkan jika orang itu menyerah diri sama ada dengan perkataan atau melalui perbuatan.

(2) Jika orang itu dengan menggunakan kekerasan menentang usaha menangkapnya atau cuba mengelakkan penangkapan itu, pegawai atau orang lain itu bolehlah menggunakan segala langkah yang perlu untuk melaksanakan penangkapan itu.

(3) Tiada apa-apa jua dalam seksyen ini memberikan hak untuk menyebabkan kematian mana-mana orang.

Mengegedah tempat yang dimasuki oleh orang yang hendak ditangkap

11. (1) Jika mana-mana orang yang bertindak menurut waran tangkap, atau mana-mana Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis yang ada kuasa untuk menangkap, mempunyai sebab untuk mempercayai bahawa mana-mana orang yang hendak ditangkap itu telah masuk ke dalam atau berada di dalam mana-mana tempat, maka orang yang tinggal di tempat itu atau yang menjaga tempat itu hendaklah, apabila dihendaki oleh orang yang bertindak menurut waran itu atau Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis itu, membenarkannya bebas masuk ke dalamnya dan memberikan segala kemudahan yang munasabah untuk penggeledahan dijalankan di dalamnya.

(2) Jika kemasukan ke dalam tempat itu tidak dapat dibuat di bawah subseksyen (1), maka adalah sah, dalam apa-apa hal bagi seseorang yang bertindak menurut waran dan dalam apa-apa hal yang waran boleh dikeluarkan tetapi tidak boleh diperolehi tanpa memberi orang yang hendak ditangkap itu peluang untuk melarikan diri, bagi Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis itu untuk memasuki tempat itu dan menggeledah di dalamnya, dan, untuk mendapatkan jalan masuk ke tempat itu, memecah buka mana-mana pintu atau tingkap luar atau dalam mana-mana tempat sama ada tempat itu dipunyai oleh orang yang hendak ditangkap itu atau oleh mana-mana orang lain jika, setelah memberitahu kuasa dan maksudnya dan setelah permintaan hendak masuk dibuat dengan sewajarnya, tiada jalan lain lagi untuk masuk.

Memeriksa orang di tempat yang digeledah menurut waran

12. Bilamana penggeledahan untuk mencari apa-apa benda dibuat atau akan dibuat dengan sah di mana-mana tempat berkenaan dengan apa-apa kesalahan, semua orang yang dijumpai di dalam tempat itu boleh ditahan dengan sah sehingga penggeledahan itu selesai, dan, jika benda yang dicari itu adalah daripada jenis yang boleh disembunyikan pada tubuh badan seseorang, meraka boleh diperiksa untuk mencari benda itu oleh atau di hadapan seorang Pegawai Penguatkuasa Agama dan pegawai polis yang berpangkat tidak rendah daripada Inspektor.

Kuasa untuk memecah buka mana-mana tempat bagi maksud pembebasan

13. Mana-mana Pegawai Penguatkuasa Agama atau orang lain yang diberi kuasa membuat penangkapan boleh memecah buka mana-mana tempat untuk membebaskan dirinya atau mana-mana orang lain yang, setelah memasuki tempat itu dengan sah bagi maksud membuat suatu penangkapan, tertahan di dalamnya.

Tidak boleh dikenakan sekatan yang tak perlu dan cara memeriksa seseorang

14. (1) Orang yang ditangkap tidaklah boleh dikenakan sekatan lebih daripada yang perlu bagi mencegahnya melarikan diri.

(2) Bilamana perlu untuk menyebabkan seseorang itu diperiksa, pemeriksaan itu hendaklah dibuat oleh seorang yang sama jantina dengan orang yang diperiksa itu dengan memberikan perhatian tegas tentang kesopanan.

Memeriksa orang yang ditangkap

15. (1) Bilamana seseorang ditangkap—

- (a) oleh Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis menurut waran yang tidak membenarkan jaminan atau menurut waran yang membenarkan jaminan tetapi orang yang ditangkap itu tidak dapat memberikan jaminan; atau
- (b) tanpa waran dan orang yang ditangkap itu tidak dapat memberikan jaminan,

Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis yang membuat penangkapan itu boleh memeriksa orang itu dan menyita segala barang yang dijumpai padanya selain daripada pakaian perlu yang dipakainya dan meletakkan barang itu dalam jagaan selamat, dan jika ada sebab untuk mempercayai bahawa mana-mana barang itu telah digunakan untuk melakukan kesalahan itu barang itu boleh ditahan sehingga orang itu dilepaskan atau dibebaskan.

(2) Senarai segala barang yang disita di bawah subseksyen (1) hendaklah disediakan oleh pegawai yang membuat penangkapan itu dan hendaklah ditandatangani olehnya.

Kuasa untuk menyita senjata berbahaya

16. Pegawai Penguatkuasa Agama atau orang lain yang membuat apa-apa penangkapan di bawah Enakmen ini boleh mengambil daripada orang yang ditangkap itu apa-apa senjata berbahaya yang ada padanya dan hendaklah menyerahkan segala senjata yang diambil sedemikian kepada polis.

Memeriksa orang untuk mendapatkan nama dan alamat

17. Tiap-tiap orang yang berada dalam jagaan sah, yang oleh sebab ketakupayaan kerana mabuk, sakit, gangguan mental ataupun masih kanak-kanak lagi tidak dapat memberikan keterangan yang

memuaskan tentang dirinya, bolehlah diperiksa bagi maksud menentukan nama dan tempat kediamannya.

Menangkap tanpa waran

18. Tanpa menjejaskan peruntukan mana-mana undang-undang bertulis lain, mana-mana Pegawai Penguatkuasa Agama, pegawai polis atau Pegawai Masjid boleh, tanpa perintah daripada Hakim dan tanpa waran, menangkap—

- (a) mana-mana orang yang kena-mengena dengan apa-apa kesalahan boleh ditangkap di dalam Negeri Selangor atau yang terhadapnya suatu aduan yang munasabah telah dibuat atau maklumat yang boleh dipercayai telah diterima atau syak yang munasabah wujud bahawa dia telah kena-mengena sedemikian;
- (b) mana-mana orang yang telah melakukan atau cuba melakukan di hadapannya apa-apa kesalahan yang melibatkan pecah keamanan;
- (c) mana-mana orang yang terhadapnya waran yang telah dikeluarkan di bawah Enakmen ini masih berkuata kuasa, walaupun waran itu tidak ada dalam milikannya.

Enggan memberikan nama dan kediaman

19. (1) Apabila mana-mana orang melakukan atau dituduh melakukan suatu kesalahan tak boleh tangkap di hadapan seseorang Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis dan enggan, apabila dikehendaki oleh pegawai itu, untuk memberikan nama dan kediamannya atau memberikan nama atau kediaman yang pegawai itu ada sebab untuk mempercayai adalah palsu, dia boleh ditangkap oleh pegawai itu untuk membolehkan nama dan kediamannya ditentukan, dan dia hendaklah, dalam masa dua puluh empat jam dari waktu dia ditangkap, tidak masuk masa yang diperlukan bagi perjalanan dari tempat penangkapan itu, dibawa ke hadapan Hakim Mahkamah Rendah Syariah yang terdekat melainkan jika sebelum itu nama dan kediamannya yang sebenar telah ditentukan dan dalam hal sedemikian orang itu hendaklah dilepaskan dengan serta-merta apabila dia menyempurnakan suatu bon untuk hadir di hadapan seorang Hakim jika dikehendaki sedemikian.

(2) Apabila mana-mana orang dibawa ke hadapan Hakim Mahkamah Rendah Syariah di bawah subseksyen (1), Hakim itu boleh sama ada menghendaki dia menyempurnakan suatu bon, dengan penjamin, untuk hadir di hadapan seorang Hakim jika dikehendaki sedemikian, atau boleh memerintahkan supaya dia ditahan dalam jagaan sehingga dia boleh dibicarakan.

(3) Apabila mana-mana orang di hadapan seseorang Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis melakukan atau dituduh melakukan suatu kesalahan tak boleh tangkap dan apabila dikehendaki oleh pegawai itu supaya memberikan nama dan kediamannya, memberikan sebagai kediamannya, suatu tempat di luar Negeri Selangor, dia boleh ditangkap oleh pegawai itu dan hendaklah dengan serta-merta dibawa ke hadapan Hakim Mahkamah Rendah Syariah yang terdekat yang boleh menghendakinya supaya menyempurnakan suatu bon, dengan penjamin, untuk hadir di hadapan seorang Hakim jika dikehendaki sedemikian, atau boleh memerintahkan supaya dia ditahan dalam jagaan sehingga dia boleh dibicarakan.

Orang yang ditangkap oleh Pegawai Masjid: bagaimana hendak diperlakukan

20. Seseorang Pegawai Masjid yang membuat suatu penangkapan tanpa waran hendaklah tanpa kelengahan yang tak perlu menyerahkan orang yang ditangkap sedemikian kepada Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis yang terdekat atau, jika pegawai itu tidak ada, membawa orang itu ke balai polis yang terdekat, dan seseorang Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis hendaklah menangkap semula tiap-tiap orang yang ditangkap sedemikian.

Memburu pesalah

21. Bagi maksud menangkap mana-mana orang yang dia ada kuasa untuk menangkap tanpa waran di bawah Enakmen ini, seseorang pegawai polis boleh memburu orang itu di mana-mana bahagian di Malaysia.

Bagaimana orang yang ditangkap hendaklah diperlakukan dan penahanan yang melebihi dua puluh empat jam

22. (1) Seseorang Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis yang membuat suatu penangkapan tanpa waran di bawah Enakmen ini hendaklah tanpa kelengahan yang tak perlu dan tertakluk kepada peruntukan Enakmen ini tentang jaminan atau pelepasannya sebelum itu, membawa atau menghantar orang yang ditangkap itu ke hadapan seorang Hakim Mahkamah Rendah Syariah.

(2) Tiada pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis boleh menahan dalam jagaan seseorang yang ditangkap tanpa waran selama tempoh yang lebih lama daripada yang munasabah dalam segala hal keadaan kes itu.

(3) Tempoh itu tidak boleh melebihi dua puluh empat jam, tidak termasuk masa yang perlu bagi perjalanan dari tempat penangkapan ke Mahkamah itu.

(4) Apabila seseorang yang ditangkap itu dibawa ke hadapan Mahkamah, Mahkamah hendaklah dengan serta-merta mendengar pertuduhan terhadap orang itu atau menanggukkan kes itu.

(5) Jika kes terhadap tertuduh ditanggukkan, maka tertuduh hendaklah, melainkan jika dia dilepaskan atas jaminan, ditahan di dalam penjara atau jagaan polis di bawah waran penahanan yang dikeluarkan oleh seorang Hakim dalam Borang 1 Jadual Kedua.

Melepaskan orang yang ditangkap

23. Tiada seorang pun yang telah ditangkap oleh Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis di bawah Enakmen ini boleh dilepaskan kecuali atas bon atau jaminan atau di bawah perintah bertulis seorang Hakim atau Ketua Pegawai Penguatkuasa Agama atau seorang pegawai polis yang berpangkat tidak rendah daripada Inspektor.

Kesalahan yang dilakukan di hadapan Hakim

24. Apabila apa-apa kesalahan dilakukan di hadapan seorang Hakim di dalam had bidang kuasa tempatannya, dia sendiri boleh menangkap

atau memberi kuasa kepada mana-mana orang untuk menangkap pesalah itu dan boleh sesudah itu, tertakluk kepada peruntukan Enakmen ini tentang jaminan, meletakkan pesalah itu dalam jagaan.

Penangkapan oleh atau di hadapan Hakim

25. Mana-mana Hakim boleh pada bila-bila masa menangkap atau memberi kuasa supaya ditangkap di hadapannya di dalam had bidang kuasa tempatannya mana-mana orang yang bagi penangkapannya dia kompeten untuk mengeluarkan waran.

Kuasa untuk memburu dan menangkap semula

26. Jika seseorang yang dalam jagaan sah melarikan diri atau dilarikan daripada tahanan, orang yang daripada jagaannya dia melarikan diri atau dilarikan itu boleh dengan serta-merta memburu dan menangkapnya di mana-mana tempat, sama ada di dalam atau di luar bidang kuasa tempat dia berada dalam jagaan sedemikian, dan memperlakukan orang itu sebagaimana yang boleh diperlakukannya semasa penangkapan yang mula-mula itu.

Peruntukan seksyen 11 dan 13 hendaklah terpakai bagi penangkapan di bawah seksyen 26

27. Peruntukan seksyen 11 dan 13 hendaklah terpakai bagi penangkapan di bawah seksyen 26 walaupun orang yang membuat penangkapan itu tidak bertindak di bawah waran dan bukan seorang pegawai polis yang mempunyai kuasa untuk menangkap.

BAB 3

DARIHAL PROSES UNTUK MEMAKSA KEHADIRAN

Saman

Bentuk saman dan penyampaian

28. (1) Tiap-tiap saman kehadiran yang dikeluarkan oleh Mahkamah di bawah Enakmen ini hendaklah mengikut Borang 2 Jadual Kedua dan ditandatangani oleh Hakim dan hendaklah mengandungi meterai Mahkamah.

(2) Saman itu hendaklah menyatakan secara am jenis kesalahan yang dipertuduh dan peruntukan dan undang-undang yang di bawahnya ia boleh dihukum.

(3) Saman itu hendaklah pada lazimnya disampaikan oleh pegawai Mahkamah tetapi Mahkamah yang mengeluarkan saman itu boleh, jika difikirkannya patut, mengarahkan supaya ia disampaikan oleh mana-mana orang lain.

Saman: bagaimana disampaikan

29. (1) Saman hendaklah, jika praktik, disampaikan kepada orang yang disaman itu sendiri dengan menunjukkan kepadanya saman yang asal dan dengan memberikan atau menyerahkan kepadanya suatu salinan saman itu di bawah meterai Mahkamah.

(2) Tiap-tiap orang yang kepadanya saman itu disampaikan sedemikian hendaklah, jika dikehendaki sedemikian oleh pegawai penyampai itu, menandatangani penerimaan salinan saman itu di bahagian belakang saman yang asal.

(3) Jika orang yang hendak disaman itu tidak dapat dijumpai setelah usaha wajar dijalankan, maka saman itu bolehlah disampaikan dengan meninggalkan suatu salinan saman itu untuknya dengan seorang anggota keluarganya yang dewasa atau dengan penghidmatnya yang tinggal bersamanya.

Tatacara bila penyampaian diri tidak dapat dilaksanakan

30. Jika orang yang hendak disaman itu tidak dijumpai setelah usaha wajar dijalankan dan penyampaian tidak dapat dilaksanakan sebagaimana yang diarahkan oleh subseksyen 29(3), pegawai penyampai itu hendaklah menampalkan suatu salinan saman itu di suatu bahagian yang ketara di rumah itu atau tempat lain di mana orang yang disaman itu pada lazimnya tinggal, dan dalam hal sedemikian, saman itu hendaklah disifatkan telah disampaikan dengan sewajarnya.

Bukti penyampaian

31. Apabila sesuatu saman yang dikeluarkan oleh Mahkamah telah disampaikan, suatu affidavit penyampaian itu yang berupa dibuat di hadapan seorang Pendaftar hendaklah diterima sebagai keterangan.

*Waran Tangkap***Bentuk waran tangkap**

32. (1) Tiap-tiap waran tangkap yang dikeluarkan oleh Mahkamah di bawah Enakmen ini hendaklah mengikut Borang 3 Jadual Kedua dan ditandatangani oleh Hakim dan hendaklah mengandungi meterai Mahkamah.

(2) Tiap-tiap waran itu hendaklah terus berkuat kuasa sehingga ia dibatalkan oleh Mahkamah yang mengeluarkannya atau sehingga ia dilaksanakan.

Mahkamah boleh mengarahkan jaminan yang hendak diambil melalui pengendorsan di atas waran

33. (1) Mana-mana Mahkamah yang mengeluarkan waran bagi menangkap mana-mana orang boleh, menurut budibicaranya, mengarahkan melalui pengendorsan di atas waran itu bahawa jika orang itu menyempurnakan suatu bon dengan penjamin yang mencukupi bagi kehadirannya di hadapan Mahkamah itu pada masa yang ditetapkan dan sesudah itu sehingga diarahkan selainnya oleh Mahkamah, pegawai yang kepadanya waran itu diarahkan hendaklah mengambil jaminan itu dan hendaklah melepaskan orang itu daripada jagaan.

(2) Pengendorsan itu hendaklah menyatakan—

- (a) bilangan penjamin;
- (b) amaun yang dengannya mereka dan orang yang bagi penangkapannya waran itu telah dikeluarkan masing-masingnya terikat; dan
- (c) tempat dan masa dan tarikh dia dikehendaki hadir di hadapan Mahkamah.

(3) Bilamana jaminan diambil di bawah seksyen ini, pegawai yang kepadanya waran itu diarahkan hendaklah mengemukakan bon itu kepada Mahkamah.

Waran: kepada siapa diarahkan

34. (1) Sesuatu waran tangkap hendaklah pada lazimnya diarahkan kepada Ketua Pegawai Penguatkuasa Agama dan semua Pegawai Penguatkuasa Agama yang lain, dan mana-mana pegawai itu boleh melaksanakan waran itu di mana-mana bahagian di Negeri Selangor.

(2) Mahkamah yang mengeluarkan waran boleh mengarahkannya kepada Ketua Polis Negara dan semua pegawai polis yang lain di Negeri Selangor atau mana-mana orang yang dinamakan yang bukan Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis, dan semua atau mana-mana seorang atau lebih seorang daripada mereka boleh melaksanakan waran itu.

Pemberitahuan tentang isi waran

35. Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis atau orang lain yang melaksanakan waran tangkap hendaklah memberitahukan isi waran itu kepada orang yang ditangkap dan jika dikehendaki sedemikian hendaklah mengemukakan dan menunjukkan kepadanya waran itu atau salinannya di bawah meterai Mahkamah yang mengeluarkan waran itu.

Orang yang ditangkap hendaklah dibawa ke hadapan Mahkamah tanpa kelengahan

36. Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis atau orang lain yang melaksanakan waran tangkap hendaklah, tertakluk kepada seksyen 33 tentang jaminan, tanpa kelengahan yang tak perlu, membawa orang yang ditangkap itu ke hadapan Mahkamah yang di hadapannya dia dikehendaki oleh undang-undang supaya mengemukakan orang itu.

Tatacara tentang penangkapan orang yang terhadapnya waran dikeluarkan

37. (1) Apabila waran tangkap dilaksanakan di luar had bidang kuasa tempatan Mahkamah yang mengeluarkannya, maka orang

yang ditangkap itu hendaklah, melainkan jika jaminan telah diambil di bawah seksyen 33, dibawa ke hadapan Hakim Mahkamah Rendah Syariah yang terdekat.

(2) Hakim itu hendaklah, jika ternyata orang yang ditangkap itu ialah orang yang dimaksudkan oleh Mahkamah yang mengeluarkan waran itu, mengarahkan pemindahan orang itu dalam jagaan ke Mahkamah yang dinamakan dalam waran itu.

(3) Walau apa pun subseksyen (2), jika kesalahan itu boleh dijamin dan orang yang ditangkap itu sedia dan sanggup memberikan jaminan yang memuaskan hati Mahkamah yang ke hadapannya dia dibawa, atau suatu arahan telah diendorskan di bawah seksyen 33 di atas waran itu dan orang itu sedia dan sanggup memberikan jaminan yang dikehendaki oleh arahan itu, maka Hakim itu hendaklah mengambil bon atau jaminan itu, mengikut mana-mana yang berkenaan, dan mengemukakan bon itu kepada Mahkamah yang dinamakan dalam waran itu.

(4) Tiada apa-apa jua dalam seksyen ini boleh disifatkan sebagai menghalang seseorang Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis daripada mengambil jaminan di bawah seksyen 33.

*Kaedah-Kaedah lain mengenai Saman
Kehadiran dan Waran Tangkap*

Pengeluaran waran sebagai ganti atau tambahan kepada saman

38. Mahkamah boleh, dalam apa-apa kes yang diberi kuasa untuk mengeluarkan saman bagi kehadiran mana-mana orang, mengeluarkan, selepas merekodkan sebab-sebabnya secara bertulis, waran untuk menangkapnya jika—

- (a) sama ada sebelum saman dikeluarkan atau selepas saman itu dikeluarkan tetapi sebelum masa yang ditetapkan bagi kehadirannya, Mahkamah mempunyai sebab untuk mempercayai bahawa dia telah melarikan diri atau tidak akan mematuhi saman itu; atau
- (b) pada masa itu dia tidak hadir dan saman itu dibuktikan telah disampaikan dengan sewajarnya dalam tempoh masa yang membolehkannya hadir mengikut saman itu dan tiada alasan munasabah diberikan atas ketidakhadiran itu.

Saman kehadiran dan waran tangkap boleh dilaksanakan di mana-mana bahagian di Malaysia

39. (1) Segala saman kehadiran dan waran tangkap yang dikeluarkan oleh Mahkamah boleh disampaikan atau dilaksanakan, mengikut mana-mana yang berkenaan, di mana-mana bahagian di Malaysia; tetapi saman itu tidak boleh disampaikan di luar had bidang kuasa tempatan Mahkamah yang mengeluarkannya melainkan jika saman itu diendorskan oleh Mahkamah itu dengan perkataan "Bagi penyampaian di luar bidang kuasa".

(2) Tiada saman boleh diendorskan oleh Mahkamah yang mengeluarkannya dengan perkataan "Bagi penyampaian di luar bidang kuasa" melainkan jika Mahkamah itu berpuas hati bahawa ada alasan khas bagi membenarkan penyampaian sedemikian, dan alasan itu hendaklah direkodkan sebelum saman itu diendorskan sedemikian.

Kuasa untuk mengambil bon kehadiran

40. Apabila mana-mana orang yang bagi kehadiran atau penangkapannya mana-mana Mahkamah diberi kuasa untuk mengeluarkan saman atau waran hadir di Mahkamah, Mahkamah boleh menghendaki orang itu menyempurnakan suatu bon dengan penjamin bagi kehadirannya di Mahkamah itu.

Penangkapan kerana pelanggaran bon kehadiran

41. Apabila mana-mana orang yang terikat dengan mana-mana bon di bawah Enakmen ini untuk hadir di hadapan Mahkamah tidak hadir sedemikian, Mahkamah boleh mengeluarkan waran mengarahkan supaya orang itu ditangkap dan dibawa ke hadapannya.

BAB 4

DARIHAL PROSES UNTUK MEMAKSA PENGEMUKAAN DOKUMEN DAN HARTA ALIH YANG LAIN DAN BAGI PENEMUAN ORANG YANG DIKURUNG DENGAN SALAH

Saman untuk mengemukakan dokumen atau benda lain

42. (1) Bilamana mana-mana Mahkamah atau Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis yang membuat penyiasatan di bawah

Enakmen ini berpendapat bahawa pengemukaan mana-mana harta atau dokumen adalah perlu atau wajar bagi maksud apa-apa penyiasatan, siasatan, perbicaraan atau prosiding lain di bawah Enakmen ini oleh atau di hadapan Mahkamah atau pegawai itu, maka Mahkamah itu boleh mengeluarkan suatu saman atau pegawai itu boleh mengeluarkan suatu perintah bertulis kepada orang yang dalam milikan atau kuasanya harta atau dokumen itu dipercayai berada, menghendaki orang itu hadir dan mengemukakannya atau mengemukakannya pada masa dan di tempat yang dinyatakan dalam saman atau perintah itu.

(2) Mana-mana orang yang dikehendaki di bawah seksyen ini hanya untuk mengemukakan apa-apa harta atau dokumen hendaklah disifatkan telah mematuhi permintaan itu jika dia menyebabkan harta atau dokumen itu dikemukakan dan dia tidak hadir sendiri untuk mengemukakannya.

(3) Tiada apa-apa jua dalam seksyen ini boleh disifatkan sebagai menyentuh peruntukan mana-mana undang-undang yang berhubungan dengan keterangan yang sedang berkuat kuasa atau terpakai bagi apa-apa barang pos, telegram atau dokumen lain dalam jagaan pihak berkuasa pos atau telegraf.

Peruntukan seksyen 28 hingga 31 hendaklah terpakai

43. Peruntukan seksyen 28, 29, 30 dan 31 hendaklah terpakai berhubungan dengan saman di bawah Bab ini.

Waran Geledah

Bila waran geledah boleh dikeluarkan

44. (1) Jika—

- (a) mana-mana Mahkamah mempunyai sebab untuk mempercayai bahawa seseorang yang kepadanya saman di bawah seksyen 42 telah atau mungkin ditujukan tidak akan atau mungkin tidak akan mengemukakan harta atau dokumen yang dikehendaki;
- (b) harta atau dokumen itu tidak diketahui oleh Mahkamah berada dalam milikan mana-mana orang;

- (c) Mahkamah berpendapat bahawa maksud keadilan atau maksud mana-mana siasatan, perbicaraan atau prosiding lain di bawah Enakmen ini akan tercapai melalui suatu pengeledahan atau pemeriksaan am; atau
- (d) Mahkamah, atas maklumat dan selepas apa-apa siasatan yang difikirkannya perlu, mempunyai sebab untuk mempercayai bahawa suatu kesalahan telah dilakukan di mana-mana tempat,

Mahkamah boleh mengeluarkan waran geledah dan orang yang kepadanya waran itu diarahkan boleh menggeledah dan memeriksa mengikut waran geledah itu dan mengikut peruntukan Enakmen ini.

(2) Waran geledah hendaklah pada lazimnya diarahkan kepada Ketua Pegawai Penguatkuasa Agama dan Pegawai Penguatkuasa Agama yang lain yang hendaklah disebut namanya dalam waran itu, dan semua atau mana-mana pegawai itu bolehlah melaksanakan waran itu.

(3) Mahkamah yang mengeluarkan waran geledah boleh mengarahkannya kepada Ketua Polis Negara dan kepada pegawai polis yang lain yang hendaklah disebut namanya dalam waran itu, dan semua atau mana-mana pegawai polis itu bolehlah melaksanakan waran itu.

Kuasa untuk membataskan waran geledah

45. Mahkamah boleh, jika difikirkannya patut, menyatakan dalam waran geledah tempat tertentu atau bahagian tempat tertentu itu yang hanya di situ sahajalah pengeledahan atau pemeriksaan boleh dilakukan, dan orang yang dipertanggungjawabkan dengan pelaksanaan waran itu hendaklah kemudiannya hanya menggeledah atau memeriksa tempat atau bahagian itu yang dinyatakan sedemikian.

Hakim boleh mengeluarkan waran yang memberi kuasa menggeledah untuk mencari keterangan mengenai kesalahan

46. Jika seseorang Hakim, atas maklumat dan selepas apa-apa siasatan yang difikirkannya perlu, mempunyai sebab untuk mempercayai bahawa apa-apa benda yang ke atas, dengan atau

berkenaan dengannya suatu kesalahan telah dilakukan, atau apa-apa keterangan atau benda yang perlu bagi menjalankan sesuatu penyiasatan mengenai apa-apa kesalahan, boleh didapati di mana-mana tempat, dia boleh, melalui waran, memberi kuasa orang yang kepadanya waran itu diarahkan untuk memasuki, dengan apa-apa bantuan yang dikehendaki, dan menggeledah tempat itu untuk mencari apa-apa keterangan atau benda itu, dan jika apa-apa jua yang dicari itu dijumpai, untuk menyitanya dan membawanya ke hadapan Hakim yang mengeluarkan waran itu atau Hakim lain untuk diperlakukan mengikut undang-undang.

Bentuk waran geledah

47. (1) Tiap-tiap waran geledah yang dikeluarkan oleh Mahkamah di bawah Enakmen ini hendaklah mengikut Borang 4 Jadual Kedua dan ditandatangani oleh Hakim dan hendaklah mengandungi meterai Mahkamah.

(2) Tiap-tiap waran itu hendaklah terus berkuat kuasa selama sebilangan hari yang munasabah yang hendaklah dinyatakan dalam waran itu.

Menggeledah untuk mencari orang yang dikurung dengan salah

48. Jika mana-mana Hakim mempunyai sebab untuk mempercayai bahawa mana-mana orang dikurung dalam apa-apa hal keadaan yang menjadikan pengurungan itu suatu kesalahan, dia boleh mengeluarkan waran geledah, dan orang yang kepadanya waran itu diarahkan boleh mencari orang yang dikurung itu; pencarian itu hendaklah dibuat mengikut waran itu dan orang itu, jika dijumpai, hendaklah dengan serta-merta dibawa ke hadapan seorang Hakim yang hendaklah membuat apa-apa perintah yang difikirkan patut mengikut hal keadaan kes itu.

Orang yang menjaga tempat tertutup hendaklah membenarkan pengeledahan

49. (1) Bilamana mana-mana tempat yang boleh digeledah atau diperiksa di bawah Bab ini adalah tertutup, maka mana-mana orang yang tinggal di dalam atau yang menjaga tempat itu hendaklah,

apabila dikehendaki oleh pegawai atau orang lain yang melaksanakan waran itu dan apabila waran itu dikemukakan, membenarkannya bebas masuk ke dalamnya dan memberikan segala kemudahan yang munasabah untuk menggeledah di dalamnya.

(2) Jika tempat itu tidak dapat dimasuki sedemikian, pegawai atau orang lain yang melaksanakan waran itu boleh bertindak mengikut cara yang diperuntukkan oleh subseksyen 11(2).

Hakim yang mengeluarkan waran geledah boleh hadir ketika ia dilaksanakan

50. Hakim yang mengeluarkan waran geledah boleh hadir sendiri bagi maksud memastikan waran itu dilaksanakan dengan sewajarnya.

Hakim boleh mengarahkan penggeledahan di hadapannya

51. Mana-mana Hakim boleh secara lisan mengarahkan supaya dibuat di hadapannya penggeledahan mana-mana tempat yang bagi penggeledahannya dia kompeten untuk mengeluarkan waran geledah.

Senarai segala benda yang disita hendaklah dibuat dan ditandatangani

52. Suatu senarai segala benda yang disita pada masa penggeledahan yang dibuat di bawah Bab ini dan suatu senarai tempat benda-benda itu masing-masingnya dijumpai hendaklah disediakan oleh pegawai atau orang lain yang membuat penggeledahan itu dan ditandatangani olehnya.

Penghuni hendaklah hadir ketika penggeledahan

53. Penghuni tempat yang digeledah, atau seseorang lain bagi pihaknya, hendaklah pada tiap-tiap ketika dibenarkan hadir semasa penggeledahan itu, dan suatu salinan senarai yang disediakan dan ditandatangani di bawah seksyen 52 hendaklah diserahkan kepada penghuni atau orang itu atas permintaannya.

BAHAGIAN IV

MAKLUMAT KEPADA PEGAWAI PENGUATKUASA AGAMA
DAN KUASA MEREKA UNTUK MENYIASAT**Maklumat**

54. (1) Tiap-tiap maklumat berhubungan dengan pelakuan sesuatu kesalahan, jika diberikan secara lisan kepada seseorang Pegawai Penguatkuasa Agama, hendaklah diubah ke dalam bentuk bertulis olehnya atau di bawah arahnya dan hendaklah dibacakan kepada pemberi maklumat itu.

(2) Tiap-tiap maklumat itu hendaklah dicatatkan ke dalam Borang 5 Jadual Kedua yang hendaklah disimpan oleh pegawai itu, yang hendaklah menyatakan dalam catatan itu tarikh dan waktu maklumat itu telah diberikan, dan sama ada diberikan secara bertulis atau diubah ke dalam bentuk bertulis sebagaimana yang diperuntukkan dalam subseksyen (1) hendaklah ditandatangani oleh orang yang memberikan maklumat itu.

Tatacara

55. (1) Apabila maklumat yang disebut dalam seksyen 54 adalah berhubungan dengan pelakuan sesuatu kesalahan tak boleh tangkap, pegawai yang kepadanya ia diberikan hendaklah merujuk pemberi maklumat itu kepada seorang Hakim Mahkamah Rendah Syariah.

(2) Tiada Pegawai Penguatkuasa Agama boleh, dalam sesuatu kes yang melibatkan kesalahan tak boleh tangkap, menjalankan mana-mana kuasa khas berhubung dengan penyiasatan yang diberikan oleh Bab ini tanpa perintah Ketua Pendakwa Syarie.

(3) Mana-mana Pegawai Penguatkuasa Agama yang menerima perintah sedemikian boleh menjalankan kuasa berkenaan dengan penyiasatan yang diberikan di bawah Bab ini kecuali kuasa untuk menangkap tanpa waran.

Penerimaan salinan diperakui akan maklumat sebagai keterangan

56. Dalam mana-mana prosiding di bawah Enakmen ini, suatu salinan mana-mana catatan berhubungan dengan sesuatu maklumat yang diubah ke dalam bentuk bertulis di bawah seksyen 54 dan yang berupa diperakui sebagai salinan yang benar oleh seorang Pegawai Penguatkuasa Agama hendaklah diterima sebagai keterangan bagi kandungan maklumat asal itu dan bagi waktu, tempat dan cara maklumat itu telah direkodkan sedemikian.

Tatacara jika kesalahan boleh tangkap disyaki

57. (1) Jika daripada maklumat yang diterima atau selainnya seseorang Pegawai Penguatkuasa Agama mempunyai sebab untuk mengesyaki pelakuan sesuatu kesalahan boleh tangkap maka dia hendaklah, melainkan jika kesalahan itu adalah daripada jenis yang telah diarahkan oleh Ketua Pendakwa Syarie tidak perlu dilaporkan kepadanya, dengan serta-merta menghantar suatu laporan mengenai maklumat itu kepada Ketua Pendakwa Syarie, dan hendaklah pergi sendiri atau hendaklah mempertanggungjawabkan seorang daripada pegawai bawahannya pergi ke tempat kesalahan itu dilakukan untuk menyiasat fakta-fakta dan hal keadaan kes itu dan untuk mengambil apa-apa langkah yang perlu bagi penemuan pesalah itu:

Dengan syarat bahawa—

- (a) apabila apa-apa maklumat tentang pelakuan mana-mana kesalahan sedemikian diberikan terhadap mana-mana orang yang disebut namanya dan jenis kes itu tidak berat, Pegawai Penguatkuasa Agama yang menerima maklumat itu tidak perlu pergi sendiri atau mempertanggungjawabkan seorang pegawai bawahan untuk membuat siasatan di tempat kesalahan itu dilakukan;
- (b) jika didapati oleh Pegawai Penguatkuasa Agama yang menerima maklumat itu bahawa tiada alasan yang mencukupi untuk bertindak atau bertindak selanjutnya dalam perkara itu, maka dia tidaklah boleh berbuat demikian.

(2) Dalam setiap kes yang disebut dalam perenggan (1)(a) dan (1)(b), Pegawai Penguatkuasa Agama yang menerima maklumat

itu hendaklah menyatakan dalam laporannya, jika ada, sebab-sebab dia tidak mematuhi subseksyen (1) dengan sepenuhnya.

Kuasa untuk menghendaki kehadiran saksi

58. (1) Seseorang Pegawai Penguatkuasa Agama yang membuat sesuatu penyasatan di bawah Bab ini boleh, melalui perintah bertulis, menghendaki supaya hadir di hadapannya mana-mana orang yang berada di dalam Negeri Selangor di mana dia sedang membuat suatu penyasatan yang, daripada maklumat yang diberikan atau selainnya, didapati mengetahui hal keadaan kes itu, dan orang itu hendaklah hadir sebagaimana yang dikehendaki sedemikian.

(2) Jika mana-mana orang itu enggan hadir sebagaimana yang dikehendaki sedemikian, Pegawai Penguatkuasa Agama itu boleh melaporkan keengganan itu kepada seorang Hakim yang boleh sesudah itu menurut budi bicaranya mengeluarkan waran untuk memastikan kehadiran orang itu sebagaimana yang dikehendaki oleh Pegawai Penguatkuasa Agama itu.

Pemeriksaan saksi oleh Pegawai Penguatkuasa Agama

59. (1) Seorang Pegawai Penguatkuasa Agama yang membuat sesuatu penyasatan di bawah Bab ini boleh memeriksa secara lisan mana-mana orang yang disangka mengetahui fakta dan hal keadaan kes itu dan hendaklah mengubah ke dalam bentuk bertulis apa-apa pernyataan yang dibuat oleh orang yang diperiksa sedemikian.

(2) Orang itu adalah terikat di sisi undang-undang untuk menjawab segala soalan yang berhubungan dengan kes itu yang diajukan kepadanya oleh pegawai itu.

(3) Seseorang yang membuat pernyataan di bawah seksyen ini adalah terikat di sisi undang-undang untuk menyatakan yang benar, sama ada atau tidak pernyataan itu dibuat pada keseluruhannya atau sebahagiannya sebagai jawapan kepada soalan-soalan.

(4) Seseorang Pegawai Penguatkuasa Agama yang memeriksa seseorang di bawah subseksyen (1) hendaklah terlebih dahulu memberitahu orang itu akan peruntukan subseksyen (2) dan (3).

(5) Sesuatu pernyataan yang dibuat oleh mana-mana orang di bawah seksyen ini hendaklah, bilamana mungkin, diubah ke dalam bentuk bertulis dan ditandatangani oleh orang yang membuatnya atau dicapkan dengan cap ibu jarinya di hadapan dua saksi, mengikut mana-mana yang berkenaan, selepas pernyataan itu dibacakan kepadanya dalam bahasa yang dia telah membuatnya dan selepas dia diberi peluang untuk membuat apa-apa pembetulan yang diinginkannya.

Pernyataan kepada Pegawai Penguatkuasa Agama tidak boleh diterima sebagai keterangan

60. (1) Tiada pernyataan yang dibuat oleh mana-mana orang kepada seorang Pegawai Penguatkuasa Agama dalam perjalanan sesuatu penyiasatan di bawah Bab ini boleh, kecuali sebagaimana yang diperuntukkan dalam seksyen ini, digunakan sebagai keterangan.

(2) Apabila mana-mana saksi dipanggil bagi pihak pendakwa atau pihak pembela, selain daripada tertuduh, Mahkamah hendaklah atas permintaan tertuduh atau Pendakwa Syarie merujuk kepada apa-apa pernyataan yang telah dibuat oleh saksi itu kepada seorang Pegawai Penguatkuasa Agama dalam perjalanan sesuatu penyiasatan di bawah Bab ini, dan boleh kemudiannya, jika difikirkan oleh Mahkamah suaimanfaat demi kepentingan keadilan, mengarahkan supaya tertuduh diberi suatu salinannya, dan pernyataan itu boleh digunakan untuk mencabar kebolehpercayaan saksi itu.

(3) Apabila mana-mana orang dipertuduh atas apa-apa kesalahan berhubungan dengan pernyataan palsu yang dibuat olehnya kepada seorang Pegawai Penguatkuasa Agama dalam perjalanan sesuatu penyiasatan di bawah Bab ini, maka pernyataan itu boleh digunakan sebagai keterangan dalam pendakwaan itu.

Tiada dorongan boleh diberikan

61. (1) Tiada Pegawai Penguatkuasa Agama atau orang yang berkuasa boleh memberikan atau membuat apa-apa dorongan, ancaman atau janji kepada mana-mana orang yang dipertuduh atas sesuatu kesalahan untuk mendorong orang itu membuat apa-apa pernyataan yang mempunyai kaitan dengan pertuduhan terhadap orang itu.

(2) Tiada Pegawai Penguatkuasa Agama atau orang lain boleh menghalang atau tidak menggalakkan mana-mana orang, dengan apa-apa amaran atau selainnya, dalam perjalanan sesuatu penyiasatan di bawah Bab ini, membuat apa-apa pernyataan yang dia mungkin bersedia membuatnya atas kemahuannya sendiri.

Kuasa untuk merekodkan pernyataan dan pengakuan salah

62. Mana-mana Hakim, selain daripada Hakim yang mendengar kes itu, boleh merekodkan di hadapan dua saksi apa-apa pernyataan atau pengakuan salah yang dibuat kepadanya pada bila-bila masa sebelum perbicaraan itu bermula.

Pengeledahan oleh Pegawai Penguatkuasa Agama

63. (1) Bilamana seseorang Pegawai Penguatkuasa Agama yang membuat sesuatu penyiasatan berpendapat bahawa pengemukaan apa-apa dokumen atau benda lain adalah perlu bagi penjalanan sesuatu penyiasatan mengenai apa-apa kesalahan yang dia diberi kuasa menyiasatnya dan ada sebab untuk mempercayai bahawa—

- (a) orang yang kepadanya suatu saman atau perintah di bawah seksyen 42 telah atau mungkin akan dikeluarkan tidak akan atau mungkin tidak akan mengemukakan dokumen atau benda lain itu sebagaimana yang diarahkan dalam saman atau perintah itu; atau
- (b) dokumen atau benda lain itu tidak diketahui berada dalam milikan mana-mana orang,

maka pegawai itu boleh menggeledah atau menyebabkan pengeledahan dibuat untuk mencari dokumen atau benda lain itu di mana-mana tempat.

(2) Pegawai itu hendaklah, jika praktik, menjalankan pengeledahan itu sendiri.

(3) Jika dia tidak dapat menjalankan pengeledahan itu sendiri dan tiada orang lain yang kompeten untuk membuat pengeledahan itu hadir pada waktu itu, dia boleh mengarahkan mana-mana pegawai bawahannya membuat pengeledahan itu, dan dia hendaklah menyerahkan kepada pegawai bawahan itu suatu perintah bertulis yang menyatakan dokumen atau benda lain yang dicari itu dan

tempat yang hendak digeledah itu, dan pegawai bawahan itu boleh sesudah itu menggeledah untuk mendapatkan benda itu di tempat itu.

(4) Peruntukan Enakmen ini tentang waran geledah hendaklah, setakat yang boleh, terpakai bagi penggeledahan yang dibuat di bawah seksyen ini.

Pegawai Penguatkuasa Agama boleh menghendaki bon kehadiran pengadu dan saksi

64. (1) Jika berdasarkan suatu penyiasatan yang dibuat di bawah Bab ini, didapati oleh pegawai yang membuat penyiasatan itu bahawa ada keterangan yang mencukupi atau alasan yang menimbulkan syak yang munasabah yang mewajarkan prosiding jenayah dimulakan atau diteruskan terhadap mana-mana orang, pegawai itu hendaklah menghendaki pengadu itu, jika ada, dan seberapa banyak orang lain yang didapati oleh pegawai itu mengetahui hal keadaan kes itu, sebagaimana yang difikirkannya perlu, menyempurnakan suatu bon untuk hadir di hadapan Mahkamah yang disebut dalamnya dan memberikan keterangan dalam perkara pertuduhan terhadap tertuduh.

(2) Pegawai yang di hadapannya bon itu disempurnakan hendaklah menghantar bon itu kepada Mahkamah.

(3) Jika mana-mana pengadu atau saksi enggan menyempurnakan bon itu, pegawai itu hendaklah melaporkan keengganan itu kepada Mahkamah yang boleh sesudah itu, menurut budi bicaranya, mengeluarkan suatu saman atau waran untuk memastikan kehadiran pengadu atau saksi itu di hadapannya untuk memberikan keterangan dalam perkara pertuduhan terhadap tertuduh.

Buku harian mengenai prosiding dalam penyiasatan

65. (1) Tiap-tiap Pegawai Penguatkuasa Agama yang membuat sesuatu penyiasatan di bawah Bab ini hendaklah, dari hari ke hari, mencatatkan prosidingnya dalam buku harian penyiasatan dengan menyatakan—

- (a) waktu perintah, jika ada, untuk menjalankan penyiasatan itu sampai padanya;

- (b) waktu dia memulakan dan mengakhiri penyiasatan itu;
- (c) tempat atau tempat-tempat yang dilawati olehnya;
- (d) orang atau orang-orang yang disoal olehnya; dan
- (e) pernyataan mengenai hal keadaan yang dipastikan melalui penyiasatannya.

(2) Walau apa pun apa-apa jua yang terkandung dalam undang-undang yang berhubungan dengan keterangan, seseorang tertuduh tidak berhak, sama ada sebelum atau dalam perjalanan apa-apa siasatan atau perbicaraan, meminta atau memeriksa mana-mana buku harian itu:

Dengan syarat bahawa jika Pegawai Penguatkuasa Agama yang telah membuat penyiasatan itu merujuk kepada buku harian itu, maka hanya apa-apa catatan yang telah dirujuk oleh pegawai itu sahaja hendaklah ditunjukkan kepada tertuduh, dan Mahkamah hendaklah atas permintaan pegawai itu menyebabkan apa-apa catatan lain disembunyikan daripada pandangan atau dipadamkan.

Laporan Pegawai Penguatkuasa Agama

66. (1) Tiap-tiap penyiasatan di bawah Bab ini hendaklah diselesaikan tanpa kelengahan yang tak perlu, dan sebaik sahaja ia diselesaikan pegawai yang membuat penyiasatan itu hendaklah, melainkan jika kesalahan itu adalah daripada jenis yang diarahkan oleh Ketua Pendakwa Syarie tidak perlu dilaporkan kepadanya, menghantar kepada Ketua Pendakwa Syarie suatu laporan yang menyatakan nama pihak-pihak, jenis maklumat, dan nama orang yang didapati mengetahui hal keadaan kes itu.

(2) Ketua Pendakwa Syarie boleh pada bila-bila masa melalui perintah bertulis mengarahkan bahawa tiada laporan perlu dihantar kepadanya dalam kes-kes daripada jenis yang dinyatakan dalam perintah itu, dan boleh pada bila-bila masa mengubah atau membatalkan perintah itu.

BAHAGIAN V

PROSIDING DALAM PENDAKWAAN

BAB 1

DARIHAL BIDANG KUASA MAHKAMAH DALAM PERBICARAAN

Tempat biasa bagi perbicaraan

67. Tiap-tiap kesalahan hendaklah pada lazimnya dibicarakan oleh Mahkamah yang di dalam had bidang kuasa tempatannya kesalahan itu telah dilakukan.

Tertuduh boleh dibicarakan di tempat di mana perbuatan dilakukan atau di mana akibat berikutan

68. Apabila seseorang dituduh melakukan apa-apa kesalahan oleh sebab apa-apa jua yang telah dilakukan atau oleh sebab apa-apa akibat yang berikutan, kesalahan itu boleh dibicarakan oleh Mahkamah yang di dalam had bidang kuasa tempatannya mana-mana perkara itu telah dilakukan atau mana-mana akibat itu telah berikutan.

Tempat perbicaraan jika perbuatan menjadi suatu kesalahan oleh sebab hubungan dengan kesalahan lain

69. Apabila sesuatu perbuatan menjadi kesalahan oleh sebab hubungannya dengan apa-apa perbuatan lain yang juga menjadi atau boleh menjadi kesalahan jika pelaku itu berupaya melakukan suatu kesalahan, maka pertuduhan atas kesalahan yang mula-mula disebut itu boleh dibicarakan oleh Mahkamah yang di dalam had tempatan bidang kuasa tempatannya mana-mana satu perbuatan itu telah dilakukan.

Misalan — Suatu pertuduhan persubahatan boleh dibicarakan sama ada oleh Mahkamah yang di dalam had tempatan bidang kuasanya persubahatan itu telah dilakukan atau oleh Mahkamah yang di dalam had bidang kuasa tempatannya kesalahan yang disubahati itu telah dilakukan.

Jika tempat kejadian kesalahan tak dapat ditentukan

70. Jika—

- (a) tak dapat ditentukan di dalam yang manakah daripada beberapa kawasan tempatan sesuatu kesalahan itu telah dilakukan;
- (b) sesuatu kesalahan dilakukan sebahagiannya di dalam satu had bidang kuasa tempatan dan sebahagiannya di dalam had bidang kuasa tempatan yang lain;
- (c) sesuatu kesalahan ialah kesalahan berterusan dan terus dilakukan di dalam lebih daripada satu had bidang kuasa tempatan; atau
- (d) ia terdiri daripada beberapa perbuatan yang dilakukan di dalam had bidang kuasa tempatan yang berlainan,

maka kes itu bolehlah didengar oleh Mahkamah yang mempunyai bidang kuasa di dalam mana-mana had bidang kuasa tempatan tersebut.

Apabila timbul keraguan, Ketua Hakim Syarie hendaklah membuat keputusan

71. Bilamana timbul apa-apa keraguan tentang Mahkamah yang manakah yang hendaklah, menurut peruntukan Bab ini, membicarakan apa-apa kesalahan, Ketua Hakim Syarie boleh memutuskan di Mahkamah yang manakah kesalahan itu hendaklah dibicarakan.

Syarat yang Dikehendaki bagi Memulakan Prosiding

Hakim mengambil perhatian tentang kesalahan

72. (1) Tertakluk kepada Enakmen ini, seorang Hakim boleh mengambil perhatian tentang sesuatu kesalahan—

- (a) apabila dia menerima suatu aduan sebagaimana yang ditakrifkan oleh Enakmen ini;
- (b) berdasarkan pengetahuannya sendiri dan dengan keterangan yang menyokong bahawa kesalahan itu telah dilakukan; atau

- (c) apabila mana-mana orang dibawa ke hadapannya dalam jagaan tanpa proses dan dituduh melakukan suatu kesalahan yang Hakim itu mempunyai bidang kuasa untuk membicarakannya.

(2) Apabila seorang Hakim mengambil perhatian tentang sesuatu kesalahan di bawah perenggan (1)(b), tertuduh atau, apabila terdapat beberapa orang yang dituduh, mana-mana seorang daripada mereka adalah berhak menghendaki supaya kes itu tidak dibicarakan oleh Hakim itu tetapi hendaklah dibicarakan oleh seorang Hakim yang lain.

Keizinan untuk mendakwa daripada Ketua Pendakwa Syarie

73. Tiada pendakwaan bagi mana-mana kesalahan di bawah seksyen 4, 8, 9, 12 atau 13 Enakmen Kesalahan Jenayah Syariah (Selangor) 1995 [Enakmen No. 9 Tahun 1995] boleh dimulakan kecuali dengan keizinan Ketua Pendakwa Syarie.

BAB 2

DARIHAL ADUAN KEPADA HAKIM

Pemeriksaan pengadu

74. (1) Apabila seseorang Hakim mengambil perhatian tentang sesuatu kesalahan apabila diadukan, dia hendaklah dengan sertamerta memeriksa pengadu itu yang bersumpah mengikut Borang 6 Jadual Kedua, dan isi pemeriksaan itu hendaklah diubah ke dalam bentuk bertulis dan hendaklah ditandatangani oleh pengadu itu dan juga oleh Hakim itu.

(2) Seksyen ini tidaklah terpakai bagi aduan mengenai sesuatu kesalahan jika saman dipohon dalam suatu kes saman yang dibuat oleh seorang Pegawai Penguatkuasa Agama.

Penangguhan pengeluaran proses

75. Jika Hakim ada keraguan yang munasabah tentang kebenaran sesuatu aduan mengenai sesuatu kesalahan yang dia diberi kuasa mengambil perhatian tentangnya, dia boleh, apabila pengadu itu telah diperiksa, merekodkan sebab dia meragui kebenaran aduan

itu dan kemudiannya boleh menangguhkan pengeluaran proses bagi memaksa kehadiran orang yang diadukan itu dan sama ada menyiasat hal itu sendiri atau mengarahkan seorang Pegawai Penguatkuasa Agama supaya membuat siasatan bagi maksud menentukan kebenaran atau kepalsuan aduan itu dan melaporkan kepadanya hasil siasatan itu.

Menolak aduan

76. (1) Hakim yang di hadapannya suatu aduan dibuat boleh menolak aduan itu jika, selepas memeriksa pengadu itu dan merekodkan pemeriksaannya dan menimbangkan hasil siasatan, jika ada, yang dibuat di bawah seksyen 75, pada hematnya tiada alasan yang mencukupi untuk meneruskan tindakan.

(2) Hakim yang menolak aduan itu hendaklah merekodkan sebab dia berbuat demikian.

Pengeluaran proses

77. Jika seseorang Hakim yang mengambil perhatian tentang sesuatu kesalahan berpendapat ada alasan yang mencukupi untuk meneruskan tindakan, dia hendaklah mengeluarkan saman bagi kehadiran tertuduh.

BAB 3

DARIHAL PERTUDUHAN

Bentuk pertuduhan

78. (1) Tiap-tiap pertuduhan di bawah Enakmen ini hendaklah menyatakan kesalahan yang atasnya tertuduh dipertuduh.

(2) Jika undang-undang yang mewujudkan kesalahan itu memberinya apa-apa nama tertentu, kesalahan itu boleh diperihalkan dalam pertuduhan itu dengan nama itu sahaja.

(3) Jika undang-undang yang mewujudkan kesalahan itu tidak memberinya apa-apa nama tertentu, takrif kesalahan itu hendaklah dinyatakan setakat yang membolehkan tertuduh maklum tentang perkara yang mengenainya dia dipertuduh.

(4) Undang-undang dan peruntukan undang-undang yang terhadapnya kesalahan itu dikatakan telah dilakukan hendaklah disebut dalam pertuduhan itu.

(5) Hakikat bahawa pertuduhan itu dibuat adalah bersamaan dengan pernyataan bahawa tiap-tiap syarat yang sah yang dikehendaki oleh undang-undang bagi mewujudkan kesalahan yang dipertuduh itu telah dipenuhi dalam kes tertentu itu.

Butir-butir tentang waktu, tempat dan orang

79. Pertuduhan itu hendaklah mengandungi apa-apa butir tentang waktu dan tempat kesalahan yang dikatakan itu dan orang, jika ada, yang terhadapnya atau benda, jika ada, yang berkenaan dengannya kesalahan itu telah dilakukan sebagaimana yang semunasabahnya mencukupi supaya tertuduh maklum tentang perkara yang mengenainya dia dipertuduh.

Bila cara melakukan kesalahan mesti dinyatakan

80. Apabila jenis kes itu adalah sedemikian rupa sehingga butir-butir yang disebut dalam seksyen 78 dan 79 tidak memberi tertuduh maklumat yang mencukupi tentang perkara yang mengenainya dia dipertuduh, pertuduhan itu hendaklah juga mengandungi apa-apa butir mengenai cara bagaimana kesalahan yang dikatakan itu telah dilakukan sebagaimana yang mencukupi bagi maksud itu.

Pengertian perkataan yang digunakan dalam pertuduhan untuk memperihalkan kesalahan

81. Dalam tiap-tiap pertuduhan, perkataan yang digunakan untuk memperihalkan sesuatu kesalahan hendaklah disifatkan digunakan mengikut pengertian yang diberikan kepadanya masing-masing oleh undang-undang yang di bawahnya kesalahan itu boleh dihukum.

Kesan kesilapan

82. Tiada kesilapan dalam menyatakan sama ada kesalahan atau butir-butir yang dikehendaki dinyatakan dalam pertuduhan itu, dan tiada peninggalan untuk menyatakan kesalahan atau butir-

butir itu, boleh dikira, pada mana-mana peringkat kes itu, sebagai material melainkan jika tertuduh sebenarnya telah terkeliru oleh sebab kesilapan atau peninggalan itu.

Mahkamah boleh meminda atau menambah pertuduhan

83. (1) Mana-mana Mahkamah boleh meminda atau menambah mana-mana pertuduhan pada bila-bila masa sebelum penghakiman diumumkan.

(2) Tiap-tiap pindaan atau penambahan itu hendaklah dibaca dan diterangkan kepada tertuduh.

Bila perbicaraan boleh diteruskan serta-merta selepas pindaan atau penambahan

84. (1) Jika sesuatu pindaan atau tambahan dibuat kepada sesuatu pertuduhan menurut seksyen 83, Mahkamah hendaklah dengan serta-merta memanggil tertuduh untuk membuatakuan kepadanya dan menyatakan sama ada dia bersedia untuk dibicarakan atas pertuduhan yang dipinda atau ditambah itu.

(2) Jika tertuduh menyatakan dia belum bersedia, Mahkamah hendaklah menimbang dengan sewajarnya sebab-sebab yang diberikannya dan jika penerusan perbicaraan itu dengan serta-merta tidak mungkin, pada pendapat Mahkamah, memudaratkan tertuduh dalam pembelaannya atau Pendakwa dalam menjalankan kes itu, Mahkamah boleh, menurut budi bicaranya, selepas pindaan atau tambahan itu dibentuk atau dibuat, meneruskan perbicaraan itu seolah-olah pertuduhan yang dipinda atau ditambah itu ialah pertuduhan asal.

Bila perbicaraan baru boleh diarahkan atau perbicaraan ditangguhkan

85. Jika pertuduhan yang dipinda atau ditambah itu adalah sedemikian rupa sehingga penerusan perbicaraan itu dengan serta-merta mungkin, pada pendapat Mahkamah, memudaratkan tertuduh atau Pendakwa, sebagaimana yang disebut dalam seksyen 84, Mahkamah boleh sama ada mengarahkan diadakan suatu perbicaraan baru atau menangguhkan perbicaraan itu selama apa-apa tempoh yang difikirkan perlu.

Menggantung prosiding jika pendakwaan kesalahan dalam pertuduhan yang dipinda menghendaki keizinan terlebih dahulu

86. Jika kesalahan yang dinyatakan dalam pertuduhan yang dipinda atau ditambah itu ialah satu kesalahan yang pendakwaannya memerlukan keizinan terlebih dahulu, kes itu tidaklah boleh diteruskan sehingga keizinan itu diperolehi, melainkan jika keizinan sudah diperolehi bagi suatu pendakwaan atas fakta yang sama dengan fakta yang atasnya pertuduhan yang dipinda atau ditambah itu diasaskan.

Memanggil semula saksi apabila pertuduhan dipinda atau ditambah

87. Bilamana sesuatu pertuduhan dipinda atau ditambah oleh Mahkamah selepas perbicaraan bermula, Pendakwa dan tertuduh hendaklah dibenarkan memanggil semula atau menyaman semula dan memeriksa, dengan merujuk kepada pindaan atau penambahan itu, mana-mana saksi yang telah diperiksa, dan boleh juga memanggil apa-apa keterangan selanjutnya yang mungkin material.

Pertuduhan yang berasingan bagi kesalahan yang berlainan

88. Bagi tiap-tiap kesalahan yang berlainan yang atasnya mana-mana orang itu dituduh maka hendaklah ada pertuduhan yang berasingan, dan tiap-tiap pertuduhan itu hendaklah dibicarakan secara berasingan kecuali dalam hal yang disebut dalam seksyen 89, 90, 91 dan 95.

Tiga kesalahan yang sama jenisnya dalam tempoh dua belas bulan boleh dipertuduh bersama

89. (1) Apabila seseorang dituduh melakukan kesalahan-kesalahan yang sama jenisnya dalam tempoh dua belas bulan dari tarikh kesalahan itu mula-mula dilakukan, sama ada berkenaan dengan orang yang sama atau tidak, dia boleh dipertuduh dan dibicarakan pada satu perbicaraan bagi apa-apa bilangan kesalahan itu yang tidak melebihi tiga.

(2) Kesalahan-kesalahan adalah disifatkan sama jenisnya apabila kesalahan-kesalahan itu boleh dihukum di bawah peruntukan mana-mana undang-undang yang sama yang sedang berkuat kuasa.

Orang yang dipertuduh atas suatu kesalahan boleh disabitkan kerana cuba melakukan kesalahan

93. Apabila tertuduh dipertuduh atas sesuatu kesalahan dia boleh disabitkan kerana mencuba melakukan kesalahan itu, walaupun percubaan itu tidak dipertuduh secara berasingan.

Apabila kesalahan yang terbukti dimasukkan dalam kesalahan yang dipertuduh

94. (1) Apabila seseorang dipertuduh atas suatu kesalahan yang mengandungi beberapa butiran, dan gabungan beberapa butiran sahaja mewujudkan suatu kesalahan yang lebih ringan, dan gabungan itu telah dibuktikan tetapi butir-butir yang tinggal tidak dibuktikan, dia boleh disabitkan atas kesalahan yang lebih ringan itu walaupun dia tidak dipertuduh atas kesalahan itu.

(2) Apabila seseorang dipertuduh atas suatu kesalahan dan fakta-fakta adalah dibuktikan yang mengurangkannya kepada suatu kesalahan yang lebih ringan, dia boleh disabitkan atas kesalahan yang lebih ringan itu walaupun dia tidak dipertuduh atas kesalahan itu.

Bila orang boleh dipertuduh bersesama

95. Apabila lebih daripada seorang dituduh atas kesalahan yang sama atau kesalahan-kesalahan yang berlainan yang dilakukan dalam transaksi yang sama, atau apabila seseorang dituduh melakukan suatu kesalahan dan seseorang yang lain dituduh bersubahat atau cuba melakukan kesalahan yang sama, maka mereka boleh dipertuduh dan dibicarakan bersama atau berasingan sebagaimana yang difikirkan patut oleh Mahkamah.

BAB 4**DARIHAL PERBICARAAN****Tatacara dalam perbicaraan**

96. Tatacara yang berikut hendaklah diikuti oleh Hakim dalam perbicaraan:

- (a) apabila tertuduh hadir atau dibawa ke hadapan Mahkamah, maka pertuduhan yang mengandungi butir-butir kesalahan

yang dia dituduh melakukannya itu hendaklah dibentuk, dibaca dan dijelaskan kepadanya, dan dia hendaklah ditanya sama ada dia bersalah atas kesalahan yang dipertuduh itu atau meminta dibicarakan;

- (b) jika tertuduh mengaku bersalah atas sesuatu pertuduhan, sama ada atas pertuduhan asal atau yang dipinda, akuan itu hendaklah direkodkan dan dia boleh disabitkan atas kesalahan itu;

Dengan syarat bahawa sebelum suatu akuan bersalah direkodkan, Mahkamah hendaklah menentukan bahawa tertuduh memahami sifat dan akibat daripada akumannya itu dan dia berniat untuk mengakui, tanpa bersyarat, kesalahan yang dikatakan terhadapnya itu;

- (c) jika tertuduh enggan membuat akuan atau tidak membuat akuan atau meminta dibicarakan, Mahkamah hendaklah mendengar pengadu, jika ada, dan mengambil segala keterangan yang dikemukakan bagi menyokong pendakwaan itu;
- (d) apabila difikirkannya perlu, Mahkamah hendaklah memperoleh daripada pengadu atau selainnya nama mana-mana orang yang berkemungkinan mengetahui fakta kes itu dan dapat memberikan keterangan bagi pihak pendakwaan, dan hendaklah memanggil mana-mana daripada mereka, sebagaimana yang difikirkan perlu oleh Mahkamah, untuk memberikan keterangan di hadapannya;
- (e) tertuduh atau Peguam Syarienya hendaklah dibenarkan memeriksa balas semua saksi bagi pihak pendakwaan melalui Hakim;
- (f) jika, selepas mengambil segala keterangan yang disebut dalam perenggan (c), (d) dan (e), Mahkamah mendapati bahawa tiada kes terhadap tertuduh telah diwujudkan yang jika tak dipatahkan akan mewajarkan sabitannya, maka Mahkamah hendaklah merekodkan perintah pembebasan;
- (g) tiada ada-apa jua dalam perenggan (f) boleh disifatkan sebagai menghalang Mahkamah daripada melepaskan tertuduh pada mana-mana peringkat terdahulu dalam kes

itu jika bagi sebab-sebab yang hendaklah direkodkan oleh Mahkamah ia berpendapat pertuduhan itu tidak berasas;

- (h) jika, apabila keterangan itu telah diambil, Mahkamah berpendapat bahawa ada alasan untuk menganggap bahawa tertuduh telah melakukan kesalahan yang dipertuduh itu atau kesalahan lain yang Mahkamah itu kompeten untuk membicarakannya dan yang pada pendapatnya patut dibicarakannya, ia hendaklah menimbangkan pertuduhan yang direkodkan terhadap tertuduh dan memutuskan sama ada pertuduhan itu mencukupi dan, jika perlu, hendaklah meminda pertuduhan itu;
- (i) pertuduhan itu jika dipinda hendaklah dibacakan kepada tertuduh sebagaimana yang dipinda dan dia hendaklah ditanya semula sama ada dia bersalah atau ada apa-apa pembelaan yang hendak dibuat;
- (j) jika tertuduh tidak mengaku salah kepada pertuduhan itu sebagaimana yang dipinda atau jika tiada pindaan dibuat, tertuduh hendaklah dipanggil untuk membuat pembelaannya dan mengemukakan keterangannya, dan hendaklah pada bila-bila masa apabila dia membuat pembelaannya dibenarkan untuk memanggil semula dan memeriksa balas mana-mana saksi melalui Hakim;
- (k) jika tertuduh mengemukakan apa-apa pernyataan bertulis, Mahkamah hendaklah memfaikannya bersama-sama dengan rekod;
- (l) jika tertuduh memohon kepada Mahkamah supaya dikeluarkan saman bagi memaksa kehadiran mana-mana saksi, sama ada dia telah atau belum diperiksa dalam kes itu, bagi maksud pemeriksaan atau pemeriksaan balas atau pengemukaan apa-apa dokumen atau benda lain, Mahkamah hendaklah mengeluarkan saman melainkan jika ia berpendapat bahawa permohonan itu patut ditolak atas alasan bahawa ia dibuat bagi maksud menyusahkan atau melengahkan atau bagi menggagalkan matlamat keadilan; dan alasan sedemikian hendaklah direkodkannya secara bertulis;

- (m) (i) jika Mahkamah mendapati tertuduh tidak bersalah, Mahkamah hendaklah merekodkan perintah pembebasan;
- (ii) jika Mahkamah mendapati tertuduh bersalah atau jika akuan bersalah telah direkodkan dan diterima, Mahkamah hendaklah menjatuhkan hukuman mengikut undang-undang;
- (n) apabila prosiding telah dimulakan atas aduan seseorang yang dibuat dengan sumpah di bawah seksyen 74 dan pada mana-mana hari yang ditetapkan bagi pendengaran kes itu pengadu itu tidak hadir, Mahkamah boleh, menurut budi bicaranya, walau apa pun apa-apa jua yang terkandung dalam seksyen ini, melepaskan tertuduh.

Kuasa untuk melepaskan dengan syarat atau tanpa syarat

97. (1) Walau apa pun apa-apa jua yang terkandung dalam seksyen 96, Mahkamah hendaklah mempunyai kuasa yang terkandung dalam seksyen ini.

(2) Apabila mana-mana orang dipertuduh di hadapan Mahkamah atas suatu kesalahan yang boleh dihukum oleh Mahkamah itu, dan Mahkamah mendapati bahawa pertuduhan itu telah dibuktikan, tetapi berpendapat bahawa dengan mengambil kira watak, latar belakang, umur, kesihatan atau keadaan mental orang yang dipertuduh itu, atau kepada hakikat ringannya jenis kesalahan itu, atau kepada hal keadaan peringan yang dalamnya kesalahan itu telah dilakukan, adalah tak suaimanfaat untuk mengenakan apa-apa hukuman selain daripada suatu hukuman nominal atau bahawa adalah suaimanfaat melepaskan pesalah itu dalam cubaan akhlak, Mahkamah boleh, tanpa merekodkan suatu sabitan, membuat perintah—

- (a) membuang pertuduhan atau aduan itu selepas apa-apa teguran atau amaran kepada pesalah itu sebagaimana yang difikirkan patut oleh Mahkamah;
- (b) memerintahkan pesalah itu ditahan di suatu rumah kebajikan yang diluluskan oleh Majlis selama apa-apa tempoh yang tidak melebihi enam bulan sebagaimana yang difikirkan patut oleh Mahkamah; atau

- (c) melepaskan pesalah itu dengan syarat dia mengikat bon, dengan penjamin-penjamin, untuk berkelakuan baik selama apa-apa tempoh, yang tidak melebihi tiga tahun, sebagaimana yang dinyatakan dalam perintah itu, dan hadir supaya direkodkan sabitan dan dijatuhkan hukuman apabila dipanggil pada bila-bila masa dalam tempoh itu.

(3) Mahkamah boleh, sebagai tambahan kepada mana-mana perintah itu, memerintahkan pesalah itu membayar apa-apa pampasan bagi kecederaan atau bagi kerugian, yang tidak melebihi jumlah wang satu ribu ringgit, atau membayar apa-apa kos prosiding itu sebagaimana yang difikirkan munasabah oleh Mahkamah atau membayar pampasan dan kos itu kedua-duanya.

(4) Jika Mahkamah berpuas hati melalui maklumat yang diberikan dengan sumpah bahawa pesalah itu tidak mematuhi mana-mana syarat bonnya, ia boleh mengeluarkan waran bagi pemberkasan pesalah itu.

(5) Mana-mana pesalah apabila diberkas dengan mana-mana waran sedemikian hendaklah, jika tidak dibawa dengan serta-merta ke hadapan Mahkamah yang mempunyai kuasa untuk menghukumnya, dibawa ke hadapan seorang Hakim yang boleh—

- (a) sama ada menahannya melalui waran sehingga masa dia dikehendaki oleh bonnya untuk hadir bagi penghakiman atau sehingga bersidangnya Mahkamah yang mempunyai kuasa untuk menguruskan kesalahan asalnya, mengikut mana-mana yang berlaku dahulu; atau
- (b) membenarkan dia diikat jamin dengan penjamin yang mencukupi dengan syarat dia hadir bagi penghakiman.

(6) Pesalah itu, apabila ditahan sedemikian, boleh dipenjarakan dan waran tahanannya hendaklah memerintahkan bahawa dia hendaklah dibawa ke hadapan Mahkamah yang di hadapannya dia terikat untuk hadir bagi penghakiman atau untuk memberikan jawapan tentang kelakuannya sejak dia dilepaskan.

Ucapan

98. Dalam perbicaraan di bawah Bab ini—

- (a) pegawai yang menjalankan pendakwaan tidaklah perlu membuka kes itu tetapi bolehlah terus mengemukakan keterangannya;
- (b) apabila tertuduh dipanggil untuk membuat pembelaannya, maka dia atau Peguam Syarinya boleh, sebelum mengemukakan keterangannya, membuka kesnya dengan menyatakan fakta-fakta atau undang-undang yang mahu digunakan olehnya dan membuat apa-apa ulasan yang difikirkannya perlu tentang keterangan pihak pendakwa, dan jika tertuduh memberikan keterangan atau saksi-saksi diperiksa bagi pihaknya, dia bolehlah menggulung kesnya;
- (c) pegawai yang menjalankan pendakwaan itu hendaklah mempunyai hak menjawab keseluruhan kes itu apabila tertuduh telah mengemukakan keterangannya.

Kuasa untuk mengaward pampasan

99. Jika dalam mana-mana kes Mahkamah membebaskan tertuduh dan berpendapat bahawa aduan, maklumat atau pertuduhan itu adalah remeh atau menyusahkan ia boleh, menurut budi bicaranya, sama ada atas permohonan tertuduh atau atas kehendaknya sendiri, memerintahkan pengadu atau orang yang berdasarkan maklumatnya aduan atau pertuduhan itu telah dibuat supaya membayar kepada tertuduh, atau kepada setiap atau mana-mana tertuduh jika terdapat lebih daripada seorang, apa-apa pampasan, yang tidak melebihi satu ribu ringgit, yang difikirkan patut oleh Mahkamah:

Dengan syarat bahawa Mahkamah—

- (a) hendaklah merekodkan dan menimbangkan apa-apa bantahan yang mungkin dibangkitkan oleh pengadu atau pemberi maklumat itu terhadap pembuatan perintah itu; dan
- (b) hendaklah merekodkan alasannya bagi pembuatan perintah sedemikian.

Butir-butir hendaklah direkodkan

100. (1) Dalam prosiding di bawah Bab ini, Mahkamah hendaklah menyimpan suatu rekod tentang butir-butir setiap kes dengan menggunakan dan menyiapkan atau menyebabkan disediakan suatu kertas pertuduhan mengikut borang-borang yang ditetapkan dan, jika segala butir yang perlu tidak dapat dengan mudah dicatatkan dalam mana-mana borang itu, dengan melampirkan padanya apa-apa bilangan kertas sambungan yang perlu.

(2) Butir-butir yang hendaklah dimasukkan dalam rekod itu hendaklah termasuk—

- (a) nama Mahkamah dan nombor siri kes itu;
- (b) nama, nombor kad pengenalan, dan jantina tertuduh;
- (c) alamat tertuduh;
- (d) pertuduhan;
- (e) tarikh kembalian saman, jika ada;
- (f) tarikh pengeluaran saman atau waran, jika ada;
- (g) nama dan alamat pengadu, jika ada, tarikh aduan itu dan nilai apa-apa harta yang terlibat;
- (h) tarikh penangkapan;
- (i) tarikh kehadiran pertama di hadapan Mahkamah;
- (j) kerakyatan tertuduh;
- (k) umur tertuduh;
- (l) butir apa-apa jaminan atau bon;
- (m) akuan tertuduh;
- (n) nama dan gelaran pegawai atau nama orang yang menjalankan pendakwaan dan nama Peguam Syarie, jika ada, yang hadir bagi pihak tertuduh;
- (o) tarikh setiap penangguhan atau penundaan dan tarikh yang sehinggalanya penangguhan atau penundaan itu dibuat dan alasan penangguhan atau penundaan itu dibuat;
- (p) nota keterangan Mahkamah, jika ada;
- (q) dapatan-dapatan;

- (r) nota Mahkamah tentang sabitan-sabitan terdahulu, keterangan watak, dan rayuan meringankan hukuman, jika ada;
- (s) hukuman atau perintah muktamad lain;
- (t) penghakiman, jika bertulis;
- (u) tarikh tamatnya prosiding;
- (v) butir-butir tentang mana-mana waran tahanan, resit denda dan waran pemenjaraan; dan
- (w) sekiranya rayuan dibuat—
  - (i) tarikh pemberitahuan tentang rayuan, tarikh apa-apa permintaan bagi nota keterangan, tarikh apa-apa notis bahawa nota keterangan boleh diperolehi dengan bayaran, tarikh penyampaian alasan keputusan Mahkamah dan tarikh penghantaran rekod kepada Mahkamah Tinggi Syariah atau Mahkamah Rayuan Syariah, mengikut mana-mana yang berkenaan;
  - (ii) jika penghakiman ialah penghakiman lisan, alasan keputusan;
  - (iii) nombor siri Mahkamah Tinggi Syariah atau Mahkamah Rayuan Syariah bagi rayuan itu; dan
  - (iv) keputusan rayuan dan tarikh Mahkamah diberitahu mengenainya.

(3) Rekod itu hendaklah disahkan dengan tandatangan Hakim, dan hendaklah difailkan mengikut apa-apa cara yang diarahkan oleh Ketua Hakim Syarie.

Pemindahan kes

101. Dalam mana-mana perbicaraan di hadapan seorang Hakim Mahkamah Rendah Syariah yang dalamnya ternyata pada mana-mana peringkat prosiding itu bahawa kerana apa-apa sebab maka kes itu ialah suatu kes yang, pada pendapat Hakim itu, patut dibicarakan oleh Mahkamah Tinggi Syariah, atau jika sebelum atau semasa perbicaraan itu permohonan dibuat oleh Ketua Pendakwa Syarie, maka Hakim itu hendaklah menggantung prosiding itu dan memindahkan kes itu ke Mahkamah Tinggi Syariah dan hendaklah merekodkan perintah itu pada rekod prosiding itu.

BAB 5**PERUNTUKAN AM TENTANG PERBICARAAN****Tatacara jika terdapat sabitan terdahulu**

102. Jika tertuduh dipertuduhkan atas suatu kesalahan yang dilakukan selepas suatu sabitan terdahulu atas apa-apa kesalahan, tatacara yang berikut hendaklah dipatuhi:

- (a) bahagian pertuduhan yang menyatakan sabitan terdahulu itu tidak boleh dibacakan di dalam Mahkamah, dan tertuduh tidak juga boleh ditanya sama ada dia telah disabitkan terdahulu seperti yang dikatakan dalam pertuduhan itu melainkan jika dan sehingga dia telah sama ada mengaku salah atau disabitkan atas kesalahan yang kemudian itu;
- (b) jika dia mengaku salah atau disabitkan atas kesalahan yang kemudian itu, dia hendaklah pada ketika itu ditanya sama ada dia telah disabitkan terdahulu seperti yang dikatakan dalam pertuduhan itu;
- (c) jika dia menjawab bahawa dia pernah disabitkan terdahulu sedemikian, Mahkamah bolehlah dengan demikian itu menjatuhkan hukuman ke atasnya, tetapi jika dia menafikan bahawa dia pernah disabitkan terdahulu atau enggan atau tidak menjawab soalan itu, Mahkamah hendaklah menyiasat sabitan terdahulu itu.

Pendakwa bolehlah berhenti daripada mendakwa selanjutnya pada mana-mana peringkat

103. (1) Pada mana-mana peringkat apa-apa perbicaraan, sebelum penghakiman diberikan, Pendakwa boleh, jika difikirkannya patut, memberitahu Mahkamah bahawa dia tidak bercadang untuk mendakwa tertuduh selanjutnya atas pertuduhan itu; dan sesudah itu semua prosiding atas pertuduhan itu terhadap tertuduh bolehlah digantung dengan kebenaran Mahkamah dan, jika digantung sedemikian, tertuduh hendaklah dilepaskan daripada pertuduhan itu.

(2) Pelepasan sedemikian tidaklah terjumlah kepada suatu pembebasan melainkan jika Mahkamah mengarahkan sedemikian.

Hak tertuduh untuk dibela

104. Tiap-tiap orang yang dituduh di hadapan mana-mana Mahkamah adalah berhak untuk dibela oleh Peguam Syarie.

Mahkamah boleh mengemukakan soalan kepada tertuduh

105. (1) Bagi maksud membolehkan tertuduh menjelaskan apa-apa hal keadaan yang terdapat dalam keterangan terhadapnya, Mahkamah boleh pada mana-mana peringkat sesuatu perbicaraan, tanpa memberikan amaran terlebih dahulu kepada tertuduh, mengemukakan apa-apa soalan kepadanya sebagaimana yang difikirkan perlu oleh Mahkamah.

(2) Jawapan yang diberikan oleh tertuduh bolehlah dipertimbangkan dalam perbicaraan itu dan dijadikan keterangan bagi atau terhadapnya dalam mana-mana perbicaraan bagi apa-apa kesalahan lain yang jawapan sedemikian berkecenderungan menunjukkan bahawa dia telah melakukannya.

(3) Pemeriksaan tertuduh hendaklah bagi maksud membolehkan dia menjelaskan apa-apa hal keadaan yang terdapat dalam keterangan terhadapnya dan tidak boleh menjadi suatu pemeriksaan am.

(4) Budi bicara yang diberikan oleh seksyen ini bagi menyoal tertuduh tidak boleh dijalankan bagi maksud mendorongnya membuat pernyataan yang menunjukkan dia telah melakukan jenayah.

(5) Soalan-soalan tidak boleh dikemukakan kepada tertuduh semata-mata untuk menyokong kes pihak pendakwa apabila terdapat kecacatan pada kes pihak pendakwa.

(6) Bilamana tertuduh diperiksa di bawah seksyen ini oleh Mahkamah, keseluruhan pemeriksaan itu termasuk tiap-tiap soalan yang dikemukakan kepadanya dan tiap-tiap jawapan yang diberikan olehnya hendaklah direkodkan dengan sepenuhnya, dan rekod itu hendaklah dibacakan kepadanya atau, jika dia tidak memahami bahasa yang digunakan, hendaklah diterjemahkan kepadanya dalam bahasa atau isyarat yang difahaminya, dan dia adalah bebas untuk menjelaskan atau menambah jawabannya.

(7) Apabila keseluruhan pemeriksaan itu telah menepati apa yang dinyatakan oleh tertuduh sebagai benar, maka rekod itu hendaklah ditandatangani oleh Hakim yang menjalankan perbicaraan itu.

Kes bagi pihak pendakwa hendaklah diterangkan oleh Mahkamah kepada tertuduh yang tak dibela

106. (1) Pada tiap-tiap perbicaraan jika dan apabila Mahkamah memanggil tertuduh untuk mengemukakan pembelaannya Mahkamah hendaklah, jika tertuduh tidak diwakili oleh Peguam Syarie, memberitahunya tentang haknya untuk mengangkat sumpah dan kesannya atau tentang haknya untuk memberikan keterangan bagi pihak dirinya sendiri, dan jika dia memilih untuk memberikan keterangan bagi pihak dirinya sendiri, hendaklah menarik perhatiannya kepada perkara-perkara utama dalam keterangan bagi pihak pendakwa terhadapnya supaya dia berpeluang untuk menjelaskannya.

(2) Kegagalan mana-mana tertuduh pada mana-mana perbicaraan untuk memberikan keterangan tidak boleh dijadikan oleh pihak pendakwa perkara kritikan yang memburuk-burukkan tertuduh itu.

Kuasa menangguhkan atau menunda perbicaraan

107. (1) Jika menjadi perlu atau patut untuk menangguhkan permulaan perbicaraan atau menunda apa-apa perbicaraan oleh sebab seseorang saksi tidak hadir atau apa-apa sebab yang munasabah yang lain, Mahkamah boleh, dari semasa ke semasa, menangguhkan atau menundanya atas apa-apa terma yang difikirkannya patut bagi apa-apa tempoh yang difikirkannya munasabah dan boleh, melalui waran, menahan tertuduh jika dia dalam jagaan:

Dengan syarat bahawa tiada Hakim boleh menahan seseorang tertuduh dalam jagaan di bawah seksyen ini selama tempoh melebihi lapan hari pada setiap kali:

Dengan syarat selanjutnya bahawa jika seseorang Pegawai Perubatan Kerajaan telah memperakui bahawa pengadu tidak akan dapat memberikan keterangan sebelum sesuatu tarikh tertentu, tertuduh bolehlah ditahan sehingga ke tarikh itu walaupun tempoh tahanan mungkin melebihi lapan hari.

(2) Tiap-tiap perintah yang dibuat di bawah seksyen ini oleh Mahkamah hendaklah secara bertulis, ditandatangani oleh Hakim yang menjalankan perbicaraan itu, dan hendaklah menyatakan sebab-sebab baginya.

Huraian—Jika keterangan yang mencukupi telah diperoleh untuk menimbulkan syak bahawa tertuduh mungkin telah melakukan suatu kesalahan yang ternyata ada kemungkinan bahawa keterangan selanjutnya boleh didapati melalui penahanan, maka ini adalah suatu sebab yang munasabah bagi penahanan.

Bertukar Hakim semasa pendengaran

108. Bilamana mana-mana Hakim, selepas mendengar dan merekodkan keseluruhan atau mana-mana bahagian keterangan dalam sesuatu perbicaraan, terhenti menjalankan bidang kuasa dalamnya dan digantikan oleh Hakim lain yang mempunyai dan yang menjalankan bidang kuasa itu, Hakim yang menjadi pengganti sedemikian boleh bertindak atas keterangan yang direkodkan sedemikian oleh pendulunya, atau yang sebahagiannya direkodkan oleh pendulunya dan sebahagiannya direkodkan olehnya sendiri, atau dia boleh memanggil semula saksi-saksi dan memulakan semula perbicaraan itu:

Dengan syarat bahawa—

- (a) dalam mana-mana perbicaraan tertuduh boleh, apabila Hakim yang kedua itu memulakan prosidingnya, menuntut supaya saksi-saksi atau mana-mana daripada mereka dipanggil semula dan didengar semula;
- (b) Mahkamah Rayuan yang berkenaan boleh, sama ada terdapat rayuan atau tidak, mengetepikan mana-mana sabitan yang dibuat atas keterangan yang tidak direkodkan sepenuhnya oleh Hakim yang di hadapannya sabitan itu dibuat, jika Mahkamah itu berpendapat bahawa tertuduh telah dimudartkan secara material kerananya, dan bolehlah memerintahkan suatu perbicaraan baru.

Menahan pesalah yang hadir di Mahkamah

109. (1) Mana-mana orang yang menghadiri suatu Mahkamah, walaupun tidak ditangkap atau disaman, boleh ditahan oleh Mahkamah itu untuk diperiksa bagi apa-apa kesalahan yang boleh diambil perhatian oleh Mahkamah itu dan yang, daripada keterangan, ternyata telah dilakukan olehnya, dan bolehlah dijalankan tindakan terhadapnya seolah-olah dia telah ditangkap atau disaman.

(2) Apabila penahanan itu berlaku selepas suatu perbicaraan telah bermula, prosiding berkenaan dengan orang itu hendaklah dimulakan semula dan saksi-saksi didengar semula.

Hari kelepasan mingguan atau am

110. Tiada prosiding mana-mana Mahkamah boleh menjadi tak sah oleh sebab ia dijalankan pada hari kelepasan mingguan atau kelepasan am.

BAB 6**DARIHAL CARA MENGAMBIL DAN MEREKODKAN
KETERANGAN DALAM PERBICARAAN****Keterangan hendaklah diambil di hadapan tertuduh**

111. Segala keterangan yang diambil di bawah Enakmen ini hendaklah diambil di hadapan tertuduh.

Merekodkan keterangan

112. Dalam perbicaraan di bawah Enakmen ini oleh atau di hadapan seseorang Hakim, keterangan saksi-saksi hendaklah direkodkan mengikut cara yang diperuntukkan oleh Bab ini.

Rekod dalam semua kes

113. Dalam semua perbicaraan di hadapan mana-mana Mahkamah, keterangan setiap saksi hendaklah dicatatkan oleh Hakim yang menjalankan perbicaraan itu dalam tulisan tangan yang mudah dibaca dan hendaklah menjadi sebahagian daripada rekod.

Cara merekodkan keterangan

114. (1) Keterangan yang dicatatkan di bawah seksyen 113 tidak boleh pada lazimnya dicatatkan dalam bentuk soalan dan jawapan, tetapi dalam bentuk cerita.

(2) Hakim yang menjalankan perbicaraan boleh, menurut budi bicaranya, mencatatkan apa-apa soalan dan jawapan tertentu.

Menterjemahkan keterangan kepada tertuduh

115. (1) Bilamana apa-apa keterangan diberikan dalam bahasa atau isyarat yang tidak difahami oleh tertuduh, dan dia hadir sendiri, keterangan itu hendaklah diterjemahkan kepadanya di dalam Mahkamah terbuka dalam bahasa yang difahaminya.

(2) Apabila dokumen-dokumen dikemukakan bagi maksud pembuktian formal, maka hendaklah terpulang kepada budi bicara Mahkamah untuk mentafsirkannya setakat yang difikirkan perlu.

Pemerhatian tentang tingkah laku saksi

116. Seseorang Hakim yang menjalankan perbicaraan yang merekodkan keterangan seorang saksi boleh merekodkan apa-apa pemerhatian, jika ada, sebagaimana yang difikirkannya material berkenaan dengan tingkah laku saksi itu ketika dia diperiksa.

Orang lain boleh diberi kuasa mengambil nota keterangan

117. Tiada apa-apa jua dalam Bab ini boleh menghalang seorang Hakim dalam sesuatu perbicaraan untuk menyebabkan diambil nota kata demi kata oleh seorang lain mengenai apa yang dideposkan oleh setiap saksi sebagai tambahan kepada apa-apa nota mengenai isinya yang dibuat atau dicatatkan oleh Hakim itu sendiri, dan nota itu hendaklah menjadi sebahagian daripada rekod.

BAB 7**DARIHAL PENGHAKIMAN****Cara menyampaikan penghakiman**

118. Penghakiman dalam tiap-tiap perbicaraan di dalam mana-mana Mahkamah hendaklah diumumkan di dalam Mahkamah terbuka, sama ada dengan serta-merta atau pada suatu masa kemudiannya yang mengenainya notis wajar hendaklah diberikan kepada pihak-pihak dalam perbicaraan itu atau Peguam Syarie mereka, dan tertuduh hendaklah, jika dalam jagaan, dibawa ke hadapan Mahkamah itu atau, jika tidak dalam jagaan, dikehendaki hadir untuk mendengar penghakiman disampaikan.

Penghakiman hendaklah dijelaskan kepada tertuduh dan salinan dibekalkan

119. Penghakiman itu hendaklah dijelaskan kepada tertuduh dan atas permohonannya suatu salinan penghakiman itu hendaklah diberikan kepadanya dengan percuma.

Penghakiman hendaklah difailkan bersama dengan rekod

120. Penghakiman asal hendaklah dicatatkan pada, dan jika bertulis difailkan bersama dengan, rekod prosiding.

BAB 8**DARIHAL HUKUMAN DAN PELAKSANAANNYA****Peruntukan tentang pelaksanaan hukuman pemenjaraan**

121. Berkenaan dengan hukuman pemenjaraan, peruntukan yang berikut hendaklah diikuti:

- (a) jika tertuduh dijatuhi hukuman pemenjaraan, Mahkamah yang menjatuhkan hukuman itu hendaklah dengan segera menghantar suatu waran kepada penjara di mana dia akan dikurung dan, melainkan jika tertuduh telah sedia dikurung di penjara itu, hendaklah menghantarnya dalam jagaan polis atau Pegawai Penguatkuasa Agama ke penjara itu berserta dengan waran itu;

- (b) tiap-tiap waran bagi pelaksanaan sesuatu hukuman pemenjaraan hendaklah diarahkan kepada pegawai yang menjaga penjara itu atau tempat lain di mana banduan itu sedang atau dikehendaki dikurung;
- (c) apabila banduan itu dikehendaki dikurung di suatu penjara, waran itu hendaklah diserahkan dengan pegawai yang menjaga penjara itu;
- (d) tiap-tiap hukuman pemenjaraan hendaklah berkuat kuasa mulai dari tarikh hukuman itu dijatuhkan melainkan jika Mahkamah yang menjatuhkan hukuman itu mengarahkan selainnya.

Peruntukan tentang hukuman denda

122. (1) Jika apa-apa denda dikenakan maka, sekiranya tiada apa-apa peruntukan yang memperuntukkan pengenaannya, peruntukan yang berikut hendaklah terpakai:

- (a) dalam tiap-tiap kes mengenai sesuatu kesalahan yang baginya pesalah itu telah dihukum membayar denda, Mahkamah yang menjatuhkan hukuman itu boleh, menurut budi bicaranya, melakukan semua atau mana-mana perkara yang berikut:
  - (i) membenarkan masa untuk membayar denda itu;
  - (ii) mengarahkan pembayaran denda itu dibuat secara ansuran;
  - (iii) mengeluarkan suatu waran untuk melewikan jumlah itu melalui distres dan penjualan apa-apa harta kepunyaan pesalah itu;
  - (iv) mengarahkan bahawa sekiranya terdapat keingkaran membayar denda persalah itu hendaklah menjalani hukuman pemenjaraan selama suatu tempoh tertentu, dan pemenjaraan itu hendaklah sebagai tambahan kepada apa-apa hukuman pemenjaraan yang lain yang mungkin dikenakan ke atasnya;

(b) tempoh yang baginya Mahkamah mengarahkan pesalah itu dipenjarakan kerana keingkaran membayar denda tidak boleh melebihi skala yang berikut:

(i) jika kesalahan itu boleh dihukum dengan pemenjaraan—

<i>Jika tempoh maksimum pemenjaraan—</i>	<i>Tempohnya tidak boleh melebihi—</i>
tidak melebihi enam bulan	tempoh maksimum pemenjaraan
melebihi enam bulan tetapi tidak melebihi dua tahun	enam bulan
melebihi dua tahun	satu perempät daripada tempoh maksimum pemenjaraan;

(ii) jika kesalahan itu tidak boleh dihukum dengan pemenjaraan—

<i>Jika denda itu</i>	<i>Tempoh tidak boleh melebihi—</i>
tidak melebihi dua ratus ringgit	satu bulan
melebihi dua ratus ringgit tetapi tidak melebihi lima ratus ringgit	dua bulan
melebihi lima ratus ringgit	enam bulan;

(c) hukuman pemenjaraan yang dikenakan kerana keingkaran membayar denda hendaklah tamat bilamana denda itu sama ada dibayar atau dilevikan melalui proses undang-undang;

- (d) jika, sebelum habis tempoh hukuman pemenjaraan yang ditetapkan kerana keingkaran membayar denda, apa-apa bahagian denda itu dibayar atau dilevikan sehinggakan tempoh pemenjaraan yang dijalani kerana keingkaran membayar denda itu adalah tidak kurang kadarnya berbanding bahagian denda yang masih tidak dibayar itu, maka hukuman penjara itu hendaklah ditamatkan;
- (e) denda itu, atau mana-mana bahagiannya yang masih tidak dibayar, bolehlah dilevikan pada bila-bila masa dalam masa enam tahun selepas hukuman itu dijatuhkan, dan kematian pesalah itu hendaklah melepaskannya daripada denda itu.

(2) Waran untuk melevikan sesuatu denda boleh dilaksanakan di mana-mana tempat di Malaysia, tetapi jika ia dikehendaki dilaksanakan di luar Negeri Selangor, ia hendaklah diendorskan bagi maksud itu oleh seorang Hakim Mahkamah Tinggi Syariah atau Hakim Mahkamah Rendah Syariah.

Penggantungan pelaksanaan dalam kes tertentu

123. Apabila seseorang pesalah telah dihukum dengan hukuman denda sahaja dan hukuman pemenjaraan kerana keingkaran membayar denda itu dan Mahkamah mengeluarkan waran di bawah seksyen 122, Mahkamah boleh menggantung pelaksanaan hukuman pemenjaraan itu dan boleh melepaskan pesalah itu apabila dia menyempurnakan suatu bon, dengan penjamin-penjamin sebagaimana yang difikirkan patut oleh Mahkamah, yang mensyaratkan dia hadir di hadapan Mahkamah itu pada hari yang ditetapkan bagi pengembalian waran itu yang tidak lebih daripada lima belas hari dari masa bon itu dilaksanakan; dan sekiranya denda itu tidak dibayar juga Mahkamah boleh mengarahkan supaya hukuman pemenjaraan itu dilaksanakan dengan serta-merta.

Siapa yang boleh mengeluarkan waran

124. Tiap-tiap waran bagi pelaksanaan apa-apa hukuman bolehlah dikeluarkan sama ada oleh Hakim yang menjatuhkan hukuman itu atau oleh penggantinya atau Hakim lain yang memangku jawatannya.

Hukuman sebat

125. (1) Peruntukan seksyen ini dan seksyen 126 hendaklah terpakai apabila tertuduh dihukum sebat.

(2) Alat sebatan, tidak termasuk pemegangnya, hendaklah daripada jenis yang sama dan dibuat sama ada daripada rotan atau ranting kecil pokok yang tiada ruas atau buku dan panjangnya tidak melebihi 1.22 meter dan tebalnya tidak melebihi 1.25 sentimeter.

(3) Peruntukan yang berikut hendaklah diikuti apabila melaksanakan hukuman sebat, iaitu—

- (a) sebelum hukuman itu dilaksanakan, pesalah hendaklah diperiksa oleh seorang Pegawai Perubatan Kerajaan untuk diperakui bahawa pesalah itu adalah dalam keadaan kesihatan yang baik untuk menjalani hukuman itu;
- (b) jika pesalah itu sedang hamil, pelaksanaan itu hendaklah ditangguhkan sehingga tamat tempoh dua bulan selepas dia melahirkan anak atau keguguran, mengikut mana-mana yang berkenaan;
- (c) hukuman hendaklah dilaksanakan di hadapan seorang Pegawai Perubatan Kerajaan di mana-mana tempat sebagaimana yang diarahkan oleh Mahkamah atau di suatu tempat yang ditetapkan oleh Kerajaan Negeri bagi maksud itu;
- (d) orang yang dilantik untuk melaksanakan hukuman itu hendaklah seorang yang adil dan matang;
- (e) orang itu hendaklah menggunakan alat sebatan dengan kekuatan yang sederhana tanpa mengangkat tangannya melebihi kepalanya supaya tidak melukakan kulit pesalah;
- (f) selepas mengenakan satu sebatan, dia hendaklah mengangkat alat sebatan itu ke atas dan tidak menariknya;
- (g) sebatan boleh dikenakan ke seluruh bahagian tubuh kecuali muka, kepala, perut, dada atau bahagian-bahagian sulit;
- (h) pesalah hendaklah memakai pakaian mengikut *Hukum Syarak*;

- (i) jika pesalah itu lelaki, sebatan hendaklah dikenakan dalam keadaan dia berdiri, dan jika pesalah itu perempuan, dalam keadaan dia duduk;
- (j) jika semasa pelaksanaan hukum sebat itu Pegawai Perubatan Kerajaan memperakui bahawa pesalah itu tidak lagi dapat menerima sebatan, sebatan itu hendaklah ditangguhkan sehingga Pegawai Perubatan itu memperakui bahawa pesalah itu sihat tubuhnya untuk menjalani baki hukuman itu.

(4) Dalam hal pesalah itu dihukum sebat sahaja, maka dia hendaklah diperlakukan seolah-olah dia dihukum dengan hukuman pemenjaraan sehingga hukuman itu dilaksanakan.

(5) Jika Pegawai Perubatan Kerajaan memperakui bahawa pesalah itu, oleh sebab umur tua, keuzuran atau apa-apa sebab lain tidak dapat menjalani hukuman sebat pada keseluruhannya atau sebahagiannya, maka kes itu hendaklah dirujuk kepada Mahkamah yang boleh memerintahkan hukuman itu dilaksanakan mengikut cara yang difikirkannya munasabah.

Huraian—Umur tua ertinya telah mencapai umur lima puluh tahun atau lebih.

Masa melaksanakan hukuman sebat

126. (1) Apabila tertuduh dihukum sebat sebagai tambahan kepada hukuman pemenjaraan, hukuman sebat itu tidaklah boleh dikenakan jika suatu rayuan dibuat dan sehingga hukuman itu disahkan oleh Mahkamah Rayuan yang berkenaan.

(2) Sebatan itu hendaklah dikenakan dengan seberapa segera yang praktik dan dalam hal suatu rayuan, dengan seberapa segera yang praktik selepas penerimaan perintah Mahkamah Rayuan yang berkenaan yang mengesahkan hukuman itu.

Bermulanya hukuman pemenjaraan ke atas banduan yang telah sedia menjalani hukuman pemenjaraan

127. (1) Apabila seseorang yang sedang menjalani hukuman pemenjaraan dihukum dengan hukuman pemenjaraan, hukuman

pemenjaraan itu hendaklah bermula sama ada dengan serta-merta atau apabila habis tempoh hukuman pemenjaraan yang telah dikenakan sebelum itu, sebagaimana yang diarahkan oleh Mahkamah yang menjatuhkan hukuman itu.

(2) Tiada apa-apa jua dalam subseksyen (1) boleh dianggap sebagai melepaskan mana-mana orang daripada mana-mana bahagian hukuman yang dikenakan ke atasnya kerana sabitannya yang dahulu atau yang kemudian.

Pesalah muda

128. (1) Apabila mana-mana pesalah muda disabitkan di hadapan mana-mana Mahkamah atas apa-apa kesalahan yang boleh dihukum dengan hukuman denda atau pemenjaraan, Mahkamah itu hendaklah, sebagai ganti apa-apa tempoh pemenjaraan kerana keingkaran membayar denda atau hukuman pemenjaraan—

- (a) memerintahkan pesalah itu dilepaskan selepas teguran wajar diberikan jika difikirkan patut oleh Mahkamah; atau
- (b) memerintahkan pesalah itu diserahkan kepada ibu atau bapa atau penjaganya atau saudara dewasanya yang terdekat atau kepada mana-mana orang lain, sebagaimana yang ditetapkan oleh Mahkamah, apabila ibu atau bapa, penjaga, waris atau orang lain itu menyempurnakan bon dengan penjamin, sebagaimana yang dikehendaki oleh Mahkamah, bahawa dia akan bertanggungjawab bagi kelakuan baik pesalah itu selama apa-apa tempoh yang tidak melebihi dua belas bulan atau, tanpa menghendaki mana-mana orang mengikat apa-apa bon, membuat suatu perintah berkenaan dengan pesalah itu yang memerintahnya supaya berkelakuan baik selama apa-apa tempoh yang tidak melebihi dua tahun dan mengandungi apa-apa arahan kepada pesalah itu mengikut jenis syarat-syarat yang disebut dalam perenggan 130(a), (b) dan (c) yang difikirkan oleh Mahkamah itu patut diberikan.

(2) Mahkamah yang di hadapannya seorang pesalah muda disabitkan boleh, sebagai tambahan atau sebagai ganti menghukum pesalah itu mengikut cara yang diperuntukkan dalam seksyen ini, mengenakan ke atas ibu atau bapa atau penjaganya denda yang

tidak melebihi dua ratus ringgit dalam mana-mana kes yang Mahkamah itu, selepas siasatan ringkas, berpuas hati bahawa ibu atau bapa atau penjaga itu telah, dengan sebab mereka cuai dalam menjaganya dengan sepatutnya atau selainnya, menyumbang kepada salah laku pesalah itu:

Dengan syarat bahawa tiada ibu atau bapa atau penjaga boleh didenda tanpa dia diberi peluang untuk didengar dan, jika dia berhasrat demikian, mengemukakan keterangan untuk membela dirinya.

Pesalah kali pertama

129. (1) Apabila mana-mana orang yang bukan seorang pesalah muda telah disabitkan di hadapan mana-mana Mahkamah atas apa-apa kesalahan yang boleh dihukum dengan hukuman pemenjaraan, maka jika didapati oleh Mahkamah itu bahawa dengan mengambil kira watak, latar belakang, umur, kesihatan atau keadaan mental pesalah itu atau kepada hakikat ringannya jenis kesalahan itu atau kepada apa-apa hal keadaan peringan yang dalamnya kesalahan itu telah dilakukan adalah suaimanfaat bahawa pesalah itu dilepaskan dalam cubaan akhlak untuk berkelakuan baik, Mahkamah boleh, dengan tidak menghukumnya serta-merta dengan apa-apa hukuman, mengarahkan supaya pesalah itu dilepaskan apabila dia mengikat bon dengan penjamin-penjamin dan sepanjang apa-apa tempoh sebagaimana yang diarahkan oleh Mahkamah untuk hadir dan menerima penghakiman jika dan apabila dipanggil dan sementara itu hendaklah berkelakuan baik.

(2) Jika Mahkamah yang mempunyai kuasa untuk memperlakukan pesalah itu berkenaan dengan kesalahan asalnya berpuas hati bahawa pesalah itu telah tidak mematuhi mana-mana syarat bonnya, ia bolehlah mengeluarkan suatu waran bagi pemberkasannya.

(3) Mana-mana pesalah apabila diberkas dengan mana-mana waran sedemikian hendaklah, jika tidak dibawa dengan serta-merta ke hadapan Mahkamah yang mempunyai kuasa untuk menghukumnya, dibawa ke hadapan seorang Hakim, dan Hakim itu boleh sama ada menahannya melalui waran sehingga masa dia dikehendaki oleh bonnya untuk hadir bagi penghakiman atau sehingga

bersidangnya Mahkamah yang mempunyai kuasa untuk menguruskan kesalahan asalnya, atau boleh membenarkan dia mengikat jamin dengan penjamin yang mencukupi dengan syarat dia hadir bagi penghakiman.

(4) Pesalah itu, apabila ditahan sedemikian, boleh dipenjarakan dan waran tahanannya hendaklah memerintahkan supaya dia dibawa ke hadapan Mahkamah yang di hadapannya dia terikat untuk hadir bagi penghakiman atau untuk memberikan jawapan tentang kefakukannya sejak dia dilepaskan.

Syarat bon

130. Apabila mana-mana orang dikehendaki oleh mana-mana Mahkamah supaya menyempurnakan suatu bon dengan penjamin-penjamin, dan dalam bon itu orang yang menyempurnakannya mengikat dirinya untuk menjaga keamanan atau mengikat dirinya untuk berkelakuan baik, Mahkamah boleh menghendaki supaya dimasukkan dalam bon itu satu daripada syarat-syarat yang berikut atau lebih, iaitu—

- (a) suatu syarat bahawa orang itu hendaklah berada di bawah pengawasan seseorang lain yang dinamakan dalam bon itu selama apa-apa tempoh yang dinyatakan dalamnya;
- (b) apa-apa syarat bagi memastikan apa-apa pengawasan yang difikirkan oleh Mahkamah patut dikenakan;
- (c) apa-apa syarat mengenai tempat kediaman, pekerjaan, pergaulan, penjarahan daripada minuman keras atau dadah atau mengenai apa-apa perkara lain yang difikirkan oleh Mahkamah patut dikenakan.

Pengembalian waran

131. Apabila sesuatu hukuman telah dilaksanakan sepenuhnya, pegawai yang melaksanakannya hendaklah mengembalikan waran itu kepada Mahkamah yang mengeluarkannya dengan suatu pengendorsan di bawah tandatangannya yang memperakui cara bagaimana hukuman itu telah dilaksanakan.

BAB 9

DARIHAL PENGGANTUNGAN, PEREMITAN
DAN PERINGANAN HUKUMAN**Kuasa untuk menggantung atau meremitkan hukuman**

132. (1) Apabila mana-mana orang telah dihukum bagi sesuatu kesalahan, Duli Yang Maha Mulia Sultan atas nasihat Mufti boleh pada bila-bila masa, tanpa syarat, atau dengan apa-apa syarat yang diterima oleh orang yang dihukum itu, menggantung atau meremitkan pelaksanaan keseluruhan atau mana-mana bahagian hukuman itu.

(2) Bilamana sesuatu permohonan dibuat kepada Duli Yang Maha Mulia Sultan bagi penggantungan atau peremitan sesuatu hukuman, Duli Yang Maha Mulia Sultan boleh menghendaki Hakim yang membuat sabitan itu supaya menyatakan pendapatnya tentang sama ada permohonan itu boleh dibenarkan atau ditolak dan Hakim itu hendaklah menyatakan pendapatnya dengan sewajarnya.

(3) Jika mana-mana syarat yang berdasarkannya sesuatu hukuman telah digantung atau diremitkan telah tidak, pada pendapat Duli Yang Maha Mulia Sultan, dipenuhi, Duli Yang Maha Mulia Sultan boleh membatalkan penggantungan atau peremitan itu; dan dengan itu orang yang bagi faedahnya hukuman itu telah digantung atau diremitkan boleh, jika dia telah dilepaskan, ditangkap oleh mana-mana Pegawai Polis atau Pegawai Penguatkuasa Agama tanpa waran dan ditahan oleh seorang Hakim untuk menjalani bahagian hukuman yang belum habis itu.

Kuasa untuk meringankan hukuman

133. Duli Yang Maha Mulia Sultan atas nasihat Mufti boleh, tanpa persetujuan orang yang telah dihukum, meringankan mana-mana satu daripada hukuman yang berikut dengan menggantikannya dengan mana-mana hukuman yang disebut selepasnya, iaitu—

- (a) sebat;
- (b) pemenjaraan; atau
- (c) denda.

BAB 10

DARIHAL PEMBEBASAN ATAU SABITAN TERDAHULU

Orang yang telah disabitkan atau dibebaskan tidak boleh dibicarakan semula bagi kesalahan yang sama

134. (1) Seseorang yang telah dibicarakan bagi sesuatu kesalahan oleh suatu Mahkamah yang mempunyai bidang kuasa kompeten dan telah disabitkan atau dibebaskan atas kesalahan itu tidak boleh, selagi sabitan atau pembebasan itu berkuat kuasa, dibicarakan semula bagi kesalahan yang sama atau atas fakta-fakta yang sama bagi apa-apa kesalahan lain yang baginya suatu pertuduhan yang lain daripada pertuduhan yang dibuat terhadapnya boleh dibuat di bawah seksyen 91 atau yang atasnya dia boleh disabitkan di bawah seksyen 92.

(2) Seseorang yang telah dibebaskan atau disabitkan atas apa-apa kesalahan yang berlainan yang baginya suatu pertuduhan berasingan mungkin boleh dibuat terhadapnya pada perbicaraan yang dahulu itu di bawah subseksyen 90(1).

(3) Seseorang yang telah disabitkan atas mana-mana kesalahan yang wujud melalui apa-apa perbuatan yang menyebabkan akibat yang, bersama dengan perbuatan itu, mewujudkan suatu kesalahan yang lain daripada kesalahan yang atasnya dia telah disabitkan, boleh kemudiannya dibicarakan bagi kesalahan yang akhir disebut itu, jika akibat itu belum berlaku atau tidak diketahui oleh Mahkamah telah berlaku pada masa dia disabitkan.

(4) Seseorang yang telah dibebaskan atau disabitkan atas apa-apa kesalahan yang wujud melalui apa-apa perbuatan boleh, walaupun dia dibebaskan atau disabitkan sedemikian, kemudiannya dipertuduh atas dan dibicarakan bagi apa-apa kesalahan lain yang wujud melalui perbuatan yang sama yang mungkin telah dilakukannya, jika Mahkamah yang membicarakannya pada kali pertama tidak kompeten untuk membicarakannya kesalahan yang atasnya dia dipertuduh kemudiannya.

(5) Pembuangan sesuatu aduan, atau pelepasan tertuduh, bukanlah suatu pembebasan bagi maksud seksyen ini.

Alasan pembebasan atau sabitan terdahulu

135. (1) Alasan pembebasan atau sabitan terdahulu bolehlah dikemukakan sama ada secara lisan atau bertulis yang menyatakan bahawa menurut kuasa seksyen 134 tertuduh tidak boleh dibicarakan.

(2) Alasan sedemikian bolehlah dikemukakan bersama dengan apa-apa alasan lain, tetapi isu yang ditimbulkan oleh alasan sedemikian hendaklah dibicarakan dan dibereskan sebelum isu-isu yang ditimbulkan oleh alasan lain itu dibicarakan.

BAHAGIAN VI

DARIHAL RAYUAN DAN PENYEMAKAN

BAB 1

DARIHAL RAYUAN KEPADA MAHKAMAH TINGGI SYARIAH

Apabila akuan bersalah menghadkan hak rayuan

136. Apabila seseorang tertuduh telah mengaku salah dan disabitkan oleh Hakim atas akuan itu, maka tiada rayuan boleh dibuat kecuali tentang takat atau keesahan hukuman itu.

Rayuan terhadap pembebasan

137. Apabila seseorang tertuduh telah dibebaskan oleh Hakim, maka tiada rayuan boleh dibuat kecuali oleh, atau dengan keizinan bertulis daripada, Ketua Pendakwa Syarie.

Tatacara rayuan

138. (1) Tertakluk kepada seksyen 136 dan 137, mana-mana orang yang tidak berpuas hati dengan mana-mana penghakiman, hukuman atau perintah yang diumumkan oleh mana-mana Mahkamah Rendah Syariah dalam sesuatu kes atau perkara jenayah yang kepadanya dia ialah suatu pihak, boleh membuat rayuan kepada Mahkamah Tinggi Syariah terhadap penghakiman, hukuman atau perintah itu berkenaan dengan apa-apa kesilapan undang-undang atau fakta atau atas alasan bahawa mana-mana hukuman dikatakan keras berlebih-lebihan atau dikatakan tak memadai, dengan mengemukakan, dalam masa empat belas hari dari masa penghakiman, hukuman

atau perintah itu dijatuhkan atau dibuat, kepada Penolong Pendaftar Mahkamah Rendah Syariah itu suatu notis rayuan dalam lima salinan yang dialamatkan kepada Mahkamah Tinggi Syariah.

(2) Tiap-tiap notis rayuan hendaklah mengandungi suatu alamat di mana apa-apa notis atau dokumen berkaitan dengan rayuan itu boleh disampaikan kepada perayu atau kepada Peguam Syarienya.

(3) Apabila sesuatu notis rayuan telah dimasukkan, Mahkamah yang terhadap keputusannya rayuan itu dibuat hendaklah membuat suatu salinan bertandatangan bagi alasan keputusan dalam kes itu dan menyebabkan alasan keputusan itu disampaikan kepada perayu atau Peguam Syarienya dengan meninggalkan salinan itu di alamat yang disebut dalam notis rayuan itu atau dengan menghantarnya melalui pos berdaftar yang dialamatkan kepada perayu di alamat itu.

(4) Dalam masa sepuluh hari selepas salinan alasan keputusan itu disampaikan menurut subseksyen (3), perayu hendaklah mengemukakan kepada Penolong Pendaftar Mahkamah Rendah Syariah di mana perbicaraan itu telah diadakan, suatu petisyen rayuan dalam lima salinan yang dialamatkan kepada Mahkamah Tinggi Syariah.

(5) Jika perayu dalam masa yang diperuntukkan dalam subseksyen (1) bagi pengemukakan notis rayuannya telah memohon suatu salinan nota-nota keterangan yang direkodkan oleh Hakim semasa perbicaraannya, dia hendaklah mengemukakan petisyen rayuannya sebagaimana yang diperuntukkan dalam subseksyen (4)—

- (a) dalam masa yang diperuntukkan oleh subseksyen itu; atau
- (b) dalam masa sepuluh hari dari tarikh notis ditinggalkan di alamatnya bagi penyampaian yang dinyatakan dalam subseksyen (2) bahawa suatu salinan nota-nota keterangan boleh didapati dengan percuma.

mengikut mana-mana tempoh yang lebih panjang.

(6) Tiap-tiap petisyen rayuan hendaklah menyatakan dengan ringkas isi penghakiman yang terhadapnya rayuan dibuat, dan hendaklah mengandungi butir-butir yang tentu mengenai perkara-

perkara undang-undang atau mengenai fakta yang berkenaan dengannya Mahkamah yang terhadap keputusannya rayuan itu dibuat dikatakan telah silap.

(7) Jika perayu berada di dalam penjara, dia hendaklah disifatkan telah mematuhi kehendak seksyen ini jika dia memberi pegawai yang menjaga penjara itu notis rayuan sama ada secara lisan atau bertulis dan butir-butir yang dikehendaki dimasukkan dalam petisyen rayuan dalam masa yang ditetapkan oleh seksyen ini dan membayar fi rayuan yang ditetapkan.

(8) Pegawai yang menjaga penjara itu hendaklah dengan segera menghantar notis dan petisyen itu atau yang berupa sebagai notis dan petisyen itu kepada Penolong Pendaftar Mahkamah Rendah Syariah di mana perbicaraan itu telah diadakan.

(9) Jika sesuatu petisyen rayuan tidak dikemukakan dalam masa yang ditetapkan oleh seksyen ini, rayuan itu hendaklah disifatkan telah ditarik balik dan Mahkamah perbicaraan hendaklah menguatkuasakan hukuman atau perintahnya jika apa-apa pengantungan pelaksanaan telah dibenarkan, tetapi tiada apa-apa jua yang terkandung dalam seksyen ini boleh disifatkan sebagai menghadkan atau menyekat kuasa yang diberikan kepada Hakim oleh seksyen 140.

Penghantaran rekod rayuan

139. Apabila perayu telah mematuhi seksyen 138, Mahkamah yang terhadap keputusannya rayuan itu dibuat hendaklah menghantar kepada Mahkamah Tinggi Syariah dan kepada Ketua Pendakwa Syarie dan kepada perayu atau Peguam Syariannya suatu salinan bertandatangan bagi rekod prosiding dan alasan keputusan bersama dengan suatu salinan notis dan petisyen rayuan.

Rayuan yang dibenarkan secara khas dalam kes tertentu

140. Hakim Mahkamah Tinggi Syariah boleh, atas permohonan mana-mana orang yang ingin merayu yang dihalangi daripada berbuat demikian atas alasan dia tidak mematuhi sesuatu formaliti atau sesuatu kehendak Enakmen ini, membenarkan rayuan atas apa-apa terma dan dengan apa-apa arahan kepada Mahkamah Rendah Syariah dan kepada pihak-pihak itu sebagaimana yang pada pendapat Hakim

itu adalah patut, supaya keadilan substansial boleh dilakukan dalam perkara itu, dan boleh, bagi maksud itu, melanjutkan apa-apa tempoh masa yang ditetapkan oleh subseksyen 138(1) atau (4).

Penggantungan pelaksanaan sementara menanti rayuan

141. Kecuali dalam hal hukuman sebat, yang pelaksanaannya hendaklah ditangguhkan sementara menanti rayuan, tiada rayuan boleh berkuat kuasa sebagai penggantungan pelaksanaan, tetapi Mahkamah yang terhadap keputusannya rayuan itu dibuat atau Mahkamah Tinggi Syariah boleh menggantung pelaksanaan mana-mana penghakiman, perintah, sabitan atau hukuman sementara menanti rayuan, atas apa-apa terma tentang jaminan bagi pembayaran apa-apa wang atau pelaksanaan atau ketaklaksanaan mana-mana perbuatan atau perjalanan mana-mana hukuman yang diperintahkan oleh atau dalam penghakiman, perintah, sabitan atau hukuman itu sebagaimana yang difikirkan munasabah oleh Mahkamah yang terhadap keputusannya rayuan itu dibuat atau oleh Mahkamah Tinggi Syariah.

Menetapkan rayuan dalam senarai

142. (1) Apabila diterima dokumen yang disebut dalam seksyen 139, Pendaftar Mahkamah Tinggi Syariah hendaklah menomborkan rayuan itu dan memasukkannya dalam senarai rayuan untuk didengar dan memberi pihak-pihak dalam rayuan itu notis bahawa rayuan itu telah dimasukkan sedemikian.

(2) Dengan seberapa segera selepas tarikh itu ditetapkan, Pendaftar hendaklah memberi pihak-pihak itu notis mengenai tarikh pendengaran rayuan itu.

(3) Dalam mana-mana kes Hakim Mahkamah Tinggi Syariah boleh, atas usulnya sendiri atau atas permohonan suatu pihak yang berkenaan dan dengan notis yang munasabah kepada pihak-pihak dalam kes itu, mempercepat atau menangguhkan pendengaran sesuatu rayuan.

Tatacara pada pendengaran

143. (1) Apabila tiba masa untuk mendengar rayuan, perayu hendaklah didengar terlebih dahulu untuk menyokong rayuan itu,

kemudian responden hendaklah didengar untuk menentangnya, dan perayu hendaklah berhak untuk menjawab.

(2) Jika perayu tidak hadir untuk menyokong rayuannya, Mahkamah boleh menimbangkan rayuannya dan boleh membuat apa-apa keputusan tentangnya yang difikirkannya patut:

Dengan syarat bahawa Mahkamah boleh enggan menimbangkan rayuan itu atau membuat apa-apa perintah sedemikian dalam kes perayu yang berada di luar bidang kuasa atau yang tidak hadir sendiri di hadapan Mahkamah menurut syarat yang dikenakan apabila dia dibenarkan dijamin, kecuali atas terma-terma yang difikirkan oleh Mahkamah patut dikenakan.

Ketakhadiran responden

144. Jika, pada pendengaran rayuan itu, responden tidak hadir, Mahkamah tidak boleh membuat apa-apa perintah dalam perkara rayuan itu yang bertentangan atau yang memudaratkan responden, tetapi hendaklah menangguhkan pendengaran rayuan itu ke suatu hari pada masa hadapan bagi kehadirannya, dan hendaklah mengeluarkan notis yang diperlukan kepadanya untuk disampaikan melalui Pendaftar.

Menangkap responden dalam kes-kes tertentu

145. Apabila suatu rayuan dikemukakan terhadap sesuatu pembebasan, Hakim Mahkamah Tinggi Syariah bolehlah mengeluarkan suatu waran yang mengarahkan supaya tertuduh ditangkap dan dibawa ke hadapannya, dan boleh membenarkan dia mengikat jaminan sementara menanti rayuan itu dibereskan.

Keputusan mengenai rayuan

146. Pada pendengaran sesuatu rayuan Mahkamah Tinggi Syariah boleh, jika ia berpendapat bahawa tiada alasan yang mencukupi untuk campurtangan, menolak rayuan itu atau boleh—

- (a) dalam rayuan terhadap suatu perintah pembebasan, mengakaskan perintah itu dan mengarahkan bahawa tertuduh hendaklah dibicarakan semula, atau mendapatinya bersalah dan menjatuhkan hukuman ke atasnya mengikut undang-undang;

- (b) dalam rayuan daripada suatu sabitan atau dalam rayuan tentang hukuman—
- (i) mengakaskan dapatan dan hukuman itu dan membebaskan atau melepaskan tertuduh, atau memerintahkan supaya dia dibiicarakan semula; atau
  - (ii) mengubah dapatan, dengan mengekalkan hukuman, atau dengan atau tanpa mengubah dapatan itu, mengurangkan atau menambah hukuman atau mengubah jenis hukuman itu;
- (c) dalam rayuan daripada apa-apa perintah lain, mengubah atau mengakaskan perintah itu.

Perintah untuk mengambil keterangan lanjut

147. (1) Dalam menguruskan apa-apa rayuan di bawah Bab ini, Mahkamah Tinggi Syariah, jika difikirkannya bahawa keterangan tambahan adalah perlu, boleh sama ada mengambil keterangan itu sendiri atau mengarahkan supaya keterangan itu diambil oleh Mahkamah Rendah Syariah.

(2) Apabila keterangan tambahan diambil oleh Mahkamah Rendah Syariah, ia hendaklah memaklumkan keterangan itu kepada Mahkamah Tinggi Syariah yang sesudah itu hendaklah, dengan seberapa segera yang boleh, menyelesaikan rayuan itu.

(3) Melainkan jika Mahkamah Tinggi Syariah mengarahkan selainnya, tertuduh atau Peguam Syariahnya hendaklah hadir apabila keterangan tambahan itu diambil.

Penghakiman

148. Apabila tamat pendengaran rayuan, Mahkamah Tinggi Syariah hendaklah, sama ada dengan serta merta atau kemudiannya pada suatu tarikh yang ditetapkan bagi maksud itu yang notis mengenainya hendaklah diberikan kepada pihak-pihak dalam rayuan itu, menyampaikan penghakiman di dalam Mahkamah terbuka.

Perakuan dan akibat penghakiman

149. (1) Bilamana sesuatu kes yang dirayukan diputuskan oleh Mahkamah Tinggi Syariah di bawah Bab ini, ia hendaklah memaklumkan penghakiman atau perintahnya kepada Mahkamah yang merekodkan atau menjatuhkan dapatan, hukuman atau perintah yang dirayukan itu.

(2) Bilamana sesuatu rayuan tidak ditolak, perakuan sedemikian hendaklah menyatakan alasan-alasan yang berdasarkan rayuan itu telah dibenarkan atau keputusan Mahkamah Rendah Syariah telah diubah.

(3) Mahkamah yang kepadanya Mahkamah Tinggi Syariah memaklumkan penghakiman atau perintahnya hendaklah sesudah itu membuat apa-apa perintah yang menepati penghakiman atau perintah Mahkamah Tinggi Syariah itu dan, jika perlu, rekod hendaklah dipinda mengikutnya.

Kematian pihak kepada rayuan

150. Tiap-tiap rayuan di bawah seksyen 137 hendaklah terhenti secara muktamad dengan kematian tertuduh, dan tiap-tiap rayuan lain di bawah Bab ini hendaklah terhenti secara muktamad dengan kematian perayu.

Kos

151. (1) Tertakluk kepada subseksyen yang berikut, dalam semua prosiding di bawah Bab ini dan Bab 3, Mahkamah Tinggi Syariah hendaklah mempunyai kuasa untuk mengaward apa-apa kos yang difikirkannya patut dibayar oleh pengadu kepada tertuduh atau oleh tertuduh kepada pengadu:

Dengan syarat bahawa tiada kos boleh diawardkan dalam mana-mana prosiding yang dibawa terhadap suatu perintah pembebasan.

(2) Kos itu hendaklah ditaksirkan oleh Mahkamah Tinggi Syariah pada masa ia memberikan keputusannya.

(3) Walau bagaimanapun, tiada kos boleh diawardkan sama ada terhadap atau memihak kepada Pendakwa.

BAB 2**DARIHAL RAYUAN KEPADA MAHKAMAH RAYUAN SYARIAH****Bidang kuasa Mahkamah Rayuan Syariah**

152. (1) Mahkamah Rayuan Syariah hendaklah mempunyai bidang kuasa untuk mendengar dan memutuskan apa-apa rayuan oleh mana-mana orang yang disabitkan atau selainnya didapati bersalah atau oleh Ketua Pendakwa Syarie terhadap apa-apa keputusan yang dibuat oleh Mahkamah Tinggi Syariah yang menjalankan bidang kuasa asal jenayahnya, tertakluk kepada Enakmen ini atau mana-mana undang-undang bertulis lain yang mengawalselia terma-terma dan syarat-syarat yang berdasarkannya rayuan-rayuan jenayah boleh dibawa.

(2) Jika seseorang tertuduh telah mengaku salah dan disabitkan atas akuan itu, maka tiada rayuan boleh dibuat kecuali tentang takat atau keesahan hukuman.

(3) Notis mana-mana rayuan oleh Ketua Pendakwa Syarie hendaklah diberikan oleh, atau dengan persetujuan bertulis daripada, pegawai itu sahaja.

(4) Rayuan boleh dibuat tentang sesuatu persoalan fakta atau persoalan undang-undang atau campuran persoalan fakta dan undang-undang.

(5) Mahkamah Rayuan Syariah hendaklah juga mempunyai bidang kuasa untuk mendengar dan memutuskan perkara-perkara yang dibawa ke hadapannya mengikut seksyen 166 atau 167.

Notis rayuan

153. (1) Tiap-tiap rayuan hendaklah dibuat dengan notis bertulis yang hendaklah difailkan dengan Pendaftar Mahkamah Tinggi Syariah, di tempat keputusan yang dirayukan itu telah diberikan, dalam masa empat belas hari dari tarikh keputusan itu.

(2) Tiap-tiap notis rayuan hendaklah menyatakan secara ringkas isi penghakiman yang terhadapnya rayuan dibuat, hendaklah mengandungi alamat di mana apa-apa notis atau dokumen berkaitan

dengan rayuan itu boleh disampaikan kepada perayu atau kepada Peguam Syariinya, dan, kecuali jika notis rayuan itu diberikan secara lisan di bawah seksyen 156, hendaklah ditandatangani oleh perayu atau Peguam Syariinya.

Rekod prosiding

154. (1) Apabila suatu notis rayuan telah difailkan, Hakim yang memberikan keputusan itu hendaklah, jika dia belum menulis penghakimannya, merekodkan alasan-alasan keputusannya secara bertulis, dan penghakiman bertulis atau alasan-alasan keputusan itu hendaklah menjadi sebahagian daripada rekod prosiding itu.

(2) Dengan seberapa segera yang mungkin selepas notis rayuan difailkan, Pendaftar hendaklah menyebabkan disampaikan kepada perayu atau Peguam Syariinya suatu salinan rekod prosiding itu.

Petisyen rayuan

155. (1) Dalam masa sepuluh hari selepas tarikh penyampaian rekod yang disebutkan dalam subseksyen 154(2), perayu hendaklah memfailkan dengan Pendaftar Mahkamah Tinggi Syariah suatu petisyen rayuan dan lima salinannya yang dialamatkan kepada Mahkamah Rayuan Syariah.

(2) Tiap-tiap petisyen rayuan hendaklah ditandatangani oleh perayu atau Peguam Syariinya dan hendaklah mengandungi butir-butir tentang perkara-perkara undang-undang atau fakta yang berkenaan dengannya Mahkamah perbicaraan dikatakan telah silap, dan, kecuali dengan kebenaran Mahkamah Rayuan Syariah, perayu tidak boleh semasa pendengaran rayuan itu dibenarkan bergantung atas apa-apa alasan rayuan selain daripada yang dinyatakan dalam petisyen itu.

(3) Jika suatu petisyen tidak difailkan dalam masa yang ditetapkan oleh seksyen ini, rayuan itu hendaklah disifatkan telah ditarik balik, tetapi tiada apa-apa jua dalam subseksyen ini boleh disifatkan menghadkan atau menyekat kuasa untuk melanjutkan masa yang diberikan kepada Mahkamah Rayuan Syariah oleh seksyen 158.

Tatacara jika perayu di dalam penjara

156. (1) Jika perayu berada di dalam penjara, dia hendaklah disifatkan telah mematuhi kehendak seksyen 153 dan 155 jika dalam masa yang ditetapkan oleh seksyen-seksyen itu dia memberi pegawai yang menjaga penjara itu notis rayuan sama ada secara lisan atau bertulis dan butir-butir yang dikehendaki dimasukkan dalam petisyen rayuan.

(2) Pegawai penjara itu hendaklah dengan segera menghantar notis dan petisyen itu atau yang berupa sebagai notis dan petisyen itu kepada Pendaftar Mahkamah Tinggi Syariah di tempat keputusan yang dirayukan itu telah diberikan.

Penghantaran rekod kepada Mahkamah Rayuan Syariah

157. (1) Apabila perayu telah mematuhi seksyen 153 dan 155, Pendaftar Mahkamah Tinggi Syariah hendaklah dengan segera menghantar kepada Mahkamah Rayuan Syariah empat salinan rekod prosiding kes itu, bersama dengan empat salinan notis rayuan dan petisyen rayuan.

(2) Pendaftar Mahkamah Tinggi Syariah hendaklah juga memberi responden atau Peguam Syariahnya suatu salinan rekod prosiding kes itu dan suatu salinan notis rayuan dan petisyen rayuan itu.

Rayuan selepas tamat tempoh dan kecacatan formal

158. Mahkamah Rayuan Syariah boleh menurut budi bicaranya, atas permohonan mana-mana orang yang ingin merayu yang dihalangi daripada berbuat demikian oleh sebab dia tidak mematuhi sesuatu formaliti atau sesuatu kehendak Enakmen ini, membenarkan sesuatu rayuan atas apa-apa terma dan dengan apa-apa arahan yang difikirkannya patut supaya keadilan substansial boleh dilakukan dalam perkara itu, dan boleh, bagi maksud itu, melanjutkan apa-apa tempoh masa yang ditetapkan oleh seksyen 153 atau 155.

Apabila rayuan dibuat terhadap pembebasan, tertuduh boleh ditangkap

159. Jika suatu rayuan dikemukakan terhadap sesuatu pembebasan, Mahkamah Rayuan Syariah boleh mengeluarkan waran yang

mengarahkan supaya tertuduh ditangkap dan dibawa ke hadapannya dan boleh memerintahkan dia ditahan dipenjara sementara menanti rayuan itu dibereskan atau membenarkan dia mengikat jamin.

Rayuan tidak boleh berkuat kuasa sebagai penggantungan pelaksanaan

160. (1) Kecuali dalam kes-kes yang disebut dalam subseksyen (3) dan seksyen 159, tiada rayuan boleh berkuat kuasa sebagai penggantungan pelaksanaan tetapi Mahkamah perbicaraan atau Mahkamah Rayuan Syariah boleh menggantung pelaksanaan mana-mana penghakiman, perintah, sabitan atau hukuman sementara menanti rayuan atas apa-apa terma tentang jaminan bagi pembayaran apa-apa wang atau pelaksanaan atau ketaklaksanaan apa-apa perbuatan atau perjalanan mana-mana hukuman yang diperintahkan oleh atau dalam penghakiman, perintah, sabitan atau hukuman itu sebagaimana yang difikirkan munasabah oleh Mahkamah.

(2) Jika perayu kesudahannya dihukum dengan hukuman pemenjaraan, tempoh pelaksanaan hukuman itu digantung hendaklah ditolak semasa menghitung tempoh hukumannya melainkan jika Mahkamah Rayuan Syariah memerintahkan selainnya.

(3) Dalam kes sabitan yang melibatkan hukuman sebat—

(a) hukuman itu tidak boleh dalam mana-mana kes dilaksanakan sehingga selepas habis tempoh masa notis rayuan boleh diberikan di bawah seksyen 153, atau apa-apa pelanjutan tempoh di bawah seksyen 158; dan

(b) jika notis diberikan sedemikian, hukuman itu tidak boleh dilaksanakan sehingga selepas rayuan itu diputuskan.

Notis mengenai masa dan tempat pendengaran

161. Mahkamah Rayuan Syariah hendaklah menyebabkan notis mengenai masa dan tempat bagi pendengaran rayuan itu diberikan kepada pihak-pihak kepada rayuan itu.

Kuasa Mahkamah Rayuan Syariah

162. (1) Semasa pendengaran sesuatu rayuan, Mahkamah Rayuan Syariah hendaklah mendengar perayu atau Peguam Syariinya jika

dia hadir dan, jika difikirkannya patut, responden atau Peguam Syariinya, jika dia hadir, dan boleh mendengar perayu atau Peguam Syariinya menjawab dan Mahkamah Rayuan Syariah boleh sesudah itu mengesahkan, mengakaskan atau mengubah keputusan Mahkamah perbicaraan, atau boleh memerintahkan suatu perbicaraan semula atau boleh menghantar balik perkara itu berserta dengan pendapat Mahkamah Rayuan Syariah mengenainya kepada Mahkamah perbicaraan, atau boleh membuat apa-apa perintah lain dalam perkara itu sebagaimana yang difikirkannya adil, dan boleh melalui perintah itu menjalankan apa-apa kuasa yang boleh dijalankan oleh Mahkamah perbicaraan.

(2) Pada pendengaran sesuatu rayuan, Mahkamah Rayuan Syariah boleh, jika difikirkannya bahawa suatu hukuman yang lain sepatutnya telah dijatuhkan, membatalkan hukuman yang dijatuhkan oleh Mahkamah perbicaraan dan menjatuhkan apa-apa hukuman lain yang diwajibkan oleh undang-undang, sama ada lebih atau kurang beratnya, sebagai menggantikan hukuman asal sebagaimana yang difikirkannya sepatutnya telah dijatuhkan.

Keterangan tambahan

163. (1) Dalam menguruskan apa-apa rayuan dalam sesuatu kes jenayah, Mahkamah Rayuan Syariah boleh, jika difikirkannya bahawa keterangan tambahan adalah perlu, sama ada mengambil keterangan itu sendiri atau mengarahkan supaya keterangan itu diambil oleh Mahkamah perbicaraan.

(2) Apabila keterangan tambahan diambil oleh Mahkamah perbicaraan, ia hendaklah memaklumkan keterangan itu, dengan suatu pernyataan pendapatnya mengenai kes yang dipertimbangkan itu dengan mengambil kira keterangan tambahan itu, kepada Mahkamah Rayuan Syariah, dan Mahkamah itu hendaklah sesudah itu membereskan rayuan itu.

(3) Pihak-pihak kepada rayuan itu hendaklah hadir semasa keterangan tambahan diambil.

(4) Dalam menguruskan apa-apa rayuan dalam apa-apa kes jenayah, Mahkamah Rayuan Syariah boleh juga, jika difikirkannya patut, meminta dan menerima daripada Mahkamah perbicaraan

suatu laporan mengenai apa-apa perkara yang berkaitan dengan perbicaraan itu.

Penghakiman

164. (1) Apabila tamat pendengaran apa-apa rayuan, Mahkamah Rayuan Syariah hendaklah, sama ada dengan serta merta atau kemudiannya pada suatu tarikh yang ditetapkan bagi maksud itu yang notis mengenainya hendaklah diberikan kepada pihak-pihak dalam rayuan itu, menyampaikan penghakiman di dalam Mahkamah terbuka.

(2) Dalam rayuan dan perkara jenayah, Mahkamah Rayuan Syariah hendaklah pada lazimnya memberikan hanya satu penghakiman yang boleh diumumkan oleh Pengerusi atau oleh mana-mana anggota lain Mahkamah Rayuan Syariah sebagaimana yang diarahkan oleh Pengerusi, tetapi penghakiman yang berasingan boleh disampaikan jika Pengerusi menentukan sedemikian.

(3) Penghakiman mana-mana anggota Mahkamah Rayuan Syariah yang tidak hadir boleh dibacakan oleh mana-mana Hakim lain.

Penghakiman atau perintah hendaklah dimaklumkan kepada Mahkamah perbicaraan

165. (1) Bilamana sesuatu kes yang dirayukan diputuskan, Mahkamah Rayuan Syariah hendaklah memaklumkan penghakiman atau perintahnya kepada Mahkamah perbicaraan.

(2) Mahkamah perbicaraan hendaklah sesudah itu membuat apa-apa perintah yang menetapi penghakiman atau perintah Mahkamah Rayuan Syariah dan, jika perlu, rekod hendaklah dipinda mengikutnya.

(3) Apabila mana-mana rayuan ditarik balik atau diberhentikan, Ketua Pendaftar Mahkamah Rayuan Syariah hendaklah memberitahu Mahkamah perbicaraan sewajarnya dan, jika apa-apa penggantungan pelaksanaan telah dibenarkan, hukuman atau perintah Mahkamah perbicaraan hendaklah dikuatkuasakan dengan segera, tetapi tiada apa-apa jua dalam subseksyen ini boleh disifatkan menghadkan atau menyekat kuasa untuk melanjutkan masa yang diberikan kepada Mahkamah Rayuan Syariah oleh seksyen 158.

Persoalan yang dikhaskan untuk Mahkamah Rayuan Syariah

166. (1) Apabila mana-mana orang telah, dalam suatu perbicaraan di hadapan Mahkamah Tinggi Syariah yang menjalankan bidang kuasa asal jenayahnya, disabitkan atas suatu kesalahan, Hakim boleh, jika difikirkannya patut, mengkhaskan bagi keputusan Mahkamah Rayuan Syariah apa-apa persoalan undang-undang yang telah timbul semasa perjalanan perbicaraan orang itu dan yang penentuannya akan menyentuh keputusan perbicaraan itu.

(2) Orang yang disabitkan sedemikian hendaklah sesudah itu ditahan dipenjara atau, jika difikirkan patut oleh Hakim, dibenarkan mengikat jamin.

(3) Mahkamah Rayuan Syariah hendaklah mengkaji semula kes itu, atau mana-mana bahagiannya sebagaimana yang perlu, dan menentukan persoalan itu dengan muktamad, dan sesudah itu boleh mengubah hukuman yang dijatuhkan dan menjatuhkan apa-apa hukuman atau memberikan atau membuat apa-apa penghakiman atau perintah yang difikirkan patut oleh Mahkamah Rayuan Syariah.

Rujukan kepada Mahkamah Rayuan Syariah atas rayuan daripada Mahkamah Rendah Syariah

167. (1) Apabila sesuatu rayuan daripada keputusan Mahkamah Rendah Syariah dalam sesuatu perkara jenayah telah ditentukan oleh Mahkamah Tinggi Syariah, Mahkamah Rayuan Syariah boleh, atas permohonan mana-mana pihak, memberikan kebenaran bagi penentuan olehnya sendiri apa-apa persoalan undang-undang yang mempunyai kepentingan awam yang telah timbul semasa perjalanan rayuan itu dan yang penentuannya oleh Mahkamah Tinggi Syariah telah menyentuh keputusan rayuan itu.

(2) Sesuatu permohonan untuk mendapatkan kebenaran di bawah seksyen ini hendaklah dibuat dalam masa satu bulan atau apa-apa masa yang lebih panjang sebagaimana yang dibenarkan oleh Mahkamah Rayuan Syariah dari masa keputusan rayuan yang dimaksudkan itu; dan dalam hal suatu permohonan oleh Ketua Pendakwa Syarie, hendaklah dibuat oleh atau dengan kebenaran bertulis pegawai itu sahaja.

(3) Apabila kebenaran telah diberikan oleh Mahkamah Rayuan Syariah di bawah seksyen ini, Mahkamah Tinggi Syariah boleh membuat apa-apa perintah yang difikirkannya patut bagi penangkapan, jagaan atau pelepasan atas jaminan mana-mana pihak dalam rayuan itu dan Pendaftar Mahkamah Tinggi Syariah hendaklah menghantar rekod prosiding dalam Mahkamah Tinggi Syariah kepada Ketua Pendaftar Mahkamah Rayuan Syariah yang hendaklah sesudah itu menetapkan dan memberitahu pihak-pihak dalam rayuan itu masa dan tempat bagi pendengaran perkara itu.

(4) Apabila kebenaran telah diberikan oleh Mahkamah Rayuan Syariah, ia hendaklah mendengar dan menentukan persoalan yang dibenarkan dirujuk bagi penentuannya itu dan membuat apa-apa perintah yang boleh dibuat oleh Mahkamah Tinggi Syariah yang pada pendapatnya adalah adil bagi pemberesan rayuan itu.

(5) Bagi maksud seksyen ini tetapi tanpa menjejaskan keluasan peruntukannya—

- (a) apa-apa persoalan undang-undang yang berkenaan dengannya terdapat percanggahan nas kehakiman hendaklah disifatkan sebagai suatu persoalan yang mempunyai kepentingan awam; dan
- (b) perjalanan mana-mana kuasa penyemakan oleh Mahkamah Tinggi Syariah di bawah Enakmen ini hendaklah disifatkan sebagai suatu rayuan daripada keputusan Mahkamah Rendah Syariah.

BAB 3

DARIHAL PENYEMAKAN

Kuasa untuk menyemak

168. (1) Jika mana-mana Hakim Mahkamah Rendah Syariah selepas menyampaikan keputusannya berpendapat bahawa keputusannya itu silap, dia boleh merujuk keputusannya kepada Mahkamah Tinggi Syariah untuk disemak; dan mana-mana Hakim Mahkamah Tinggi Syariah boleh dalam keadaan yang seumpama itu berbuat sedemikian, kepada Mahkamah Rayuan Syariah.

(2) Walau apa pun subseksyen (1), Mahkamah Tinggi Syariah boleh memanggil dan memeriksa rekod mana-mana prosiding di hadapan Mahkamah Rendah Syariah bagi maksud memuaskan hatinya tentang ketepatan, keesahan atau kewajaran mana-mana dapatan, hukuman atau perintah yang direkodkan atau dijatuhkan dan tentang apa-apa keteraturan mana-mana prosiding Mahkamah itu; dan Mahkamah Rayuan Syariah hendaklah mempunyai bidang kuasa penyemakan yang serupa berkenaan dengan apa-apa prosiding atau pekara di hadapan Mahkamah Tinggi Syariah.

Kuasa untuk memerintahkan siasatan lanjut

169. Setelah memeriksa mana-mana rekod di bawah seksyen 168, Mahkamah yang menjalankan mana-mana bidang kuasa penyemakan boleh mengarahkan Mahkamah yang relevan untuk membuat, dan Mahkamah itu hendaklah membuat apa-apa siasatan lanjut sebagaimana yang diarahkan.

Kuasa semasa penyemakan

170. (1) Jika dalam menjalankan bidang kuasa penyemakannya, Mahkamah meminta supaya rekod prosiding atau rekod itu dirujuk kepada, Mahkamah boleh menjalankan mana-mana kuasa yang diberikan oleh seksyen 141, 145, 146 dan 147.

(2) Tiada perintah di bawah seksyen ini boleh dibuat yang memudaratkan tertuduh melainkan jika dia telah diberi peluang untuk didengar, sama ada sendiri atau melalui Peguam Syariennya dalam membela dirinya sendiri.

(3) Tiada apa-apa jua dalam seksyen ini boleh disifatkan memberi kuasa kepada Mahkamah yang menjalankan mana-mana bidang kuasa penyemakan untuk mengubah suatu dapatan pembebasan kepada sabitan.

Mendengar pihak-pihak semasa penyemakan

171. Tiada pihak mempunyai apa-apa hak untuk didengar, sama ada sendiri atau melalui Peguam Syarie, di hadapan mana-mana Mahkamah yang menjalankan bidang kuasa penyemakannya tetapi Mahkamah itu boleh, jika difikirkannya patut, mendengar mana-mana pihak sama ada sendiri atau melalui Peguam Syariennya.

Perintah apabila kes disemak

172. Apabila suatu kes disemak di bawah Bab ini, Mahkamah yang membuat penyemakan itu hendaklah memaklumkan keputusan atau perintahnya kepada Mahkamah yang merekodkan atau menjatuhkan dapatan, hukuman atau perintah itu setelah diubah, alasan bagi pengubahan itu; dan Mahkamah yang kepadanya keputusan atau perintah itu dimaklumkan sedemikian hendaklah sesudah itu membuat apa-apa perintah yang menepati keputusan yang diperakukan sedemikian dan, jika perlu, rekod itu hendaklah dipinda mengikutnya.

BAB 4**PROSIDING DALAM KES KESALAHAN TERTENTU
YANG MENYENTUH PENTADBIRAN KEADILAN****Tatacara tentang kesalahan yang dilakukan di Mahkamah**

173. Apabila mana-mana kesalahan yang diperihalkan dalam seksyen 211, 212, 213, 214, 215 atau 216 dilakukan dalam pandangan atau di hadapan mana-mana Mahkamah, Mahkamah itu boleh menyebabkan pesalah itu ditahan dalam jagaan dan pada bila-bila masa sebelum penangguhan persidangan Mahkamah pada hari yang sama boleh, jika difikirkannya patut, mengambil perhatian tentang kesalahan itu dan menghukum pesalah itu dengan hukuman denda tidak melebihi lima ratus ringgit atau pemenjaraan selama tempoh yang boleh sampai enam bulan atau kedua-duanya.

Rekod fakta yang mewujudkan kesalahan

174. (1) Dalam tiap-tiap kes sedemikian Mahkamah hendaklah merekodkan fakta-fakta yang mewujudkan kesalahan itu, bersama dengan pernyataan, jika ada, yang dibuat oleh pesalah itu dan juga dapatan serta hukuman itu.

(2) Jika kesalahan itu ialah kesalahan yang boleh dihukum di bawah seksyen 217, rekod itu mestilah menunjukkan jenis dan peringkat prosiding kehakiman yang sedang dijalankan oleh Mahkamah yang telah diganggu atau dihina itu, dan jenis gangguan atau penghinaan itu.

Tatacara alternatif

175. Jika Mahkamah, dalam mana-mana kes, berpendapat bahawa seseorang yang dituduh atas mana-mana kesalahan yang disebut dalam seksyen 173 dan yang telah dilakukan dalam pandangan atau di hadapannya adalah lebih baik diperlakukan melalui proses biasa undang-undang, Mahkamah itu, selepas merekodkan fakta-fakta yang mewujudkan kesalahan itu dan pernyataan tertuduh, boleh mengarahkan supaya tertuduh didakwa, dan boleh menghendaki jaminan diberikan bagi kehadiran orang tertuduh itu di hadapan seorang Hakim atau, jika jaminan yang mencukupi tidak diberikan, boleh menghantar orang itu di bawah jagaan kepada Hakim lain untuk dibicarakan.

Kuasa untuk meremitkan bukuman

176. Apabila mana-mana Mahkamah telah, di bawah seksyen 173, menghukum seseorang pesalah kerana dia enggan atau tidak melakukan apa-apa jua yang dia telah dengan sah dikehendaki melakukannya atau kerana apa-apa gangguan atau penghinaan yang disengajakan, Mahkamah itu boleh, menurut budi bicaranya, melepaskan pesalah itu atau meremitkan hukuman apabila pesalah itu mematuhi perintah atau kehendak Mahkamah itu atau jika dia meminta maaf sehingga Mahkamah berpuashati.

Keengganan untuk memberikan keterangan

177. Jika mana-mana saksi dihadapan sesuatu Mahkamah enggan memberikan keterangan atau menjawab apa-apa soalan yang dikemukakan kepadanya atau enggan mengemukakan apa-apa dokumen dalam milikan atau kuasanya yang dikehendaki oleh Mahkamah supaya dikemukakan olehnya, dan tidak memberikan apa-apa sebab yang munasabah bagi keengganan itu, Mahkamah itu boleh, atas sebab-sebab yang hendaklah direkodkan secara bertulis, menghukumnya dengan hukuman pemenjaraan selama apa-apa tempoh yang tidak melebihi tujuh hari, melainkan jika dalam masa itu orang itu bersetuju untuk memberikan keterangan atau diperiksa dan menjawab soalan itu atau mengemukakan dokumen itu; tetapi jika dia terus enggan, dia boleh diperlakukan mengikut seksyen 173 atau 175 walau apa pun apa-apa hukuman yang mungkin telah dijalaninya di bawah seksyen ini.

Rayuan

178. (1) Semua hukuman yang dijatuhkan di bawah Bab ini boleh dirayukan kepada Mahkamah Tinggi Syariah, dalam hal hukuman yang dijatuhkan oleh Mahkamah Rendah Syariah, dan kepada Mahkamah Rayuan Syariah dalam hal hukuman yang dijatuhkan oleh Mahkamah Tinggi Syariah.

(2) Bab 1 hendaklah, setakat yang boleh terpakai, terpakai bagi rayuan di bawah seksyen ini dan Mahkamah Rayuan boleh mengubah atau mengakaskan dapatan atau mengurangkan, mengubah atau mengakaskan hukuman yang dirayukan itu.

(3) Bab 2 hendaklah juga terpakai bagi semua prosiding oleh seorang Hakim di bawah Bab ini.

Hakim tidak boleh membicarakan kesalahan tertentu yang dilakukan di hadapannya

179. Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan dalam seksyen 173 dan 178, tiada Hakim boleh membicarakan mana-mana orang bagi apa-apa kesalahan jika kesalahan itu dilakukan dihadapannya atau sebagai menghina kuasanya, atau dengan pengetahuannya dalam penjalanan sesuatu prosiding kehakiman.

BAHAGIAN VII**PERUNTUKAN TAMBAHAN****BAB I****ORANG TAK SEMPURNA AKAL****Tatacara jika tertuduh disyaki tak sempurna akal**

180. (1) Jika Hakim yang menjalankan suatu siasatan atau perbicaraan mempunyai sebab untuk mengesyaki bahawa orang tertuduh tak sempurna akal dan dengan demikian tak berupaya membuat pembelaannya, dia hendaklah terlebih dahulu menyiasat hakikat ketaksempurnaan akal itu.

(2) Dalam penyiasatan itu orang tertuduh tidak perlu hadir dan Hakim boleh menerima sebagai keterangan suatu perakuan bertulis yang ditandatangani oleh seorang Pegawai Perubatan Kerajaan yang bermaksud bahawa pada pendapatnya orang tertuduh itu tak sempurna akal atau seorang yang patut ditahan di hospital mental untuk pemerhatian atau jika difikirkannya patut Hakim itu boleh mengambil keterangan lisan daripada seorang Pegawai Perubatan Kerajaan tentang keadaan akal fikiran orang tertuduh itu.

(3) Jika Hakim tidak berpuas hati bahawa orang itu berupaya membuat pembelaannya, Hakim itu boleh menanggukkan siasatan atau perbicaraan itu dan hendaklah menahan orang itu selama suatu tempoh tidak melebihi sebulan di mana-mana hospital mental di Malaysia untuk pemerhatian.

(4) Penguasa Perubatan hospital mental itu hendaklah meletakkan orang itu dalam pemerhatian sepanjang tempoh penahanannya itu dan, sebelum habis tempoh itu—

- (a) dia hendaklah memperakukan di bawah tandatangannya pendapatnya tentang keadaan akal fikiran orang itu kepada Mahkamah; atau
- (b) jika dia tidak dapat dalam tempoh itu membuat apa-apa kesimpulan yang pasti, dia hendaklah memperakui sedemikian kepada Mahkamah dan meminta supaya tempoh tabanan dilanjutkan sehingga suatu tempoh selama dua bulan.

(5) Pendakwa Syarie boleh pada mana-mana peringkat apa-apa prosiding sebelum perbicaraan dijalankan, memerintahkan supaya mana-mana orang tertuduh yang disyaknya tak sempurna akal dihantar ke hospital mental untuk pemerhatian selama suatu tempoh yang tidak melebihi sebulan; dan Penguasa Perubatan hospital mental itu hendaklah meletakkan orang itu dalam pemerhatian selama tempoh itu dan sebelum habis tempoh itu hendaklah memperakui di bawah tandatangannya pendapatnya tentang keadaan akal fikiran orang itu kepada Pendakwa Syarie; dan jika Penguasa Perubatan itu tidak dapat dalam tempoh itu membuat apa-apa kesimpulan yang pasti, dia hendaklah memperakui sedemikian kepada Pendakwa Syarie dan Pendakwa Syarie bolehlah memerintahkan supaya orang itu ditahan di hospital mental itu selama suatu tempoh selanjutnya yang tidak melebihi dua bulan.

(6) Penguasa perubatan sesuatu hospital mental boleh, walau apa pun apa-apa jua yang terkandung dalam Ordinan Penyakit Mental 1952 [*Ord. 31/52*], menahan mana-mana orang tertuduh yang berkenaan dengannya suatu perintah telah dibuat di bawah subseksyen (5) selama suatu tempoh yang tidak melebihi tempoh yang dinyatakan dalam perintah itu.

(7) Jika Penguasa Perubatan memperakui bahawa orang tertuduh sempurna akal dan berupaya membuat pembelaannya, Hakim hendaklah meneruskan perbicaraan itu.

(8) Jika Penguasa Perubatan memperakui bahawa orang tertuduh tak sempurna akal dan tak berupaya membuat pembelaannya, Mahkamah hendaklah, jika berpuas hati tentang hakikat itu, membuat dapatan yang sewajarnya dan sesudah itu perbicaraan hendaklah ditangguhkan.

(9) Perakuan Penguasa Perubatan hendaklah diterima sebagai keterangan di bawah seksyen ini.

(10) Jika orang tertuduh diperakui tak sempurna akal dan tak berupaya membuat pembelaannya, maka dia tidak perlu hadir di dalam Mahkamah semasa prosiding di bawah seksyen ini dan Mahkamah boleh memerintahkan pelepasan atau pembebasannya.

(11) Dalam seksyen ini, perkataan "hospital mental" ertinya sesuatu hospital yang ditubuhkan atau disenggarakan di bawah Ordinan Penyakit Mental 1952 [*Ord. 31/52*].

BAB 2

DARIHAL PENDAKWAAN

Ketua Pendakwa Syarie

181. Ketua Pendakwa Syarie hendaklah mempunyai kawalan dan arahan ke atas segala pendakwaan dan prosiding jenayah di bawah Enakmen ini.

Ketua Pendakwa Syarie hendaklah hadir sendiri

182. Dalam apa-apa rayuan Ketua Pendakwa Syarie hendaklah hadir sendiri atau diwakili oleh Pendakwa Syarie.

Pendakwaan

183. (1) Apa-apa pendakwaan di hadapan Mahkamah Tinggi Syariah hendaklah dijalankan oleh Ketua Pendakwa Syarie atau seseorang Pendakwa Syarie.

(2) Pendakwaan di hadapan Mahkamah Rendah Syariah bolehlah dijalankan oleh—

- (a) Ketua Pendakwa Syarie atau seorang Pendakwa Syarie;
- (b) seorang Pegawai Penguatkuasa Agama yang diberi kuasa secara bertulis oleh Ketua Pendakwa Syarie untuk bertindak bagi pihaknya; atau
- (c) seorang pengadu sebagaimana yang dibenarkan oleh Mahkamah.

Menggunakan khidmat Peguam Syarie

184. (1) Dengan kelulusan Majlis, seorang Peguam Syarie boleh dilantik oleh Ketua Pendakwa Syarie untuk menjalankan apa-apa pendakwaan, atau untuk hadir dalam mana-mana rayuan bagi pihak Ketua Pendakwa Syarie.

(2) Peguam Syarie yang dilantik di bawah subseksyen (1) hendaklah dibayar daripada wang awam apa-apa saraan sebagaimana yang dibenarkan oleh Majlis, dan semasa menjalankan pendakwaan atau rayuan itu Peguam Syarie itu hendaklah disifatkan sebagai seorang pengkhidmat awam.

BAB 3

DARIHAL JAMINAN

Bila seseorang boleh dilepaskan atas jaminan

185. Apabila mana-mana orang ditangkap atau ditahan tanpa waran oleh seseorang Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis atau hadir atau dibawa di hadapan suatu Mahkamah dan dia bersedia pada bila-bila masa semasa dalam jagaan pegawai itu atau pada mana-mana peringkat prosiding di hadapan Mahkamah itu untuk memberikan jaminan, maka orang itu hendaklah dilepaskan atas jaminan oleh Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis

yang menjaga balai polis atau oleh mana-mana pegawai polis yang berpangkat tidak rendah daripada Inspektor atau oleh Mahkamah itu.

Amaun bon

186. (1) Amaun tiap-tiap bon yang disempurnakan di bawah Bab ini hendaklah ditetapkan dengan memberikan perhatian wajar kepada hal keadaan kes itu sebagaimana yang mencukupi untuk memastikan kehadiran orang yang ditangkap itu, tetapi tidak boleh berlebihan.

(2) Mahkamah Tinggi Syariah boleh, dalam mana-mana kes, sama ada terdapat rayuan atas sabitan atau tidak, mengarahkan supaya mana-mana orang diikat jamin atau supaya jaminan yang dikehendaki oleh seseorang Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis atau Mahkamah Rendah Syariah dikurangkan atau dinaikkan.

Bon hendaklah disempurnakan

187. Sebelum mana-mana orang dilepaskan atas jaminan, suatu bon bagi apa-apa jumlah wang yang difikirkan mencukupi oleh Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis atau Mahkamah, mengikut mana-mana yang berkenaan, hendaklah disempurnakan oleh seorang penjamin yang mencukupi atau lebih, dengan disyaratkan bahawa orang itu hendaklah hadir pada masa dan tempat yang disebut dalam bon itu, dan hendaklah terus hadir sedemikian sehingga diarahkan selainnya oleh Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis atau Mahkamah itu, mengikut mana-mana yang berkenaan.

Bila orang hendaklah dilepaskan

188. (1) Sebaik sahaja bon itu disempurnakan, orang itu hendaklah dilepaskan dan jika dia berada di dalam penjara, Mahkamah yang membenarkan dia mengikat jamin itu hendaklah mengeluarkan suatu perintah pelepasan kepada pegawai yang menjaga penjara itu, dan pegawai itu, apabila menerima perintah itu, hendaklah melepaskan orang itu.

(2) Tiada apa-apa jua dalam seksyen ini atau seksyen 185 boleh disifatkan menghendaki pelepasan mana-mana orang yang boleh ditahan bagi sesuatu perkara selain daripada perkara yang berkenaan dengan bon itu disempurnakan.

Bila waran tangkap boleh dikeluarkan terhadap orang yang dijamin

189. Jika, oleh sebab kesilapan, fraud atau selainnya, penjamin-penjamin yang tak mencukupi telah diterima, atau jika mereka kemudiannya menjadi tak mencukupi, Mahkamah yang membenarkan dia ikat jamin boleh mengeluarkan suatu waran tangkap yang mengarahkan supaya orang yang dilepaskan atas jaminan itu di bawa ke hadapan Mahkamah itu, dan boleh mengarahkan supaya dia mencari penjamin yang mencukupi, dan jika dia tidak berbuat demikian Mahkamah boleh memenjarakannya.

Penjamin boleh memohon supaya bon dilepaskan

190. (1) Mana-mana penjamin bagi kehadiran seseorang yang dilepaskan atas jaminan boleh pada bila-bila masa memohon kepada seorang Hakim supaya melepaskan bon itu sama ada pada keseluruhannya atau setakat yang berhubungan dengan pemohon itu.

(2) Apabila permohonan sedemikian dibuat, Hakim hendaklah mengeluarkan waran tangkap mengarahkan supaya orang yang dilepaskan sedemikian dibawa ke hadapannya.

(3) Apabila orang itu hadir menurut waran itu atau dia menyerah diri dengan sukarela, Hakim hendaklah mengarahkan supaya bon itu dilepaskan, sama ada pada keseluruhannya atau setakat yang berhubungan dengan pemohon itu, dan hendaklah meminta orang itu mencari penjamin lain yang mencukupi, dan jika dia tidak berbuat demikian Hakim itu boleh memenjarakannya.

(4) Seseorang penjamin boleh pada bila-bila masa menangkap orang yang bagi kehadirannya dia menjadi penjamin dan dengan serta-merta memba wanya ke hadapan seorang Hakim, yang hendaklah sesudah itu melepaskan bon penjamin itu dan hendaklah meminta orang itu mencari penjamin lain yang mencukupi, dan jika dia tidak berbuat demikian Hakim itu hendaklah memenjarakannya.

Rayuan

191. Mana-mana orang yang terkilau dengan perintah atau keengganan mana-mana Mahkamah Rendah Syariah yang dibuat di bawah Bab ini boleh merayu kepada Mahkamah Tinggi Syariah, dan kepada Mahkamah Rayuan Syariah dalam hal perintah yang dibuat oleh atau keengganan Mahkamah Tinggi Syariah.

BAB 4

PERUNTUKAN KHAS YANG BERHUBUNGAN DENGAN KETERANGAN

Tatacara apabila orang yang dapat memberikan keterangan material sakit tenat

192. (1) Bilamana ternyata kepada seseorang Hakim bahawa mana-mana orang yang dapat memberikan keterangan material sama ada bagi pihak pendakwa atau pihak pembela berhubungan dengan sesuatu kesalahan boleh tangkap sakit tenat sehinggakan tidak praktik untuk mengambil keterangannya mengikut perjalanan biasa undang-undang, Hakim itu boleh mengambil deposisi orang itu dengan syarat apa-apa notis yang munasabah sebagaimana yang mungkin dalam kes itu telah diberikan kepada Pendakwa dan tertuduh tentang cadangan mengambil deposisi itu dan tentang masa dan tempat di mana Hakim itu bercadang mengambilnya.

(2) Jika tertuduh berada dalam jagaan, seorang Hakim boleh memerintahkan pegawai yang menjaga penjara itu menghantar tertuduh ke tempat itu pada waktu yang telah diberitahukan dan pegawai itu hendaklah menghantarnya dengan sewajarnya.

(3) Apabila dibuktikan pada perbicaraan tertuduh atas mana-mana kesalahan yang berhubungan dengan deposisi itu bahawa deponennya telah mati atau bahawa kerana apa-apa sebab yang mencukupi kehadirannya tidak dapat diperolehi, deposisi itu bolehlah dibacakan sama ada bagi atau terhadap tertuduh, walaupun dia tidak hadir semasa deposisi itu diambil, jika deposisi itu diperakui di bawah tandatangan Hakim yang mengambilnya dan yang sebaliknya tidak dibuktikan, atau jika ditunjukkan melalui keterangan ekstrinsik bahawa deponen memang pada masa pemeriksaannya sakit tenat sebagaimana yang disebut dalam subseksyen (1) dan bahawa deposisi itu telah diambil dengan sewajarnya di tempat

dan pada masa yang diberitahukan itu dan bahawa notis yang munasabah tentang niat untuk mengambilnya telah diberikan kepada orang yang terhadapnya deposisi itu dikemukakan sebagai keterangan, supaya dia atau Peguam Syariinya dapat hadir dan mendapat, jika dia memfilih untuk hadir, peluang penuh untuk pemeriksaan balas.

Jika orang yang terikat untuk memberikan keterangan berniat untuk meninggalkan Malaysia

193. Bilamana dibuktikan sehingga Hakim berpuas hati bahawa mana-mana saksi yang terikat untuk memberikan keterangan dalam perbicaraan mana-mana kesalahan boleh tangkap berniat untuk meninggalkan Malaysia dan bahawa matlamat keadilan akan barangkali terjejas jika orang itu tidak hadir pada perbicaraan itu untuk memberikan keterangan, Hakim boleh, atas permohonan Ketua Pendakwa Syarie atau tertuduh dan selepas peruntukan wajar dibuat bagi saraannya dan bagi memampasnya kerana penahanannya dan masanya yang terbuang, memenjarakan orang itu di penjara sivil sehingga perbicaraan atau sehingga dia memberikan jaminan yang memuaskan hati bahawa dia akan memberikan keterangan pada perbicaraan itu.

Laporan orang tertentu

194. (1) Apa-apa dokumen yang berupa sebagai suatu laporan di bawah tandatangan mana-mana orang yang disebut dalam subseksyen (2) mengenai mana-mana orang, perkara atau benda yang telah diperiksa atau dianalisis olehnya atau apa-apa dokumen yang berupa sebagai suatu laporan di bawah tandatangan Pendaftar Penjenayah apa-apa perkara atau benda yang berhubungan dengan cap jari yang telah diserahkan kepadanya untuk laporan boleh diberikan sebagai keterangan dalam apa-apa perbicaraan atau prosiding lain di bawah Enakmen ini melainkan jika orang itu atau Pendaftar itu dikehendaki hadir sebagai seorang saksi—

(a) oleh Mahkamah; atau

(b) oleh tertuduh, dan dalam hal itu tertuduh hendaklah memberikan notis kepada Pendakwa tidak kurang daripada tiga hari genap sebelum perbicaraan dimulakan:

Dengan syarat bahawa dalam mana-mana kes apabila Pendakwa Syarie berniat untuk memberikan sebagai keterangan mana-mana

laporan sedemikian, dia hendaklah menyerahkan suatu salinan laporan itu kepada tertuduh tidak kurang daripada sepuluh hari genap sebelum perbicaraan dimulakan.

(2) Yang berikut ialah orang yang baginya peruntukan seksyen ini terpakai:

- (a) pegawai Institut Penyelidikan Perubatan;
- (b) Pegawai Perubatan Kerajaan;
- (c) ahli kimia yang dalam penggajian Kerajaan Malaysia;
- (d) mana-mana orang yang dilantik oleh Menteri melalui pemberitahuan dalam *Warta* sebagai Pemeriksa Dokumen;
- (e) Merinyu Timbang dan Sukat yang dilantik sedemikian di bawah mana-mana undang-undang bertulis yang berhubungan dengan timbang dan sukat yang berkuat kuasa di Malaysia; dan
- (f) mana-mana orang atau golongan orang yang baginya Duli Yang Maha Mulia Sultan mengisytiharkan melalui pemberitahuan dalam *Warta* bahawa peruntukan seksyen ini hendaklah terpakai.

(3) Orang yang disebut dalam subseksyen (2) dan Pendaftar Penjenayah adalah melalui Enakmen ini terikat untuk menyatakan yang benar dalam laporan yang dibuat di bawah tandatangan mereka.

Bagaimana sabitan atau pembebasan terdahulu boleh dibuktikan

195. (1) Dalam mana-mana perbicaraan atau prosiding lain di bawah Enakmen ini, suatu sabitan atau pembebasan terdahulu boleh dibuktikan sebagai tambahan kepada apa-apa cara lain yang diperuntukkan oleh mana-mana undang-undang yang sedang berkuat kuasa—

- (a) melalui suatu cabutan hukuman atau perintah yang diperakui di bawah tandatangan pegawai yang menjaga rekod Mahkamah di mana-mana negeri di Malaysia di mana sabitan atau pembebasan itu telah diputuskan; atau
- (b) dalam hal suatu sabitan, sama ada melalui suatu perakuan yang ditandatangani oleh pegawai yang menjaga penjara

di Malaysia di mana hukuman atau mana-mana bahagiannya telah dijalankan, atau melalui pengemukaan waran pemenjaraan yang menurutnya hukuman itu telah dijalani,

bersama dengan, dalam setiap kes sedemikian, keterangan tentang indentiti orang tertuduh dengan orang yang telah disabitkan atau dibebaskan sedemikian.

(2) Sekiranya pegawai yang menjaga mana-mana penjara menyatakan dalam mana-mana perakuan yang ditandatangani bahawa cap jari yang terdapat pada perakuan itu ialah cap jari orang yang dimaksudkan oleh perakuan itu, perakuan itu hendaklah menjadi keterangan bagi fakta yang dinyatakan sedemikian.

(3) Tiap-tiap Mahkamah hendaklah menganggap tulen tiap-tiap dokumen yang berupa sebagai suatu perakuan sabitan dan yang berupa telah ditandatangani oleh pegawai yang menjaga mana-mana penjara di Malaysia, dan hendaklah juga menganggap bahawa pegawai yang olehnya dokumen itu berupa telah ditandatangani ialah, semasa dia menandatangani dokumen itu, pegawai yang menjaga penjara yang disebut dalam dokumen itu.

Rekod keterangan semasa ketakhadiran tertuduh

196. (1) Jika dibuktikan bahawa seseorang tertuduh telah tidak menghadirkan diri sehingga tiada harapan untuk menangkapnya dengan serta merta, Mahkamah yang kompeten untuk membicarakan orang itu atas kesalahan yang diadukan itu boleh, semasa ketahadirannya, memeriksa saksi-saksi, jika ada, yang dikemukakan bagi pihak pendakwa dan merekodkan deposisi mereka.

(2) Mana-mana deposisi yang direkodkan di bawah subseksyen (1) boleh, apabila orang itu ditangkap, diberikan sebagai keterangan terhadapnya pada perbicaraan kesalahan yang baginya dia dipertuduh, jika deponen itu telah mati atau tak berupaya untuk memberikan keterangan atau kehadirannya tidak dapat diperolehi tanpa apa-apa kelengahan, perbelanjaan atau kesusahan yang dalam hal keadaan kes itu tidaklah munasabah.

Notis hendaklah diberikan bagi pembelaan *alibi*

197. (1) Jika dalam mana-mana perbicaraan jenayah tertuduh bercadang mengemukakan pembelaan *alibi*, keterangan yang menyokongnya tidak boleh diterima melainkan jika tertuduh telah memberikan notis bertulis mengenainya kepada Pendakwa sekurang-kurangnya sepuluh hari sebelum perbicaraan dimulakan.

(2) Notis yang dikehendaki oleh subseksyen (1) hendaklah termasuk butir-butir mengenai tempat di mana tertuduh mendakwa dia berada pada masa pelakuan kesalahan yang baginya dia dipertuduh, berserta dengan nama dan alamat mana-mana saksi yang dia berniat untuk memanggilnya bagi maksud membuktikan *alibinya*.

BAB 5**PERUNTUKAN TENTANG BON****Deposit sebagai ganti bon**

198. Apabila mana-mana orang dikehendaki oleh mana-mana Mahkamah atau pegawai supaya menyempurnakan suatu bon, Mahkamah atau pegawai itu boleh, kecuali dalam hal bon bagi kelakuan baik, membenarkannya menandatangani sejumlah wang mengikut apa-apa amaun yang ditetapkan oleh Mahkamah, sebagai ganti menyempurnakan bon itu.

Tatacara mengenai pelucuthakan bon

199. (1) Bilamana—

- (a) dibuktikan sehingga Mahkamah yang daripadanya suatu bon di bawah Enakmen ini telah diambil berpuas hati; atau
- (b) jika bon itu adalah bagi kehadiran di Mahkamah, dibuktikan sehingga Mahkamah itu berpuas hati,

bahawa bon itu telah terlucuthak, Mahkamah itu hendaklah merekodkan alasan pembuktian itu dan boleh meminta mana-mana orang yang terikat dengan bon itu supaya membayar penaltinya atau menunjukkan sebab mengapa penalti itu tidak patut dibayar.

(2) Jika sebab yang mencukupi tidak ditunjukkan atau penalti itu tidak dibayar, orang yang terikat sedemikian boleh, dengan perintah Mahkamah yang mengeluarkan waran itu, dipenjarakan di dalam penjara sivil selama suatu tempoh yang boleh sampai enam bulan.

(3) Mahkamah boleh, menurut budi bicaranya, meremitkan mana-mana bahagian penalti yang disebut itu, dan menguatkuasakan pembayaran sebahagiannya sahaja.

(4) Tiada apa-apa jua dalam seksyen ini boleh disifatkan menghalang penalti, atau mana-mana bahagiannya, mana-mana bon di bawah Enakmen ini didapatkan di bawah peruntukan undang-undang yang berhubung dengan tatacara sivil yang sedang berkuat kuasa.

Rayuan terhadap perintah

200. Semua perintah yang dibuat di bawah seksyen 119 oleh Mahkamah Rendah Syariah boleh dirayukan kepada Mahkamah Tinggi Syariah, dan kepada Mahkamah Rayuan Syariah dalam hal perintah yang dibuat oleh Mahkamah Tinggi Syariah.

BAB 6

DARIPADA PELUPUSAN BARANG KES DAN HARTA YANG MENJADI PERKARA KESALAHAN

Mahkamah hendaklah menimbang cara melupuskan barang kes

201. (1) Apabila berakhir mana-mana prosiding di bawah Enakmen ini, Mahkamah hendaklah menimbang cara bagaimana barang kes hendaklah ditupuskan dan boleh membuat apa-apa perintah bagi maksud itu.

(2) Jika Mahkamah tidak membuat perintah tentang pelupusan barang kes itu, barang kes itu hendaklah diserahkan kepada Pendakwa yang bertanggungjawab kepada prosiding itu dan boleh diperlakukan oleh Pendakwa itu mengikut peruntukan Bab ini seolah-olah Mahkamah itu telah membuat perintah atau perintah-perintah yang bermaksud sedemikian.

(3) Jika Pendakwa pada bila-bila masa ragu-ragu tentang cara yang patut bagi melupuskan mana-mana barang kes, atau jika mana-mana orang menuntut supaya diserahkan kepadanya mana-mana barang kes dan Pendakwa enggan membuat penyerahan sedemikian, maka Pendakwa atau orang itu boleh memohon kepada Mahkamah yang memutuskan kes itu dan Mahkamah itu hendaklah membuat apa-apa perintah berkenaan dengan pelupusan barang kes itu sebagaimana yang patut.

Perintah bagi pelupusan harta yang mengenainya kesalahan telah dilakukan

202. (1) Mana-mana Mahkamah boleh, jika difikirkannya patut, mengimpaun mana-mana harta atau dokumen yang dikemukakan di hadapannya di bawah Enakmen ini.

(2) Semasa atau apabila berakhir apa-apa perbicaraan di mana-mana Mahkamah, Mahkamah itu boleh membuat apa-apa perintah yang difikirkannya patut bagi penjagaan atau pelupusan mana-mana harta dan dokumen yang dikemukakan di hadapannya atau yang dalam jagaannya, atau jagaan mana-mana Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis atau mana-mana pengkhidmat awam, yang mengenainya mana-mana kesalahan ternyata telah dilakukan atau yang telah digunakan bagi perlakuan mana-mana kesalahan.

(3) Kuasa yang diberikan kepada Mahkamah di bawah subseksyen (2) hendaklah termasuk kuasa untuk membuat suatu perintah bagi pelucuthakan atau perampasan atau pemusnahan harta itu kepada mana-mana orang, tetapi hendaklah dijalankan tertakluk kepada mana-mana peruntukan khas berhubungan dengan pelucuthakan, perampasan, pemusnahan atau penyerahan yang terkandung dalam undang-undang bertulis yang di bawahnya sabitan itu telah dibuat.

(4) Mahkamah yang membuat suatu perintah di bawah seksyen ini berkenaan dengan mana-mana harta atau dokumen hendaklah mengarahkan sama ada perintah itu hendaklah berkuat kuasa dengan serta merta atau pada mana-mana tarikh masa hadapan atau apabila berlaku apa-apa peristiwa masa hadapan dan hendaklah, kecuali apabila harta itu ialah binatang ternakan atau harta yang cepat rosak secara semula jadi, memasukkan dalam perintah itu segala arahan dan syarat yang perlu bagi memastikan bahawa harta atau dokumen itu akan dikemukakan sebagaimana dan apabila dikehendaki

bagi maksud perbicaraan yang semasa ia berlangsung atau apabila ia berakhir perintah itu dibuat atau bagi maksud apa-apa rayuan atau prosiding jenayah selanjutnya yang berbangkit daripada perbicaraan itu.

(5) Dalam seksyen ini, istilah "harta" termasuklah, dalam hal harta yang berkenaan dengannya suatu kesalahan ternyata telah dilakukan, bukan sahaja apa-apa harta yang pada mulanya berada dalam milikan atau di bawah kawalan mana-mana pihak tetapi juga apa-apa harta yang ke dalam bentuknya harta itu mungkin telah diubah atau yang telah ditukarkan dengannya, dan apa-apa benda yang diperoleh daripada pengubahan atau pertukaran itu, sama ada dengan serta merta atau selainnya.

BAB 7

DARIHAL PEMINDAHAN KES JENYAH

Kuasa Hakim Mahkamah Tinggi Syariah untuk memindahkan kes

203. Bilamana ternyata kepada Hakim Mahkamah Tinggi Syariah—

- (a) bahawa suatu perbicaraan yang adil dan saksama tidak dapat diadakan di mana-mana Mahkamah Rendah Syariah;
- (b) bahawa sesuatu persoalan undang-undang yang luar biasa rumitnya berkemungkinan timbul;
- (c) bahawa suatu lawatan ke tempat yang di dalam atau berhampiran dengannya mana-mana kesalahan telah dilakukan mungkin diperlukan supaya perbicaraan yang memuaskan bagi kesalahan itu dijalankan;
- (d) bahawa suatu perintah di bawah seksyen ini akan menjaga kemudahan am pihak-pihak atau saksi-saksi; atau
- (e) bahawa perintah yang sedemikian adalah suaimanfaat bagi mencapai matlamat keadilan, atau adalah dikehendaki oleh mana-mana peruntukan Enakmen ini,

Hakim itu boleh mengarahkan—

- (aa) supaya mana-mana kes jenayah tertentu dipindahkan ke dan dibicarakan di hadapan Mahkamah Tinggi Syariah; atau

(bb) supaya seseorang tertuduh dibicarakan di Mahkamah Rendah Syariah yang lain.

Permohonan untuk mendapatkan pemindahan hendaklah disokong dengan affidavit

204. (1) Tiap-tiap permohonan bagi penjalanan kuasa yang diberikan oleh seksyen 203 hendaklah dibuat melalui usul yang hendaklah disokong dengan affidavit.

(2) Tiap-tiap permohonan sedemikian hendaklah dibuat sebelum perbicaraan kesalahan itu berakhir.

(3) Tiap-tiap orang tertuduh yang membuat apa-apa permohonan sedemikian hendaklah memberi Ketua Pendakwa Syarie notis bertulis mengenai permohonan itu, bersama dengan suatu salinan alasan permohonan itu dibuat, dan tiada perintah boleh dibuat atas merit permohonan itu melainkan jika sekurang-kurangnya dua puluh empat jam telah berlalu antara pemberian notis itu dengan pendengaran permohonan itu.

BAB 8

DARIHAL KETAKTERATURAN PROSIDING

Prosiding di tempat yang salah, dsb.

205. Tiada dapatan, hukuman atau perintah mana-mana Mahkamah boleh diketepikan semata-mata atas alasan bahawa perbicaraan atau prosiding lain yang dalam perjalanannya dapatan, hukuman atau perintah itu telah dicapai, dijatuhkan atau dibuat, telah dijalankan di dalam kawasan tempatan yang salah atau di hadapan Mahkamah yang salah, melainkan jika ternyata bahawa kesilapan itu telah menyebabkan kegagalan peradilan.

Peninggalan membentuk pertuduhan

206. (1) Tiada dapatan atau hukuman yang diumumkan atau dijatuhkan boleh disifatkan tak sah semata-mata atas alasan bahawa tiada pertuduhan telah dibentuk melainkan jika, pada pendapat Mahkamah Rayuan, kegagalan peradilan telah disebabkan olehnya.

(2) Jika Mahkamah Rayuan berpendapat bahawa kegagalan peradilan telah disebabkan oleh peninggalan untuk membentuk suatu pertuduhan, Mahkamah itu hendaklah memerintahkan supaya suatu perbicaraan baru diadakan.

Ketakteraturan tidak membatalkan prosiding

207. Tertakluk kepada peruntukan yang terkandung dalam Bab ini, tiada dapatan, hukuman atau perintah yang dijatuhkan atau dibuat oleh suatu Mahkamah yang mempunyai bidang kuasa kompeten boleh diakaskan atau diubah oleh sebab—

- (a) apa-apa kesilapan, peninggalan atau ketakteraturan dalam aduan, saman, waran, pertuduhan, penghakiman atau prosiding lain sebelum atau semasa perbicaraan di bawah Enakmen ini;
- (b) tidak terdapat keizinan yang dikehendaki oleh undang-undang; atau
- (c) penerimaan atau penolakan tak wajar apa-apa keterangan,

melainkan jika kesilapan, peninggalan, penerimaan atau penolakan tak wajar keterangan, ketakteraturan, ketiadaan keizinan atau salah arahan itu telah menyebabkan kegagalan peradilan.

BAHAGIAN VIII

AM

Takrif

208. Dalam Bahagian ini, "pegawai agama" ertinya mana-mana Hakim, Pendakwa Syarie, Pendaftar atau Pegawai Penguatkuasa Agama.

Perlindungan pegawai

209. Tiada prosiding boleh diambil terhadap mana-mana Hakim atau pegawai lain bagi apa-apa tindakan yang dilakukan dengan suci hati dalam mana-mana prosiding kehakiman di bawah Enakmen ini atau mana-mana undang-undang bertulis lain yang sedang berkuat kuasa berhubungan dengan agama Islam.

Penghinaan Mahkamah

210. Mahkamah hendaklah mempunyai kuasa untuk menghukum mana-mana orang yang melakukan suatu penghinaan Mahkamah dengan hukuman denda yang tidak melebihi dua ribu ringgit atau penjara tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya.

Maklumat, keterangan atau pengakuan palsu

211. Barang siapa yang dengan sengaja memberi apa-apa maklumat, keterangan atau pengakuan secara lisan atau bertulis yang palsu dalam apa-apa perkara jika dia dikehendaki memberi maklumat, keterangan atau pengakuan sedemikian oleh peruntukan Enakmen ini adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi dua ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya.

Pegawai agama yang mengingkari arahan undang-undang dengan niat hendak menyebabkan bencana kepada mana-mana orang

212. Barang siapa, yang menjadi pegawai agama, dengan disedarinya mengingkari apa-apa arahan undang-undang tentang cara bagaimana dia dikehendaki berkelakuan sebagai pegawai itu, dengan niat hendak menyebabkan, atau dengan mengetahui bahawa ada kemungkinan dia akan, dengan keingkarannya itu, menyebabkan bencana kepada mana-mana orang adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi dua ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya.

Tidak mengemukakan, dsb. dokumen kepada pegawai agama oleh seseorang yang terikat di sisi undang-undang untuk mengemukakan, dsb. dokumen itu

213. Barang siapa, yang terikat di sisi undang-undang untuk mengemukakan atau menyerahkan apa-apa dokumen kepada mana-mana pegawai agama sebagai yang demikian, dengan sengaja tidak mengemukakan atau menyerahkan dokumen itu sedemikian adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh

tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya; atau jika dokumen itu dikehendaki dikemukakan atau diserahkan kepada suatu Mahkamah, boleh didenda tidak melebihi dua ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya.

Enggan mengangkat sumpah apabila dikehendaki dengan sewajarnya oleh pegawai agama supaya mengangkat sumpah

214. Barang siapa yang enggan mengikat dirinya dengan sumpah untuk menyatakan yang benar apabila dikehendaki mengikat dirinya sedemikian oleh seorang pegawai agama yang kompeten di sisi undang-undang untuk menghendaki bahawa dia hendaklah mengikat dirinya sedemikian adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi dua ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya.

Enggan menjawab soalan pegawai agama yang diberi kuasa untuk menyoal

215. Barang siapa yang terikat di sisi undang-undang untuk menyatakan yang benar mengenai apa-apa hal kepada mana-mana pegawai agama, enggan menjawab apa-apa soalan tentang hal itu yang dia dikehendaki menjawabnya oleh pegawai itu semasa pegawai itu menjalankan kuasanya di sisi undang-undang adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi dua ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya.

Enggan menandatangani pernyataan

216. Barang siapa enggan menandatangani mana-mana pernyataan yang dibuat olehnya apabila dikehendaki menandatangani pernyataan itu oleh seorang pegawai agama yang kompeten di sisi undang-undang untuk menghendakinya menandatangani pernyataan itu adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Dengan sengaja menghina atau mengganggu pegawai agama yang sedang bersidang dalam mana-mana peringkat prosiding kehakiman

217. Barang siapa dengan sengaja menghina atau menyebabkan apa-apa gangguan kepada mana-mana pegawai agama semasa pegawai itu sedang bersidang pada mana-mana peringkat prosiding kehakiman adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi dua ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya.

Afidavit bersumpah

218. (1) Tertakluk kepada apa-apa kaedah yang dibuat oleh Mahkamah, mana-mana afidavit boleh digunakan di Mahkamah jika ia telah dibuat dengan sumpah—

- (a) di Malaysia, di hadapan mana-mana Hakim, *Qadi* atau Pendaftar;
- (b) di Singapura atau Brunei Darussalam, di hadapan mana-mana Hakim atau *Qadi*; atau
- (c) di mana-mana tempat lain, di hadapan mana-mana pegawai Islam yang menjalankan fungsi konsular bagi pihak Kerajaan Malaysia.

(2) Mahkamah hendaklah memberikan pengiktirafan kehakiman kepada meterai atau tandatangan mana-mana Hakim, *Qadi*, Pendaftar, atau pegawai konsul yang dituliskan atau dinamakan dalam mana-mana afidavit.

Kuasa Mahkamah untuk memanggil dan memeriksa orang

219. Mana-mana Mahkamah boleh, pada mana-mana peringkat apa-apa perbicaraan atau prosiding lain di bawah Enakmen ini, memanggil mana-mana orang sebagai saksi, atau memeriksa mana-mana orang yang hadir walaupun dia tidak dipanggil sebagai saksi, atau memanggil semula dan memeriksa semula mana-mana orang yang telah diperiksa, dan Mahkamah hendaklah memanggil dan memeriksa atau memanggil semula dan memeriksa semula mana-mana orang itu jika keterangannya didapati perlu demi keputusan yang adil dalam kes itu.

Perintah bagi pembayaran pampasan

220. (1) Mahkamah yang di hadapannya seseorang telah disabitkan atas apa-apa kesalahan boleh memerintahkan dia membayar sejumlah wang yang hendaklah ditetapkan oleh Mahkamah sebagai pampasan kepada mana-mana orang, atau kepada wakil mana-mana orang, yang telah mengalami bencana berkenaan dengan tubuh, watak atau hartanya oleh sebab kesalahan yang baginya sabitan itu telah dibuat.

(2) Mahkamah hendaklah menentukan orang yang kepadanya apa-apa jumlah wang berkenaan dengan pampasan yang disebut dalam subseksyen (1) hendaklah dibayar dan seksyen 221 hendaklah terpakai bagi mana-mana perintah yang dibuat di bawah seksyen ini.

(3) Setakat amaun yang telah dibayar kepada seseorang atau kepada wakil seseorang, di bawah suatu perintah bagi pampasan, apa-apa tuntutan orang atau wakil itu bagi kerugian yang dialami oleh sebab kesalahan itu hendaklah disifatkan telah dijelaskan; tetapi perintah bagi pembayaran itu tidaklah menjejaskan apa-apa hak kepada remedi sivil bagi mendapatkan apa-apa harta atau bagi mendapatkan ganti rugi yang melebihi amaun pampasan yang dibayar di bawah perintah itu.

(4) Tiap-tiap perintah yang dibuat di bawah seksyen ini boleh dirayukan kepada Mahkamah Tinggi Syariah dalam hal perintah yang dibuat oleh Mahkamah Rendah Syariah, dan kepada Mahkamah Rayuan Syariah dalam hal perintah yang dibuat oleh Mahkamah Tinggi Syariah.

Peruntukan tentang pampasan

221. Tertakluk kepada Enakmen ini, jika mana-mana orang di bawah Enakmen ini, kerana apa-apa sebab, diperintahkan membayar pampasan, Mahkamah yang membuat perintah itu boleh menurut budi bicaranya membuat semua atau mana-mana perkara berikut, iaitu—

- (a) membenarkan masa bagi pembayaran pampasan itu;
- (b) mengarahkan pembayaran pampasan itu dibuat secara ansuran; atau

- (c) mengarahkan supaya orang itu diperiksa dan supaya apa-apa wang yang didapati padanya apabila diperiksa sedemikian atau yang, sekiranya dia dipenjarakan, boleh didapati padanya apabila dibawa ke penjara, hendaklah digunakan bagi pembayaran pampasan itu dan lebihannya, jika ada, dipulangkan kepadanya, tetapi wang itu tidak boleh digunakan sedemikian jika Mahkamah berpuas hati bahawa wang itu bukan kepunyaan orang itu.

Salinan prosiding

222. (1) Jika pengadu atau tertuduh atau mana-mana orang yang tersentuh oleh penghakiman atau perintah yang dijatuhkan atau dibuat oleh Mahkamah berhasrat mendapatkan suatu salinan mana-mana penghakiman, perintah atau bahagian lain rekod itu, dia hendaklah, apabila memohon untuk mendapatkan salinan itu, diberi salinan itu oleh Mahkamah apabila dibayar apa-apa jumlah wang yang munasabah sebagaimana yang diarahkan oleh Mahkamah melainkan jika Mahkamah berpendapat, atas sesuatu sebab khas, salinan itu patut diberikan dengan percuma.

(2) Sesuatu permohonan untuk mendapatkan suatu salinan rekod itu boleh dibuat pada bila-bila masa oleh Pendakwa tanpa membayar apa-apa fi.

Orang yang dilepaskan atas jaminan hendaklah memberikan alamat untuk penyampaian

223. Apabila mana-mana orang dilepaskan atas jaminan, dia hendaklah memberi Mahkamah atau pegawai yang dengannya dia mengikat jaminan itu alamat di mana segala notis dan proses boleh disampaikan kepadanya, dan dalam apa-apa hal jika orang itu tidak dapat dijumpai, atau atas sebab lain penyampaian itu tidak dapat dibuat kepadanya, apa-apa notis atau proses yang ditinggalkan bagi orang itu di alamat itu hendaklah disifatkan telah disampaikan dengan sewajarnya kepadanya.

Pampasan jika tuduhan tak berasas

224. Bilamana mana-mana orang menyebabkan seorang Pegawai Penguatkuasa Agama atau pegawai polis menangkap seseorang

lain, maka jika didapati oleh Hakim yang mengambil perhatian tentang kes itu bahawa tidak ada alasan yang mencukupi bagi menyebabkan penangkapan itu, Hakim boleh mengaward apa-apa pampasan, yang tidak melebihi seratus ringgit, yang hendaklah dibayar oleh orang yang menyebabkan penangkapan itu kepada setiap orang yang ditangkap sedemikian kerana kerugian masa dan apa-apa perbelanjaan yang ditanggung olehnya dalam perkara itu sebagaimana yang difikirkan patut oleh Hakim itu.

Hakim tidak boleh bertindak jika mempunyai kepentingan

225. Tiada Hakim boleh membicarakan apa-apa kes-kes yang dalamnya dia menjadi suatu pihak atau dia mempunyai kepentingan sendiri.

Keterangan

226. Dalam mana-mana prosiding di bawah Enakmen ini, Mahkamah hendaklah mematuhi segala peruntukan *Hukum Syarak* berhubungan dengan bilangan, kedudukan atau kualiti saksi atau keterangan yang dikehendaki untuk membuktikan apa-apa fakta.

Borang

227. Borang-borang yang dinyatakan dalam Jadual, dengan apa-apa perubahan sebagaimana yang dikehendaki oleh hal keadaan setiap kes, boleh digunakan bagi maksud masing-masing yang disebut dalamnya.

Penggunaan denda

228. Mahkamah yang mengenakan apa-apa denda di bawah kuasa mana-mana undang-undang yang sedang berkuat kuasa boleh mengaward apa-apa bahagian denda itu kepada seseorang pemberi maklumat.

Kaedah-kaedah

229. Ketua Hakim Syarie boleh, melalui pemberitahuan dalam *Warta*, membuat kaedah-kaedah bagi menjalankan peruntukan

Enakmen ini dan khususnya, tetapi tanpa menjejaskan keluasan peruntukan yang terdahulu, kaedah-kaedah itu boleh membuat peruntukan bagi—

- (a) fi yang boleh ditetapkan di bawah Enakmen ini;
- (b) borang, buku akaun, laporan dan dokumen lain yang hendak digunakan berkenaan dengan apa-apa perbuatan atau benda yang dibuat di bawah atau menurut Enakmen ini; dan
- (c) perjalanan Mahkamah, bentuk dan kaedah pelaksanaan suratcara dan pelantikan mana-mana pegawai atau ejen Mahkamah.

Hukum Syarak

230. (1) Mana-mana peruntukan atau tafsiran peruntukan di bawah Enakmen ini yang tak konsisten dengan *Hukum Syarak* hendaklah terbatal setakat yang tak konsisten itu.

(2) Jika terdapat lakuna atau jika apa-apa perkara tidak diperuntukkan dengan nyata oleh Enakmen ini, Mahkamah hendaklah memakai *Hukum Syarak*.

Pemansuhan

231. (1) Enakmen Kanun Prosedur Jenayah Syariah 1991 (Enakmen No. 6 tahun 1991) adalah dimansuhkan.

(2) Jika mana-mana kes atau perkara belum selesai di hadapan mana-mana Mahkamah apabila mula berkuat kuasanya Enakmen ini, peruntukan Enakmen ini hendaklah terpakai berkenaan dengan prosiding kes atau perkara itu setakat yang ia tidak menyebabkan ketakadilan.

JADUAL PERTAMA

(Subseksyen 2(3))

TULISAN DALAM BAHASA ARAB BAGI
PERKATAAN DAN UNGKAPAN TERTENTU

'adil - عادل

Qadi - قاضي

JADUAL KEDUA

BORANG 1

ENAKMEN TATACARA JENAYAH SYARIAH (NEGERI SELANGOR) 2003

(Subseksyen 22(5))

DI DALAM MAHKAMAH..... DI .....

WARAN PENAHANAN

No. ....

Kepada Pegawai Yang Menjaga Penjara/Balai Polis di.....

Kes Jenayah No.:.....tahun 20.....

BAHAWASANYA..... (kemudian daripada ini disebut "tertuduh") telah pada hari ini di bawah ke hadapan Mahkamah ini dan dipertuduh melakukan kesalahan..... dan adalah perlu tertuduh ditahan.

Waran ini memberi kuasa dan menghendaki anda menerima tertuduh ke dalam jagaan anda bersama dengan waran ini dan menahannya dengan selamat di dalam Penjara/Lokap Polis sehingga haribulan..... apabila anda hendaklah menyebabkannya dibawa ke hadapan Mahkamah ini pada jam ..... pagi pada hari itu melainkan jika sementara itu anda diperintahkan selainnya.

Diberikan di bawah tandatangan saya dan meterai Mahkamah pada hari ini ..... haribulan ..... 20 .....

(METERAI)

.....
Tandatangan Hakim

BORANG 2

ENAKMEN TATACARA JENAYAH SYARIAH (NEGERI SELANGOR) 2003

(Subseksyen 28(1))

SAMAN KEPADA SESEORANG TERTUDUH

Kepada.....Beralamat di

BAHAWASANYA kehadiran kamu adalah perlu untuk menjawab pertuduhan ..... dan dengan ini kamu dikehendaki hadir sendiri pada .....haribulan.....jam .....pagi di hadapan Mahkamah Tinggi Syariah/Mahkamah Rendah Syariah di .....

Bertarikh pada ..... haribulan ..... 20 .....

(METERAI)

.....
Tandatangan Hakim

BORANG 3

ENAKMEN TATACARA JENAYAH SYARIAH (NEGERI SELANGOR) 2003

(Subseksyen 32(1))

WARAN TANGKAP

Kepada:

BAHAWASANYA .....beralamat di .....adalah dipertuduh atas kesalahan .....Maka anda adalah dengan ini diarahkan menangkap .....tersebut dan membawanya ke hadapan Mahkamah Tinggi Syariah/Mahkamah Rendah Syariah di.....

Bertarikh pada ..... haribulan ..... 20 .....

(METERAI)

.....
Tandatangan Hakim

Waran ini bolehlah diendorskan seperti berikut:

Jika .....tersebut membayar sendiri jaminan sejumlah .....ringgit dengan seorang atau dua orang penjamin setiap seorang sejumlah .....ringgit untuk hadir di hadapan Mahkamah Tinggi

Syariah/Mahkamah Rendah Syariah di .....
 pada ..... haribulan ..... 20 ..... dan untuk terus hadir sehingga
 saya mengarahkan selainnya, dia bolehlah dilepaskan.

Bertarikh pada ..... haribulan ..... 20 .....

(METERAI)

.....
Tandatangan Hakim

BORANG 4

ENAKMEN TATACARA JENAYAH SYARIAH (NEGERI SELANGOR) 2003

(Subseksyen 47(1))

WARAN GELEDAH

Kepada:

.....
 .....

BAHAWASANYA maklumat bertulis telah dibentangkan di hadapan saya
 mengenai pelakuan (atau perlakuan yang disyaki) kesalahan .....
 ..... di bawah seksyen .....

Maka waran ini memberi kuasa dan menghendaki anda memasuki dalam
 tempoh tidak lebih daripada 7 hari dari tarikh waran ini rumah (atau tempat atau
 premis) yang beralamat di .....
 dengan apa-apa bantuan yang diperlukan, dan mengeledah tiap-tiap bahagian
 dan rumah (atau tempat atau premis) itu menangkap mana-mana orang yang
 didapati melakukan kesalahan yang disebut terdahulu, dan dengan segera membawa
 mereka ke hadapan saya atau Mahkamah.

Diberikan di bawah tandatangan saya dan meterai Mahkamah pada
 ..... haribulan..... 20 .....

(METERAI)

.....
Tandatangan Hakim

BORANG 5

ENAKMEN TATACARA JENAYAH SYARIAH (NEGERI SELANGOR) 2003

(Subsksyen 54(2))

MAKLUMAT KEPADA PEGAWAI PENGUATKUASA AGAMA

No.: .....

Tarikh: ..... Masa: ..... pagi/petang

Nama: .....

Kad Pengenalan No.: ..... Umur: .....

Pekerjaan: .....

Alamat: .....

Saya dengan ini memberikan maklumat yang berikut:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tandatangan Pemberi Maklumat

Maklumat di atas diberikan secara bertulis/lisan dan telah ditulis dan ditandatangani oleh pegawai di bawah ini dan dibacakan kepada pemberi maklumat.

.....

Tandatangan Pegawai Penguatkuasa Agama

Bertarikh pada ..... haribulan ..... 20 .....

BORANG 6

ENAKMEN TATACARA JENAYAH SYARIAH (NEGERI SELANGOR) 2003

(Subseksyen 74(1))

MAKLUMAT KEPADA HAKIM

No.: .....

Tarikh: ..... Masa: ..... pagi/petang

Nama: .....

Kad Pengenal No.: ..... Umur: .....

Pekerjaan: .....

Alamat: .....

Saya dengan ini memberikan maklumat yang berikut:

.....

.....

.....

.....

Saya dengan ini mengaku dengan sesungguhnya bahawa maklumat di atas adalah benar dan tiada yang lain melainkan yang benar belaka.

.....
Tandatangan Pemberi Maklumat

di hadapan saya,

.....
Tandatangan dan Meterai Hakim

Bertarikh pada ..... haribulan ..... 20 .....

Diluluskan pada 28 April 2003
 [P.U. Sel. (AGM) 0011/2]

BAKHTIAR BIN HUSSIN,
Setiausaha,
Dewan Undangan Negeri,
Selangor

**SYARIAH CRIMINAL PROCEDURE (STATE OF SELANGOR)
ENACTMENT 2003**

ARRANGEMENT OF SECTIONS

PART I

PRELIMINARY

Section

1. Short title, application and commencement
2. Interpretation
3. Trial of offences by the Court

PART II

GENERAL PROVISIONS AS TO CRIMINAL COURT

4. Courts
5. Courts to be open
6. Exclusion of public in certain cases
7. Criminal jurisdiction of Judge

PART III

OTHER GENERAL PROVISIONS

CHAPTER I

**OF INFORMATION TO JUDGE AND
RELIGIOUS ENFORCEMENT OFFICER**

8. Public, when to assist Judge, etc.
9. Public to give information of certain matters

CHAPTER 2

OF ARREST, ESCAPE AN RE-ARREST

10. Arrest: how made
11. Search of place entered by person sought to be arrested
12. Search of persons in place searched under warrant
13. Power to break open any place for purposes of liberation

14. No unnecessary restraint and mode of searching a person
15. Search of persons arrested
16. Power to seize offensive weapons
17. Search of persons for name and address
18. Arrest without warrant
19. Refusal to give name and residence
20. Persons arrested by *Pegawai Masjid*: how to be dealt with
21. Pursuit of offenders
22. How person arrested is to be dealt with and detention for more than twenty-four hours
23. Release of persons arrested
24. Offence committed in the presence of a Judge
25. Arrest by or in the presence of Judge
26. Power to pursue and re-arrest
27. Provisions of sections 11 and 13 to apply to arrest under section 26

CHAPTER 3

OF PROCESSES TO COMPEL APPEARANCE

Summons

28. Form of summons and service
29. Summons: how served
30. Procedure when personal service cannot be effected
31. Proof of service

Warrant of Arrest

32. Form of warrant of arrest
33. Court may direct by indorsement on warrant security to be taken
34. Warrants: to whom directed
35. Notification of substance of warrant
36. Person arrested
37. Procedure on arrest of person against whom warrant is issued

*Other Rules Regarding Summonses to Appear
and Warrants of Arrest*

Section

- 38. Issue of warrant in lieu of or in addition to summons
- 39. Summonses to appear and warrants of arrest may be executed in any part of Malaysia
- 40. Power to take bond for appearance
- 41. Arrest on breach of bond for appearance

CHAPTER 4

**OF PROCESSES TO COMPEL THE PRODUCTION OF
DOCUMENTS AND OTHER MOVABLE PROPERTY AND
FOR THE DISCOVERY OF PERSONS WRONGFULLY CONFINED**

- 42. Summons to produce document or other things
- 43. Provisions of sections 28 to 31 to apply

Search Warrants

- 44. When search warrant may be issued
- 45. Power to restrict search warrant
- 46. Judge may issue warrant authorizing search for evidence of offence
- 47. Form of search warrant
- 48. Search for persons wrongfully confined
- 49. Persons in charge of closed places to allow search
- 50. Judge issuing search warrant may attend at its execution
- 51. Judge may direct search in his presence
- 52. List of all things seized to be made and signed
- 53. Occupant to be present at search

PART IV

**INFORMATION TO THE RELIGIOUS ENFORCEMENT
OFFICER AND THEIR POWER TO INVESTIGATE**

- 54. Information
- 55. Procedure
- 56. Admission of certified copy of information as evidence
- 57. Procedure where seizable offence suspected

Section

58. Power to require attendance of witnesses
59. Examination of witnesses by Religious Enforcement Officer
60. Statements to Religious Enforcement Officer not to be admitted in evidence
61. No inducement to be offered
62. Power to record statements and confessions
63. Search by Religious Enforcement Officer
64. Religious Enforcement Officer may require bond for appearance of complainant and witnesses
65. Diary of proceedings in investigation
66. Report of Religious Enforcement Officer

PART V

PROCEEDINGS IN PROSECUTIONS

CHAPTER 1

OF THE JURISDICTION OF CRIMINAL COURT
IN TRIALS

67. Ordinary place of trial
68. Accused triable in place where act is done or where consequence ensues
69. Place of trial where act is an offence by reason of relation to other offence
70. Where scene of offence is uncertain
71. When doubt arises, Chief Syariah Judge to decide

Conditions Requisite for Initiation of Proceedings

72. Cognizance of offences by Judge
73. Sanction to prosecute from Chief Syariah Prosecutor

CHAPTER 2

OF COMPLAINTS TO JUDGE

74. Examination of complainant
75. Postponement of issue of process
76. Dismissal of complaint
77. Issue of process

CHAPTER 3

OF THE CHARGE

Section

78. Form of charge
79. Particulars as to time, place and person
80. When manner of committing offence must be stated
81. Sense of words used in charge to describe offence
82. Effect of errors
83. Court may amend or add to charge
84. When trial may proceed immediately after amendment or addition
85. When new trial may be directed or trial adjourned
86. Stay of proceedings if prosecution of offence in amended charge requires previous sanction
87. Recall of witnesses when charge amended or added
88. Separate charges for distinct offences
89. Three offences of same kind within twelve months may be charged together
90. Trial for more than one offence
91. Where it is doubtful what offence has been committed
92. When a person charged with one offence can be convicted of another
93. Person charged with an offence can be convicted of the attempt
94. When offence proved is included in offence charged
95. When persons may be charged jointly

CHAPTER 4

OF TRIALS

96. Procedure in trials
97. Power to discharge conditionally or unconditionally
98. Addresses
99. Power to award compensation
100. Particulars to be recorded
101. Transfer of cases

CHAPTER 5

GENERAL PROVISIONS AS TO TRIALS

Section

102. Procedure where there are previous convictions
103. Prosecutor may decline to prosecute further at any stage
104. Right of accused to be defended
105. Court may put questions to accused
106. Case of prosecution to be explained by Court to undefended accused
107. Power to postpone or adjourn proceedings
108. Change of Judge during hearing
109. Detention of offenders attending in Court
110. Weekly or public holiday

CHAPTER 6

OF THE MODE OF TAKING AND RECORDING
EVIDENCE IN TRIALS

111. Evidence to be taken in the presence of the accused
112. Recording of evidence
113. Record in all cases
114. Mode of recording evidence
115. Interpretation of evidence to accused
116. Remarks as to demeanour of witness
117. Other persons may be authorized to take down notes of evidence

CHAPTER 7

OF THE JUDGMENT

118. Mode of delivering judgment
119. Judgment to be explained to accused and copy supplied
120. Judgment to be filed with record

CHAPTER 8

OF SENTENCES AND THE CARRYING OUT THEREOF

121. Provisions as to execution of sentences of imprisonment
122. Provisions as to sentences of fine
123. Suspension of execution in certain cases

Section

124. Warrant: by whom issuable
125. Sentence of whipping
126. Time of executing such sentence of whipping
127. Commencement of sentence of imprisonment on prisoner already undergoing imprisonment
128. Youthful offenders
129. First offenders
130. Condition of bonds
131. Return of warrant

CHAPTER 9**OF SUSPENSIONS, REMISSIONS AND COMMUTATIONS
OF SENTENCES**

132. Power to suspend or remit sentences
133. Power to commute punishment

CHAPTER 10**OF PREVIOUS ACQUITTALS OR CONVICTIONS**

134. Person once convicted or acquitted not to be tried again for same offence
135. Plea of previous acquittal or conviction

PART VI**OF APPEAL AND REVISION****CHAPTER I****OF APPEALS TO THE SYARIAH HIGH COURT**

136. When plea of guilty limits right of appeal
137. Appeal against acquittal
138. Procedure for appeal
139. Transmission of appeal record
140. Appeal specially allowed in certain cases
141. Stay of execution pending appeal
142. Setting down appeals on list
143. Procedure at hearing

Section

- 144. Non-appearance of respondent
- 145. Arrest of respondent in certain cases
- 146. Decision on appeal
- 147. Order to take further evidence
- 148. Judgment
- 149. Certificate and consequence of judgment
- 150. Death of parties to appeal
- 151. Costs

CHAPTER 2**OF APPEAL TO THE SYARIAH APPEAL COURT**

- 152. Jurisdiction of the Syariah Appeal Court
- 153. Notice of appeal
- 154. Records of proceedings
- 155. Petition of appeal
- 156. Procedure where appellant in prison
- 157. Transmission of records to Syariah Appeal Court
- 158. Appeals out of time and formal defects
- 159. On appeal against acquittal, accused may be arrested
- 160. Appeal not to operate as stay of execution
- 161. Notice of time and place of hearing
- 162. Powers of Syariah Appeal Court
- 163. Additional evidence
- 164. Judgment
- 165. Judgment or order to be certified to trial Court
- 166. Point reserved on trial for Syariah Appeal Court
- 167. References to Syariah Appeal Court on appeal from a Syariah Subordinate Court

CHAPTER 3**OF REVISION**

- 168. Power to revise

Section

- 169. Power to order further inquiry
- 170. Power on revision
- 171. Hearing of parties on revision
- 172. Orders on revision

CHAPTER 4

PROCEEDINGS IN CASE OF CERTAIN OFFENCE AFFECTING
THE ADMINISTRATION OF JUSTICE

- 173. Procedure as to offences in Court
- 174. Record of facts constituting the offence
- 175. Alternative procedure
- 176. Power to remit punishment
- 177. Refusal to give evidence
- 178. Appeal
- 179. Judge not to try certain offences committed before himself

PART VII

SUPPLEMENTARY PROVISIONS

CHAPTER 1

PERSONS OF UNSOUND MIND

- 180. Procedure where accused is suspected to be of unsound mind

CHAPTER 2

OF PROSECUTION

- 181. Chief Syariah Prosecutor
- 182. Chief Syariah Prosecutor to appear personally
- 183. Prosecution
- 184. Employment of *Peguan Syarie*

CHAPTER 3

OF BAIL

- 185. When person may be released on bail
- 186. Amount of bond

Section

- 187. Bond to be executed
- 188. When person to be released
- 189. When warrant of arrest may be issued against person bailed
- 190. Sureties may apply to have bond discharged
- 191. Appeal

CHAPTER 4

SPECIAL PROVISIONS RELATING TO EVIDENCE

- 192. Procedure when person able to give material evidence is dangerously ill
- 193. Where person bound to give evidence intends to leave Malaysia
- 194. Reports of certain persons
- 195. How previous conviction or acquittal may be proved
- 196. Records of evidence in absence of accused
- 197. Notice to be given of defence of alibi

CHAPTER 5

PROVISIONS AS TO BONDS

- 198. Deposits instead of bond
- 199. Procedure on forfeiture of bond
- 200. Appeals from orders

CHAPTER 6

OF THE DISPOSAL OF EXHIBITS AND
OF PROPERTY THE SUBJECT OF OFFENCES

- 201. Court shall consider manner of disposal of exhibits
- 202. Order for disposal of property regarding which offence committed

CHAPTER 7

OF THE TRANSFER OF CRIMINAL CASES

- 203. Power of the Judge of the Syariah High Court to transfer cases
- 204. Application for transfer to be supported by affidavit

CHAPTER 8

OF IRREGULARITIES IN PROCEEDINGS

Section

- 205. Proceeding in wrong place, etc.
- 206. Omission to frame charge
- 207. Irregularities not to vitiate proceedings

PART VIII

GENERAL

- 208. Definition
- 209. Protection of officers
- 210. Contempt of Court
- 211. False information, evidence or admission
- 212. Religious officer disobeying a direction of the law with the intent to cause injury to any person
- 213. Omission to produce, etc. a document to a religious officer by person legally bound to produce, etc. such document
- 214. Refusing oath when duly required to take oath by a religious officer
- 215. Refusing to answer a religious officer authorized to question
- 216. Refusing to sign statement
- 217. Intentional insult or interruption to a religious officer sitting in any stage of a judicial proceedings
- 218. Sworn of affidavit
- 219. Power of Court to summon and examine persons
- 220. Order for payment of compensation
- 221. Provisions as to compensation
- 222. Copies of proceedings
- 223. Person released on bail to give address for service
- 224. Compensation where charge is groundless
- 225. Judge not to act where interested
- 226. Evidence
- 227. Forms

Section

228. Application of fines

229. Rules

230. *Hukum Syarak*

231. Repeal

SCHEDULE

SELANGOR

ENACTMENT No. 3 of 2003

I ASSENT,

(STATE
SEAL)SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan of Selangor

8 July 2003

An Enactment to make provisions relating to syariah criminal procedure
for Syariah Courts.

[ ]

BE IT ENACTED by the Legislature of the State of Selangor as
follows:

PART I

PRELIMINARY

Short title, application and commencement

1. (1) This Enactment may be cited as the Syariah Criminal Procedure
(State of Selangor) Enactment 2003.

(2) This Enactment shall come into operation on a date to be appointed
by His Royal Highness the Sultan by notification in the *Gazette*.

Interpretation

2. (1) In this Enactment, unless the context otherwise requires —

“complaint” means the allegation made orally or in writing to a Judge with a view to his taking action under this Enactment that some person whether known or unknown has committed or is guilty of an offence;

“Administration Enactment” means the Administration of Islamic Law (State of Selangor) Enactment 2003;

“Judge” means a Judge appointed under subsection 58(1) or 59(1) of the Administration Enactment;

“offence” means any act or omission made punishable by any written law prescribing offences against precepts of the religion of Islam and over which the Court has jurisdiction;

“seizable offence” means an offence punishable with imprisonment for one year or more, for which a Religious Enforcement Officer or police officer may ordinarily arrest without warrant;

“non-seizable offence” means an offence punishable with imprisonment for less one year or with fine only for which a Religious Enforcement Officer or police officer may not ordinarily arrest without warrant;

“Chief Syariah Judge” has the meaning assigned thereto in the Administration Enactment;

“Chief Religious Enforcement Officer” and “Religious Enforcement Officer” have the respective meanings assigned thereto in the Administration Enactment;

“Chief Syariah Prosecutor” has the meaning assigned thereto in the Administration Enactment;

“Court” or “Syariah Court” has the meaning assigned thereto in the Administration Enactment;

“Majlis” has the meaning assigned thereto in the Administration Enactment;

“Mufti” has the meaning assigned thereto in the Administration Enactment;

“*Pegawai Masjid*” has the meaning assigned thereto in the Administration Enactment;

“*Peguam Syarie*” has the meaning assigned thereto in the Administration Enactment;

“Registrar” means the Chief Registrar of the Syariah Appeal Court, the Registrar of the Syariah High Court, or Assistant Registrars of the Syariah Subordinate Court, as the case may be, appointed under the Administration Enactment;

“Prosecutor” means the Chief Syariah Prosecutor or the Syariah Prosecutor;

“Syariah Prosecutor” has the meaning assigned thereto in the Administration Enactment;

“Chairman” has the meaning assigned thereto in the Administration Enactment;

“youthful offender” means an offender above the age of ten and below the age of sixteen years;

“witness” does not include an accused person.

(2) All words and expressions used in this Enactment and not herein defined but defined in the Interpretation Enactments 1948 and 1967 [Act 388] shall have the meaning thereby assigned thereto to the extent that such meanings do not conflict with *Hukum Syarak*.

(3) For the avoidance of doubt as to the identity or interpretation of the words and expressions used in this Enactment that are listed in the First Schedule, reference may be made to the Arabic script for those words and expressions as shown against them therein.

Trial of offences by the Court

3. All offences over which the Court has jurisdiction shall be inquired into and tried according to the provisions in this Enactment.

PART II

GENERAL PROVISIONS AS TO CRIMINAL COURT

Courts

4. The Courts for the administration of Syariah Criminal justice in the State of Selangor shall be those constituted under the Administration Enactment.

Courts to be open

5. Subject to section 6, the place in which any Court is held for the purpose of trying any offence shall be an open and public Court to which the public generally may have access.

Exclusion of public in certain cases

6. A Judge hearing any matter or proceeding may on special grounds of public policy or expediency in his discretion exclude the public at any stage of the hearing from the Court but he shall record in every such case at the time on the record of the proceedings the grounds upon which such order is made.

Criminal jurisdiction of Judge

7. Subject to this Enactment, every Judge shall have cognizance of and power and authority to—

- (a) hear, try, determine and dispose of prosecutions for offences committed wholly or in part within the local jurisdiction of such Judge and cognizable by such Judge;
- (b) inquire into complaints of offences and summon and examine witnesses touching such offences and summon and apprehend and issue warrants for the apprehension of criminals and offenders and deal with them according to law;
- (c) issue warrants to search or to cause to be searched places wherein any articles or things with which or in respect of which any offence has been committed are alleged to be kept or concealed;

- (d) require persons to furnish security for their good behaviour according to law; and
- (e) do all other matters and things which a Judge is empowered to do by any written law.

PART III

OTHER GENERAL PROVISIONS

CHAPTER 1

OF INFORMATION TO JUDGE AND RELIGIOUS ENFORCEMENT OFFICER

Public, when to assist, Judge, etc.

8. Every person is bound to assist a Judge, Religious Enforcement Officer or police officer, reasonably demanding his aid —

- (a) in the taking or preventing the escape of any other person whom such Judge, Religious Enforcement Officer or police officer is authorized to arrest; or
- (b) in the prevention of a breach of the peace arising from the arrest and detention of such person.

Public to give information of certain matters

9. Every person aware of the commission of or the intention of any other person to commit any offence shall forthwith give information to the nearest Religious Enforcement Officer or police officer of such commission or intention.

CHAPTER 2

OF ARREST, ESCAPE AND RE-ARREST

Arrest: how made

10. (1) In making an arrest the Religious Enforcement Officer, police officer or other person making the arrest shall actually touch or confine the body of the person to be arrested, unless there be a submission to the custody by word or action.

(2) If such person forcibly resist the endeavour to arrest him or attempts to evade the arrest, such officer or other person may use all means necessary to effect the arrest.

(3) Nothing in this section gives a right to cause the death of any person.

Search of place entered by person sought to be arrested

11. (1) If any person acting under a warrant of arrest, or any Religious Enforcement Officer or police officer having authority to arrest, has reason to believe that any person to be arrested has entered into or is within any place, the person residing in or in charge of such place shall, on demand of the person acting under the warrant or such Religious Enforcement Officer or police officer, allow him free ingress thereto and afford all reasonable facilities for a search therein.

(2) If ingress to such place cannot be obtained under subsection (1), it shall be lawful, in any case for a person acting under a warrant and in any case in which a warrant may be issued but cannot be obtained without affording the person to be arrested an opportunity to escape, for such Religious Enforcement Officer or police officer to enter such place and search therein, and, in order to effect an entrance into such place, to break open any outer or inner door or window of any place whether that of the person to be arrested or of any other person if, after notification of his authority and purpose and demand of admittance duly made, he cannot otherwise obtain admittance.

Search of persons in place searched under warrant

12. Whenever a search for any thing is or is about to be lawfully made in any place in respect of any offence, all persons found therein may be lawfully detained until the search is completed, and they may, if the thing sought is in its nature capable of being concealed upon the person, be searched for it by or in the presence of a Religious Enforcement Officer or a police officer not below the rank of Inspector.

Power to break open any place for purposes of liberation

13. Any Religious Enforcement Officer or other person authorized to make an arrest may break open any place in order to liberate himself or any other person who, having lawfully entered the place for the purpose of making an arrest, is detained therein.

No unnecessary restraint and mode of searching a person

14. (1) The person arrested shall not be subjected to more restraint than is necessary to prevent his escape.

(2) Whenever it is necessary to cause a person to be searched, the search shall be made by a person of the same sex as the person being searched with strict regard to decency.

Search of persons arrested

15. (1) Whenever a person is arrested—

(a) by a Religious Enforcement Officer or police officer under a warrant which does not provide for the taking of bail or under a warrant which provides for the taking of bail but the person arrested cannot furnish bail; or

(b) without warrant and the person arrested is unable to furnish bail,

the Religious Enforcement Officer or police officer making the arrest may search such person and seize all articles other than the necessary wearing apparel found upon him and place them in safe custody, and any of such articles which there is reason to believe were used in committing the offence may be detained until his discharge or acquittal.

(2) The list of all articles seized under subsection (1) shall be prepared by the officer making the arrest and shall be signed by him.

Power to seize offensive weapons

16. The Religious Enforcement Officer or other person making any arrest under this Enactment may take from the person arrested any offensive weapons which he has about his person and shall deliver all weapons so taken to the police.

Search of persons for name and address

17. Every person lawfully in custody, who by reason of incapacity from intoxication, illness, mental disorder or infancy is unable to give a reasonable account of himself, may be searched for the purpose of ascertaining his name and place of residence.

Arrest without warrant

18. Without prejudice to the provisions of any other written law, any Religious Enforcement Officer, police officer or *Pegawai Masjid* may, without an order from a Judge and without a warrant, arrest —

- (a) any person who has been concerned in any seizable offence in the State of Selangor or against whom a reasonable complaint has been made or credible information has been received or a reasonable suspicion exists that he has been so concerned;
- (b) any person who has committed or attempted to commit in his presence any offence involving a breach of the peace;
- (c) any person against whom a warrant issued under this Enactment is still in force, although such warrant is not in his possession.

Refusal to give name and residence

19. (1) When any person in the presence of a Religious Enforcement Officer or police officer commits or is accused of committing a non-seizable offence and refuses, on the demand of such officer, to give his name and residence or gives a name or residence which such officer has reason to believe to be false, he may be arrested by such officer in order that his name and residence may be ascertained, and he shall, within twenty-four hours of the arrest, exclusive of the time necessary for the journey from the place of arrest, be taken before the nearest Judge of the Syariah Subordinate Court unless before that time his true name and residence are ascertained in which case such person shall be forthwith released on his executing a bond for his appearance before a Syariah Judge if so required.

(2) When any person is taken before a Judge of a Syariah Subordinate Court under subsection (1), such Judge may either require him to execute a bond, with a surety, for his appearance before a Judge if so required, or may order him to be detained in custody until he can be tried.

(3) When any person in the presence of a Religious Enforcement Officer or police officer commits or is accused of committing a non-seizable offence and on the demand of such officer to give his name and residence gives as his residence a place outside the State of Selangor, he may be arrested by such officer and shall be taken forthwith before the

nearest Judge of a Syariah Subordinate Court who may require him to execute a bond, with a surety, for his appearance before a Judge if so required, or may order him to be detained in custody until he can be tried.

Persons arrested by *Pegawai Masjid*: how to be dealt with

20. A *Pegawai Masjid* making an arrest without a warrant shall without unnecessary delay hand over the person so arrested to the nearest Religious Enforcement Officer or police officer or, in the absence of such officer, take such person to the nearest police station, and a Religious Enforcement Officer or police officer shall re-arrest every person so arrested.

Pursuit of offenders

21. For the purpose of arresting any person whom he has power to arrest without a warrant under this Enactment, a police officer may pursue such person in any part of Malaysia.

How person arrested is to be dealt with and detention for more than twenty-four hours

22. (1) A religious Enforcement Officer or police officer making an arrest without a warrant under this Enactment shall without unnecessary delay and subject to the provisions in this Enactment as to bail or previous release, take or send the person arrested before a Judge of a Syariah Subordinate Court.

(2) No Religious Enforcement Officer or police officer shall detain in custody a person arrested without a warrant for a longer period than is reasonable under all the circumstances of the case.

(3) Such period shall not exceed twenty-four hours, exclusive of the time necessary for the journey from the place of arrest to the Court.

(4) When the person arrested is brought before the Court, the Court shall immediately hear the charge against him or adjourn the case.

(5) If the case against the accused is adjourned, the accused shall, unless he is released on bail, be remanded in prison or police custody under a remand warrant issued by a Judge in Form I of the Second Schedule.

Release of persons arrested

23. No person who has been arrested by a Religious Enforcement Officer or police officer under this Enactment shall be released except on bond or bail or under the order in writing of a Judge or Chief Religious Enforcement Officer or of a police officer not below the rank of Inspector.

Offence committed in the presence of a Judge

24. When any offence is committed in the presence of a Judge within the local limits of his jurisdiction, he may himself arrest or authorize any person to arrest the offender and may thereupon, subject to the provisions of this Enactment as to bail, commit the offender to custody.

Arrest by or in the presence of Judge

25. Any Judge may at any time arrest or authorize the arrest in his presence within the local limits of his jurisdiction of any person for whose arrest he is competent to issue a warrant.

Power to pursue and re-arrest

26. If a person in lawful custody escapes or is rescued, the person from whose custody he escaped or was rescued may immediately pursue and arrest him in any place, either within or without the jurisdiction where he was so in custody, and deal with such person as he might have done on the original arrest.

Provisions of sections 11 and 13 to apply to arrest under section 26

27. The provisions of sections 11 and 13 shall apply to arrests under section 26 although the person making the arrest is not acting under a warrant and is not a police officer having authority to arrest.

CHAPTER 3**OF PROCESSES TO COMPEL APPEARANCE***Summons***Form of summons and service**

28. (1) Every summons to appear issued by a Court under this Enactment shall be in writing in Form 2 of the Second Schedule and signed by the Judge and shall bear the seal of the Court.

(2) The summons shall state the general nature of the offence charged and the provision and the law under which it is punishable.

(3) The summons shall ordinarily be served by an officer of the Court but the Court issuing the summons may, if it sees fit, direct it to be served by any other person.

Summons: how served

29. (1) The summons shall, if practicable, be served personally on the person summoned by showing him the original summons and by tendering or delivering to him a copy thereof under the seal of the Court.

(2) Every person on whom a summons is so served shall, if so required by the serving officer, sign a receipt for the copy thereof on the back of the original summons.

(3) Where the person to be summoned cannot by the exercise of due diligence be found, the summons may be served by leaving a copy thereof for him with some adult member of his family or with his servant residing with him.

Procedure when personal service cannot be effected

30. When the person to be summoned cannot by the exercise of due diligence be found and service cannot be effected as directed by subsection 29(3), the serving officer shall affix a copy of the summons to some conspicuous part of the house or other place in which the person summoned ordinarily resides, and in such case the summons shall be deemed to have been duly served.

Proof of service

31. When a summons issued by a Court is served, an affidavit of such service purporting to be made before a Registrar shall be admissible in evidence.

Warrant of Arrest

Form of warrant of arrest

32. (1) Every warrant of arrest issued by a Court under this Enactment shall be in Form 3 of the Second Schedule and signed by the Judge and shall bear the seal of the Court.

(2) Every such warrant shall remain in force until it is cancelled by the Court which issued it or until it is executed.

Court may direct by indorsement on warrant security to be taken

33. (1) Any Court issuing a warrant for the arrest of any person may, in its discretion, direct by indorsement on the warrant that if such person executes a bond with sufficient sureties for his attendance before the Court at a specified time and thereafter until otherwise directed by the Court, the officer to whom the warrant is directed shall take such security and shall release such person from custody.

(2) The indorsement shall state —

- (a) the number of sureties;
- (b) the amount in which they and the person for whose arrest the warrant is issued are to be respectively bound; and
- (c) the place and time at which and date on which he is to attend before the Court.

(3) Whenever security is taken under this section, the officer to whom the warrant is directed shall forward the bond to the Court.

Warrants: to whom directed

34. (1) A warrant of arrest shall ordinarily be directed to the Chief Religious Enforcement Officer and all other Religious Enforcement Officers, and any such officer may execute such warrant in any part of the State of Selangor.

(2) The Court issuing a warrant may direct it to the Inspector General of Police and all other police officers in the State of Selangor or any person by name, not being a Religious Enforcement Officers or police officer, and all or any one or more of such persons may execute the warrant.

Notification of substance of warrant

35. The Religious Enforcement Officer or police officer or other person executing a warrant of arrest shall notify the substance thereof to the person arrested and if so required shall produce and show him the warrant or a copy thereof under the seal of the Court issuing the warrant.

Person arrested to be brought before Court without delay

36. The Religious Enforcement Officer or police officer or other person executing a warrant of arrest shall, subject section 33 as to security, without unnecessary delay bring the person arrested before the Court before which he is required by law to produce such person.

Procedure on arrest of person against whom warrant is issued

37. (1) When a warrant of arrest is executed outside the local limits of the jurisdiction of the Court by which it was issued, the person arrested shall, unless security is taken under section 33, be brought before the nearest Judge of a Syariah Subordinate Court.

(2) The Judge shall, if the person arrested appears to be person intended by the Court which issued the warrant, direct his removal in custody to the Court named in the warrant.

(3) Notwithstanding subsection (2), if the offence is bailable and the person arrested is ready and willing to give bail to the satisfaction of the Court before which he is brought, or a direction has been indorsed under section 33 on the warrant and such person is ready and willing to give the security required by such direction, the Judge shall take such bond or security, as the case may be, and forward the bond to the Court named in the warrant.

(4) Nothing in this section shall be deemed to prevent a Religious Enforcement Officer or police officer from taking security under section 33.

*Other Rules regarding Summonses to Appear
and Warrants of Arrest*

Issue of warrant in lieu of or in addition to summons

38. A Court may, in any case in which it is empowered to issue a summons for the appearance of any person, issue, after recording its reason in writing, a warrant for his arrest if —

- (a) either before the issue of summons or after the issue of the summons but before the time fixed for his appearance, the Court has reason to believe that he has absconded or will not obey the summons; or

- (b) at such time he fails to appear and the summons is proved to have been duly served in time to admit of his appearing in accordance therewith and no reasonable excuse is offered for such failure.

Summonses to appear and warrants of arrest may be executed in any part of Malaysia

39. (1) All summonses to appear and warrants of arrest issued by a Court may be served or executed, as the case may be, in any part of Malaysia; but no such summons shall be served outside the local limits of the jurisdiction of the Court issuing it unless the summons is indorsed by such Court with the words "For service out of the jurisdiction".

(2) No summons shall be indorsed by a Court issuing it with the words "For service out of jurisdiction" unless the Court is satisfied that there are special grounds for allowing such service, which grounds shall be recorded before the summons is so indorsed. ◀

Power to take bond for appearance

40. When any person for whose appearance or arrest any Court is empowered to issue a summons or warrant is present in Court, the Court may require such person to execute a bond with sureties for his appearance in Court.

Arrest on breach of bond for appearance

41. When any person who is bound by any bond under this Enactment to appear before a Court does not so appear, the Court may issue a warrant directing that such person be arrested and produced before it.

CHAPTER 4

OF PROCESSES TO COMPEL THE PRODUCTION OF DOCUMENTS AND OTHER MOVABLE PROPERTY AND FOR THE DISCOVERY OF PERSONS WRONGFULLY CONFINED

Summons to produce document or other things

42. (1) Whenever any Court or Religious Enforcement Officer or police officer making an investigation under this Enactment considers

that the production of any property or document is necessary or desirable for the purposes of any investigation, inquiry, trial or other proceedings under this Enactment by or before such Court or officer, such Court may issue a summons or such officer may issue a written order to the person in whose possession or power such property or document is believed to be requiring him to attend and produce it or to produce it at the time and place stated in the summons or order.

(2) Any person required under this section merely to produce any property or document shall be deemed to have complied with the requisition if he causes such property or document to be produced instead of attending personally to produce the property or document.

(3) Nothing in this section shall be deemed to affect the provisions of any law relating to evidence for the time being in force or to apply to any postal article, telegram or other document in the custody of the postal or telegraph authorities.

Provisions of sections 28 to 31 to apply

43. The provisions of sections 28, 29, 30 and 31 shall apply in relation to summonses under this Chapter.

Search Warrants

When search warrant may be issued

44. (1) If—

- (a) any Court has reason to believe that a person to whom a summons under section 42 has been or might have been addressed will not or would not produce the property or document as required;
- (b) such property or document is not known to the Court to be in the possession of any person;
- (c) the Court considers that the purposes of justice or of any inquiry, trial or other proceedings under this Enactment will be served by a general search or inspection; or
- (d) the Court, upon information and after such inquiry as he thinks necessary, has reasons to believe that an offence has been committed in any place,

the Court may issue a search warrant and the person to whom such warrant is directed may search and inspect in accordance therewith and with the provisions of this Enactment.

(2) A search warrant shall ordinarily be directed to the Chief Religious Enforcement Officer and to other Religious Enforcement Officers to be designated by name therein, and all or any of such officers may execute such warrant.

(3) The Court issuing a search warrant may direct it to the Inspector General of Police and to other police officers to be designated by name therein, and all or any of such police officers may execute such warrant.

Power to restrict search warrant

45. The Court may, if it thinks fit, specify in the search warrant the particular place or part thereof to which only the search or inspection shall extend, and the person charged with the execution of such warrant shall then search or inspect only the place or that part so specified.

Judge may issue warrant authorizing search for evidence of offence

46. If a Judge, upon information and after such inquiry as he thinks necessary, has reason to believe that any thing upon, by or in respect of which an offence has been committed, or any evidence or thing which is necessary to the conduct of an investigation into any offence, may be found in any place, he may, by warrant, authorize the person to whom it is directed to enter, with such assistance as may be required, and search the place for any such evidence or thing and, if any thing searched for is found, to seize it and bring it before the Judge issuing the warrant or some other Judge to be dealt with in accordance with law.

Form of search warrant

47. (1) Every search warrant issued by the Court under this Enactment shall be in Form 4 of the Second Schedule and signed by the Judge and shall bear the seal of the Court.

(2) Every such warrant shall remain in force for a reasonable number of days to be specified in the warrant.

Search for persons wrongfully confined

48. If any Judge has reason to believe that any person is confined under such circumstances that the confinement amounts to an offence, he may issue a search warrant, and the person to whom such warrant is directed may search for the person confined; such search shall be made in accordance therewith and the person, if found, shall be immediately taken before a Judge who shall make such order as in the circumstances of the case seems proper.

Persons in charge of closed places to allow search

49. (1) Whenever any place liable to search or inspection under this Chapter is closed, any person residing in or being in charge of such place shall, on demand of the officer or other person executing the warrant and on production of the warrant, allow him free ingress thereto and afford all reasonable facilities for a search therein.

(2) If ingress to such place cannot be so obtained, the officer or other person executing the warrant may proceed in manner provided by section 11(2).

Judge issuing search warrant may attend at its execution

50. The Judge by whom a search warrant is issued may attend personally for the purpose of seeing that the warrant is duly executed.

Judge may direct search in his presence

51. Any Judge may orally direct a search to be made in his presence of any place for the search of which he is competent to issue a search warrant.

List of all things seized to be made and signed

52. A list of all things seized in the course of a search made under this Chapter and of the places in which they are respectively found shall be prepared by the officer or other person making the search and signed by him.

Occupant to be present at search

53. The occupant of the place searched, or some person in his behalf, shall in every instance be permitted to attend during the search, and a copy of the list prepared and signed under section 52 shall be delivered to such occupant or person at his request.

PART IV**INFORMATION TO THE RELIGIOUS ENFORCEMENT OFFICER
AND THEIR POWER TO INVESTIGATE****Information**

54. (1) Every information relating to the commission of an offence, if given orally to a Religious Enforcement Officer, shall be reduced to writing by him or under his direction and be read over to the informant.

(2) Every such information shall be entered in Form 5 of the Second Schedule to be kept by such officer, who shall append to such entry the date and hour on which such information was given, and whether given in writing or reduced to writing as provided in section (1) shall be signed by the person giving it.

Procedure

55. (1) When the information referred to in section 54 relates to the commission of a non-seizable offence, the officer to whom it was given shall refer the informant to a Judge of a Syariah Subordinate Court.

(2) No Religious Enforcement Officer shall, in a case involving a non-seizable offence, exercise any of the special powers in relation to investigations given by this Chapter without the order of the Chief Syariah Prosecutor.

(3) Any Religious Enforcement Officer receiving such order may exercise the powers in respect of the investigation given under this Chapter except the power to arrest without warrant.

Admission of certified copy of information as evidence

56. In any proceeding under this Enactment, a copy of any entry relating to an information reduced into writing under section 54 and purported to be certified to be a true copy by a Religious Enforcement Officer shall be admitted as evidence of the contents of the original and of the time, place and manner in which the information was so recorded.

Procedure where seizable offence suspected

57. (1) If from information received or otherwise a Religious Enforcement Officer has reason to suspect the commission of a seizable offence he shall, unless the offence is of a character which the Chief Syariah Prosecutor has directed need not be reported to him, forthwith send a report of the information to the Chief Syariah Prosecutor, and shall proceed in person or shall depute one of his subordinate officers to proceed to the spot to inquire into the facts and circumstances of the case and to take such measures as may be necessary for the discovery of the offender:

Provided that—

- (a) when any information as to the commission of any such offence is given against any person by name and the case is not of a serious nature, the Religious Enforcement Officer receiving the information need not proceed in person or depute a subordinate officer to make an enquiry on the spot;
- (b) if it appears to the Religious Enforcement Officer receiving the information that there is no sufficient ground for proceeding or further proceeding in the matter he shall not do so.

(2) In each of the cases mentioned in paragraphs 1(a) and 1(b), the Religious Enforcement Officer receiving the information shall state in his report, if any, his reasons for not fully complying with subsection (1).

Power to require attendance of witnesses

58. (1) A Religious Enforcement Officer making an investigation under this Chapter may, by order in writing, require the attendance before himself of any person being within the State of Selangor in which

he is making an investigation who, from the information given or otherwise, appears to be acquainted with the circumstances of the case, and such person shall attend as so required.

(2) If any such person refuses to attend as so required, such Religious Enforcement Officer may report such refusal to a Judge who may thereupon in his discretion issue a warrant to secure the attendance of such person as required by the Religious Enforcement Officer.

Examination of witnesses by Religious Enforcement Officer

59. (1) A Religious Enforcement Officer making an investigation under this Chapter may examine orally any person supposed to be acquainted with the facts and circumstances of the case and shall reduce into writing any statement made by the person so examined.

(2) Such person shall be legally bound to answer all questions relating to such case put to him by such officer.

(3) A person making a statement under this section shall be legally bound to state the truth, whether or not such statement is made wholly or partly in answer to questions.

(4) A Religious Enforcement Officer examining a person under subsection (1) shall first inform that person of the provisions of the subsections (2) and (3).

(5) A statement made by any person under this section shall, whenever possible, be reduced into writing and signed by the person making it or affixed with his thumbprint in the presence of two witnesses, as the case may be, after it has been read to him in the language in which he made it and after he has been given an opportunity to make any corrections he may wish.

Statements to Religious Enforcement Officer not to be admitted in evidence

60. (1) No statement made by any person to a Religious Enforcement Officer in the course of an investigation under this Chapter shall, save as herein provided, be used as evidence.

(2) When any witness is called for the prosecution or for the defence, other than the accused, the Court shall on the request of the accused or the Syariah Prosecutor refer to any statement made by such witness to a Religious Enforcement Officer in the course of an investigation under this Chapter, and may then, if the Court thinks it expedient in the interest of justice, direct the accused to be furnished with a copy thereof, and such statement may be used to impeach the credit of such witness.

(3) When any person is charged with any offence in relation to the false statement made by him to a Religious Enforcement Officer in the course of an investigation under this Chapter, such statement may be used as evidence in such prosecution.

No inducement to be offered

61. (1) No Religious Enforcement Officer or person in authority shall offer or make any inducement, threat or promise to any person charged with an offence to induce such person to make any statement having reference to the charge against such person.

(2) No Religious Enforcement Officer or other person shall prevent or discourage by any caution or otherwise any person from making in the course of an investigation under this Chapter any statement which he may be disposed to make on his own free will.

Power to record statements and confessions

62. Any Judge, other than the Judge hearing the case, may record in the presence of two witnesses any statement or confession made to him at any time before the commencement of the trial.

Search by Religious Enforcement Officer

63. (1) Whenever a Religious Enforcement Officer making an investigation considers that the production of any document or other thing is necessary to the conduct of an investigation into any offence which he is authorized to investigate and there is reason to believe that—

- (a) the person to whom a summons or order under section 42 has been or might be issued will not or would not produce such document or other thing as directed in the summons or order;
or

- (b) such document or other thing is not known to be in the possession of any person,

such officer may search or cause a search to be made for the document or other thing in any place.

- (2) Such officer shall, if practicable, conduct the search in person.

(3) If he is unable to conduct the search in person and there is no other person competent to make the search present at the time, he may require any officer subordinate to him to make the search, and he shall deliver to such subordinate officer an order in writing specifying the document or other thing for which search is to be made and the place to be searched, and such subordinate officer may thereupon search for such thing in such place.

(4) The provisions of this Enactment as to search warrants shall, so far as may be, apply to a search made under this section.

Religious Enforcement Officer may require bond for appearance of complainant and witnesses

64. (1) If upon an investigation made under this Chapter, it appears to the officer making such investigation that there is sufficient evidence or reasonable ground of suspicion to justify the commencement or continuance of criminal proceedings against any person, such officer shall require the complainant, if any, and so many of the persons who appear to such officer to be acquainted with the circumstances of the case, as he thinks necessary, to execute a bond to appear before a Court therein named and give evidence in the matter of the charge against the accused.

(2) The officer in whose presence the bond is executed shall send it to the Court.

(3) If any complainant or witness refuses to execute such bond, such officer shall report such refusal to the Court which may thereupon, in its discretion, issue a summons or warrant to secure the attendance of such complainant or witness before itself to give evidence in the matter of the charge against the accused.

Diary of proceedings in investigation

65. (1) Every Religious Enforcement Officer making an investigation under this Chapter shall, day by day, enter his proceedings in the investigation diary setting forth—

- (a) the time at which the order, if any, for investigation reached him;
- (b) the time at which he began and closed the investigation;
- (c) the place or places visited by him;
- (d) the person or persons questioned by him; and
- (e) a statement of the circumstances ascertained through his investigation.

(2) Notwithstanding anything contained in the law relating to evidence, an accused person shall not be entitled, either before or in the course of any inquiry or trial, to call for or inspect any such diary:

Provided that if the Religious Enforcement Officer who has made the investigation refers to the diary, such entries only as such officer has referred to shall be shown to the accused, and the Court shall at the request of such officer cause any other entries to be concealed from view or obliterated.

Report of Religious Enforcement Officer

66. (1) Every investigation under this Chapter shall be completed without unnecessary delay, and as soon as it is completed the officer making the investigation shall, unless the offence is of a character which the Chief Syariah Prosecutor has directed need not be reported to him, forward to the Chief Syariah Prosecutor a report setting forth the names of the parties, the nature of the information, and the names of the persons who appear to be acquainted with circumstances of the case.

(2) The Chief Syariah Prosecutor may at any time by order in writing direct that no report need be forwarded to him in cases of a character to be specified in such order, and may at any time vary or revoke such order.

PART V

PROCEEDINGS IN PROSECUTIONS

CHAPTER I

OF THE JURISDICTION OF SYARIAH COURTS IN TRIALS

Ordinary place of trial

67. Every offence shall ordinarily be tried by a Court within the local limits of whose jurisdiction it was committed.

Accused triable in place where act is done or where consequence ensues

68. When a person is accused of the commission of any offence by reason of anything which has been done or of any consequence which has ensued, such offence may be tried by a Court within the local limits of whose jurisdiction any such thing has been done or any such consequence has ensued.

Place of trial where act is an offence by reason of relation to other offence

69. When an act is an offence by reason of its relation to any other act which is also an offence or which would be an offence if the doer were capable of committing an offence, a charge of the first-mentioned offence may be tried by a Court within the local limits of whose jurisdiction either act was done.

Illustration —s A charge of abetment may be tried either by the Court within the local limits of whose jurisdiction the abetment was committed or by the Court within the local limits of whose jurisdiction the offence abetted was committed.

Where scene of offence is uncertain

70. Where —

- (a) it is uncertain in which of several local areas an offence was committed;
- (b) an offence is committed partly in one local limit of jurisdiction and partly in another;

- (c) an offence is a continuing one and continues to be committed in more local limits of jurisdiction than one; or
- (d) it consists of several acts done in different local limits of jurisdiction,

the case may be heard by the Court having jurisdiction within any of the said local limits of jurisdiction.

When doubt arises, Chief Syariah Judges to decide

71. Whenever any doubt arises as to the Court by which any offence should, under the preceding provisions of this Chapter, be tried, the Chief Syariah Judge may decide by which Court the offence shall be tried.

Conditions Requisite for Initiation of Proceedings

Cognizance of offences by Judge

72. (1) Subject to this Enactment, a Judge may take cognizance of an offence—

- (a) upon receiving a complaint as defined by this Enactment;
- (b) upon his own knowledge and with evidence to support that such offence has been committed;
- (c) upon any person being brought before him in custody without process accused of having committed an offence which such Judge has jurisdiction to try.

(2) When a Judge takes cognizance of an offence under paragraph (1) (b), the accused or, when there are several persons accused, any one of them shall be entitled to require that the case shall not be tried by such Judge but shall be tried by another Judge.

Sanction prosecute from Chief Syariah Prosecutor

73. No prosecution for any offence under sections 4, 8, 9, 12, or 13 of the Syariah Criminal Offences Enactment (Selangor) 1995 [*Enactment No. 9 of 1995*] shall be instituted except with the sanction of the Chief Syariah Prosecutor.

CHAPTER 2**OF COMPLAINTS TO JUDGE****Examination of complainant**

74. (1) When a Judge takes cognizance of an offence on complaint, he shall at once examine the complainant upon oath as in Form 6 of the Second Schedule, and the substance of the examination shall be reduced into writing and shall be signed by the complainant and also by the Judge.

(2) This section shall not apply to a complaint of an offence where a summons is applied for in a summons case made by a Religious Enforcement Officer.

Postponement of issue of process

75. If the Judge has reasonable doubt as to the truth of a complaint of an offence of which he is authorized to take cognizance he may, when the complainant has been examined, record his reason for doubting the truth of the complaint and may then postpone the issue of process for compelling the attendance of the person complained against and either inquire into the case himself or direct a Religious Enforcement Officer to make inquiries for the purpose of ascertaining the truth or falsehood of the complaint and report to him the result of such inquiries.

Dismissal of complaint

76. (1) The Judge before whom a complaint is made may dismiss the complaint if, after examining the complainant and recording his examination and considering the result of the inquiry, if any, made under section 75, there is in his judgment no sufficient ground for proceeding.

(2) The Judge who dismisses the complaint shall record his reasons for so doing.

Issue of process

77. If in the opinion of a Judge taking cognizance of an offence there is sufficient ground for proceeding, he shall issue a summons for the attendance of the accused.

CHAPTER 3
OF THE CHARGE

Form of charge

78. (1) Every charge under this Enactment shall state the offence with which the accused is charged.

(2) If the law which creates the offence gives it any specific name, the offence may be described in the charge by that name only.

(3) If the law which creates the offence does not give it any specific name, so much of the definition of the offence must be stated as to give the accused notice of the matter with which he is charged.

(4) The law and provisions of the law against which the offence is said to have been committed shall be mentioned in the charge.

(5) The fact that the charge is made is equivalent to a statement that every legal condition required by law to constitute the offence charged was fulfilled in the particular case.

Particulars as to time, place and person

79. The charge shall contain such particulars as to the time and place of the alleged offence and the person, if any, against whom or the thing, if any, in respect of which it was committed as are reasonably sufficient to give the accused notice of the matter with which he is charged.

When manner of committing offence must be stated

80. When the nature of the case is such that the particulars mentioned in sections 78 and 79 do not give the accused sufficient notice of the matter with which he is charged, the charge shall also contain such particulars of the manner in which the alleged offence was committed as will be sufficient for that purpose.

Sense of words used in charge to describe offence

81. In every charge, the words used in describing an offence shall be deemed to have been used in the sense attached to them respectively by the law under which such offence is punishable.

Effect of errors

82. No error in stating either the offence or the particulars required to be stated in the charge, and no omission to state the offence or those particulars, shall be regarded, at any stage of the case, as material unless the accused was in fact misled by such error or omission.

Court may amend or add to charge

83. (1) Any Court may amend or add to any charge at any time before judgment is pronounced.

(2) Every such amendment or addition shall be read and explained to the accused.

When trial may proceed immediately after alteration or addition

84. (1) If an amendment or addition is made to a charge pursuant to section 83, the Court shall forthwith call upon the accused to plead thereto and to state whether he is ready to be tried on such amended or added charge.

(2) If the accused declares that he is not ready, the Court shall duly consider the reasons he may give and if proceeding immediately with the trial is, in the opinion of the Court, not likely to prejudice the accused in his defence or the Prosecutor in the conduct of the case, the Court may, in its discretion, after such amendment or addition has been framed or made, proceed with the trial as if the amended or added charge had been the original charge.

When new trial may be directed or trial adjourned

85. If the amended or added charge is such that proceeding immediately with the trial is likely, in the opinion of the Court, to prejudice the accused or the Prosecutor, as mentioned in section 84, the Court may either direct a new trial or adjourn the trial for such period as may be necessary.

Stay of proceedings if prosecution of offence in amended charge requires previous sanction

86. If the offence stated in the amended or added charge is one for the prosecution of which previous sanction is necessary, the case shall not

be proceeded with until such sanction is obtained, unless sanction has been already obtained for a prosecution on the same facts as those on which the amended or added charge is founded.

Recall of witnesses when charge amended or added

87. Whenever a charge is amended or added by the Court after the commencement of the trial, the Prosecutor and the accused shall be allowed to recall or re-summon and examine, with reference to such amendment or addition, any witness who may have been examined, and may also call for any further evidence which may be material.

Separate charges for distinct offences

88. For every distinct offence of which any person is accused there shall be a separate charge, and every such charge shall be tried separately except in the cases mentioned in sections 89, 90, 91 and 95.

Three offences of same kind within twelve months may be charged together

89. (1) When a person is accused of committing offences of the same kind within a period of twelve months from the date such offence was first committed, whether in respect of the same person or not, he may be charged with and tried at one trial for any number of them not exceeding three.

(2) Offences are deemed to be of the same kind when they are punishable under the same provisions of any laws for the time being in force.

Trial for more than one offence

90. (1) If the offences are a series of acts so connected together as to form the same transaction, the person accused of them may be charged with and tried at one trial for every such offence.

(2) If the acts alleged constitute offences falling within two or more separate definitions of offences, the person accused of them may be charged with and tried at one trial for each of such offences.

(3) If several acts, of which one or more than one would by itself or themselves constitute an offence, constitute when combined a different offence, the person accused of them may be charged with and tried at one trial for the offence constituted by such acts when combined, or for any offence constituted by any one or more of such acts.

Where it is doubtful what offence has been committed

91. If a single act or series of acts is of such a nature that it is doubtful which of several offences the facts which can be proved will constitute, the accused may be charged with having committed all or any of such offences, and any number of such charges may be tried at once, or he may be charged in the alternative with having committed any one of the said offences and may be tried at once.

When a person charged with one offence can be convicted of another

92. If, in the case mentioned in the last preceding section 91, the accused is charged with one offence and it appears in evidence that he committed a different offence for which he might have been charged, he may be convicted of the offence which he is proven to have committed although he was not charged with it.

Person charged with an offence can be convicted of the attempt

93. When the accused is charged with an offence he may be convicted of having attempted to commit that offence, although the attempt is not separately charged.

When offence proved is included in offence charged

94. (1) When a person is charged with an offence consisting of several particulars, a combination of some only of which constitutes a lesser offence, and such combination is proved but the remaining particulars are not proved, he may be convicted of the lesser offence though he was not charged with it.

(2) When a person is charged with an offence and facts are proved which reduce it to a lesser offence, he may be convicted of the lesser offence although he is not charged with it.

When persons may be charged jointly

95. When more than one persons are accused of the same offence or of different offences committed in the same transaction, or when one person is accused of committing an offence and another of abetment of or attempt to commit the same offence, they may be charged and tried together or separately as the Court thinks fit.

CHAPTER 4

OF TRIALS

Procedure in trials

96. The following procedure shall be observed by Judges in trials:

- (a) when the accused appears or is brought before the Court, a charge containing the particulars of the offence of which he is accused shall be framed, read and explained to him, and he shall be asked whether he is guilty of the offence charged or claims to be tried;
- (b) if the accused pleads guilty to a charge, whether as originally framed or as amended, the plea shall be recorded and he may be convicted thereon:

Provided that before a plea of guilty is recorded, the Court shall ascertain that the accused understands the nature and consequences of his plea and intends to admit, without qualification, the offence alleged against him;

- (c) if the accused refuses to plead or does not plead or claims trial, the Court shall proceed to hear the complainant, if any, and to take all such evidence as may be produced in support of the prosecution;
- (d) when the Court thinks it necessary it shall obtain from the complainant or otherwise the names of any persons likely to be acquainted with the facts of the case and to be able to give evidence for the prosecution, and shall summon to give evidence before itself such of them as it thinks necessary;
- (e) the accused or his Peguam Syarie shall be allowed to cross-examine all the witnesses for the prosecution through the Judge;

- (f) if, upon taking all the evidence referred to in paragraphs (c), (d), and (e), the Court finds that no case against the accused has been made out which if unrebutted would warrant his conviction, the Court shall record an order of acquittal;
- (g) nothing in paragraph (f) shall be deemed to prevent the Court from discharging the accused at any previous stage of the case if for reasons to be recorded by the Court it considers the charge to be groundless;
- (h) if, when such evidence has been taken, the Court is of the opinion that there are grounds for presuming that the accused has committed the offence charged or some other offence which such Court is competent to try and which in its opinion it ought to try, it shall consider the charge recorded against the accused and decide whether it is sufficient and, if necessary, shall amend the charge;
- (i) the charge if amended shall be read to the accused as amended and he shall be again asked whether he is guilty or has any defence to make;
- (j) if the accused does not plead guilty to the charge as amended or if no amendment is made the accused shall then be called upon to enter upon his defence and to produce his evidence, and shall at any time while he is making his defence be allowed to recall and cross-examine any witness through the Judge;
- (k) if the accused puts in any written statement, the Court shall file it with the record;
- (l) if the accused applies to the Court to issue a summons for compelling the attendance of any witness, whether he has or has not been previously examined in the case, for the purpose of examination or cross-examination or the production of any document or other thing, the Court shall issue a summons unless it considers that such application should be refused on the ground that it is made for the purpose of vexation or delay or for defeating the ends of justice; and such ground shall be recorded by it in writing;

- (m) (i) if the Court finds the accused not guilty, the Court shall record an order of acquittal;
- (ii) if the Court finds the accused guilty or if a plea of guilty has been recorded and accepted, the Court shall pass sentence according to the law;
- (n) when the proceedings have been instituted upon the complaint of some person upon oath under section 74 and upon any day fixed for the hearing of the case the complainant is absent, the Court may, in its discretion, notwithstanding anything contained in this section, discharge the accused.

Power to discharge conditionally or unconditionally

97. (1) Notwithstanding anything contained in section 96, the Court shall have the powers contained in this section.

(2) When any person is charged before the Court with an offence punishable by such Court; and the Court finds that the charge is proved, but is of the opinion that having regard to the character, antecedents, age, health or mental condition of the person charged, or to the trivial nature of the offence, or to the extenuating circumstances under which the offence was committed, it is inexpedient to inflict any punishment other than a nominal punishment or that it is expedient to release the offender on probation, the Court may, without proceeding to record a conviction, make an order—

- (a) dismissing the charge or complaint after such admonition or caution to the offender as to the Court seems fit;
- (b) order the offender to be detained in a welfare house approved by the Majlis for such period not exceeding six months as the Court considers fit; or
- (c) discharging the offender conditionally on his entering into a bond, with sureties, to be of good behaviour for such period, not exceeding three years, as may be specified in the order, and to appear for the conviction to be recorded and for sentence when called upon at any time during such period.

(3) The Court may, in addition to any such order, order the offender to pay such compensation for injury or for loss, not exceeding the sum of one thousand ringgit, or to pay such costs of the proceedings as the Court thinks reasonable or to pay both compensation and costs.

(4) If the Court is satisfied by information on oath that the offender has failed to observe any of the conditions of his bond, it may issue a warrant for his apprehension.

(5) Any offender when apprehended on any such warrant shall, if not forthwith brought before the Court having power to sentence him, be brought before a Judge who may—

- (a) either remand him by warrant until the time at which he is required by his bond to appear for judgment or until the sitting of a Court having power to deal with his original offence, whichever shall first happen; or
- (b) admit him to bail with a sufficient surety conditioned on his appearing for judgment.

(6) The offender, when so remanded, may be committed to prison and the warrant of remand shall order that he shall be brought before the Court before which he was bound to appear for judgment or to answer as to his conduct since his release.

Addresses

98. In trials under this Chapter—

- (a) the officer conducting the prosecution need not open the case but may forthwith produce his evidence;
- (b) when the accused is called upon to enter on his defence, he or his *Peguan Syarie* may, before producing his evidence, open his case stating the facts or law on which he intends to rely and making such comments as he thinks necessary on the evidence for the prosecution, and if the accused gives evidence or witnesses are examined on his behalf, may sum up his case;
- (c) the officer conducting the prosecution shall have the right of reply on the whole case when the accused has adduced evidence.

Power to award compensation

99. If in any case the Court acquits the accused and is of opinion that the complaint, information or charge was frivolous or vexatious it may, in its discretion, either on the application of the accused or on its own motion, order the complainant or the person on whose information the complaint or charge was made to pay to the accused, or to each or any of the accused where there are more than one, such compensation, not exceeding one thousand ringgit, as the Court thinks fit:

Provided that the Court—

- (a) shall record and consider any objections which the complainant or informant may raise against the making of the order; and
- (b) shall record its reasons for making such order.

Particulars to be recorded

100. (1) In proceedings under this Chapter, the Court shall keep a record of the particulars of each case by using and completing or causing to be completed a charge sheet in accordance with such forms as may be prescribed and, where all necessary particulars cannot conveniently be entered on any such form, by annexing thereto any requisite number of continuation sheets.

(2) The particulars to be incorporated in the record shall include—

- (a) the name of the Court and the serial number of the case;
- (b) the name, identity card number, and the sex of the accused;
- (c) the address of the accused;
- (d) the charge;
- (e) the return date of the summons, if any;
- (f) the date of issue of the summons or warrant, if any;
- (g) the name and address of the complainant, if any, the date of the complaint and the value of any property involved;
- (h) the date of arrest;
- (i) the date of first appearance before the Court;

- (j) the nationality of the accused;
- (k) the age of the accused;
- (l) the particulars of any bail or bond;
- (m) the plea of the accused;
- (n) the name and title of the officer or name of the person conducting the prosecution and the name of the *Pegam Syarie*, if any, appearing for the accused;
- (o) the date of each adjournment or postponement and the date to which such adjournment was made and the grounds for making the postponement or adjournment;
- (p) the Court's note of the evidence, if any;
- (q) the findings;
- (r) the Court's notes on previous convictions, evidence of character, and plea in mitigation, if any;
- (s) the sentence or other final order;
- (t) the judgment, if written;
- (u) the date on which the proceedings concluded;
- (v) the particulars of any remand warrant, fine receipt and warrant of committal; and
- (w) and in the event of an appeal being lodged—
  - (i) the dates of the notification of appeal, of any request for notes of evidence, of any notice that the notes of evidence can be had on payment, of the service of the Court's grounds of decision and of the transmission of the record to the Syariah High Court or Syariah Appeal Court, as the case may be;
  - (ii) if the judgment was oral, the grounds of decision;
  - (iii) the Syariah High Court or Syariah Appeal Court's serial number of the appeal; and
  - (iv) the result of the appeal and the date on which the Court was informed thereof.

(3) The record shall be authenticated by the signature of the Judge and shall be filed in such manner as the Chief Syariah Judge may direct.

Transfer of cases

101. In any trial before a Judge of a Syariah Subordinate Court in which it appears at any stage of the proceedings that from any cause the case is, one which in the opinion of such Judge, ought to be tried by a Syariah High Court, or if before or during such trial application is made by the Chief Syariah Prosecutor, such Judge shall stay the proceedings and transfer the case to the Syariah High Court and shall record such order upon the proceedings.

CHAPTER 5

GENERAL PROVISIONS AS TO TRIALS

Procedure where there are previous convictions

102. Where the accused is charged with an offence committed after a previous conviction for any offence, the following procedure shall be observed:

- (a)* the part of the charge stating the previous conviction shall not be read out in Court, nor shall the accused be asked whether he has been previously convicted as alleged in the charge unless and until he has either pleaded guilty to or been convicted of the subsequent offence;
- (b)* if he pleads guilty to or is convicted of the subsequent offence, he shall then be asked whether he has been previously convicted as alleged in the charge;
- (c)* if he answers that he has been so previously convicted, the Court may proceed to pass sentence on him accordingly, but if he denies that he has been so previously convicted or refuses to or does not answer such question, the Court shall inquire concerning such previous conviction.

Prosecutor may decline to prosecute further at any stage

103. (1) At any stage of any trial, before the delivery of judgment, the Prosecutor may, if he thinks fit, inform the Court that he does not propose further to prosecute the accused upon the charge; and thereupon all proceedings on such charge against the accused may be stayed by leave of the Court and, if so stayed, the accused shall be discharged of and from the charge.

(2) Such discharge shall not amount to an acquittal unless the Court so directs.

Right of accused to be defended

104. Every person accused before any Court may of right be defended by *Peguan Syarie*.

Court may put questions to accused

105. (1) For the purpose of enabling the accused to explain any circumstances appearing in the evidence against him, the Court may at any stage of a trial, without previously warning the accused, put such questions to him as the Court considers necessary.

(2) The answers given by the accused may be taken into consideration in such trial and put in evidence for or against him in any trial for any other offence which such answers may tend to show he has committed.

(3) The examination of the accused shall be for the purposes of enabling him to explain any circumstances appearing in evidence against him and shall not be a general examination.

(4) The discretion given by this section for questioning the accused shall not be exercised for the purpose of inducing him to make statements criminatory of himself.

(5) Questions shall not be put to the accused merely to supplement the case for the prosecution when it is defective.

(6) Whenever the accused is examined under this section by the Court, the whole of such examination including every question put to him and every answer given by him shall be recorded in full, and such record shall be read to him or, if he does not understand the language used, shall be interpreted to him in a language or gesture which he understands, and he shall be at liberty to explain or add to his answers.

(7) When the whole examination has been made conformable to what the accused declares to be the truth, the record shall be signed by the presiding Judge.

Case for prosecution to be explained by Court to undefended accused

106. (1) At every trial if and when the Court calls upon the accused for his defence it shall, if he is not represented by a *Peguan Syarie*, inform him of his right to take oath and its effect or of his right to give evidence on his own behalf, and if he elects to give evidence on his own behalf, shall call his attention to the principal points in the evidence for the prosecution which tell against him in order that he may have an opportunity of explaining them.

(2) The failure at any trial of any accused to give evidence shall not be made the subject of adverse criticism by the prosecution.

Power to postpone or adjourn proceedings

107. (1) If, from the absence of a witness or any other reasonable cause, it becomes necessary or advisable to postpone the commencement of or adjourn any trial, the Court may, from time to time, postpone or adjourn the same on such terms as it thinks fit for such time as it considers reasonable and may, by warrant, remand the accused if in custody:

Provided that no Judge shall remand an accused person to custody under this section for a term exceeding eight days at a time:

Provided further that where a Government Medical Officer has certified that the complainant will not be able to give evidence before a certain date, the accused may be remanded until such date notwithstanding that the term of remand may exceed eight days.

(2) Every order made under this section by the Court shall be in writing, signed by the presiding Judge, and shall state the reasons therefor.

Explanation—If sufficient evidence has been obtained to raise a suspicion that the accused may have committed an offence and it appears likely that further evidence may be obtained by a remand, this is a reasonable cause for a remand.

Change of Judge during hearing

108. Whenever any Judge, after having heard and recorded the whole or any part of the evidence in a trial, ceases to exercise jurisdiction therein and is succeeded by another Judge who has and who exercises such jurisdiction, the Judge so succeeding may act on the evidence so recorded by his predecessor, or partly recorded by his predecessor and partly recorded by himself, or he may re-summon the witnesses and recommence the trial:

Provided as follows—

- (a) in any trial the accused may, when the second Judge commences his proceedings, demand that the witnesses or any of them be re-summoned and re-heard;
- (b) the appropriate appeal Court may, whether there be an appeal or not, set aside any conviction had on evidence not wholly recorded by the Judge before whom the conviction was had, if such Court is of opinion that the accused has been materially prejudiced thereby, and may order a new trial.

Detention of offenders attending in Court

109. (1) Any person attending a Court, although not under arrest or upon a summons, may be detained by such Court for the purpose of examination for any offence of which such Court can take cognizance and which, from the evidence, he may appear to have committed, and may be proceeded against as though he had been arrested or summoned.

(2) When the detention takes place after a trial has been begun, the proceedings in respect of such person shall be commenced fresh and the witnesses re-heard.

Weekly or public holiday

110. No proceeding of any Court shall be invalid by reason of its happening on a weekly holiday or public holiday.

CHAPTER 6**OF THE MODE OF TAKING AND RECORDING EVIDENCE
IN TRIALS****Evidence to be taken in the presence of the accused**

111. All evidence taken under this Enactment shall be taken in the presence of the accused.

Recording of evidence

112. In trials under this Enactment by or before a Judge, the evidence of the witnesses shall be recorded in the manner provided by this Chapter.

Record in all cases

113. In all trials before any Court, the evidence of each witness shall be taken down in legible handwriting by the presiding Judge and shall form part of the record.

Mode of recording evidence

114. (1) Evidence taken under section 113 shall not ordinarily be taken down in the form of question and answer, but in the form of a narrative.

(2) The presiding Judge may, in his discretion, take down any particular question and answer.

Interpretation of evidence to accused

115. (1) Whenever any evidence is given in a language or gesture not understood by the accused, and he is present in person, it shall be interpreted to him in open Court in a language which he understands.

(2) When documents are put in for the purpose of formal proof, it shall be in the discretion of the Court to interpret as much thereof as appears necessary.

Remarks as to demeanour of witness

116. A presiding Judge recording the evidence of a witness may record such remarks, if any, as he thinks material respecting the demeanour of such witness whilst under examination.

Other persons may be authorized to take down notes of evidence

117. Nothing in this Chapter shall prevent a Judge in a trial causing verbatim notes to be taken by another person of what each witness deposes in addition to any note of a substance thereof which may be made or taken by the Judge himself, and such note shall form part of the record.

CHAPTER 7**OF THE JUDGMENT****Mode of delivering judgment**

118. The judgment in every trial in any Court shall be pronounced in open Court, either immediately or at some subsequent time of which due notice shall be given to the parties or their *Peguam Syarie*, and the accused shall, if in custody, be brought up or, if not in custody, be required to attend to hear judgment delivered.

Judgment to be explained to accused and copy supplied

119. The judgment shall be explained to the accused and on his application a copy of the judgment shall be given to him free of charge.

Judgment to be filed with record

120. The original judgment shall be entered on, and if written filed with, the record of proceedings.

CHAPTER 8

OF SENTENCES AND THE CARRYING OUT THEREOF

Provisions as to execution of sentences of imprisonment

121. With regard to sentences of imprisonment, the following provisions shall be followed—

- (a) where the accused is sentenced to imprisonment, the Court passing the sentence shall forthwith forward a warrant to the prison in which he is to be confined and, unless the accused is already confined in such prison, shall forward him in the custody of the police or Religious Enforcement Officer to such prison with the warrant;
- (b) every warrant for the execution of a sentence of imprisonment shall be directed to the officer in charge of the prison or other place in which the prisoner is or is to be confined;
- (c) when the prisoner is to be confined in a prison, the warrant shall be lodged with the officer in charge of the prison;
- (d) every sentence of imprisonment shall take effect from the date on which the same was passed unless the Court passing such sentence otherwise directs.

Provisions as to sentences of fine

122. (1) Where any fine is imposed then, in the absence of any express provision relating to such fine in the law providing for its imposition, the following provisions shall apply:

- (a) in every case of an offence in which the offender is sentenced to pay a fine, the Court passing the sentence may, in its discretion, do all or any of the following things—
  - (i) allow time for the payment of the fine;
  - (ii) direct payment of the fine to be made by instalments;
  - (iii) issue a warrant for the levy of the amount by distress and sale of any property belonging to the offender;

- (iv) direct that in default of payment of the fine the offender shall suffer imprisonment for a certain term, which imprisonment shall be in excess of any other imprisonment to which he may be sentenced;
- (b) the period for which the Court directs the offender to be imprisoned in default of payment of fine shall not exceed the following scale:

- (i) if the offence is punishable with imprisonment—

<i>Where the maximum term of imprisonment—</i>	<i>The period shall not exceed—</i>
does not exceed six months	the maximum term of imprisonment
exceeds six months but does not exceed two years	six months
exceeds two years	one quarter of the maximum term of imprisonment

- (ii) if the offence is not punishable with imprisonment—

<i>Where the fine—</i>	<i>The period shall not exceed—</i>
does not exceed two hundred ringgit	one month
exceeds two hundred ringgit but does not exceed five hundred ringgit	two months
exceeds five hundred ringgit	six months;

- (c) the imprisonment which is imposed in default of payment of a fine shall terminate whenever that fine is either paid or levied by process of law;
- (d) if, before the expiration of the time of imprisonment fixed in default of payment of a fine, such a proportion of the fine be paid or levied that the time of imprisonment suffered in default of payment is not less than proportional to the part of the fine still unpaid, the imprisonment shall terminate;
- (e) the fine, or any part thereof which remains unpaid, may be levied at any time within six years after the passing of the sentence, and the death of the offender shall discharge him from the fine.

(2) A warrant for the levy of a fine may be executed at any place in Malaysia, but if it is required to be executed outside the State of Selangor, it shall be indorsed for that purpose by a Judge of the Syariah High Court or by a Judge of the Syariah Subordinate Court.

Suspension of execution in certain cases

123. When an offender has been sentenced to fine only and to imprisonment in default of payment of the fine and the Court issues a warrant under section 122, it may suspend the execution of the sentence of imprisonment and may release the offender on his executing a bond, with sureties as the Court thinks fit, conditioned for his appearance before such Court on the day appointed for the return to such warrant, such day not being more than fifteen days from the time of executing the bond; and in the event of the fine not having been realised the Court may direct the sentence of imprisonment to be carried into execution at once.

Warrant: by whom issuable

124. Every warrant for the execution of any sentence may be issued either by the Judge who passed the sentence or by his successor or other Judge acting in his place.

Sentence of whipping

125. (1) The provisions of this section and section 126 shall be applicable when the accused is sentenced to whipping.

(2) The whipping rod, excluding its holder, shall be of the same type and make either from rattan or small branch of a tree without segment or joint and its length not more than 1.22 meters and its thickness not more than 1.25 centimeters.

(3) The following provisions shall be followed when executing the sentence of whipping, that is—

- (a) before execution of the sentence, the offender shall be examined by a Government Medical Officer to certify that the offender is in a fit state of health to undergo the sentence;
- (b) if the offender is pregnant, the execution shall be postponed until the end of two months after delivery or miscarriage, as the case may be;
- (c) the sentence shall be executed before a Government Medical Officer in such place as the Court may direct or in a place fixed by the State Government for the purpose;
- (d) the person appointed to execute the sentence shall be an "*adil*" and mature person;
- (e) the person shall use the whipping rod with average force without lifting his hand over his head so that the offender's skin is not cut;
- (f) after inflicting a stroke, he shall lift the rod upward and not pull it;
- (g) whipping may be inflicted on all parts of the body except the face, head, stomach, chest or private parts;
- (h) the offender shall wear clothes according to *Hukum Syarak*;
- (i) if the offender is male the whipping shall be inflicted in a standing position, and if a female, in a sitting position;

- (j) if during the execution of the whipping the Government Medical Officer certifies that the offender can no longer receive the strokes, the whipping shall be postponed until the Medical Officer certifies that the offender is fit to undergo the balance of the sentence.

(4) In the case where the offender is sentenced to whipping only, then he shall be dealt with as if he is sentenced to imprisonment until the sentence is executed.

(5) If the Government Medical Officer certifies that the offender, due to old age, illness or any other reason is unable to undergo the whipping sentence wholly or partly, the case shall be referred to the Court which may order the execution of the sentence in a manner as it thinks reasonable.

Explanation—Old age means the age of fifty years and above.

Time of executing such sentence of whipping

126. (1) When the accused is sentenced to whipping in addition to imprisonment, the whipping shall not be inflicted if an appeal is made and until the sentence is confirmed by the appropriate appeal Court.

(2) The whipping shall be inflicted as soon as practicable and in case of an appeal, as soon as practicable after the receipt of the order of the appropriate appeal Court confirming the sentence.

Commencement of sentence of imprisonment on prisoner already undergoing imprisonment

127. (1) When a person who is undergoing a sentence of imprisonment is sentenced to imprisonment, such imprisonment shall commence either immediately or at the expiration of the imprisonment to which he has been previously sentenced, as the Court passing the sentence may direct.

(2) Nothing in subsection (1) shall be held to excuse any person from any part of the punishment to which he is liable upon his former or subsequent conviction.

Youthful offenders

128. (1) When any youthful offender is convicted before any Court of any offence punishable by fine or imprisonment, such Court shall instead of awarding any term of imprisonment in default of payment of the fine or passing a sentence of imprisonment—

- (a) order such offender to be discharged after due admonition if the Court shall think fit; or
- (b) order such offender to be delivered to his parent or to his guardian or nearest adult relative or to such other person, as the Court shall designate, on such parent, guardian, relative or other person executing a bond with a surety, as the Court may require, that he will be responsible for the good behaviour of the offender for any period not exceeding twelve months or, without requiring any person to enter into any bond, make an order in respect of such offender ordering him to be of good behaviour for any period not exceeding two years and containing any directions to such offender in the nature of the condition referred to in paragraphs 130(a), (b) and (c) which the Court shall think fit to give.

(2) The Court before which a youthful offender is convicted may, in addition to or instead of punishing such offender in the manner provided in this section, inflict on his parent or guardian a fine not exceeding two hundred ringgit in any case in which such Court, after summary enquiry, is satisfied that such parent or guardian has, by neglecting to take proper care or otherwise, conduced to the misconduct of such offender:

Provided that no parent or guardian shall be fined without his having had an opportunity of being heard and, if he desires it, of adducing evidence in his defence.

First offenders

129. (1) When any person not being a youthful offender has been convicted of any offence punishable with imprisonment before any Court, if it appears to such Court that regard being had to the character, antecedents, age, health or mental condition of the offender or to the trivial nature of the offence or to any extenuating

circumstances under which the offence was committed it is expedient that the offender be released on probation of good conduct, the Court may, instead of sentencing him at once to any punishment, direct that he be released on his entering into a bond with sureties and during such period as the Court may direct to appear and receive judgment if and when called upon and in the meantime be of good behaviour.

(2) If a Court having power to deal with the offender in respect of his original offence is satisfied that the offender has failed to observe any of the conditions of his bond, it may issue a warrant for his apprehension.

(3) Any offender when apprehended on any such warrant shall, if not forthwith brought before the Court having power to sentence him, be brought before a Judge, and such Judge may either remand him by warrant until the time at which he is required by his bond to appear for judgment or until the sitting of a Court having power to deal with his original offence, or may admit him to bail with a sufficient surety conditioned on his appearing for judgment.

(4) The offender, when so remanded, may be committed to prison and the warrant of remand shall order that he be brought before the Court before which he was bound to appear for judgment or to answer as to his conduct since his release.

Conditions of bonds

130. When any person is required by any Court to execute a bond with sureties, and in such bond the person executing it binds himself to keep the peace or binds himself to be of good behaviour, the Court may require that there be included in such bond one or more of the following conditions, namely—

- (a) a condition that such person shall remain under the supervision of some other person named in the bond during such period as may be therein specified;
- (b) such conditions for securing such supervision as the Court may think it desirable to impose;

- (c) such conditions with respect to residence, employment, associations, abstention from intoxicating liquors or drugs or with respect to any other matter as the Court may think it desirable to impose.

Return of warrant

131. When a sentence has been fully executed, the officer executing it shall return the warrant to the Court from which it was issued with an endorsement under his hand certifying the manner in which the sentence has been executed.

CHAPTER 9

OF SUSPENSIONS, REMISSIONS AND COMMUTATIONS OF SENTENCES

Power to suspend or remit sentences

132. (1) When any person has been sentenced for an offence, the His Royal Highness the Sultan on the advice of the Mufti may at any time, without conditions, or with such conditions which the person sentenced accepts, suspend or remit the whole or any part of the sentence.

(2) Whenever an application is made to His Royal Highness the Sultan for the suspension or remission of a sentence, His Royal Highness the Sultan may require the convicting Judge to state his opinion as to whether the application should be granted or refused and such Judge shall state his opinion accordingly.

(3) If any condition on which a sentence has been suspended or remitted is, in the opinion of His Royal Highness the Sultan, not fulfilled, His Royal Highness the Sultan may cancel such suspension or remission; whereupon the person in whose favour the sentence has been suspended or remitted may, if at large, be arrested by any police officer or Religious Enforcement Officer without warrant and remanded by a Judge to undergo the unexpired portion of the sentence.

Power to commute punishment

133. His Royal Highness the Sultan on the advice of the Mufti may, without the consent of the person sentenced, commute any one of the following sentences for any other mentioned after it, namely—

- (a) whipping;
- (b) imprisonment; or
- (c) fine.

CHAPTER 10

OF PREVIOUS ACQUITTALS OR CONVICTIONS

Person once convicted or acquitted not to be tried again for same offence

134. (1) A person who has been tried by a Court of competent jurisdiction for an offence and convicted or acquitted of such offence shall not, while such conviction or acquittal remains in force, be liable to be tried again for the same offence nor on the same facts for any other offence for which a different charge from the one made against him might have been made under section 91 or for which he might have been convicted under section 92.

(2) A person acquitted or convicted of any offence may afterwards be tried for any distinct offence for which a separate charge might have been made against him on the former trial under subsection 90 (1).

(3) A person convicted of any offence constituted by any act causing consequences which, together with such act, constituted a different offence from that of which he was convicted, may be afterwards tried for such last-mentioned offence, if the consequences had not happened or were not known to the Court to have happened at the time when he was convicted.

(4) A person acquitted or convicted of any offence constituted by any acts may, notwithstanding such acquittal or conviction, be subsequently charged with and tried for any other offence constituted by the same acts which he may have committed, if the Court by

which he was first tried was not competent to try the offence with which he is subsequently charged.

(5) The dismissal of a complaint, or the discharge of the accused, is not an acquittal for the purposes of this section.

Plea of previous acquittal or conviction

135. (1) The plea of a previous acquittal or conviction may be pleaded either orally or in writing to the effect that the accused by virtue of section 134 is not liable to be tried.

(2) Such plea may be pleaded together with any other plea, but the issue raised by such plea shall be tried and disposed of before the issues raised by the other pleas are tried.

PART VI

OF APPEAL AND REVISION

CHAPTER 1

OF APPEALS TO THE SYARIAH HIGH COURT

When plea of guilty limits right of appeal

136. When an accused person has pleaded guilty and been convicted by a Judge on such plea, there shall be no appeal except as to the extent or legality of the sentence.

Appeal against acquittal

137. When an accused person has been acquitted by a Judge, there shall be no appeal except by, or with the sanction in writing of, the Chief Syariah Prosecutor.

Procedure for appeal

138. (1) Subject to sections 136 and 137, any person who is dissatisfied with any judgment, sentence or order pronounced by any Syariah Subordinate Court in a criminal case or matter to which he is a party, may prefer an appeal to the Syariah High

Court against such judgment, sentence or order in respect of any error in law or in fact or on the ground of the alleged excessive severity or of the alleged inadequacy of any sentence, by lodging, within fourteen days from time of such judgment, sentence or order being passed or made, with the Assistant Registrar of such Syariah Subordinate Court a notice of appeal in five copies addressed to the Syariah High Court.

(2) Every notice of appeal shall contain an address at which any notices or documents connected with the appeal may be served upon the appellant or upon his *Peguam Syarie*.

(3) When a notice of appeal has been lodged, the Court appealed from shall make a signed copy of the grounds of decision in the case and cause the ground of decision to be served upon the appellant or his *Peguam Syarie* by leaving that copy at the address mentioned in the notice of appeal or by posting it by registered post addressed to the appellant at the said address.

(4) Within ten days after the copy of the grounds of decision has been served pursuant to subsection (3), the appellant shall lodge with the Assistant Registrar of the Syariah Subordinate Court at which the trial was held a petition of appeal in five copies addressed to the Syariah High Court.

(5) If the appellant within the period provided in subsection (1) for lodging his notice of appeal has applied for a copy of the notes of the evidence recorded by the Judge at his trial, he shall lodge his petition of appeal as provided in subsection (4)—

(a) within the period provided by such subsection; or

(b) within a period of ten days from the date when a notice is left at his address for service specified in subsection (2) that a copy of the notes of evidence can be had free, of whichever period shall be the longer.

(6) Every petition of appeal shall state shortly the substance of the judgment appealed against, and shall contain definite particulars of the points of law or of fact in regard to which the Court appealed from is alleged to have erred.

(7) If the appellant is in prison, he shall be deemed to have complied with the requirements of this section if he gives to the officer in charge of the prison either orally or in writing notice of appeal and the particulars required to be included in the petition of appeal within the time prescribed by this section and pays the prescribed appeal fee.

(8) The officer in charge of the prison shall forthwith forward such notice and petition or the purport thereof to the Assistant Registrar of the Syariah Subordinate Court at which the trial was held.

(9) If a petition of appeal is not lodged within the time prescribed by this section, the appeal shall be deemed to have been withdrawn and the trial Court shall enforce its sentence or order if any stay of execution has been granted, but nothing herein contained shall be deemed to limit or restrict the power conferred upon the Judge by section 140.

Transmission of appeal record

139. When the appellant has complied with section 138, the Court appealed from shall transmit to the Syariah High Court and to the Chief Syariah Prosecutor and to the appellant or his *Peguan Syarie* a signed copy of the record of the proceedings and of the grounds of the decision together with a copy of the notice and of the petition of appeal.

Appeal specially allowed in certain cases

140. The Judge of the Syariah High Court may, on the application of any person desirous of appealing who may be debarred from so doing upon the ground of his not having observed some formality or some requirement of this Enactment, permit an appeal upon such terms and with such directions to the Syariah Subordinate Court and to the parties as such Judge shall consider desirable, in order that substantial justice may be done in the matter, and may, for the purpose, enlarge any period of time prescribed by subsection 138(1) or (4).

Non-appearance of respondent

144. If, at the hearing of the appeal, the respondent is not present, the Court shall not make any order in the matter of the appeal adverse to or to the prejudice of the respondent, but shall adjourn the hearing of the appeal to a future day for his appearance, and shall issue the requisite notice to him for service through the Registrar.

Arrest of respondent in certain cases

145. When an appeal is presented against an acquittal, the Judge of the Syariah High Court may issue a warrant directing that the accused be arrested and brought before him, and may admit him to bail pending the disposal of the appeal.

Decision on appeal

146. At the hearing of the appeal the Syariah High Court may, if it considers there is no sufficient ground for interfering, dismiss the appeal or may —

- (a) in an appeal from an order of acquittal, reverse such order and direct that the accused be re-tried, or find him guilty and pass sentence on him according to law;
- (b) in an appeal from a conviction or in an appeal as to sentence—
  - (i) reverse the finding and sentence and acquit or discharge the accused, or order him to be retried; or
  - (ii) alter the finding, maintaining the sentence, or with or without altering the finding, reduce or enhance the sentence or alter the nature of the sentence;
- (c) in an appeal from any other order, alter or reverse such order.

Order to take further evidence

147. (1) In dealing with any appeal under this Chapter, the Syariah High Court, if it thinks additional evidence to be necessary, may either take such evidence itself or direct it to be taken by the Syariah Subordinate Court.

Stay of execution pending appeal

141. Except in the case of sentence of whipping, the execution of which shall be stayed pending appeal, no appeal shall operate as a stay of execution, but the Court appealed from or the Syariah High Court may stay execution on any judgment, order, conviction or sentence pending appeal, on such terms as to security for the payment of any money or the performance or non-performance of any act or the suffering of any punishment ordered by or in such judgment, order, conviction or sentence as to the Court appealed from or the Syariah High Court may seem reasonable.

Setting down appeals on list

142. (1) On receipt of the documents mentioned in section 139, the Registrar of the Syariah High Court shall number the appeal and enter it on the list of appeals to be heard and give notice to the parties that the appeal has been so entered.

(2) As soon as such date has been fixed, the Registrar shall give to the parties notice of the date of hearing of the appeal.

(3) In any case the Judge of the Syariah High Court may, of his own motion or on the application of a party concerned and with reasonable notice to the parties, accelerate or postpone the hearing of an appeal.

Procedure at hearing

143. (1) When the appeal comes on for hearing, the appellant shall be first heard in support of the appeal, the respondent shall be heard against it, and the appellant shall be entitled to reply.

(2) If the appellant does not appear to support his appeal, the Court may consider his appeal and may make such order thereon as it thinks fit:

Provided that the Court may refuse to consider the appeal or to make any such order in the case of an appellant who is out of the jurisdiction or who does not appear personally before the Court in pursuance of a condition upon which he was admitted to bail, except on such terms as it thinks fit to impose.

(2) When the additional evidence is taken by the Syariah Subordinate Court, it shall certify such evidence to the Syariah High Court which shall thereupon, as soon as may be, proceed to dispose of the appeal.

(3) Unless the Syariah High Court otherwise directs, the accused or his *Peguan Syarie* shall be present when the additional evidence is taken.

Judgment

148. At the end of the hearing of the appeal, the Syariah High Court shall, either at once or later on a date appointed for the purposes of which notice shall be given to the parties, deliver judgment in open Court.

Certificate and consequence of judgment

149. (1) Whenever a case is decided on appeal by the Syariah High Court under this Chapter, it shall certify its judgment or order to the Court by which the finding, sentence or order appealed against was recorded or passed.

(2) Whenever an appeal is not dismissed, such certificate shall state the grounds upon which the appeal was allowed or the decision of the Syariah Subordinate Court was varied.

(3) The Court to which the Syariah High Court certifies its judgment or order shall thereupon make such orders as are conformable to the judgment or order of the Syariah High Court and, if necessary, the record shall be amended in accordance therewith.

Death of parties to appeal

150. Every appeal under section 137 shall finally abate on the death of the accused, and every other appeal under this Chapter shall finally abate on the death of the appellant.

Costs

151. (1) Subject to the following subsections, in all proceedings under this Chapter and Chapter 3, the Syariah High Court shall have power to award such costs as it may deem fit to be paid by the complainant to the accused or by the accused to the complainant:

Provided that no cost whatsoever shall be awarded in any proceedings brought against an order of acquittal.

(2) Such costs shall be assessed by the Syariah High Court at the time when it gives its decision.

(3) No costs shall in any case be awarded either against or in favour of the Prosecutor.

CHAPTER 2**OF APPEAL TO THE SYARIAH APPEAL COURT****Jurisdiction of the Syariah Appeal Court**

152. (1) The Syariah Appeal Court shall have jurisdiction to hear and determine any appeal by any person convicted or otherwise found guilty or by the Chief Syariah Prosecutor against any decision made by the Syariah High Court in the exercise of its original criminal jurisdiction subject to this Enactment or any other written law regulating the terms and conditions upon which criminal appeals may be brought.

(2) Where an accused person has pleaded guilty and been convicted on the plea, there shall be no appeal except as to the extend or legality of the sentence.

(3) Notice of any appeal by the Chief Syariah Prosecutor shall be given by, or with the consent in writing of, that officer only.

(4) An appeal may lie on a question of fact or a question of law or a question of mixed fact and law.

(5) The Syariah Appeal Court shall also have jurisdiction to hear and determine matters brought before it in accordance with section 166 or 167.

Notice of appeal

153. (1) Every appeal shall be by notice in writing which shall be filed with the Registrar of the Syariah High Court, at the place where the decision appealed against was given, within fourteen days after the date of the decision.

(2) Every notice of appeal shall state shortly the substance of the judgment appealed against, shall contain an address at which any notices or documents connected with the appeal may be served upon the appellant or upon his *Peguam Syarie*, and, except where the notice of appeal is given orally under section 156, shall be signed by the appellant or his *Peguam Syarie*.

Records of proceedings

154. (1) When a notice of appeal has been filed, the Judge by whom the decision was given shall, if he has not written his judgment, record in writing the grounds of his decision, and the written judgment or grounds of decision shall form part of the record of the proceedings.

(2) As soon as possible after notice of appeal has been filed, the Registrar shall cause to be served on the appellant or his *Peguam Syarie* a copy of such record of the proceedings.

Petition of appeal

155. (1) Within ten days after the date of service of the record referred to in subsection 154(2), the appellant shall file with the Registrar of the Syariah High Court a petition of appeal and five copies thereof addressed to the Syariah Appeal Court.

(2) Every petition of appeal shall be signed by the appellant or his *Peguam Syarie* and shall contain particulars of the matters of law or of fact in regard to which the trial Court is alleged to have erred, and, except by leave of the Syariah Appeal Court, the appellant shall not be permitted on the hearing of the appeal to rely on any ground of appeal other than those set forth in the petition.

(3) If a petition is not filed within the time prescribed by this section, the appeal shall be deemed to have been withdrawn, but nothing in this subsection shall be deemed to limit or restrict the powers of extending time conferred upon the Syariah Appeal Court by section 158.

Procedure where appellant in prison

156. (1) If the appellant is in prison, he shall be deemed to have complied with the requirements of sections 153 and 155 if he gives to the officer in charge of the prison either orally or in writing notice of appeal and the particulars required to be included in the petition of appeal within the times prescribed by those sections.

(2) The prison officer shall forthwith forward the notice and petition or the purport thereof to the Registrar of the Syariah High Court at the place where the decision appealed against was given.

Transmission of records to Syariah Appeal Court

157. (1) When an appellant has complied with sections 153 and 155, the Registrar of the Syariah High Court shall forthwith transmit to the Syariah Appeal Court four copies of the record of the proceedings of the case, together with four copies of the notice of appeal and of the petition of appeal.

(2) The Registrar of the Syariah High Court shall also furnish the respondent or his *Peguam Syarie* with a copy of the record of the proceedings of the case and a copy of the notice of appeal and of the petition of appeal.

Appeals out of time and formal defects

158. The Syariah Appeal Court may in its discretion, on the application of any person desirous of appealing who may be debarred from so doing by reason of his not having observed some formality or some requirement of this Enactment, permit an appeal upon such terms and with such directions as it may consider desirable in order that substantial justice may be done in the matter, and may, for the purpose, enlarge any period of time prescribed by section 153 or 155.

On appeal against acquittal, accused may be arrested

159. Where an appeal is presented against an acquittal, the Syariah Appeal Court may issue a warrant directing the accused to be arrested and brought before it and may remand him to prison pending the disposal of the appeal or admit him to bail.

Appeal not to operate as stay of execution

160. (1) Except in the cases mentioned in subsection (3) and section 159, no appeal shall operate as a stay of execution but the trial Court or the Syariah Appeal Court may stay execution of any judgment, order, conviction, or sentence pending appeal on such terms as to security for the payment of any money or the performance or non-performance of any act or the suffering of any punishment ordered by or in the judgment, order, conviction, or sentence as to the Court may seem reasonable.

(2) If the appellant is ultimately sentenced to imprisonment, the time during which the execution of the sentence was stayed shall be excluded in computing the term of his sentence unless the Syariah Appeal Court otherwise orders.

(3) In the case of a conviction involving sentence of whipping—

(a) the sentence shall not in any case be executed until after the expiration of the time within which notice of appeal may be given under section 153, or any extension under section 158; and

(b) if notice is so given the sentence shall not be executed until after the determination of the appeal.

Notice of time and place of hearing

161. The Syariah Appeal Court shall cause notice of the time and place for the hearing of the appeal to be given to the parties thereto.

Powers of Syariah Appeal Court

162. (1) At the hearing of an appeal, the Syariah Appeal Court shall hear the appellant or his *Peguan Syarie* if he appears and,

if it thinks fit, the respondent or his *Peguan Syarie*, if he appears, and may hear the appellant or his *Peguan Syarie* in reply and the Syariah Appeal Court may thereupon confirm, reverse or vary the decision of the trial Court, or may order a retrial or may remit the matter with the opinion of the Syariah Appeal Court thereon to the trial Court, or may make such other order in the matter as to it may seem just, and may by that order exercise any power which the trial Court might have exercised.

(2) At the hearing of an appeal, the Syariah Appeal Court may, if it thinks that a different sentence should have been passed, quash the sentence passed by the trial Court and pass such other sentence warranted in law, whether more or less severe, in substitution therefor as it thinks ought to have been passed.

Additional evidence

163. (1) In dealing with any appeal in a criminal case, the Syariah Appeal Court may, if it thinks additional evidence to be necessary, either take such evidence itself or direct it to be taken by the trial Court.

(2) When the additional evidence is taken by the trial Court, it shall certify the evidence, with a statement of its opinion on the case considered with regard to the additional evidence, to the Syariah Appeal Court, and the Court shall thereupon proceed to dispose of the appeal.

(3) The parties to the appeal shall be present when additional evidence is taken.

(4) In dealing with any appeal in a criminal case, the Syariah Appeal Court may also, if it thinks fit, call for and receive from the trial Court a report of any matter connected with the trial.

Judgment

164. (1) At the end of the hearing of any appeal, the Syariah Appeal Court shall, either at once or later on a date appointed for the purpose of which notice shall be given to the parties, deliver judgment in open Court.

(2) In criminal appeals and matters the Syariah Appeal Court shall ordinarily give only one judgment which may be pronounced by the Chairman or by such other member of the Syariah Appeal Court as the Chairman may direct but separate judgments shall be delivered if the Chairman so determines.

(3) The judgment of any member of the Syariah Appeal Court who is absent may be read by any other Judge.

Judgment or order to be certified to trial Court

165. (1) Whenever a criminal case is decided on appeal, the Syariah Appeal Court shall certify its judgment or order to the trial Court.

(2) The trial Court shall thereupon make such orders as are conformable to the judgment or order of the Syariah Appeal Court and, if necessary, the record shall be amended in accordance therewith.

(3) Upon the withdrawal or discontinuance of any appeal, the Chief Registrar of the Syariah Appeal Court shall notify the trial Court accordingly and, if any stay of execution has been granted, the sentence or order of the trial Court shall forthwith be enforced, but nothing in this subsection shall be deemed to limit or restrict the power of extending time conferred upon the Syariah Appeal Court by section 158.

Point reserved on trial for Syariah Appeal Court

166. (1) When any person has, in a trial before the Syariah High Court in the exercise of its original criminal jurisdiction, been convicted of an offence, the Judge may, if he thinks fit, reserve for the decision of the Syariah Appeal Court any question of law which has arisen in the course of the trial of that person and the determination of which would affect the event of the trial.

(2) The person so convicted shall thereupon be remanded to prison or, if the Judge thinks fit, be admitted to bail.

(3) The Syariah Appeal Court shall review the case, or such part of it as may be necessary, and finally determine the question, and thereupon may alter the sentence passed and pass such sentence or give or make such judgment or order as the Syariah Appeal Court thinks fit.

References to Syariah Appeal Court on appeal from a Syariah Subordinate Court

167. (1) When an appeal from a decision of a Syariah Subordinate Court in a criminal matter has been determined by the Syariah High Court, the Syariah Appeal Court may, on the application of any party, grant leave for the determination by itself of any question of law of public interest which has arisen in the course of the appeal and the determination of which by the Syariah High Court has affected the event of the appeal.

(2) An application for leave under this section shall be made within one month or such longer time as the Syariah Appeal Court may permit of the determination of the appeal to which it relates; and in the case of an application by the Chief Syariah Prosecutor, shall be made by or with the consent in writing of that officer only.

(3) When leave has been granted by the Syariah Appeal Court under this section, the Syariah High Court may make such orders as it may see fit for the arrest, custody or release on bail of any party to the appeal and the Registrar of the Syariah High Court shall forward the record of the proceedings in the Syariah High Court to the Chief Registrar of the Syariah Appeal Court who shall thereupon appoint and notify the parties to the appeal the time and place for the hearing of the matter.

(4) When leave has been granted by the Syariah Appeal Court, it shall hear and determine the question allowed to be referred for its determination and make such orders as the Syariah High Court might have made as it may consider just for the disposal of the appeal.

(5) For the purpose of this section but without prejudice to the generality of its provisions—

- (a) any question of law in respect of which there is a conflict of judicial authority shall be deemed to be a question of public interest; and
- (b) the exercise by the Syariah High Court of any power of revision under this Enactment shall be deemed to be an appeal from a decision of a Syariah Subordinate Court.

CHAPTER 3

OF REVISION

Power to revise

168. (1) Where any Judge of the Syariah Subordinate Court after delivering his decision is of the opinion that his decision is in error, he may refer his decision to the Syariah High Court for revision; and any Judge of the Syariah High Court may similarly do so, to the Syariah Appeal Court.

(2) Notwithstanding subsection (1), the Syariah High Court may call for and examine the records of any proceedings before a Syariah Subordinate Court for the purpose of satisfying itself as to the correctness, legality or propriety of any finding, sentence or order recorded or passed and as to any regularity of any proceedings of such Court; and the Syariah Appeal Court shall likewise have such revisionary jurisdiction in respect of any proceedings or matter before a Syariah High Court.

Power to order further inquiry

169. On examining any record under section 168, the Court exercising such revisionary jurisdiction may direct the relevant Court to make, and that Court shall make, such further enquiry as may be directed.

Power on revision

170. (1) Where in the exercise of its revisionary jurisdiction, the Court called for the record of the proceedings or such record is referred to it, the Court may exercise any of the powers conferred by sections 141, 145, 146 and 147.

(2) No order under this section shall be made to the prejudice of the accused unless he has had an opportunity of being heard, either personally or by *Peguan Syarie*, in his own defence.

(3) Nothing in this section shall be deemed to authorize the Court exercising any revisionary jurisdiction to convert a finding of acquittal into one of conviction.

Hearing of parties on revision

171. No party has any right to be heard, either personally or by *Peguam Syarie*, before any Court in the exercise its revisionary jurisdiction but the Court may, if it thinks fit, hear any party either personally or by his *Peguam Syarie*.

Orders on revision

172. When a case is revised under this Chapter, the Court making such revision shall certify its decision or order to the Court by which the finding, sentence or order revised was recorded or passed stating, where such finding, sentence or order has been varied, the grounds for such variation; and the Court to which the decision or order is so certified shall thereupon make such orders as are conformable to the decision so certified and, if necessary, the record shall be amended in accordance therewith.

CHAPTER 4

PROCEEDINGS IN CASES OF CERTAIN OFFENCES AFFECTING THE ADMINISTRATION OF JUSTICE

Procedure as to offences in Court

173. When any such offence as is described in sections 211, 212, 213, 214, 215 or 216 is committed in the view or presence of any Court, the Court may cause the offender to be detained in custody and at any time before the rising of the Court on the same day may, if it thinks fit, take cognizance of the offence and sentence the offender to a fine not exceeding five hundred ringgit or to imprisonment for a term which may extend to six months or to both.

Record of facts constituting the offence

174. (1) In every such case the Court shall record the facts constituting the offence, with the statement, if any, made by the offender as well as the finding and sentence.

(2) If the offence is an offence punishable under section 217, the record must show the nature and stage of the judicial proceedings

in which the Court interrupted or insulted was sitting, and the nature of the interruption or insult.

Alternative procedure

175. If the Court, in any case, considers that a person accused of any of the offences referred to in section 173 and committed in its view or presence may be better dealt with by ordinary process of law, such Court, after recording the facts constituting the offence and the statement of the accused, may direct the accused to be prosecuted, and may require security to be given for the appearance of such accused person before a Judge or, if sufficient security is not given, may forward such person under custody to another Judge for trial.

Power to remit punishment

176. When any Court has, under section 173, adjudged an offender to punishment for refusing or omitting to do anything which he was lawfully required to do or for any intentional interruption or insult, the Court may, in its discretion, discharge the offender or remit the punishment on his submission to the order or requisition of such Court or an apology being made to its satisfaction.

Refusal to give evidence

177. If any witness before a Court refuses to give evidence or answer such questions as are put to him or to produce any document in his possession or power which the Court requires him to produce, and does not offer any reasonable excuse for such refusal, such Court may, for reasons to be recorded in writing, sentence him to imprisonment for any term not exceeding seven days, unless in the meantime such person consents to give evidence or to be examined and to answer such question or to produce the document; but if his persisting in his refusal, he may be dealt with according to the section 173 or section 175 notwithstanding any sentence he may have undergone under this section.

Appeal

178. (1) All sentences passed under this Chapter shall be appealable to the Syariah High Court, in the case of sentences passed by the

Syariah Subordinate Court, and to the Syariah Appeal Court, in the case of sentences passed by the Syariah High Court.

(2) Chapter 1 shall, so far as they are applicable, apply to appeals under this section and the appellate Court may alter or reverse the finding or reduce, alter or reverse the sentence appealed against.

(3) Chapter 2 shall also apply to all proceedings by a Judge under this Chapter.

Judge not to try certain offences committed before himself

179. Except as provided in sections 173 and 178, no Judge shall try any person for any offence when such offence is committed before himself or in contempt of his authority, or with his knowledge in the course of a judicial proceedings.

PART VII

SUPPLEMENTARY PROVISIONS

CHAPTER 1

PERSONS OF UNSOUND MIND

Procedure where accused is suspected to be of unsound mind

180. (1) When a Judge holding or enquiry of a trial has reason to suspect that the accused person is of unsound mind and consequently incapable of making his defence, he shall in the first instance investigate the fact of such unsoundness.

(2) At such investigation it shall not be necessary for the accused person to be present and the Judge may receive as evidence a certificate in writing signed by a Government Medical Officer to the effect that such accused person is in his opinion of unsound mind or is a proper person to be detained for observation in a mental hospital, or if he sees fit such Judge may take oral evidence from a Government Medical Officer on the state of mind of such accused person.

(3) If the Judge is not satisfied that such person is capable of making his defence, such Judge may postpone the inquiry or trial and shall remand such person for a period not exceeding one month to be detained for observation in any mental hospital in Malaysia.

(4) The Medical Superintendent of the mental hospital shall keep such person under observation during the period of his remand and, before the expiry of such period—

- (a) he shall certify under his hand to the Court his opinion as to the state of mind of such person; or
- (b) if he is unable within the period to form any definite conclusion, he shall so certify to the Court and shall ask for a further remand which may extend to a period of two months.

(5) The Syariah Prosecutor may at any stage of any proceedings prior to the trial, order that any accused person whom he suspects to be of unsound mind be sent to a mental hospital for observation for a period not exceeding one month; and the Medical Superintendent of such mental hospital shall keep such person under observation during such period and before the expiry of such period shall certify under his hand to the Syariah Prosecutor his opinion as to the state of mind of such person; and if the Medical Superintendent is unable within such period to form any definite conclusion, he shall so certify to the Syariah Prosecutor and the Syariah Prosecutor may order such person to be detained in such mental hospital for a further period not exceeding two months.

(6) The Medical Superintendent of a mental hospital may, notwithstanding anything in the Mental Disorders Ordinance 1952 [Ord. 31/52], detain any accused person in respect of whom an order has been made under subsection (5) for a period not exceeding the period specified in such order.

(7) If the Medical Superintendent certifies that the accused person is of sound mind and capable of making his defence, the Judge shall proceed with the trial.

(8) If the Medical Superintendent certifies that the accused person is of unsound mind and incapable of making his defence, the Court

shall, if satisfied of the fact, find accordingly and thereupon the trial shall be postponed.

(9) The certificate of the Medical Superintendent shall be receivable as evidence under this section.

(10) If the accused person is certified to be of unsound mind and incapable of making his defence, it shall not be necessary for him to be present in Court during the proceedings under this section and the Court may order his discharge or acquittal.

(11) In this section, the words "mental hospital" means a mental hospital established or maintained under Mental Disorders Ordinance 1952 [*Ord. 31/52*].

CHAPTER 2

OF PROSECUTION

Chief Syariah Prosecutor

181. The Chief Syariah Prosecutor shall have the control and direction of all criminal prosecutions and proceedings under this Enactment.

Chief Syariah Prosecutor to appear personally

182. In any appeal the Chief Syariah Prosecutor shall appear personally or be represented by the Syariah Prosecutor.

Prosecution

183. (1) Any prosecution before the Syariah High Court shall be conducted by the Chief Syariah Prosecutor or a Syariah Prosecutor.

(2) Prosecution before the Syariah Subordinate Court may be conducted by—

- (a) the Chief Syariah Prosecutor or a Syariah Prosecutor;
- (b) a Religious Enforcement Officer authorized in writing by the Chief Syariah Prosecutor to act on his behalf; or
- (c) a complainant as permitted by the Court.

Employment of *Pegum Syarie*

184. (1) With the approval of the Majlis, a *Pegum Syarie* may be appointed by the Chief Syariah Prosecutor to conduct any prosecution, or to appear on any appeal on behalf of the Chief Syariah Prosecutor.

(2) A *Pegum Syarie* appointed under subsection (1) shall be paid out of public funds such remuneration as may be sanctioned by the Majlis, and while conducting such prosecution or appeal the *Pegum Syarie* shall be deemed to be a public servant.

CHAPTER 3**OF BAIL****When person may be released on bail**

185. When any person is arrested or detained without warrant by a Religious Enforcement Officer or police officer or appears or is brought before a Court and is prepared at any time while in the custody of such officer or at any stage of the proceedings before such Court to give bail, such person shall be released on bail by a Religious Enforcement Officer or police officer in charge of a police station or by any police officer not below the rank of Inspector or by such Court.

Amount of bond

186. (1) The amount of every bond executed under this Chapter shall be fixed with due regard to the circumstances of the case as being sufficient to secure the attendance of the person arrested, but shall not be excessive.

(2) The Syariah High Court may, in any case, whether there be an appeal on conviction or not, direct that any person be admitted to bail or that the bail required by a Religious Enforcement Officer or police officer or Syariah Subordinate Court be reduced or increased.

Bond to be executed

187. Before any person is released on bail, a bond for such sum of money as the Religious Enforcement Officer or police officer

or Court, as the case may be, thinks sufficient shall be executed by one or more sufficient sureties, conditioned that such person shall attend at the time and place mentioned in the bond, and shall continue so to attend until otherwise directed by the Religious Enforcement Officer or police officer or Court, as the case may be.

When person to be released

188. (1) As soon as the bond has been executed, the person shall be released and if he is in prison, the Court admitting him to bail shall issue an order of release to the officer in charge of the prison, and such officer, on receipt of the order, shall release him.

(2) Nothing in this section or section 185 shall be deemed to require the release of any person liable to be detained for some matter other than that in respect of which the bond was executed.

When warrant of arrest may be issued against person bailed

189. If, through mistake, fraud or otherwise, insufficient sureties have been accepted, or if they afterwards become insufficient, the Court admitting him to bail may issue a warrant of arrest directing that the person released on bail be brought before it, and may order him to find sufficient sureties, and on his failing so to do may commit him to prison.

Sureties may apply to have bond discharged

190. (1) Any sureties for the attendance and appearance of a person released on bail may at any time apply to a Judge to discharge the bond either wholly or in so far as it relates to the applicants.

(2) On such application being made, the Judge shall issue his warrant of arrest directing that the person so released be brought before him.

(3) On the appearance of such person pursuant to the warrant or on his voluntary surrender, the Judge shall direct the bond to be discharged, either wholly or in so far as it relates to the applicants,

and shall call upon such person to find other sufficient sureties, and if he fails to do so may commit him to prison.

(4) A surety may at any time arrest the person for whose attendance and appearance he is a surety and forthwith bring him before a Judge, who shall thereupon discharge such surety's bond and shall call upon such person to find other sufficient surety, and if he fails to do so shall commit him to prison.

Appeal

191. Any person aggrieved by any order or refusal of any Syariah Subordinate Court made under this Chapter may appeal to the Syariah High Court, and to the Syariah Appeal Court in the case of an order made by or a refusal of the Syariah High Court.

CHAPTER 4

SPECIAL PROVISIONS RELATING TO EVIDENCE

Procedure when person able to give material evidence is dangerously ill

192. (1) Whenever it appears to a Judge that any person able to give material evidence either for the prosecution or defence in relation to a seizable offence, is so dangerously ill that it is not practicable to take his evidence according to the usual course of law, the Judge may take the deposition of such person provided such reasonable notice as the case admits has been given to the Prosecutor and the accused of the intention to take it and of the time and place at which the Judge intends to take it.

(2) If the accused is in custody, a Judge may order the officer in charge of the prison to convey him to the place at the time notified and that officer shall convey him accordingly.

(3) When it is proved at the trial of the accused for any offence to which such deposition relates that the deponent is dead or that for any sufficient cause his attendance cannot be procured, the deposition may be read either for or against the accused, notwithstanding his absence when it was taken, if it be certified under the hand of the Judge who took it and the contrary be not proved, or if it be shown by extrinsic evidence that the deponent

was at the time of his examination dangerously ill as mentioned in subsection (1) and that the deposition was duly taken at the place and time notified and that reasonable notice of the intention to take it was given to the person against whom it is tendered in evidence, so that he or his *Peguan Syarie* might have been present and might have had, if he had chosen to be present, full opportunity of cross-examination.

Where person bound to give evidence intends to leave Malaysia

193. Whenever it is proved to the satisfaction of a Judge that any witness bound to give evidence upon the trial of any seizable offence intends to leave Malaysia and that the ends of justice would be probably defeated if such person were not present at the trial to give evidence, he may, upon the application of the Chief Syariah Prosecutor or accused and upon due provision being made for his maintenance and for compensating him for his detention and loss of time, commit such person to the civil prison until the trial or until he shall give satisfactory security that he will give evidence at the trial.

Reports of certain persons

194. (1) Any document purporting to be a report under the hand of any of the persons mentioned in subsection (2) upon any person, matter or thing examined or analysed by him or any document purporting to be a report under the hand of the Registrar of Criminals upon any matter or thing relating to finger impressions submitted to him for report may be given in evidence in any trial or other proceedings under this Enactment unless such person or Registrar shall be required to attend as a witness—

(a) by the Court; or

(b) by the accused, in which case the accused shall give notice to the Prosecutor not less than three clear days before the commencement of the trial:

Provided that in any case in which a Syariah Prosecutor intends to give in evidence any such report, he shall deliver a copy thereof to the accused not less than ten clear days before the commencement of a trial.

(2) The following are persons to whom the provisions of this section apply:

- (a) officers of the Institute for Medical Research;
- (b) Government Medical Officers;
- (c) chemists in the employment of the Government of Malaysia;
- (d) any person appointed by the Minister by notification in the *Gazette* to be a Document Examiner;
- (e) Inspector of Weight and Measures appointed as such under any written law relating to weights and measures in force in Malaysia; and
- (f) any person or class of persons to whom His Royal Highness the Sultan by notification in the *Gazette* declares that the provisions of this section shall apply.

(3) The person referred to in subsection (2) and the Registrar of Criminals are by this Enactment bound to state the truth in reports made under their hands.

How previous conviction or acquittal may be proved

195. (1) In any trial or other proceedings under this Enactment, a previous conviction or acquittal may be proved in addition to any other mode provided by any law for the time being in force—

- (a) by an extract of the sentence or order certified under the hand of the officer having the custody of the records of the Court in any State in Malaysia in which such conviction or acquittal was decided; or
- (b) in the case of a conviction, either by a certificate signed by the officer in charge of the prison in Malaysia in which the punishment or any part thereof was inflicted, or by production of the warrant of commitment under which the punishment was suffered,

together with, in each of such cases, evidence as to the identity of the accused person with the person so convicted or acquitted.

(2) In case the officer in charge of any prison shall state in any certificate signed by him that the finger prints which appear on such certificate are those of the persons to whom the certificate relates, such certificate shall be evidence of the fact so stated.

(3) Every Court shall presume to be genuine every document purporting to be a certificate of conviction and purporting to be signed by the officer in charge of any prison in Malaysia, and shall also presume that the officer by whom such document purports to be signed was when he signed it the officer in charge of the prison mentioned in such document.

Record of evidence in absence of accused

196. (1) If it be proved that an accused person has absented himself so that there is no immediate prospect of arresting him, the Court competent to try such person for the offence complained of may, in his absence, examine the witnesses, if any, produced on behalf of the prosecution and record their depositions.

(2) Any deposition recorded under subsection (1) may, on the arrest of such person, be given in evidence against him at the trial for the offence with which he is charged, if the deponent is dead or incapable of giving evidence or his attendance could be procured without any amount of delay, expense or inconvenience which under the circumstances of the case would be unreasonable.

Notice to be given of defence of alibi

197. (1) Where in any criminal trial the accused seeks to put forward a defence of alibi, evidence in support thereof shall not be admitted unless the accused shall have given notice in writing thereof to the Prosecutor at least ten days before the commencement of the trial.

(2) The notice required by subsection (1) shall include particulars of the place where the accused claims to have been at the time of the commission of the offence with which he is charged, together with the names and addresses of any witnesses whom he intends to call for the purpose of establishing his alibi.

CHAPTER 5

PROVISIONS AS TO BONDS

Deposits instead of bond

198. When any person is required by any Court or officer to execute a bond, such Court or officer may, except in the case of a bond for good behaviour, permit him to deposit a sum of money to such amount as the Court may fix, in lieu of executing such bond.

Procedure on forfeiture of bond

199. (1) Whenever—

- (a) it is proved to the satisfaction of the Court by which a bond under this Enactment has been taken; or
- (b) when the bond is for appearance before a Court, it is proved to the satisfaction of the Court,

that such bond has been forfeited, the Court shall record the grounds of such proof and may call upon any person bound by such bond to pay the penalty thereof or to show cause why it should not be paid.

(2) If sufficient cause is not shown or such penalty is not paid, the person so bound shall be liable, by order of the Court which issued the warrant, to imprisonment in the civil prison for a term which may extend to six months.

(3) The Court may, at its discretion, remit any portion of the penalty mentioned, and enforce payment in part only.

(4) Nothing in this section shall be deemed to prevent the penalty, or any portion thereof, of any bond under this Enactment being recovered under the provisions of the law relating to civil procedure for the time being in force.

Appeals from orders

200. All orders made under section 199 by the Syariah Subordinate Court shall be appealable to the Syariah High Court, and to the Syariah Appeal Court in the case of orders made by the Syariah High Court.

CHAPTER 6**OF THE DISPOSAL OF EXHIBITS AND
OF PROPERTY THE SUBJECT OF OFFENCES****Court shall consider manner of disposal of exhibits**

201. (1) At the conclusion of any proceedings under this Enactment, the Court shall consider in what manner the exhibits shall be disposed of and may make any order for that purpose.

(2) If the Court makes no order as to the disposal of the exhibits, they shall be handed to the Prosecutor in charge of the proceedings and may be dealt with by the Prosecutor in accordance with the provisions of this Chapter as if the Court had made an order or orders to that effect.

(3) If the Prosecutor is at any time in doubt as to the proper manner of disposing of any exhibit, or if any person claims delivery to him of any exhibit and the Prosecutor refuses such delivery, the Prosecutor or such person may apply to the Court which determined the case and the Court shall make such order regarding the disposal of the exhibit as may be proper.

Order for disposal of property regarding which offence committed

202. (1) Any Court may, if it thinks fit, impound any property or document produced before it under this Enactment.

(2) During or at the conclusion of any trial in any Court, the Court may make such order as it thinks fit for the custody or disposal of any property or document produced before it or in its custody, or the custody of any Religious Enforcement Officer or police officer or any public servant, regarding which any offence appears to have been committed or which has been used for the commission of any offence.

(3) The power conferred upon the Court under subsection (2) shall include the power to make an order for the forfeiture or confiscation or destruction of such property or for the delivery to any person of such property, but shall be exercised subject to any special provisions relating to forfeiture, confiscation, destruction or delivery contained in the written law under which the conviction was had.

(4) A Court making an order under this section in respect of any property or document shall direct whether such order is to take effect immediately or at any future date or on the happening of any future contingency and shall, except when the property is livestock or property subject to speedy and natural decay, include in such order all necessary directions and conditions to ensure that such property or document will be produced as and when required for the purposes of the trial during or at the conclusion of which such order is made or for the purposes of any appeal or further criminal proceedings resulting from such trial.

(5) In this section, the term "property" includes, in the case of property regarding which an offence appears to have been committed, not only such property as has been originally in the possession or under the control of any party but also any property into or for which the property may have been converted or exchanged, and any thing acquired by such conversion or exchange, whether immediately or otherwise.

CHAPTER 7

OF THE TRANSFER OF CRIMINAL CASES

Power of the Judge of the Syariah High Court to transfer cases

203. Whenever it is made to appear to the Judge of the Syariah High Court—

- (a) that a fair and impartial trial cannot be had in any Syariah Subordinate Court;
- (b) that some question of law of unusual difficulty is likely to arise;
- (c) that a view of the place in or near which any offence has been committed may be required for the satisfactory trial of the offence;
- (d) that an order under this section will tend to the general convenience of the parties or witnesses; or
- (e) that such an order is expedient for the ends of justice, or is required by any provision of this Enactment,

the Judge may order—

- (aa) that any particular criminal case be transferred to and tried before the Syariah High Court; or
- (bb) that an accused person be tried in another Syariah Subordinate Court.

Application for transfer to be supported by affidavit

204. (1) Every application for the exercise of the power conferred by section 203 shall be made by motion which shall be supported by affidavit.

(2) Every such application shall be made before the trial of the offence has been concluded.

(3) Every accused person making any such application shall give to the Chief Syariah Prosecutor notice in writing of the application, together with a copy of the grounds on which it is made, and no order shall be made on the merits of the application unless at least twenty-four hours have elapsed between the giving of such notice and the hearing of the application.

CHAPTER 8

OF IRREGULARITIES IN PROCEEDINGS

Proceeding in wrong place, etc.

205. No finding, sentence or order of any Court shall be set aside merely on the ground that the trial or other proceedings in the course of which it was arrived at, passed or made, took place in a wrong local area or before a wrong Court, unless it appears that such error occasioned a failure of justice.

Omission to frame charge

206. (1) No finding or sentence pronounced or passed shall be deemed invalid merely on the ground that no charge was framed unless, in the opinion of the appellate Court, a failure of justice has been occasioned thereby.

(2) If the appellate Court thinks that a failure of justice has been occasioned by the omission to frame a charge, the Court shall order that a new trial be had.

Irregularities not to vitiate proceedings

207. Subject to the provisions contained in this Chapter, no finding, sentence or order passed or made by a Court of competent jurisdiction shall be reversed or altered on account—

- (a) of any error, omission or irregularity in the complaint, summons, warrant, charge, judgment or other proceedings before or during the trial under this Enactment;
- (b) of the want of any sanction required by law; or
- (c) of the improper admission or rejection of any evidence,

unless such error, omission, improper admission or rejection of evidence, irregularity, want of sanction or misdirection has occasioned a failure of justice.

PART VIII

GENERAL

Definition

208. In this Part, "religious officer" means any Judge, Syariah Prosecutor, Registrar or Religious Enforcement Officer.

Protection of officers

209. No proceedings shall lie against any Judge or other officers for any act done in good faith in any judicial proceedings under this Enactment or any other written law for the time being in force relating to Islamic religion.

Contempt of Court

210. The Court shall have power to punish any person who commits a contempt of the Court with a fine not exceeding two thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding one year or to both.

False information, evidence or admission

211. Whoever wilfully gives any information, evidence or admission orally or in writing which is false in any matter where he is required to do so by this Enactment shall be guilty of an offence and shall on conviction be liable to a fine not exceeding two thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding one year or to both.

Religious officer disobeying a direction of the law with the intent to cause injury to any person

212. Whoever, being a religious officer, knowingly disobeys any direction of the law as to the way in which he is to conduct himself as such officer, intending to cause, or knowing it to be likely that he will, by such disobedience, cause injury to any person shall be guilty of an offence and shall on conviction be liable to a fine not exceeding two thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding one year or to both.

Omission to produce, etc. a document to a religious officer by person legally bound to produce, etc. such document

213. Whoever, being legally bound to produce or deliver up any document to any religious officer as such, intentionally omits so to produce or deliver up the document shall be guilty of an offence and shall on conviction be liable to a fine not exceeding one thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding six months or to both; or if the document is to be produced or delivered up to a Court, to a fine not exceeding two thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding one year or to both.

Refusing oath when duly required to take oath by a religious officer

214. Whoever refuses to bind himself by an oath to state the truth when required so to bind himself by a religious officer legally competent to require that he shall so bind himself shall be guilty of an offence and shall on conviction be liable to a fine not exceeding two thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding one year or to both.

Refusing to answer a religious officer authorized to question

215. Whoever, being legally bound to state the truth on any subject to any religious officer, refuses to answer any question demanded of him touching that subject by such officer, in the exercise of the legal powers of such officer, shall be guilty of an offence and shall on conviction be liable to a fine not exceeding two thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding one year or to both.

Refusing to sign statement

216. Whoever refuses to sign any statement made by him when required to sign that statement by a religious officer legally competent to require that he shall sign that statement shall be guilty of an offence and shall on conviction be liable to a fine not exceeding one thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding six months or to both.

Intentional insult or interruption to a religious officer sitting in any stage of a judicial proceedings

217. Whoever intentionally insults or causes any interruption to any religious officer while such officer is sitting in any stage of a judicial proceedings shall be guilty of an offence and shall on conviction be liable to a fine not exceeding two thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding one year or to both.

Sworn of affidavit

218. (1) Subject to any rules made by the Court, any affidavit may be used in a Court if it is sworn under an oath—

- (a) in Malaysia, before any Judge, *Qadi* or Registrar;
- (b) in Singapore or Brunei Darulsalam, before any Judge or *Qadi*; or
- (c) in any other place, before any Muslim officer exercising consular functions on behalf of the Government of Malaysia.

(2) The Court shall take judicial notice of the seal or signature of any Judge, *Qadi*, Registrar or consular officer written or named in any affidavit.

Power of Court to summon and examine persons

219. Any Court may, at any stage of any trial or other proceedings under this Enactment, summon any person as a witness, or examine any person in attendance though not summoned as a witness, or recall and re-examine any person already examined, and the Court shall summon and examine or recall and re-examine any such person if his evidence appears to be essential to the just decision of the case.

Order for payment of compensation

220. (1) The Court before which a person is convicted of any offence may order for the payment by him of a sum to be fixed by the Court by way of compensation to any person, or to the representatives of any person, injured in respect of his body, character or property by the offence for which the conviction is had.

(2) The Court shall specify the person to whom any sum in respect of compensation as mentioned in subsection (1) is to be paid and the section 221 shall be applicable to any order made under this section.

(3) To the extent of the amount which has been paid to a person or to the representatives of a person, under an order for compensation, any claim of such person or representatives for damages sustained by reason of the offence shall be deemed to have been satisfied, but the order for payment shall not prejudice any right to a civil remedy for the recovery of any property or for the recovery of damages beyond the amount of compensation paid under the order.

(4) Every order made under this section shall be appealable to the Syariah High Court in the case of an order made by the Syariah Subordinate Court, and to the Syariah Appeal Court in the case of an order made by the Syariah High Court.

Provisions as to compensation

221. Subject to this Enactment, where any person is under this Enactment, for any reason, ordered to pay compensation, the Court

making such order may in its discretion do all or any of the following things, namely—

- (a) allow time for the payment of the compensation;
- (b) direct payment of the compensation to be made by instalments;
- (c) direct that such person be searched and that any money found on him when so searched or which, in the event of his being committed to prison, may be found on him when taken to prison, shall be applied towards the payment of the compensation and the surplus, if any, being returned to him, but such money shall not be so applied if the Court is satisfied that the money does not belong to that person.

Copies of proceedings

222. (1) If the complainant or the accused or any person affected by a judgment or order passed or made by a Court desires to have a copy of any judgment, order or other part of the record, he shall, on applying for such copy, be furnished therewith by the Court on payment of such reasonable sum as the Court may direct unless the Court, for some special reason, thinks fit to furnish it free of charge.

(2) An application for a copy of the record may be made at any time by the Prosecutor by whom no fee shall be payable.

Person released on bail to give address for service

223. When any person is released on bail, he shall give to the Court or officer taking such bail an address at which service upon him of all notices and process may be made, and in any case where such person cannot be found, or for other reasons such service on him cannot be effected, any notice or process left for such person at such address shall be deemed to have been duly served upon him.

Compensation where charge is groundless

224. Whenever any person causes a Religious Enforcement Officer or a police officer to arrest another person, if it appears to the

Judge who takes cognizance of the case that there was no sufficient ground for causing such arrest, the Judge may award such compensation, not exceeding one hundred ringgit, to be paid by the person so causing the arrest to each person so arrested for his loss of time and any expenses incurred by him in the matter as the Judge shall think fit.

Judge not to act where interested

225. No Judge shall try any case to or in which he is a party or personally interested.

Evidence

226. In any proceeding under this Enactment, the Court shall observe all provisions of Islamic Law relating to number, status or quality of witness or evidence required to prove any fact.

Forms

227. The forms set out in the Schedule, with such variation as the circumstances of each case require, may be used for the respective purposes therein mentioned.

Application of fines

228. The Court imposing any fine under the authority of any law for the time being in force may award any portion thereof to an informer.

Rules

229. The Chief Syariah Judge may, by notification in the *Gazette*, make rules for carrying out the provisions of this Enactment and in particular, but without prejudice to the generality of the foregoing, such rules may provide for—

- (a) the fees that may be prescribed under this Enactment;
- (b) the forms, book of accounts, reports and other documents to be used in respect of any act or thing done under or in pursuance of this Enactment; and

- (c) the conduct of Court, form and the method of execution of instruments and the appointment of any officer or agent of the Court.

Hukum Syarak

230. (1) Any provisions or interpretation of the provisions under this Enactment which is inconsistent with the *Hukum Syarak* shall, to the extent of inconsistency, be void.

(2) In the event of a lacuna or where any matter is not expressly provided by this Enactment, the Court shall apply *Hukum Syarak*.

Repeal

231. (1) The Syariah Criminal Procedure Code 1991 (Enactment No. 6 of 1991) is repealed.

(2) Where any case or matter before any Court on the coming into force of this Enactment, the provisions of this Enactment shall apply in respect of the proceeding of such case or matter to the extent that it causes no injustice.

FIRST SCHEDULE

(Subsection 2(3))

ARABIC SCRIPT FOR CERTAIN WORDS
AND EXPRESSIONS

' <i>adil</i>	-	عادل
<i>Qadi</i>	-	قاضي

SECOND SCHEDULE

FORM 1

SYARIAH CRIMINAL PROCEDURE (STATE OF SELANGOR) ENACTMENT 2003

(Subsection 22 (5))

IN THE ..... COURT AT .....

WARRANT OF REMAND

NO.: .....

To the Officer-in-Charge of the Prison/Police Station at .....

Criminal Case No.: ..... of 20 .....

WHEREAS ..... (hereinafter called "the accused") was this day brought before this Court charged with having committed the offence of ..... and it was necessary to remand the accused.

This is to authorize and require you to receive the accused into your custody together with this warrant and to keep him safely in Prison/Police Lock-up until the ..... day of ..... when you shall cause him to be brought before this Court at ..... o'clock in the forenoon on the day unless you shall be otherwise ordered in the meantime.

Given under my hand and the seal of the Court this ..... day of ..... 20.....

(SEAL)

.....
Signature of Judge

FORM 2

SYARIAH CRIMINAL PROCEDURE (STATE OF SELANGOR) ENACTMENT 2003

(Subsection 28(1))

SUMMONS TO AN ACCUSED PERSON

To ..... of .....

WHEREAS your attendance is necessary to answer to a charge of ..... and you are hereby required to appear on the ..... day of ..... at the hour of ..... o'clock in the forenoon in person before the Syariah High Court/Syariah Subordinate Court at .....

Dated this ..... day of ..... 20.....

(SEAL)

.....
Signature of Judge

FORM 3

SYARIAH CRIMINAL PROCEDURE (STATE OF SELANGOR) ENACTMENT 2003

(Subsection 32(1))

WARRANT OF ARREST

To:

.....
 .....

WHEREAS ..... of ..... stands charged with the offence of .....
 You are hereby directed to arrest the said ..... and to produce him before the Syariah High Court/Syariah Subordinate Court at .....

Dated this ..... day of ..... 20 .....

(SEAL)

.....
Signature of Judge

This warrant may be endorsed as follows:

If the said ..... shall give bail himself in the sum of ..... ringgit with one surety or two sureties each in the sum of ..... ringgit to attend before the Syariah High Court/Syariah Subordinate Court at ..... on the ..... day of ..... 20 ..... and to continue so to attend until otherwise directed by me, he may be released.

Dated this ..... day of ..... 20 .....

(SEAL)

.....
Signature of Judge

FORM 4

SYARIAH CRIMINAL PROCEDURE (STATE OF SELANGOR) ENACTMENT 2003

(Subsection 47(1))

SEARCH WARRANT

To:

.....
 .....

WHEREAS written information has been laid before me of the commission (of suspected commission) of the offence of ..... under section ..... of the .....

This is to authorize and require you within a period of not more than 7 days from the date hereof to enter the house (or place or premises) situated at ..... with such assistance as shall be required, and to search every part of that house (or place or premises) and to arrest the persons found committing the offence aforesaid, and forthwith to bring them before me or the Court.

Given under my hand and the seal of the Court, this ..... day of ..... 20 .....

(SEAL)

.....
Signature of Judge

FORM 5

SYARIAH CRIMINAL PROCEDURE (STATE OF SELANGOR) ENACTMENT 2003

(Subsection 54(2))

INFORMATION TO RELIGIOUS ENFORCEMENT OFFICER

No.: .....

Date: ..... Time: ..... a.m./p.m.

Name: .....

Identity Card No.: ..... Age: ..... Occupation: .....

Address: .....

I hereby give the following information:

.....
 .....
 .....
 .....

.....
Signature of Informant

The above information is given in writing/orally and was written and signed by the officer below and read over to the informant.

.....
*Signature of Religious
 Enforcement Officer*

Dated ..... day of ..... 20 .....

FORM 6

SYARIAH CRIMINAL PROCEDURE (STATE OF SELANGOR) ENACTMENT 2003

(Subsection 74(1))

INFORMATION TO JUDGE

No.: .....

Date: ..... Time: ..... a.m./p.m.

Name: .....

Identity Card No.: ..... Age: ..... Occupation .....

Address .....

hereby give the following information:

I hereby solemnly declare that the above information is true and nothing but the truth.

.....
Signature of informant

In my presence,

.....
Signature and Seal of Judge

Dated this ..... day of ..... 20.....

Passed this 28th April 2003.
[PU. Sel. (AGM) 0011/2]

BAKHTIAR BIN HUSSIN,
Clerk of the Legislative Assembly,
Selangor

Hakcipta Pencetak ©

PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD

Semua Hak Terpelihara. Tiada mana-mana bahagian jua daripada penubuhan ini boleh diterbitkan semula atau disimpan di dalam bentuk yang boleh diperolehi semula atau diterbitkan dalam sebarang bentuk dengan apa jua cara elektronik, mekanikal, fotokopi, mikrofilm dan/atau sebaliknya tanpa mendapat iktin daripada Percetakan Nasional Malaysia Berhad (Pencetak legend Kerajaan Malaysia yang dijanjikan)

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD,
CAWANGAN KUALA LUMPUR
BAGI PIHAK DAN DENGAN PERINTAH KERAJAAN MALAYSIA

**ENAKMEN KETERANGAN MAHKAMAH
SYARIAH (NEGERI SELANGOR) 2003**

**SYARIAH COURT EVIDENCE
(STATE OF SELANGOR) ENACTMENT
2003**

ENAKMEN KETERANGAN MAHKAMAH SYARIAH
(NEGERI SELANGOR) 2003

—————
SUSUNAN SEKSYEN
—————

BAHAGIAN I

KERELEVANAN

BAB 1

PERMULAAN

Seksyen

1. Tajuk ringkas dan permulaan berkuat kuasa
2. Pemakaian
3. Tafsiran
4. Anggapan

BAB 2

QARINAH

5. Keterangan boleh diberikan mengenai fakta persoalan dan *qarinah*
6. Fakta yang menjadi sebahagian daripada transaksi yang sama ialah *qarinah*
7. Fakta yang menjadi punca, sebab atau kesan bagi fakta persoalan atau fakta relevan
8. Motif, persediaan dan kelakuan yang dahulu atau kemudian
9. Fakta yang perlu untuk menghuraikan atau mengemukakan fakta persoalan atau fakta relevan
10. Apa-apa yang dikatakan atau dilakukan oleh pekomploit berkenaan rancangan bersama
11. Bila fakta boleh menjadi *qarinah*
12. Dalam guaman mendapatkan gantirugi, fakta yang cenderung membolehkan Mahkamah menentukan amaun ialah *qarinah*
13. Fakta yang menjadi *qarinah* apabila hak atau *urf* dipersoalkan
14. Fakta yang menunjukkan kewujudan keadaan akal fikiran atau keadaan tubuh atau perasaan tubuh ialah *qarinah*

Seksyen

15. Fakta berkenaan dengan soal sama ada perbuatan dilakukan dengan lak sengaja atau dengan sengaja
16. Bilakah kewujudan perjalanan urusan menjadi *qarinah*

Iqar

17. *Iqar* ditakrifkan
18. Kebolehanterimaan *iqar*
19. *Iqar* yang dibuat dalam keadaan *marad al-maut*

Pernyataan oleh orang yang tidak dapat dipanggil sebagai Saksi

20. Hal yang dalamnya pernyataan mengenai fakta relevan oleh orang yang telah mati atau tidak dapat dijumpai, dsb. ialah *qarinah*
21. Kerelevanan keterangan tertentu bagi membuktikan dalam prosiding terkemudiannya kebenaran fakta yang dinyatakan dalamnya

Pernyataan yang dibuat di bawah Hal Keadaan Khus

22. Bila catatan dalam buku akaun ialah *qarinah*
23. Bila catatan dalam rekod awam yang dibuat pada melaksanakan kewajipan ialah *qarinah*
24. Pernyataan dalam peta, carta, dan pelan ialah *qarinah*
25. Pernyataan tentang fakta daripada jenis awam yang terkandung dalam perundangan atau pemberitahuan tertentu ialah *qarinah*
26. Pernyataan tentang mana-mana undang-undang yang terkandung dalam buku undang-undang ialah *qarinah*

Sebanyak mana pernyataan dikehendaki dibuktikan

27. Keterangan apa dikehendaki diberikan apabila pernyataan menjadi sebahagian daripada percakapan, dokumen, buku atau siri surat atau kertas

Bila Penghakiman Mahkamah menjadi Qarinah

28. Penghakiman dahulu adalah relevan bagi menghalang guaman atau perbicaraan yang kedua

leksyon

29. Bila penghakiman tertentu dalam bidang kuasa probet, dsb. ialah *qarinah*
30. Bila penghakiman, perintah atau dekri ialah *qarinah*
31. Bila penghakiman, dsb. tidak *qarinah*
32. Fraud atau pakat sulit dalam mendapatkan penghakiman atau ketakkompetenan Mahkamah boleh dibuktikan

Bila Pendapat Orang Ketiga menjadi Qarinah

33. Pendapat pakar
34. Fakta berkenaan dengan pendapat pakar
35. Bila pendapat tentang tulisan tangan ialah *qarinah*
36. Bila pendapat tentang kewujudan hak atau 'urf' ialah *qarinah*
37. Bila pendapat tentang kelaziman, rukun, dsb. ialah *qarinah*
38. Bila pendapat mengenai hubungan ialah *qarinah*
39. Bila alasan pendapat ialah *qarinah*

Bila Watak menjadi Qarinah

40. Dalam kes *Mal*, watak bagi membuktikan kelakuan yang ditohmahkan tidaklah *qarinah*
41. Dalam prosiding jenayah, watak baik dahulu ialah *qarinah*
42. Watak buruk dahulu tidaklah *qarinah* kecuali bagi menjawab

BAHAGIAN II

PEMBUKTIAN

BAB I

FAKTA YANG TIDAK PERLU DIBUKTIKAN

43. Fakta yang diberikan pengiktirafan kehakiman tidak perlu dibuktikan
44. Fakta yang mengenainya Mahkamah mesti memberi pengiktirafan kehakiman
45. Fakta yang diakui tidak perlu dibuktikan

BAB 2

KETERANGAN LISAN

Seksyen

46. Pembuktian fakta dengan keterangan lisan
47. Keterangan lisan mestilah secara langsung

BAB 3

KETERANGAN DOKUMENTAR

48. Pembuktian kandungan dokumen
49. Keterangan primer
50. Keterangan sekunder
51. Pembuktian dokumen dengan keterangan primer
52. Hal yang dalamnya keterangan sekunder berhubungan dengan dokumen boleh diberikan
53. Kaedah-kaedah tentang notis untuk mengemukakan
54. Pembuktian tandatangan dan tulisan tangan orang yang dikatakan telah menandatangani atau menulis dokumen yang dikemukakan
55. Pengakuan tentang tulisan, tandatangan atau meterai
56. Pembuktian dokumen

Dokumen Awam

57. Dokumen awam
58. Dokumen persendirian
59. Salinan yang diperakui bagi dokumen awam
60. Pembuktian dokumen dengan pengemukaan salinan diperakui
61. Pembuktian dokumen rasmi tertentu

Anggapan tentang Dokumen

62. Anggapan tentang ketulenan salinan diperakui
63. Anggapan tentang dokumen yang dikemukakan sebagai rekod keterangan
64. Anggapan tentang *Warta*, akhbar dsb.
65. Anggapan tentang peta atau pelan yang dibuat dengan kuasa Kerajaan

Seksyen

66. Anggapan tentang koleksi undang-undang dan laporan keputusan
67. Anggapan tentang surat kuasa wakil
68. Anggapan tentang salinan diperakui bagi rekod kehakiman negara asing
69. Anggapan tentang buku, peta dan carta
70. Anggapan tentang perutusan telegraf
71. Anggapan tentang penyempurnaan wajar, dsb. dokumen yang tidak dikemukakan

BAHAGIAN III

PENGEMUKAAN DAN KESAN KETERANGAN

BAB I

BEBAN MEMBUKTIKAN

72. Beban untuk mengemukakan keterangan dalam kes *mal* *
73. Beban membuktikan
74. Pada siapa letaknya beban membuktikan
75. Beban membuktikan tentang fakta tertentu
76. Beban membuktikan fakta yang perlu dibuktikan untuk menjadikan keterangan boleh diterima
77. Beban membuktikan bahawa kes orang tertuduh termasuk dalam kecuafian
78. Beban membuktikan fakta yang diketahui secara khusus
79. Beban membuktikan kematian orang yang diketahui masih hidup dalam masa tiga puluh tahun
80. Beban membuktikan bahawa seseorang yang tidak didengar khabar mengenainya selama empat tahun masih hidup
81. Beban membuktikan tentang pemunyaan
82. Mahkamah boleh menganggap kewujudan fakta tertentu

BAB 2

SAKSI

83. Siapa yang boleh memberikan keterangan sebagai saksi
84. Saksi bisu

Seksyon

85. Keterangan suami, isteri, itubapa dan anak
86. Bilangan saksi
87. Cara memberikan keterangan
88. Keterangan oleh saksi tunggal dan sumpah plaintif

BAB 3

PEMERIKSAAN SAKSI

89. Susunan pengemukaan dan pemeriksaan saksi
90. Mahkamah hendaklah memutuskan tentang kebolehterimaan keterangan
91. Pemeriksaan utama, pemeriksaan balas dan pemeriksaan semula
92. Susunan pemeriksaan dan arahan mengenai pemeriksaan semula
93. Pemeriksaan balas atas orang yang dipanggil untuk mengemukakan apa-apa dokumen
94. Saksi-saksi berkenaan dengan watak
95. Soalan memimpin
96. Bila soalan memimpin tidak boleh ditanya
97. Bila soalan memimpin boleh ditanya
98. Keterangan tentang perkara yang bertulis
99. Pemeriksaan balas tentang pernyataan bertulis yang dahulu
100. Soalan yang sah dalam pemeriksaan balas
101. Mahkamah akan memutuskan bila soalan hendak ditanya dan bila saksi boleh dipaksa menjawab
102. Soalan tidak boleh ditanya tanpa alasan yang munasabah
103. Tatacara Mahkamah sekiranya soalan ditanya tanpa alasan yang munasabah
104. Soalan lucu atau bersifat skandal
105. Soalan bertujuan menghina atau mengggusarkan
106. Penyingkiran keterangan untuk menyangkal jawapan kepada soalan yang menguji kebenaran
107. Soalan oleh pihak kepada saksinya sendiri
108. Mencabar kebolehpercayaan saksi

Seksyen

109. Soalan yang cenderung menyokong keterangan mengenai fakta relevan yang boleh diterima
110. Pernyataan dahulu oleh saksi boleh dibuktikan untuk menyokong testimoni yang kemudian tentang fakta yang sama
111. Perkara yang boleh dibuktikan berkaitan dengan pernyataan terbukti yang ialah *qarinah* di bawah seksyen 20 atau 21
112. Mengingatkan semula
113. Testimoni tentang fakta yang dinyatakan dalam dokumen yang disebut dalam seksyen 112
114. Hak pihak menentang tentang tulisan yang digunakan untuk mengingatkan semula
115. Pengemukaan dokumen dan terjemahannya
116. Memberikan sebagai keterangan dokumen yang diminta dan dikemukakan setelah notis diberikan
117. Menggunakan sebagai keterangan dokumen yang enggan dikemukakan setelah notis diberikan
118. Kuasa Hakim untuk mengemukakan soalan atau memerintahkan pengemukaan

BAB 4

PERUNTUKAN KHAS BERHUBUNGAN DENGAN TESTIMONI SAKSI

119. Menentukan bahawa saksi *'adil*
120. Saksi hendaklah diperiksa melalui pihak yang ada hubungan dengannya
121. Pemeriksaan rahsia
122. Bilangan pemeriksa rahsia
123. Pemeriksaan terbuka
124. Testimoni dalam pemeriksaan terbuka menjadi sebahagian daripada *syahadah*
125. Bila saksi tidak perlu diperiksa
126. Penafian (*ta'n*) terhadap saksi
127. Apabila dapatan pemeriksa saksi berbeza
128. Saksi yang mati atau hilang
129. Bila saksi dikehendaki mengangkat sumpah

BADAGIAN IV

AM

Seksyen

130. *Hukum Syarak*131. *Pemansuhan*

SELANGOR

ENAKMEN No. 5 tahun 2003

BETA PERKENANKAN,

(MOHOR
KERAJAAN)SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan Selangor

8 Julai 2003

Suatu Enakmen untuk mentakrifkan undang-undang keterangan bagi Mahkamah Syariah.

[ ]

MAKA INILAH DIPERBUAT UNDANG-UNDANG oleh Badan Perundangan Negeri Selangor seperti yang berikut:

BAHAGIAN I

KERELEVANAN

BAB 1

PERMULAAN

Tajuk ringkas dan permulaan berkuat kuasa

1. Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Keterangan Mahkamah Syariah (Negeri Selangor) 2003 dan hendaklah mula berkuat kuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Duli Yang Maha Mulia Sultan melalui pemberitahuan dalam *Warta*.

Pemakaian

2. Enakmen ini hendaklah terpakai bagi segala prosiding kehakiman di dalam atau di hadapan mana-mana Mahkamah Syariah dalam Negeri Selangor.

Tafsiran

3. (1) Dalam Enakmen ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain—

“*aqil*” ertinya sempurna akal;

“*baligh*” ertinya telah cukup umur mengikut Hukum Syarak;

“*Bayyinah*” ertinya keterangan yang membuktikan sesuatu hak atau kepentingan dan termasuklah *qarinah*;

“*dokumen*” ertinya apa-apa hal yang dinyatakan, diperihalkan, atau bagaimana jua pun digambarkan, atas apa-apa benda, bahan, barang atau artikel, termasuklah apa-apa hal yang terkandung dalam cakera, pita, filem, runut bunyi atau apa jua pun peranti lain, dengan menggunakan—

- (a) huruf, angka, tanda, simbol, isyarat, lambang, atau apa jua pun bentuk pernyataan, perihalan, atau gambaran lain;
- (b) apa-apa rakaman visual (sama ada imej kaku atau bergerak);
- (c) apa-apa rakaman bunyi; atau apa-apa jua pun rakaman elektronik, magnetik, mekanikal atau rakaman lain dan walau bagaimana jua pun dibuat, atau apa-apa bunyi, dedenyut elektronik, atau apa jua pun data lain;
- (d) suatu rakaman; atau pemancaran, dari suatu jarak, apa-apa hal dengan mana-mana, atau apa-apa kombinasi, cara yang disebut dalam perenggan (a), (b) atau (c),

atau dengan lebih daripada satu cara yang disebut dalam perenggan (a), (b), (c) dan (d), yang dimaksudkan untuk digunakan atau yang mungkin digunakan bagi tujuan menyatakan, memperihalkan, atau dengan apa jua cara sekalipun menggambarkan, hal itu;

MISALAN

Tulisan ialah dokumen.

Perkataan yang dicetak, dilitograf atau difotograf ialah dokumen.

Peta, pelan, graf atau lakaran ialah dokumen.

Inskripsi pada kayu, logam, batu, atau apa-apa benda, bahan atau barang lain ialah dokumen.

Lukisan, citra, gambar atau karikatur ialah dokumen.

Fotograf atau negatif ialah dokumen.

Rakaman pita komunikasi telefon, termasuklah rakaman komunikasi sedemikian yang dipancarkan dari suatu jarak, ialah dokumen.

Rakaman fotografi atau rakaman visual lain, termasuklah rakaman pemancaran fotografi atau pemancaran visual lain dari suatu jarak, ialah dokumen.

Hal yang dirakamkan, disimpan, diproses, didapatkan semula atau dikeluarkan oleh komputer ialah dokumen.

“Enakmen Pentadbiran” ertinya Enakmen Pentadbiran Undang-Undang Islam (Negeri Selangor) 2003.

“Fakta” ertinya dan termasuklah—

- (a) apa-apa benda, keadaan benda atau hubungan benda yang boleh ditanggap dengan pancaindera;
- (b) apa-apa keadaan mental yang disedari oleh mana-mana orang.

MISALAN

- (a) Bahawa adanya benda-benda tertentu yang diatur mengikut susunan tertentu di tempat tertentu ialah suatu fakta.

- (b) Bahawa mana-mana orang telah mendengar atau melihat apa-apa ialah suatu fakta.
- (c) Bahawa mana-mana orang telah menyebut perkataan tertentu ialah suatu fakta.
- (d) Bahawa seseorang berpegang pada suatu pendapat tertentu, mempunyai niat tertentu, bertindak dengan suci hati atau secara fraud, atau menggunakan perkataan tertentu dengan pengertian tertentu, atau pada suatu masa tertentu sedar akan perasaan tertentu ialah suatu fakta.
- (e) Bahawa mana-mana orang mempunyai reputasi baik tertentu ialah suatu fakta.

“fakta persoalan” ertinya apa-apa fakta yang daripadanya, sama ada dengan sendiri atau berkaitan dengan fakta lain, wujudnya, tidak wujudnya, jenis atau takat apa-apa hak, liabiliti atau ketakupayaan yang ditegaskan atau dinafikan dalam mana-mana guaman atau prosiding, semestinya dapat disimpulkan;

MISALAN

A dituduh berkhawat dengan *B*.

Dalam pembicaraannya, fakta-fakta yang berikut boleh menjadi persoalan:

bahawa *A* berada berdua-duaan dengan *B* di dalam suatu bilik tertutup;

bahawa *A* berdua-duaan dengan *B* di dalam kereta yang ditetakkan di tempat yang gelap.

“filem” ertinya dan termasuk mikrofilem dan apa-apa negatif;

“Hakim” ertinya Hakim Mahkamah Rayuan Syariah, Mahkamah Tinggi Syariah atau Mahkamah Rendah Syariah yang dilantik masing-masingnya di bawah soksyen 38(1A), 38(1) dan 40(1) Enakmen Pentadbiran;

"Hukum Syarak" ertinya Hukum Syarak mengikut mana-mana *Mazhab Shafie* atau mengikut mana-mana satu Mazhab Hanafi, Maliki atau Hambali;

"keterangan" termasuklah—

- (a) *hayyinah* dan *syahadah*;
- (b) segala pernyataan yang dibenarkan atau dikehendaki oleh Mahkamah dibuat di hadapannya oleh saksi berhubung dengan perkara-perkara fakta yang disiasat; pernyataan sedemikian disebut keterangan lisan;
- (c) segala dokumen yang dikemukakan bagi pemeriksaan Mahkamah; dokumen sedemikian disebut keterangan dokumentar.

"komputer" ertinya apa-apa peranti bagi merekodkan, menyimpan, memproses, mendapatkan semula atau mengeluarkan apa-apa maklumat atau perkara lain, atau bagi melaksanakan mana-mana satu fungsi itu atau lebih; tidak kira dengan nama atau perihalan apa pun peranti itu disebut; dan jika dua komputer atau lebih menjalankan mana-mana satu fungsi itu atau lebih dalam satu kombinasi atau berturutan atau walau bagaimana jua pun selainnya disatukan, ia hendaklah dikira sebagai komputer tunggal;

"Mahkamah" atau "Mahkamah Syariah" ertinya Mahkamah Rendah Syariah, Mahkamah Tinggi Syariah atau Mahkamah Rayuan Syariah, mengikut mana-mana yang berkenaan yang ditubuhkan di bawah subseksyen 55(1), 55(2) dan 53(3) Enakmen Pentadbiran;

"mikrofilem" ertinya apa-apa bahan lutsinar yang mempunyai imej visual dalam saiz yang dikurangkan sama ada secara tunggal atau sebagai suatu siri dan termasuk mikrofilm;

"negatif" ertinya suatu fotograf negatif lutsinar pada apa-apa benda atau bahan, dan termasuk apa-apa fotograf negatif lutsinar yang dibuat daripada fotograf negatif asal;

"Peguam Syarie" ertinya seseorang yang dilantik sebagai Peguam Syarie di bawah seksyen 80 Enakmen Pentadbiran;

“*qarinah*” ertinya fakta yang mempunyai kaitan dengan fakta yang satu lagi dengan apa-apa cara yang disebutkan dalam Enakmen ini;

“*saksi*” tidak termasuk plaiutif, defendan dan orang tertuduh;

“*syahadah*” ertinya apa-apa keterangan yang diberikan di Mahkamah dengan menggunakan lafaz '*asyhadu* untuk membuktikan suatu hak atau kepentingan;

“*urf*” ertinya adat atau amalan yang diiktiraf oleh masyarakat atau golongan orang tertentu sama ada dalam bentuk perkataan atau perbuatan.

(2) Dalam Enakmen ini—

- (a) suatu fakta dikatakan “terbukti sebaliknya” apabila, setelah menimbangkan perkara-perkara di hadapannya, Mahkamah sama ada mempercayai fakta itu tidak wujud atau berpendapat ketakwujudan fakta itu adalah sebegitu mungkin sehingga mana-mana orang yang berhemat patut, dalam hal keadaan tertentu, bertindak atas anggapan bahawa fakta itu tidak wujud;
- (b) apa-apa fakta ialah dikatakan “tidak terbukti” apabila fakta itu tidak “erbukti” atau tidak “terbukti sebaliknya” mengikut Enakmen ini;
- (c) sesuatu fakta dikatakan “terbukti” apabila, setelah menimbangkan perkara-perkara di hadapannya, Mahkamah sama ada mempercayai bahawa fakta itu wujud atau berpendapat bahawa kewujudan fakta itu adalah sebegitu mungkin sehingga seseorang yang berhemat patut, dalam keadaan hal tertentu bertindak atas anggapan bahawa fakta itu wujud.

(3) Bagi mengelakkan keraguan tentang identiti atau tafsiran perkataan dan ungkapan yang digunakan dalam Enakmen ini yang disenaraikan dalam Jadual, rujukan bolehlah dibuat kepada tulisan Arab bagi perkataan dan ungkapan yang ditunjukkan bersebetentangan dengannya dalam Jadual itu.

Anggapan

4. (1) Bilamana diperuntukkan oleh Enakmen ini bahawa Mahkamah boleh menganggap sesuatu fakta sebagai wujud, Mahkamah boleh sama ada menyifatkan fakta itu sebagai terbukti melainkan jika dan sehingga terbukti sebaliknya, atau boleh meminta buktinya.

(2) Bilamana diperuntukkan oleh Enakmen ini bahawa Mahkamah hendaklah menganggap apa-apa fakta sebagai wujud, Mahkamah hendaklah mensifatkan fakta itu sebagai terbukti melainkan jika dan sehingga terbukti sebaliknya.

BAB 2

QARINAH

Am

Keterangan boleh diberikan mengenai fakta persoalan dan *qarinah*

5. Keterangan boleh diberikan dalam mana-mana guaman atau prosiding mengenai kewujudan atau ketakwujudan tiap-tiap fakta persoalan dan mengenai apa-apa fakta lain yang ditetapkan kemudian daripada ini sebagai *qarinah*, dan tidak mengenai apa-apa fakta lain.

Huraian—Seksyen ini tidak membolehkan mana-mana orang memberi keterangan mengenai apa-apa fakta yang dia tidak berhak membuktikannya menurut undang-undang yang berhubungan dengan tatacara *mal*.

MISALAN

A dituduh memukul isterinya *B* dengan tongkat dengan niat hendak menganiayanya.

Dalam perbicaraan *A* fakta-fakta yang berikut ialah menjadi persoalan.

A memukul *B* dengan tongkat itu.

A mencederakan *B* dengan pukulan itu dengan niat hendak menganiayanya.

Fakta yang menjadi sebahagian daripada transaksi yang sama ialah *qarinah*

6. Fakta-fakta yang, walaupun tidak menjadi persoalan, sebegitu berkaitan dengan suatu fakta persoalan sehingga menjadi sebahagian daripada transaksi yang sama ialah *qarinah*.

MISALAN

A dituduh memukul isterinya *B*. Apa-apa jua yang telah dikatakan atau dibuat oleh *A* atau *B* atau oleh orang yang berada di situ pada masa *B* dipukul atau sejurus sebelum atau selepasnya hingga menjadi sebahagian daripada transaksi yang sama ialah *qarinah*.

Fakta yang menjadi punca, sebab atau kesan bagi fakta persoalan atau fakta relevan

7. Fakta yang menjadi punca, sebab atau kesan, sama ada secara langsung atau selainnya, bagi fakta persoalan atau fakta relevan, atau fakta yang menjadi keadaan benda yang dalamnya fakta itu berlaku, atau yang memberi peluang untuk fakta itu berlaku atau dilakukan ialah *qarinah*.

Motif, persediaan dan kelakuan yang dahulu atau yang kemudian

8. (1) Apa-apa fakta ialah *qarinah* jika ia menunjukkan atau menjadikan motif atau persediaan bagi mana-mana fakta persoalan atau fakta relevan.

(2) Kelakuan mana-mana pihak, atau kelakuan mana-mana ejen kepada mana-mana pihak, dalam apa-apa guaman atau prosiding berkenaan dengan guaman atau prosiding berkenaan dengan guaman atau prosiding itu, atau berkenaan dengan apa-apa fakta persoalan dalamnya atau yang relevan dengannya, dan kelakuan mana-mana orang yang kesalahan terhadapnya menjadi perkara mana-mana prosiding, ialah *qarinah* jika kelakuan itu mempengaruhi atau dipengaruhi oleh mana-mana fakta persoalan atau fakta relevan, dan sama ada kelakuan itu berlaku dahulu atau kemudian daripadanya.

Huraian 1—Perkataan “kelakuan” dalam seksyen ini tidak termasuk pernyataan melainkan jika pernyataan itu menyertai dan menghuraikan perbuatan selain daripada pernyataan; tetapi huraian ini tidaklah menyentuh korelevanan pernyataan di bawah mana-mana seksyen lain dalam Enakmen ini.

Huraian 2—Apabila kelakuan mana-mana orang ialah *qarinah*, apa-apa pernyataan yang dibuat kepadanya atau di hadapan dan dengan didengarinya yang menyentuh kelakuannya ialah *qarinah*.

MISALAN

- (a) Soalnya ialah sama ada apa-apa dokumen tertentu ialah wasiat *A*.

Fakta bahawa tidak lama sebelum tarikh wasiat yang dikatakan itu, *A* telah bertanyakan tentang perkara-perkara yang berkaitan dengan peruntukan-peruntukan dalam wasiat yang dikatakan itu, bahawa dia telah berunding dengan peguam berkenaan dengan pembuatan wasiat itu, dan bahawa dia telah menyebabkan draf wasiat yang lain disediakan yang tidak dipersetujuinya ialah *qarinah*.

- (b) Soalnya ialah sama ada *A* telah melakukan apa-apa jenayah.

Fakta bahawa *A* telah melarikan diri selepas menerima sepucuk surat yang memberinya amaran bahawa siasatan sedang dijalankan bagi mencari penjenayah itu dan kandungan surat itu ialah *qarinah*.

- (c) *A* dituduh melakukan suatu jenayah

Fakta bahawa sejurus selepas berlakunya jenayah yang dikatakan itu dia melarikan diri, atau telah cuba menyembunyikan benda yang telah atau mungkin telah digunakan dalam melakukan jenayah itu ialah *qarinah*.

Fakta yang perlu untuk menghuraikan atau mengemukakan fakta persoalan atau fakta relevan

9. Fakta yang perlu untuk menghuraikan atau mengemukakan apa-apa fakta persoalan atau fakta relevan, atau yang menyokong atau mematahkan sesuatu kesimpulan yang dibayangkan oleh sesuatu fakta persoalan atau fakta relevan, atau yang menentukan identiti mana-mana benda atau orang yang identitinya ialah relevan, atau yang menetapkan masa atau tempat di mana mana-mana fakta persoalan atau fakta relevan telah berlaku atau yang menunjukkan hubungan pihak-pihak yang olehnya mana-mana fakta itu ditransaksikan, ialah *qarinah* setakat yang fakta itu perlu bagi maksud itu.

MISALAN

(a) Soalnya ialah sama ada apa-apa dokumen tertentu ialah wasiat *A*.

Keadaan harta *A* dan keadaan keluarganya pada tarikh wasiat yang dikatakan itu ialah *qarinah*.

(b) *A* dituduh melakukan suatu jenayah.

Fakta bahawa sejurus selepas berlakunya jenayah itu *A* telah melarikan diri dari rumahnya ialah *qarinah* di bawah seksyen 8, sebagai kelakuan yang kemudian daripada dan tersentuh oleh fakta persoalan.

Fakta bahawa pada masa dia meninggalkan rumahnya itu dia ada urusan tiba-tiba dan mendesak di tempat dia pergi itu ialah *qarinah* sebagai cenderung menghuraikan fakta bahawa dia telah meninggalkan rumahnya dengan tiba-tiba.

Apa-apa yang dikatakan atau dilakukan oleh pekomplot berkenaan dengan rancangan bersama

10. Jika terdapat alasan yang munasabah bagi mempercayai bahawa dua orang atau lebih telah berkomplot bersama-sama untuk melakukan suatu kesalahan atau suatu perbuatan salah boleh dakwa, maka

apa-apa jua yang dikatakan, dilakukan atau ditulis oleh salah seorang daripada mereka, berkenaan dengan niat bersama mereka selepas niat itu mula-mula difikirkan oleh salah seorang daripada mereka, ialah *qarinah* terhadap setiap orang yang dipercayai berkomplot sedemikian, serta juga bagi maksud membuktikan kewujudan komplot itu dan bagi maksud menunjukkan bahawa mana-mana sedemikian telah menjadi pihak kepadanya.

Bila fakta boleh menjadi *qarinah*

II. Fakta menjadi *qarinah*—

- (a) jika ianya tak konsisten dengan mana-mana fakta persoalan atau fakta relevan;
- (b) jika dengan sendirinya atau berkaitan dengan fakta lain, ia menjadikan kewujudan atau ketakwujudan mana-mana fakta persoalan atau fakta relevan amat barangkali atau amat tak barangkali.

MISALAN

- (a) Soalnya ialah sama *A* ada melakukan suatu jenayah di Kuala Lumpur pada suatu hari tertentu.

Fakta bahawa pada hari itu *A* berada di Ipoh ialah *qarinah*.

Fakta bahawa hampir dengan masa berlakunya jenayah itu *A* berada jauh dari tempat di mana jenayah itu dilakukan, yang menjadikannya amat tak barangkali, walaupun tak mustahil, bahawa dia telah melakukan jenayah itu, ialah *qarinah*.

- (b) Soalnya ialah sama ada *A* telah melakukan suatu jenayah.

Hal keadaannya sebegitu rupa sehingga menunjukkan bahawa jenayah itu pasti telah dilakukan sama ada oleh *A*, *B*, *C* atau *D*. Tiap-tiap fakta yang menunjukkan bahawa jenayah itu tak mungkin telah dilakukan oleh seseorang lain dan bahawa ia tidak dilakukan sama ada oleh *B*, *C* atau *D*, ialah *qarinah*.

Dalam guaman mendapatkan ganti rugi, fakta yang cenderung membolehkan Mahkamah menentukan *amaun* ialah *qarinah*

12. Dalam guaman menuntut ganti rugi, apa-apa fakta yang membolehkan Mahkamah menentukan *amaun* ganti rugi yang patut diawardkan ialah *qarinah*.

Fakta yang menjadi *qarinah* apabila hak atau 'urf dipersoalkan

13. Jika soalnya ialah tentang kewujudan apa-apa hak atau 'urf, maka fakta yang berikut ialah *qarinah*:

- (a) apa-apa transaksi yang dengannya hak atau 'urf yang dipersoalkan itu telah diwujudkan, dituntut, diubahsuaikan, diiktirafkan, ditegaskan atau dinafikan atau yang tak konsisten dengan kewujudan hak atau 'urf itu;
- (b) hal-hal tertentu dalamnya hak atau 'urf itu telah dituntut, diiktirafkan atau digunakan atau dalamnya penggunaan hak atau 'urf itu telah dipertikaikan, ditegaskan atau tidak diikuti.

Fakta yang menunjukkan kewujudan keadaan akal fikiran atau keadaan tubuh atau perasaan tubuh ialah *qarinah*

14. Fakta yang menunjukkan kewujudan apa-apa keadaan akal fikiran, seperti niat, pengetahuan, kesucian hati, kecuajan, kegopohan, niat jahat atau niat baik terhadap mana-mana orang tertentu, atau yang menunjukkan kewujudan apa-apa keadaan tubuh atau perasaan tubuh, ialah *qarinah* apabila kewujudan apa-apa keadaan akal fikiran atau keadaan tubuh atau perasaan tubuh itu menjadi persoalan atau relevan.

Huraian 1—Sesuatu fakta yang relevan sebagai menunjukkan kewujudan suatu keadaan akal fikiran yang relevan mestilah menunjukkan bahawa keadaan akal fikiran itu wujud bukan pada amnya tetapi berhubungan dengan perkara tertentu yang dipersoalkan.

Huraian 2—Jika dalam perbicaraan seseorang yang dituduh atas suatu kesalahan, suatu kesalahan yang dilakukan dahulu olehnya ialah *qarinah* dalam pengertian seksyen ini, maka sabitannya yang dahulu itu hendaklah juga menjadi *qarinah*.

MISALAN

- (a) Soalnya ialah sama ada *A* bersalah kerana melakukan penganiayaan terhadap isterinya *B*.

Pencurah perasaan mereka terhadap satu sama lain sejurus sebelum atau selepas penganiayaan yang dikatakan itu ialah *qarinah*.

- (b) *A* dibicarakan kerana suatu jenayah.

Fakta bahawa dia telah mengatakan sesuatu yang menunjukkan niat hendak melakukan jenayah tertentu itu ialah *qarinah*.

Fakta bahawa dia telah mengatakan sesuatu yang menunjukkan kecenderungan am hendak melakukan jenayah jenis itu bukanlah *qarinah*.

Fakta berkenaan dengan soal sama ada perbuatan dilakukan dengan tak sengaja atau dengan sengaja

15. Apabila terdapat soal sama ada apa-apa perbuatan telah dilakukan dengan tak sengaja atau dengan sengaja atau dilakukan dengan pengetahuan atau niat tertentu, maka fakta bahawa perbuatan itu menjadi sebahagian daripada siri kejadian yang serupa, dan orang yang melakukan perbuatan itu terlibat dalam setiap kejadian itu, ialah *qarinah*.

MISALAN

A telah diambil kerja untuk menerima *fitrah* sebagai *amil* daripada orang ramai. Adalah menjadi kewajipan *A* untuk membuat catatan dalam suatu buku bagi menunjukkan amaun wang yang telah diterimanya. Dia membuat suatu catatan yang menunjukkan bahawa pada suatu masa tertentu dia telah menerima kurang daripada yang sebenar diterima olehnya.

Soalnya ialah sama ada catatan palsu ini telah dibuat dengan tak sengaja atau sengaja.

Fakta bahawa catatan lain yang dibuat oleh *A* dalam buku yang sama ialah palsu dan bahawa setiap satu catatan palsu itu adalah untuk faedah *A*, ialah *qarinah*.

Bila kewujudan perjalanan urusan menjadi *qarinah*

16. Apabila terdapat soal sama ada suatu perbuatan tertentu telah dilakukan, kewujudan apa-apa perjalanan urusan, yang menurut kelazimannya perbuatan itu pasti telah dilakukan, ialah *qarinah*.

MISALAN

(a) Soalnya ialah sama ada suatu surat tertentu telah dihantar.

Fakta bahawa ialah menjadi perjalanan biasa urusan bagi segala surat yang diletakkan di suatu tempat tertentu di bawa ke pejabat pos, dan bahawa surat tertentu itu telah diletakkan di tempat itu, ialah *qarinah*.

(b) Soalnya ialah sama ada suatu surat tertentu telah sampai kepada *A*.

Fakta bahawa ia telah diposkan mengikut amalan biasa dan telah tidak dikembalikan melalui Pejabat Surat Tak Sampai ialah *qarinah*.

Iqrar

Iqrar ditakrifkan

17. (1) *Iqrar* ialah suatu pengakuan yang dibuat oleh seseorang, secara bertulis atau lisan atau dengan isyarat, menyatakan bahawa dia mempunyai obligasi atau tanggungan terhadap mana-mana orang lain berkenaan dengan sesuatu hak.

(2) Apa-apa *iqrar* hendaklah dibuat—

(a) di dalam Mahkamah, di hadapan Hakim; atau

(b) di luar Mahkamah, di hadapan dua orang saksi lelaki yang *aqil, baligh* dan *'adil*.

(3) Sesuatu *iqrar* yang berhubungan dengan apa-apa fakta persoalan atau fakta relevan ialah *qarinah*.

Kebolehterimaan *iqrar*

18. (1) *Iqrar* yang berikut tidak boleh diterima:

- (a) *iqrar* seseorang yang tidak *'aqil baligh*;
- (b) tertakluk kepada subseksyen (2), *iqrar* orang belum dewasa;
- (c) *iqrar* orang gila atau orang terencat akal (*ma'tuh*);
- (d) *iqrar* wali atau penjaga yang dibuat bagi pihak seseorang yang di bawah jagaan atau tanggungjawabnya;
- (e) *iqrar* yang tidak dibuat secara sukarela; atau
- (f) *iqrar* seseorang yang dihalang di bawah mana-mana undang-undang bertulis untuk mentadbirkan hartanya (*Mahjur 'alaih*).

(2) *Iqrar* yang dibuat oleh seseorang orang belum dewasa yang *mumaiyiz* yang telah dibenarkan oleh *wali* atau penjaganya untuk menjalankan apa-apa perniagaan atau urusan boleh diterima setakat yang *iqrar* itu adalah berhubungan dengan perniagaan atau urusan itu.

(3) Pihak yang mendapat faedah daripada apa-apa *iqrar* tidaklah semestinya seorang yang *'aqil baligh*.

Huraian—Jika orang yang membuat *iqrar* menyatakan bahawa barang atau harta adalah bagi faedah orang belum dewasa yang belum *mumaiyiz*, *iqrar* nya boleh diterima dan orang yang membuat *iqrar* itu adalah terikat pernyataannya.

Iqrar yang dibuat dalam keadaan *marad-al-maut*

19. *Iqrar* yang dibuat oleh seseorang yang berada dalam keadaan *marad-al-maut* berhubungan dengan tanggungan atau obfigasinya terhadap seorang lain boleh diterima.

*Pernyataan oleh orang yang tidak dapat
dipanggil sebagai saksi*

Hal yang dalamnya pernyataan mengenai fakta relevan oleh orang yang telah mati atau tidak dapat dijumpai, dsb. ialah *qarinah*

20. (1) Pernyataan, bertulis atau lisan, mengenai fakta relevan yang dibuat oleh seseorang yang telah mati atau yang tidak dapat dijumpai, atau yang telah menjadi tak upaya untuk memberikan keterangan, atau yang kehadirannya tidak boleh didapatkan tanpa kelengahan atau perbelanjaan yang pada pendapat Mahkamah tidak munasabah dalam hal keadaan kes itu, ialah dengan sendirinya *qarinah* dalam hal-hal yang berikut—

- (a) apabila pernyataan itu dibuat oleh seseorang tentang sebab kematiannya, atau tentang apa-apa hal keadaan transaksi yang telah mengakibatkan kematiannya, dalam hal yang dalamnya sebab kematian orang itu dipersoalkan.

Pernyataan sedemikian ialah *qarinah* sama ada pada masa pernyataan itu dibuat orang yang membuatnya telah menjangkakan atau tidak menjangkakan dia akan mati, dan walau apa jua jenis prosiding yang dalamnya sebab kematiannya itu dipersoalkan;

- (b) apabila pernyataan itu telah dibuat oleh mana-mana orang itu dalam perjalanan biasa urusan, dan khususnya apabila pernyataan itu terdiri daripada apa-apa catatan atau memorandum yang telah dibuat olehnya dalam buku yang disimpan dalam perjalanan biasa urusan atau pada melaksanakan tugas-tugas professional; atau terdiri daripada akuanterimaan yang ditulis atau ditandatangani olehnya mengenai penerimaan wang, barang, sekuriti atau apa juga jenis harta; atau terdiri daripada sesuatu dokumen yang digunakan dalam perdagangan, yang ditulis atau ditandatangani olehnya, atau mengandungi tarikh bagi sesuatu surat atau dokumen lain yang biasanya ditarikh, ditulis atau ditandatangani olehnya;

- (c) apabila pernyataan itu menentang kepentingan kewangan atau kepentingan ketuanpunyaan orang yang membuatnya, atau apabila, jika benar, pernyataan itu akan mendedahkan atau mungkin mendedahkan orang itu kepada suatu pendakwaan jenayah atau kepada suatu guaman untuk ganti rugi;
- (d) apabila pernyataan itu memberikan pendapat mana-mana orang sedemikian tentang kewujudan apa-apa hak awam atau 'urf atau perkara yang mempunyai kepentingan awam atau am, yang kewujudannya, jika ia wujud, mungkin telah disedari oleh orang itu, dan apabila pernyataan itu dibuat sebelum timbul apa-apa kontroversi tentang hak, 'urf atau perkara itu;
- (e) apabila pernyataan itu berhubungan dengan kewujudan apa-apa hubungan melalui darah, perkahwinan atau pengangkatan antara orang yang tentang hubungan itu orang yang membuat pernyataan itu mempunyai cara yang istimewa bagi mengetahuinya, dan apabila pernyataan itu dibuat sebelum timbulnya soal yang dipertikaikan itu;
- (f) apabila pernyataan itu adalah berhubungan dengan kewujudan apa-apa hubungan melalui darah, perkahwinan atau pengangkatan antara orang yang telah mati, dan pernyataan itu dibuat dalam mana-mana wasiat atau suratikatan yang berhubungan dengan hal ehwal keluarga yang mana-mana orang yang telah mati itu seorang anggotanya, atau dalam apa-apa salasilah keluarga atau di atas mana-mana batu nisan, potret keluarga atau benda lain yang di atasnya pernyataan itu biasanya dibuat, dan apabila pernyataan itu dibuat sebelum timbulnya soal yang dipertikaikan itu;
- (g) apabila pernyataan itu terkandung dalam mana-mana dokumen yang berhubungan dengan apa-apa transaksi sebagaimana yang disebut dalam perenggan 13 (a);
- (h) apabila pernyataan itu telah dibuat oleh sebilangan orang dan menyatakan perasaan atau tanggapan mereka yang relevan dengan perkara yang berkenaan itu.

MISALAN

- (a) Soalnya ialah tentang tarikh lahir *A*.

Suatu catatan dalam buku harian seorang doktor bedah yang telah mati, yang biasanya disimpan dalam perjalanan urusan, menyatakan bahawa pada suatu hari tertentu dia telah merawat ibu *A* yang melahirkan seorang anak lelaki, ialah *qarinah*.

- (b) Soalnya ialah sama ada *A* berada di Kuala Lumpur pada suatu hari tertentu.

Suatu pernyataan dalam buku harian seorang peguambela yang telah mati, yang biasanya disimpan dalam perjalanan urusan bahawa pada suatu hari tertentu peguambela itu telah ada bersama *A* di suatu tempat yang dinyatakan di Kuala Lumpur bagi maksud berbincang dengannya mengenai urusan tertentu ialah *qarinah*.

- (c) Soalnya ialah sama ada *A* dan *B* telah berkahwin dengan sah di sisi undang-undang.

Pernyataan seorang *Qadi* yang telah mati bahawa dia telah mengahwinkan mereka dalam hal keadaan yang boleh menjadikan upacara itu tidak sah ialah *qarinah*.

- (d) Soalnya ialah sama ada *A*, seorang yang tidak dapat dijumpai, telah menulis suatu surat pada suatu hari tertentu.

Fakta bahawa suatu surat yang ditufis olehnya bertarikh pada hari itu ialah *qarinah*.

- (e) Soalnya ialah sama ada *A*, yang telah mati, ialah bapa *B*.

Suatu pernyataan oleh *A* bahawa *B* ialah anaknya ialah *qarinah*.

(f) Soalnya ialah bilakah tarikh lahir *A*?

Suatu surat daripada bapa *A* yang telah mati kepada seorang sahabatnya, memberitahu tentang kelahiran *A* pada suatu hari tertentu, ialah *qarinah*.

(g) Soalnya ialah sama ada dan bila *A* dan *B* berkahwin.

Suatu catatan dalam buku memorandum oleh *C*, iaitu bapa *B* yang telah mati, berkenaan dengan perkahwinan anak perempuannya dengan *A* pada suatu hari tertentu, ialah *qarinah*.

(2) Keterangan mengenai pernyataan sedemikian hendaklah diberikan oleh sekurang-kurangnya dua orang saksi lelaki atau oleh seorang saksi lelaki dan dua orang saksi perempuan.

(3) Keterangan berhubungan dengan pernyataan sedemikian tidak boleh diterima di bawah hal keadaan yang berikut:

- (a) apabila orang yang membuat pernyataan itu melarang pernyataan itu diberikan sebagai keterangan;
- (b) apabila orang yang membuat pernyataan itu terhenti menjadi kompeten untuk memberikan keterangan;
- (c) apabila orang yang membuat pernyataan itu enggan memberikan keterangan atas alasan dia tidak ada keterangan yang relevan dengan pertikaian itu atau bahawa dia tidak membuat dia tidak membuat pernyataan itu atau dia telah membuat kesilapan berhubungan dengan pernyataan itu.

Kerelevanan keterangan tertentu bagi membuktikan dalam prosiding terkemudiannya kebenaran fakta yang dinyatakan dalamnya

21. Keterangan yang diberikan oleh seorang saksi dalam suatu prosiding kehakiman, atau di hadapan mana-mana orang yang diberi kuasa oleh undang-undang untuk mengambil keterangan itu, ialah *qarinah* bagi maksud membuktikan dalam prosiding kehakiman kemudiannya atau pada suatu peringkat yang kemudian dalam prosiding kehakiman yang sama, kebenaran fakta yang dinyatakan

olehnya, apabila saksi itu telah mati atau tidak dapat dijumpai atau tak berupaya untuk memberikan keterangan, atau dihalang daripada memberikan keterangan oleh pihak menentang, atau jika kehadirannya tidak boleh didapatkan tanpa kelengahan atau perbelanjaan yang pada pendapat Mahkamah tidak munasabah dalam hal keadaan kes itu:

Dengan syarat bahawa—

- (a) prosiding itu adalah antara pihak yang sama atau wakilnya dari segi kepentingan;
- (b) pihak menentang dalam prosiding yang pertama itu mempunyai hak dan berpeluang untuk memeriksa balas;
- (c) masalah yang menjadi persoalan itu pada matannya adalah sama dalam prosiding yang pertama dengan yang kedua.

Huraian—Sesuatu perbicaraan atau siasatan jenayah hendaklah disifatkan sebagai suatu prosiding antara pendakwa dengan tertuduh dalam pengertian seksyen ini.

Pernyataan yang dibuat di bawah Hal Keadaan Khas

Bila catatan dalam buku akaun ialah *qarinah*

22. Catatan dalam buku akaun yang biasanya disimpan dalam perjalanan urusan ialah *qarinah* bilamana catatan itu merujuk kepada perkara yang kena disiasat oleh Mahkamah, tetapi catatan itu sahaja tidaklah menjadi keterangan yang mencukupi untuk mempertanggungkan liabiliti terhadap mana-mana orang.

Bila catatan dalam rekod awam yang dibuat pada melaksanakan kewajipan ialah *qarinah*

23. Sesuatu catatan dalam mana-mana daftar, rekod atau mana-mana buku awam atau buku rasmi yang lain yang menyatakan sesuatu fakta persoalan atau fakta relevan dan dibuat oleh seseorang pengkhidmat awam pada menunaikan tugas rasminya atau oleh mana-mana orang lain pada melaksanakan sesuatu kewajipan yang diperintahkan dengan khususnya oleh undang-undang negara di mana daftar, rekod atau buku itu disimpan, ia dengan sendirinya *qarinah*.

Pernyataan dalam peta, carta dan pelan ialah *qarinah*

24. Pernyataan mengenai fakta persoalan atau fakta relevan yang dibuat dalam peta atau carta yang diterbitkan dan secara amnya ditawarkan untuk dijual kepada orang awam, atau dalam peta atau pelan yang dibuat dengan kuasa Kerajaan Malaysia atau Kerajaan mana-mana Negeri tentang perkara pada biasanya digambarkan atau dinyatakan dalam peta, carta, atau pelan itu, ialah dengan sendirinya *qarinah*.

Pernyataan tentang fakta daripada jenis awam yang terkandung dalam perundangan atau pemberitahuan tertentu ialah *qarinah*

25. Apabila Mahkamah perlu membuat sesuatu pendapat tentang kewujudan apa-apa fakta daripada jenis awam, apa-apa pernyataan mengenai fakta itu yang dibuat dalam sesuatu resital yang terkandung dalam sesuatu Akta, Ordinan atau Enakmen, atau dalam pemberitahuan Kerajaan Persekutuan atau mana-mana Kerajaan Negeri yang disiarkan dalam *Warta* Persekutuan atau Negeri, ialah *qarinah*.

Pernyataan tentang mana-mana undang-undang yang terkandung dalam buku undang-undang ialah *qarinah*

26. Apabila Mahkamah perlu membuat sesuatu pendapat tentang undang-undang mana-mana negara, apa-apa pun pernyataan mengenai undang-undang itu yang terkandung dalam sesuatu buku yang berupa sebagai dicetak atau diterbitkan dengan kuasa Kerajaan negara itu, dan mengandungi mana-mana undang-undang sedemikian, dan apa-apa laporan mengenai sesuatu keputusan mahkamah negara itu yang terkandung dalam buku yang berupa sebagai laporan mengenai keputusan itu, ialah *qarinah*.

Sebanyak mana pernyataan dikehendaki dibuktikan

Keterangan apa dikehendaki diberikan apabila pernyataan menjadi sebahagian daripada percakapan, dokumen, buku atau siri surat atau kertas

27. Apabila apa-apa pernyataan, yang mengenainya keterangan diberikan, menjadi sebahagian daripada suatu pernyataan yang lebih panjang atau sebahagian daripada suatu percakapan, atau

sebahagian daripada suatu dokumen yang terpen cil atau terkandung dalam dokumen yang menjadi sebahagian daripada suatu buku atau sebahagian daripada suatu siri surat atau kertas yang berkaitan, maka keterangan hendaklah diberikan mengenai hanya sekian banyak daripada pernyataan, percakapan, dokumen, buku atau siri surat atau kertas itu sebagaimana yang difikirkan perlu oleh Mahkamah dalam hal tertentu itu untuk memahami dengan sepenuhnya jenis dan kesan pernyataan itu dan juga hal keadaan di bawahnya pernyataan itu telah dibuat.

Bila Penghakiman Mahkamah menjadi Qarinah

Penghakiman dahulu adalah relevan bagi menghalang guaman atau perbicaraan yang kedua

28. Kewujudan apa-apa penghakiman, perintah atau dekri yang menurut undang-undang mencegah mana-mana Mahkamah daripada mengambil tahu tentang sesuatu guaman atau daripada mengadakan sesuatu perbicaraan ialah *qarinah* apabila soalnya ialah sama ada Mahkamah patut mengambil tahu tentang guaman itu atau mengadakan perbicaraan itu.

Bila penghakiman tertentu dalam bidang kuasa probet, dsb. ialah *qarinah*

29. (1) Sesuatu penghakiman, perintah atau dekri muktamad yang dibuat oleh Mahkamah pada menjalankan bidang kuasa probet atau hal-ehwal suami isteri, yang memberikan kepada atau melucutkan daripada mana-mana orang apa-apa sifat di sisi undang-undang, atau yang menetapkan mana-mana orang menjadi berhak kepada mana-mana sifat itu, atau berhak kepada apa-apa benda tertentu, bukan terhadap mana-mana orang tertentu tetapi dengan mutlakny a, ialah *qarinah* apabila kewujudan apa-apa sifat di sisi undang-undang itu atau kewujudan hak mana-mana orang sedemikian terhadap apa-apa benda sedemikian ialah *qarinah*.

(2) Penghakiman, perintah atau dekri sedemikian ialah bukti konklusif—

(a) bahawa apa-apa sifat di sisi undang-undang yang diberikan olehnya kepada mana-mana orang terakru pada masa penghakiman, perintah, atau dekri itu mula berkuat kuasa;

- (b) bahawa apa-apa sifat di sisi undang-undang yang kepadanya mana-mana orang sedemikian ditetapkan olehnya menjadi berhak terakru kepada orang itu pada masa ia ditetapkan oleh penghakiman, perintah atau dekri itu sebagai terakru kepada orang itu;
- (c) bahawa apa-apa sifat di sisi undang-undang yang dilucutkan olehnya daripada mana-mana orang sedemikian terhenti dari masa ia ditetapkan oleh penghakiman, perintah atau dekri itu sebagai telah atau patut terhenti; dan
- (d) bahawa apa-apa jua yang kepadanya mana-mana orang ditetapkan olehnya sebagai berhak sedemikian ialah harta orang itu dari masa ia ditetapkan oleh penghakiman, perintah atau dekri itu sebagai telah atau patut menjadi harta orang itu.

Bila penghakiman, perintah atau dekri ialah *qarinah*

30. Penghakiman, perintah atau dekri, selain daripada yang disebut dalam seksyen 29, ialah *qarinah* jika ia berhubungan dengan perkara daripada jenis awam yang relevan kepada siasatan itu; tetapi penghakiman, perintah atau dekri itu bukanlah bukti konklusif mengenai apa yang dinyatakan olehnya.

Bila penghakiman dsb. tidak *qarinah*

31. Penghakiman, perintah atau dekri, yang selain daripada yang disebut dalam seksyen 28, 29 dan 30 adalah tidak *qarinah* melainkan jika kewujudan penghakiman, perintah atau dekri itu ialah suatu fakta persoalan atau *qarinah* di bawah mana-mana peruntukan ialah Enakmen ini.

Fraud atau pakat sulit dalam mendapatkan penghakiman atau ketakkompetenan Mahkamah boleh dibuktikan

32. Mana-mana pihak dalam sesuatu guaman atau prosiding lain boleh menunjukkan bahawa apa-apa penghakiman, perintah atau dekri yang ialah *qarinah* di bawah seksyen 28, 29 atau 30, dan yang telah dibuktikan oleh pihak menentang, telah diumumkan oleh Mahkamah yang tak kompetan untuk mengumumkannya atau telah didapati dengan cara fraud atau pakat sulit.

*Bila Pendapat Orang Ketiga menjadi Qarinah***Pendapat pakar**

33. (1) Apabila Mahkamah perlu membuat sesuatu pendapat atas sesuatu perkara mengenai undang-undang negara asing atau mengenai sains atau seni, atau tentang identiti atau ketulenan tulisan tangan atau cap jari atau berhubungan dengan penentuan *nasab*, maka pendapat atas perkara itu daripada orang yang mempunyai kemahiran khusus dalam undang-undang negara asing, sains atau seni itu, atau dalam soal tentang identiti atau ketulenan tulisan tangan atau cap jari atau berhubungan dengan penentuan *nasab*, ialah *qarinah*.

(2) Orang sedemikian itu dipanggil pakar.

(3) Dua orang pakar atau lebih hendaklah dipanggil untuk memberikan keterangan jika boleh tetapi jika tidak terdapat dua orang pakar, maka keterangan seorang pakar adalah memadai. Jika dua orang pakar memberikan pendapat yang berlainan, maka pakar yang ketiga hendaklah dipanggil untuk memberi keterangan.

MISALAN

Soalnya ialah sama ada suatu dokumen tertentu ditulis oleh A. Suatu dokumen lain dikemukakan yang dibuktikan atau diakui telah ditulis oleh A.

Pendapat pakar atas soal sama ada kedua-dua dokumen itu telah ditulis oleh orang yang sama atau oleh orang yang berlainan ialah *qarinah*.

Fakta berkenaan dengan pendapat pakar

34. Fakta yang selainnya tidak *qarinah* ialah *qarinah* jika ia menyokong atau adalah tak konsisten dengan pendapat pakar apabila pendapat itu ialah *qarinah*.

Bila pendapat tentang tulisan tangan ialah *qarinah*

35. Apabila Mahkamah perlu membuat sesuatu pendapat tentang siapakah orang yang telah menulis atau menandatangani mana-mana dokumen, maka pendapat mana-mana orang yang kenal akan

tulisan tangan orang yang dikatakan telah menulis atau menandatangani dokumen itu, bahawa dokumen itu telah atau tidak ditulis atau ditandatangani oleh orang itu, ialah *qarinah*.

Huraian—Seseorang dikatakan kenal akan tulisan tangan seseorang lain apabila dia telah melihat orang itu menulis, atau apabila dia telah menerima dokumen yang berupa sebagai ditulis oleh orang itu bagi menjawab dokumen yang telah ditulis olehnya sendiri atau di bawah kuasanya dan dialamatkan kepada orang itu, atau apabila, dalam perjalanan biasa urusan, dokumen yang berupa sebagai ditulis oleh orang itu lazimnya dikemukakan kepadanya.

MISALAN

Soalnya ialah sama ada sesuatu surat tertentu adalah daripada A kepada isterinya.

Keterangan diberikan oleh B yang ialah setiausaha A dan tugasnya adalah untuk meneliti dan memfailkan persuratan A.

Pendapat B atas soal sama ada surat itu dalam tulisan tangan A ialah *qarinah*, walaupun B tidak pernah melihat menulis.

Bila pendapat tentang kewujudan hak atau 'urf ialah *qarinah*

36. Apabila Mahkamah perlu membuat sesuatu pendapat tentang kewujudan apa-apa, hak atau 'urf, maka pendapat tentang kewujudan hak atau 'urf itu daripada orang yang mungkin tahu mengenai kewujudan hak atau 'urf itu, jika ia wujud, ialah *qarinah*.

Huraian—Ungkapan; "hak atau 'urf" termasuklah hak atau 'urf yang umum bagi sebilangan besar golongan orang itu.

Bila pendapat tentang kelaziman, rukun, dsb. ialah *qarinah*

37. Apabila Mahkamah perlu membuat sesuatu pendapat tentang—

- (a) kelaziman dan rukun mana-mana kumpulan orang atau keluarga;
- (b) penubuhan dan pentadbiran mana-mana yayasan agama atau khairat; atau

- (c) pengertian perkataan atau istilah yang digunakan di dalam daerah tertentu atau oleh golongan orang tertentu,

maka pendapat orang yang mempunyai cara-cara yang khas bagi mengetahuinya ialah *qarinah*.

Bila pendapat mengenai hubungan ialah *qarinah*

38. Apabila Mahkamah perlu membuat sesuatu pendapat tentang hubungan seseorang dengan seseorang yang lain, maka pendapat yang dilahirkan melalui kelakuan tentang kewujudan hubungan itu oleh mana-mana orang yang, sebagai anggota keluarga itu atau selainnya, mempunyai cara yang khas bagi mengetahui perkara itu ialah *qarinah*.

MISALAN

- (a) Soalnya ialah sama ada *A* dan *B* telah berkahwin.

Fakta bahawa mereka biasanya diterima dan diperlakukan oleh sahabat mereka sebagai suami isteri ialah *qarinah*;

- (b) Soalnya ialah sama ada *A* ialah anak *B* yang sah taraf.

Fakta bahawa *A* sentiasa diperlakukan sedemikian oleh anggota keluarganya ialah *qarinah*.

Bila alasan pendapat ialah *qarinah*

39. Bilamana pendapat mana-mana orang yang masih hidup ialah *qarinah*, maka alasan yang atasnya pendapat itu diasaskan ialah *qarinah* juga.

MISALAN

Seseorang pakar boleh memberi keterangan mengenai ujian yang telah dilaksanakan olehnya bagi maksud menyediakan pendapatnya.

Bila Watak menjadi Qarinah

Dalam kes *Mal*, watak bagi membuktikan kelakuan yang ditohmahkan tidaklah *qarinah*

40. Dalam kes *mal*, fakta bahawa watak mana-mana orang yang berkenaan adalah sebegitu hingga boleh menjadikan apa-apa kelakuan yang ditohmahkan atasnya barangkali atau tak barangkali tidaklah *qarinah*, kecuali setakat yang wataknya itu ternyata daripada fakta yang *qarinah*.

Dalam prosiding jenayah, watak baik dahulu ialah *qarinah*

41. Dalam prosiding jenayah, fakta bahawa orang tertuduh itu berwatak baik ialah *qarinah*.

Watak buruk dahulu tidaklah *qarinah* kecuali bagi menjawab

42. Dalam prosiding jenayah, fakta bahawa orang tertuduh itu berwatak buruk tidaklah *qarinah*, melainkan jika keterangan telah diberikan bahawa dia berwatak baik, dan dalam hal yang demikian fakta itu ialah menjadi *qarinah*.

Huraian 1—Seksyen ini tidaklah terpakai bagi kes dalamnya watak buruk mana-mana orang adalah dengan sendirinya suatu fakta persoalan.

Huraian 2—Sesuatu sabitan yang dahulu adalah relevan sebagai keterangan mengenai watak yang buruk.

BAHAGIAN II

PEMBUKTIAN

BAB 1

FAKTA YANG TIDAK PERLU DIBUKTIKAN

Fakta yang diberikan pengiktirafan kehakiman tidak perlu dibuktikan

43. Tiada fakta yang mengenainya Mahkamah akan memberikan pengiktirafan kehakiman perlu dibuktikan.

Fakta yang mengenainya Mahkamah mesti memberi pengiktirafan kehakiman

44. (1) Mahkamah hendaklah memberikan pengiktirafan kehakiman mengenai fakta yang berikut:

- (a) semua undang-undang yang kini mempunyai kuat kuasa undang-undang atau yang sebelum ini berkuat kuasa atau yang kemudian daripada ini akan berkuat kuasa di Malaysia;
- (b) tatakawalan angkatan tentera bagi angkatan tentera atau mana-mana angkatan pelawat yang berada di Malaysia secara sah;
- (c) perjalanan prosiding di dalam Parlimen dan di dalam badan perundangan mana-mana Negeri di Malaysia;
- (d) perihal naik takhta Yang di-Pertuan Agong dan naik takhta Sultan mana-mana Negeri di Malaysia dan perlantikan Yang di-Pertua Negeri;
- (e) meterai semua Mahkamah di Malaysia, semua meterai yang mana-mana orang diberikuasa untuk menggunakannya oleh mana-mana undang-undang yang sedang berkuat kuasa di Malaysia dan meterai notari awam;
- (f) perihal jawatan mula dipegang, nama, gelaran, fungsi dan tandatangan orang yang sedang menyandang mana-mana jawatan awam di Malaysia, jika hakikat pelantikannya kepada jawatan itu diberi tahu dalam *Warta* atau dalam mana-mana *Warta Negeri*;
- (g) perjalanan biasa alam, pembahagian waktu semula jadi dan rekaan, pembahagian dunia mengikut geografi, pengertian perkataan Melayu, Inggeris dan Arab, hari-hari perayaan awam, puasa dan kelepasan awam yang diberitahu dalam *Warta* atau dalam mana-mana *Warta Negeri*;
- (h) nama anggota dan pegawai Mahkamah serta timbalan dan pegawai bawahan dan pembantu mereka, dan juga nama semua pegawai yang bertindak melaksanakan proses Mahkamah; dan nama semua Peguam Syarie dan orang lain yang dibenarkan oleh undang-undang untuk hadir atau bertindak di hadapannya;

- (i) kaedah jalan di darat; peraturan-peraturan laut dan kaedah-kaedah udara;
- (j) segala perkara lain yang di atahkan oleh mana-mana undang-undang bertulis supaya mengiktiraf.

(2) Dalam segala hal ini, dan juga mengenai segala perkara mengenai sejarah awam, sastera, sains atau seni, Mahkamah boleh menggunakan buku atau dokumen rujukan yang sesuai untuk membantunya.

(3) Jika Mahkamah diminta oleh mana-mana orang supaya memberikan pengiktirafan kehakiman mengenai apa-apa fakta, ia boleh enggan berbuat demikian melainkan jika dan sehingga orang itu mengemukakan apa-apa buku atau dokumen sebagaimana yang difikirkannya perlu bagi membolehkannya berbuat demikian.

Fakta yang diakui tidak perlu dibuktikan

45. (1) Tertakluk kepada subseksyen 17(2) tiada fakta perlu dibuktikan dalam mana-mana prosiding jika pihak-pihak dalam prosiding itu atau ejen mereka bersetuju untuk mengakuinya dalam pendengaran itu atau sebelum pendengaran itu mereka bersetuju untuk mengaku dengan apa-apa tulisan di bawah tandatangan mereka, atau yang menurut apa-apa kaedah pliding yang sedang berkuat kuasa, mereka disifatkan telah mengakuinya dengan pliding mereka

(2) Mahkamah boleh, menurut budi bicaranya, menghendaki supaya fakta yang diakui itu dibuktikan selain daripada dengan *iqrar* sedemikian.

BAB 2

KETERANGAN LISAN

Pembuktian fakta dengan keterangan lisan

46. Segala fakta, kecuali kandungan dokumen, boleh dibuktikan dengan keterangan lisan.

Keterangan lisan mestilah secara langsung

47. (1) Dalam segala hal apa jua pun, keterangan lisan hendaklah diberikan secara langsung, iaitu—

- (a) jika ia merujuk kepada fakta yang boleh dilihat, maka ia mestilah keterangan saksi yang mengatakan dia telah melihat fakta itu;
- (b) jika ia merujuk kepada fakta yang boleh didengar, maka ia mestilah keterangan saksi yang mengatakan dia telah mendengar fakta itu;
- (c) jika ia merujuk kepada fakta yang boleh ditanggap melalui apa-apa deria rasa yang lain atau dengan apa-apa cara lain, maka ia mestilah keterangan saksi yang menyatakan dia telah menganggapnya dengan deria rasa itu atau dengan cara itu;
- (d) jika ia merujuk kepada pendapat atau alasan yang berasaskannya pendapat itu dipegang, maka ia mestilah keterangan orang yang berpegang pada pendapat itu atau alasan tersebut.

(2) Pendapat pakar yang dinyatakan dalam mana-mana treatis yang biasanya ditawarkan untuk jualan dan alasan yang berasaskannya pendapat itu dipegang bolehlah dibuktikan dengan mengemukakan treatis itu.

(3) Jika keterangan lisan merujuk kepada kewujudan atau keadaan apa-apa benda material, termasuk sesuatu dokumen, maka Mahkamah boleh, jika difikirkannya patut, menghendaki supaya benda material atau dokumen itu dikemukakan untuk pemeriksaannya.

BAB 3

KETERANGAN DOKUMENTAR

Pembuktian kandungan dokumen

48. Kandungan dokumen boleh dibuktikan sama ada dengan keterangan primer atau dengan keterangan sekunder.

Keterangan primer

49. Keterangan primer ertinya dokumen itu sendiri yang dikemukakan untuk pemeriksaan Mahkamah.

Huraian 1—Jika sesuatu dokumen disempurnakan dalam beberapa bahagian, maka setiap bahagian itu ialah keterangan primer bagi dokumen itu.

Jika sesuatu dokumen disempurnakan dalam kaunterpart dan setiap kaunterpart itu disempurnakan oleh satu atau beberapa pihak sahaja, maka setiap kaunterpart itu ialah keterangan primer terhadap pihak yang menyempurnakannya.

Huraian 2—Jika sebilangan dokumen kesemuanya dibuat melalui satu proses yang seragam, seperti dalam hal percetakan, litografi atau fotografi, maka setiap dokumen itu ialah keterangan primer mengenai kandungan yang lainnya itu; tetapi jika dokumen itu adalah semuanya salinan daripada dokumen asal yang sama, maka dokumen itu bukanlah keterangan primer bagi kandungan naskah asal itu.

Huraian 3—Sesuatu dokumen yang dikeluarkan oleh komputer ialah keterangan primer.

MISALAN

Seseorang dibuktikan telah memiliki beberapa plakad, kesemuanya dicetak sekali gus daripada satu dokumen asal. Mana-mana satu daripada plakad itu ialah keterangan primer mengenai kandungan mana-mana plakad yang lain itu, tetapi tiada satu pun daripadanya menjadi keterangan primer bagi kandungan dokumen asal itu.

Keterangan sekunder

50. Keterangan sekunder termasuklah—

(a) salinan diperakui yang diberikan di bawah peruntukan yang terkandung kemudian daripada ini;

- (b) salinan yang dibuat daripada naskah asal melalui proses mekanikal, yang sendirinya memastikan ketepatan salinan itu, dan juga salinan yang dibandingkan dengan salinan itu;
- (c) salinan yang dibuat daripada atau yang dibandingkan dengan naskah asal;
- (d) kauanterpart dokumen terhadap pihak yang tidak menyempurnakannya;
- (e) keterangan lisan mengenai kandungan sesuatu dokumen, yang diberikan oleh seseorang yang telah melihat atau mendengar sendiri dokumen itu atau menganggapnya sendiri dengan apa jua cara.

MISALAN

- (a) Fotograf dokumen asal ialah keterangan sekunder mengenai kandungannya, walaupun fotograf dan dokumen asal itu tidak dibandingkan, jika dibuktikan bahawa benda yang telah difotograf itu ialah dokumen asal.
- (b) Salinan yang telah dibandingkan dengan salinan surat yang telah dibuat dengan mesin penyalin ialah keterangan sekunder mengenai kandungan surat itu jika dibuktikan bahawa salinan yang dibuat dengan mesin penyalin itu telah dibuat daripada dokumen asal.
- (c) Salinan yang disalin daripada suatu salinan tetapi kemudiannya dibandingkan dengan dokumen asal ialah keterangan sekunder, tetapi salinan yang tidak dibandingkan sedemikian itu bukanlah keterangan sekunder mengenai dokumen asal, walaupun salinan yang daripadanya ia disalin telah dibandingkan dengan dokumen asal.
- (d) Keterangan lisan mengenai suatu salinan yang telah dibandingkan dengan dokumen asal ataupun keterangan lisan mengenai suatu fotograf atau salinan mesin dokumen asal tidaklah menjadi keterangan sekunder bagi dokumen asal.

Pembuktian dokumen dengan keterangan primer

51. Dokumen mestilah dibuktikan dengan keterangan primer kecuali dalam hal yang disebut kemudian daripada ini.

Hal yang dalamnya keterangan sekunder berhubungan dengan dokumen boleh diberikan

52. (1) Keterangan sekunder boleh diberikan mengenai kewujudan, keadaan atau kandungan sesuatu dokumen yang boleh diterima sebagai keterangan dalam hal yang berikut—

(a) apabila dokumen asal dibuktikan atau didapati berada dalam milik atau di bawah kuasa—

(i) orang yang terhadapnya dokumen itu hendak dibuktikan;

(ii) mana-mana orang yang di luar bidang kuasa atau yang tidak tertakluk kepada proses Mahkamah; atau

(iii) mana-mana orang yang terikat di sisi undang-undang untuk mengemukakannya, dan setelah diberikan notis yang disebut dalam seksyen 59 orang itu tidak mengemukakannya;

(b) apabila kewujudan, keadaan atau kandungan dokumen asal telah dibuktikan sebagai diakui secara bertulis oleh orang yang terhadapnya ia dibuktikan atau oleh wakilnya yang diakui secara bertulis di hadapan Hakim atau Pesuruhjaya Sumpah yang beragama Islam;

(c) apabila dokumen asal itu telah musnah atau hilang, atau apabila pihak yang menawarkan keterangan mengenai kandungannya tidak dapat mengemukakannya dalam masa yang munasabah kerana apa-apa sebab lain yang tidak berbangkit daripada kemungkiran atau kebaiaannya sendiri;

(d) apabila dokumen asal itu adalah sebegitu keadaannya hingga ia tidak boleh dialih dengan mudah;

- (e) apabila dokumen asal itu ialah suatu dokumen awam dalam erti seksyen 57;
  - (f) apabila dokumen asal itu ialah suatu dokumen yang salinan diperakunya dibenarkan oleh Enakmen ini atau oleh mana-mana undang-undang lain yang sedang berkuat kuasa di Malaysia untuk diberikan sebagai keterangan;
  - (g) apabila dokumen asal terdiri daripada berbagai keterangan atau dokumen lain yang tidak boleh diperiksa dengan mudah di Mahkamah, dan fakta yang hendak dibuktikan itu ialah kesimpulan mengenai kesemuanya itu.
- (2)(a) dalam hal yang tersebut dalam perenggan (1)(a), (c) dan (d) apa-apa keterangan sekunder mengenai kandungan dokumen itu bolehlah diterima;
- (b) dalam hal yang disebut dalam perenggan (1)(b), pengakuan bertulis di hadapan Hakim atau Pesuruhjaya Sumpah yang beragama Islam itu bolehlah diterima;
  - (c) dalam hal yang tersebut dalam perenggan (1)(e) atau (f), hanya salinan diperakui dokumen itu boleh diterima;
  - (d) dalam hal yang disebut dalam perenggan (1)(g), keterangan boleh diberikan tentang kesimpulan am mengenai dokumen itu oleh mana-mana orang yang telah memeriksanya dan yang mahir dalam pemeriksaan dokumen sedemikian.

Kaedah-kaedah tentang notis untuk mengemukakan

53. Keterangan sekunder mengenai kandungan dokumen yang disebut dalam perenggan 52(1)(a) tidak boleh diberikan melainkan jika pihak yang bercadang hendak memberi keterangan sekunder itu telah terlebih dahulu memberi pihak yang memiliki atau berkuasa atas dokumen itu, atau kepada Peguam Syariahnya atau orang lain yang diberi kuasa oleh undang-undang untuk hadir atau bertindak di hadapannya, notis untuk mengemukakannya sebagaimana yang ditetapkan oleh undang-undang; dan jika tiada notis yang ditetapkan oleh undang-undang, apa-apa notis sebagaimana yang difikirkan munasabah oleh Mahkamah menurut hal keadaan kes itu:

Dengan syarat bahawa notis sedemikian tidaklah dikehendaki untuk menjadikan keterangan sekunder boleh diterima dalam mana-mana hal yang berikut atau dalam mana-mana hal lain yang Mahkamah fikirkan kehendak mengenai notis itu patut diketepikan:

- (a) apabila dokumen yang hendak dibuktikan itu sendirinya suatu notis;
- (b) apabila daripada keadaan kes itu pihak menentang mesti mengetahui yang dia akan dikehendaki mengemukakannya;
- (c) apabila didapati atau terbukti bahawa pihak menentang telah memperolehi milik dokumen asal itu dengan cara fraud atau paksa;
- (d) apabila pihak menentang atau ejennya mempunyai dokumen asal itu di dalam Mahkamah;
- (e) apabila pihak menentang atau ejennya telah mengaku kehilangan dokumen itu; atau
- (f) apabila orang yang memiliki dokumen itu berada di luar bidang kuasa atau tidak tertakluk kepada proses Mahkamah.

Pembuktian tandatangan dan tulisan tangan orang yang dikatakan telah menandatangani atau menulis dokumen yang dikemukakan

54. Jika sesuatu dokumen dikatakan telah ditandatangani atau telah ditulis keseluruhannya atau sebahagiannya oleh mana-mana orang, maka tandatangan atau tulisan tangan mengenai sekian banyak daripada dokumen itu yang dikatakan sebagai tulisan tangan orang itu hendaklah dibuktikan sebagai tulisan tangannya.

Pengakuan tentang tulisan, tandatangan atau meterai

55. (1) Pengakuan tentang tulisan, tandatangan atau meterai hendaklah diterima sebagai pengakuan orang yang menulis atau yang menyempurnakan dokumen itu.

(2) Sesuatu pengakuan yang dibuat dalam dokumen yang ditulis atau yang disebabkan ditulis oleh seseorang di bawah tandatangan atau meterainya dan diserahkan kepada orang lain boleh diterima sebagai *igrar*, dengan syarat subseksyen 17(2) dipatuhi.

Pembuktian dokumen

56. (1) Jika orang yang menyempurnakan sesuatu dokumen menafikan tulisan pada atau tanggungan yang diwujudkan dalam dokumen itu, maka tulisan dan penyempurnaan dokumen itu hendaklah dibuktikan oleh sekurang-kurangnya dua orang saksi kepada dokumen itu.

(2) Jika saksi-saksi kepada dokumen itu tidak dapat ditemui, tulisan dan penyempurnaan dokumen itu hendaklah dibuktikan oleh dua orang saksi yang boleh mengenal pasti tulisan dan tandatangan orang yang menulis dan menyempurnakan dokumen itu.

(3) Jika saksi-saksi kepada dokumen itu atau orang yang tersebut dalam subseksyen (2) boleh mengenal pasti tulisan dan tandatangan itu, orang yang menyempurnakan dokumen itu adalah terikat dengan apa-apa tanggungan yang diwujudkan dalam dokumen itu.

(4) Jika saksi-saksi kepada dokumen itu atau orang yang disebut dalam subseksyen (2) tidak mengenal pasti tulisan dan tandatangan pada dokumen itu sepenuhnya, maka tulisan dan tandatangan pada dokumen itu hendaklah disahkan oleh sekurang-kurangnya dua orang pakar.

(5) Jika tulisan dan tandatangan pada dokumen itu telah disahkan oleh pakar-pakar, maka orang yang menyempurnakan dokumen itu adalah terikat dengan apa-apa tanggungan yang diwujudkan dalam dokumen itu.

(6) Jika sesuatu dokumen tidak boleh dibuktikan dengan mana-mana cara yang disebut terdahulu, orang yang menafikan tulisan dan penyempurnaan dokumen itu hendaklah, apabila diminta oleh orang yang mengatakan bahawa orang disebut terdahulu ialah orang yang menyempurnakan dokumen itu, mengangkat sumpah, dan jika dia enggan berbuat demikian, orang yang mengatakan itu boleh mengangkat sumpah dan berikutan dengannya membuktikan tuntutan.

*Dokumen Awam***Dokumen awam**

57. Dokumen yang berikut ialah dokumen awam—

- (a) Dokumen yang mengandungi tindakan atau rekod tindakan—
- (i) kuasa pemerintah berdaulat;
  - (ii) badan rasmi dan tribunal; dan
  - (iii) pegawai awam, perundangan, kehakiman dan eksekutif, sama ada bagi Persekutuan atau Negeri atau bagi negara asing; dan
- (b) rekod awam yang disimpan di Malaysia mengenai dokumen persendirian.

Dokumen persendirian

58. Segala dokumen selain dari yang disebut di dalam seksyen 57 ialah dokumen persendirian.

Salinan yang diperakui bagi dokumen awam

59. Tiap-tiap pegawai awam yang mempunyai dalam jagaannya sesuatu dokumen awam yang mana-mana orang mempunyai hak untuk memeriksa hendaklah memberi orang itu, apabila diminta, suatu salinan dokumen itu apabila fi di sisi undang-undang baginya dibayar, berserta dengan suatu perakuan, yang ditulis di kaki salinan itu, bahawa ia adalah salinan yang benar bagi dokumen itu atau bahagiannya, mengikut mana-mana yang berkenaan, dan perakuan itu hendaklah ditarikhkan serta ditandatangani oleh pegawai itu dengan nama dan jawatan rasminya, dan hendaklah dimeteraikan bila mana pegawai itu dibenarkan oleh undang-undang menggunakan sesuatu meterai, dan salinan yang diperakui sedemikian hendaklah dipanggil salinan diperakui.

Huraian—Mana-mana pegawai yang diberikan kuasa untuk menyerahkan salinan itu dalam perjalanan biasa tugas rasminya hendaklah disifatkan mempunyai jagaan ke atas dokumen itu dalam pengertian seksyen ini.

Pembuktian dokumen dengan pengemukaan salinan diperakui

60. Salinan yang diperakui mengikut cara yang dinyatakan dalam seksyen 59 boleh dikemukakan bagi membuktikan kandungan dokumen awam atau bahagian dokumen awam itu yang ia berupa sebagai salinannya.

Pembuktian dokumen rasmi tertentu

61. (1) Dokumen awam yang berikut bolehlah dibuktikan seperti berikut—

(a) akta, perintah atau pemberitahuan Kerajaan Persekutuan atau mana-mana Kerajaan Negeri di dalam mana-mana jabatannya—

(i) melalui rekod jabatan itu yang diperakui oleh ketua jabatan itu masing-masing;

(ii) oleh Menteri dalam hal Kerajaan Persekutuan, dan oleh Menteri Besar atau Ketua Menteri, Menteri Negeri (jika ada), atau Setiausaha Kerajaan Negeri dalam hal Kerajaan Negeri; atau

(iii) melalui apa-apa dokumen yang berupa sebagai dicetak dengan kuasa Kerajaan yang berkenaan;

(b) prosiding Parlimen atau badan perundangan mana-mana Negeri, melalui minit mesyuarat badan itu, atau melalui Akta Parlimen, Ordinan, Enakmen atau ringkasan yang disiarkan atau, melalui salinan yang berupa sebagai dicetak dengan kuasa Kerajaan yang berkenaan;

(c) prosiding sesuatu badan perbandaran, lembaga bandaran atau pihak berkuasa tempatan yang lain di Malaysia, melalui suatu salinan prosiding itu yang diperakui oleh penyimpannya yang sah, atau melalui suatu buku bercetak yang berupa sebagai diterbitkan dengan kuasa badan itu;

- (d) tindakan Eksekutif atau prosiding badan perundangan sesuatu negara asing, melalui *Warta* yang disiarkan dengan kuasanya atau yang biasanya diterima di negara itu sebagai sedemikian, atau melalui salinan yang diperakui di bawah meterai negara itu atau pemerintah berdaulat, atau melalui suatu pengiktirafan mengenainya dalam sesuatu Ordinan, Akta Malaysia atau Enakmen mana-mana negeri;
- (e) dokumen awam daripada apa-apa jenis lain di sesuatu negara asing, melalui dokumen asal atau melalui salinan yang diperakui oleh penyimpannya yang sah, berserta suatu perakuan yang dimeterai dengan meterai notari awam atau pegawai konsul Malaysia bahawa salinan itu diperakui dengan sewajarnya oleh pegawai yang mempunyai jagaan yang sah ke atas dokumen asal itu dan apabila sifat dokumen itu dibuktikan mengikut undang-undang negara asing itu.

Anggapan tentang Dokumen

Anggapan tentang ketulenan salinan diperakui

62. (1) Mahkamah hendaklah menganggap sebagai tulen tiap-tiap dokumen yang berupa sebagai suatu perakuan, salinan diperakui atau dokumen lain yang ditetapkan oleh undang-undang boleh diterima sebagai keterangan mengenai apa-apa fakta tertentu, dan yang berupa sebagai diperakui dengan sewajarnya oleh mana-mana pegawai kerajaan di dalam atau di luar Malaysia yang diberi kuasa dengan sewajarnya bagi maksud itu:

Dengan syarat bahawa dokumen itu adalah pada matannya mengikut bentuk dan berupa sebagai disempurnakan mengikut cara yang diarahkan oleh undang-undang bagi maksud itu.

(2) Mahkamah hendaklah juga menganggap bahawa mana-mana pegawai yang olehnya mana-mana dokumen sedemikian berupa sebagai ditandatangani atau diperakui telah memegang, pada masa ia menandatangani, jawatan rasmi yang dinyatakannya di dalam dokumen itu.

Anggapan tentang dokumen yang dikemukakan sebagai rekod keterangan

63. Bilamana dikemukakan di hadapan mana-mana Mahkamah mana-mana dokumen yang berupa sebagai suatu rekod atau memorandum mengenai keterangan atau mengenai mana-mana bahagian keterangan yang telah diberikan oleh saksi dalam sesuatu prosiding kehakiman atau di hadapan mana-mana pegawai yang diberi kuasa oleh undang-undang untuk mengambil keterangan itu, atau yang berupa sebagai suatu *iqrar* oleh mana-mana banduan atau orang tertuduh, yang telah diambil mengikut undang-undang dan yang berupa sebagai ditandatangani oleh mana-mana Hakim, Hakim Mahkamah Tinggi, Hakim Mahkamah Sèksyen, atau Majistret atau oleh mana-mana pegawai sedemikian yang disebut terdahulu, maka Mahkamah hendaklah menganggap bahawa—

- (a) dokumen itu adalah tulen;
- (b) apa-apa pernyataan yang berupa sebagai dibuat oleh orang yang menandatangani tentang hal keadaan yang dalamnya ia diambil, adalah benar; dan
- (c) keterangan, pernyataan atau *iqrar* itu telah diambil dengan sewajarnya.

Anggapan tentang *Warta*, akhbar dsb.

64. Mahkamah hendaklah menganggap ketulenan tiap-tiap dokumen yang berupa sebagai *Warta* Kerajaan Persekutuan atau mana-mana Kerajaan Negeri, atau berupa sebagai akhbar atau jurnal dan tiap-tiap dokumen yang berupa sebagai dokumen yang diarahkan oleh mana-mana undang-undang supaya disimpan oleh mana-mana orang, jika dokumen itu disimpan pada matannya mengikut cara yang dikehendaki oleh undang-undang dan dikemukakan daripada jagaan yang patut.

Anggapan tentang peta atau pelan yang dibuat dengan kuasa Kerajaan

65. Mahkamah hendaklah menganggap bahawa peta atau pelan yang berupa sebagai dibuat dengan kuasa Kerajaan Persekutuan atau mana-mana Kerajaan Negeri telah dibuat sedemikian dan adalah tepat.

Anggapan tentang koleksi undang-undang dan laporan keputusan

66. Mahkamah hendaklah menganggap ketulenan tiap-tiap buku yang berupa—

- (a) sebagai dicetak atau diterbitkan di bawah kuasa Kerajaan mana-mana negara dan sebagai mengandungi apa-apa undang-undang negara itu; atau
- (b) sebagai mengandungi laporan atau keputusan mahkamah negara itu.

Anggapan tentang surat kuasa wakil

67. Mahkamah hendaklah menganggap bahawa tiap-tiap dokumen yang berupa sebagai surat kuasa wakil, dan sebagai telah disempurnakan di hadapan dan disahkan oleh Hakim atau pegawai konsul Malaysia telah disempurnakan dan disahkan sedemikian.

Anggapan tentang salinan diperakui bagi rekod kehakiman negara asing

68. Mahkamah boleh menganggap bahawa mana-mana dokumen yang berupa sebagai salinan diperakui bagi mana-mana rekod kehakiman mana-mana negara asing adalah tulen dan tepat jika dokumen itu berupa sebagai diperakui dengan apa-apa cara yang diperakui oleh mana-mana wakil Yang di-Pertuan Agong di dalam atau bagi negara itu sebagai cara yang biasanya dipakai di dalam negara itu bagi pemerakuan salinan rekod kehakiman.

Anggapan tentang buku, peta dan carta

69. Mahkamah boleh menganggap bahawa mana-mana buku yang boleh dirujuk olehnya untuk mendapatkan maklumat mengenai Hukum Syarak atau mengenai apa-apa perkara yang berkepentingan awam atau berkepentingan am, dan bahawa mana-mana peta atau carta yang disiarkan yang pernyataan mengenainya adalah fakta relevan dan yang dikemukakan untuk pemeriksaannya, telah ditulis dan disiarkan oleh orang yang olehnya pada masa dan di tempat di mana ia berupa sebagai telah ditulis atau disiarkan.

Anggapan tentang perutusan telegraf

70. Mahkamah boleh menganggap bahawa sesuatu perutusan yang dihantar dari sesuatu pejabat telegraf kepada orang yang kepadanya perutusan itu berupa sebagai ditujukan adalah bersamaan dengan perutusan yang telah diserahkan untuk dihantar di pejabat yang darinya perutusan itu berupa sebagai telah dihantar, tetapi Mahkamah tidak boleh membuat apa-apa anggapan tentang orang yang olehnya perutusan itu telah diserahkan untuk penghantaran.

Anggapan tentang penyempurnaan wajar, dsb. dokumen yang tidak dikemukakan

71. Mahkamah hendaklah menganggap bahawa tiap-tiap dokumen yang telah diminta dan tidak dikemukakan, setelah notis supaya mengemukakannya diberikan di bawah seksyen 53, telah diakusaksi, disetem dan disempurnakan mengikut cara yang dikehendaki oleh undang-undang.

BAHAGIAN III

PENGEMUKAAN DAN KESAN KETERANGAN

BAB I

BEBAN MEMBUKTIKAN

Beban untuk mengemukakan keterangan dalam kes *mal*

72. Beban untuk mengemukakan keterangan dalam sesuatu kes *mal* terletak pada orang yang mengatakan atau menegaskan sesuatu fakta (*al-mudda'ii*) dan orang yang mengangkat sumpah untuk menafikan atau mempertikaikan sesuatu fakta (*al-Muda'a 'alaih*).

Beban membuktikan

73. (1) Sesiapa yang berhasrat supaya mana-mana Mahkamah memberikan penghakiman tentang apa-apa hak atau tanggungan di sisi undang-undang yang bergantung kepada kewujudan fakta yang ditegaskan olehnya, mestilah membuktikan bahawa fakta itu wujud.

(2) Apabila seseorang terikat untuk membuktikan kewujudan apa-apa fakta, maka dikatakan bahawa beban membuktikan terletak pada orang itu.

MISALAN

A berhasrat supaya mahkamah memberi penghakiman supaya *B* dihukum kerana sesuatu jenayah yang dikatakan oleh *A* telah dilakukan oleh *B*.

A mesti membuktikan bahawa *B* telah melakukan jenayah itu.

Pada siapa letaknya beban membuktikan

74. Beban membuktikan dalam sesuatu guaman atau prosiding terletak pada orang yang akan gagal tiada apa-apa keterangan langsung diberikan oleh mana-mana pihak.

Beban membuktikan tentang fakta tertentu

75. Beban membuktikan tentang apa-apa fakta tertentu terletak pada orang yang berkehendakkan Mahkamah mempercayai tentang kewujudan fakta itu.

MISALAN

A berhasrat supaya mempercayai bahawa pada masa yang berkenaan itu dia berada di suatu tempat lain.

Dia mestilah membuktikannya.

Beban membuktikan fakta yang perlu dibuktikan untuk menjadikan keterangan boleh diterima

76. Beban membuktikan apa-apa fakta yang perlu dibuktikan untuk membolehkan mana-mana orang memberikan keterangan mengenai apa-apa fakta yang lain, terletak pada orang yang berhasrat memberikan keterangan itu.

MISALAN

- (a) *A* berhasrat untuk membuktikan *marad al-maut* yang dibuat oleh *B*.

A mestilah membuktikan *marad al-maut* itu dan kematian *B*.

- (b) *A* berhasrat untuk membuktikan dengan keterangan sekunder kandungan suatu dokumen yang telah hilang.

A mestilah membuktikan bahawa dokumen itu telah hilang.

Beban membuktikan bahawa kes orang tertuduh termasuk dalam kecualian Enakmen Kesalahan Jenayah Syariah (Selangor) 1995

77. Apabila seseorang dituduh atas apa-apa kesalahan, maka beban membuktikan kewujudan hal keadaan yang menjadikan kes itu termasuk dalam mana-mana kecualian am yang diperuntukkan dalam Enakmen Kesalahan Jenayah Syariah (Selangor) 1995 [Sel. En. 9/1995] terletak padanya, dan Mahkamah hendaklah menganggapkan hal keadaan tersebut sebagai tidak ada.

MISALAN

- (a) *A* dituduh bersekedudukan dengan *B*.

Pendakwa mengemukakan keterangan untuk menunjukkan bahawa *A* telah menceraikan *B*, isterinya.

A mendakwa bahawa dia dipaksa menceraikan isterinya.

Beban membuktikan bahawa dia dipaksa terletak padanya.

- (b) *C* dituduh melakukan persetubuhan secara haram dengan *D*.

C mendakwa bahawa dia telah berkahwin dengan *D* di negara asing.

Beban membuktikan bahawa perkahwinan itu berlaku terletak pada *C*.

Beban membuktikan fakta yang diketahui secara khusus

78. Apabila mana-mana fakta diketahui secara khusus oleh mana-mana orang, maka beban membuktikan fakta itu terletak padanya.

MISALAN

Apabila seseorang melakukan sesuatu perbuatan dengan suatu niat selain daripada niat yang dibayangkan oleh sifat dan hal keadaan perbuatan itu, maka beban membuktikan niat itu ialah terletak padanya.

Beban membuktikan kematian orang yang diketahui masih hidup dalam masa tiga puluh tahun

79. Apabila soalnya ialah sama ada seseorang itu masih hidup atau telah mati, dan dibuktikan bahawa orang itu masih hidup dalam masa tiga puluh tahun, maka beban membuktikan yang dia telah mati terletak pada orang yang menegaskannya.

Beban membuktikan bahawa seseorang yang tidak didengar khabar mengenainya selama empat tahun masih hidup

80. Apabila soalnya ialah sama ada seseorang itu masih hidup atau telah mati, dan dibuktikan bahawa tiada apa-apa khabar telah didengar mengenainya selama empat tahun oleh orang yang sepatutnya mendengar khabar mengenainya jika dia masih hidup, maka beban membuktikan yang dia masih hidup beralih kepada orang yang menegaskannya.

Beban membuktikan tentang pemunyaan

81. Apabila soalnya ialah sama ada mana-mana orang ialah pemunya apa-apa jua benda yang dibuktikan sebagai ada dalam miliknya, beban membuktikan bahawa dia bukanlah pemunya benda itu terletak pada orang yang menegaskan bahawa dia bukan pemunyaanya.

Mahkamah boleh menganggap kewujudan fakta tertentu

82. Mahkamah boleh menganggap kewujudan apa-apa fakta yang difikirkannya mungkin telah berlaku, setelah mengambil perhatian akan perjalanan biasa kejadian semula jadi, kelakuan manusia, dan urusan awam dan persendirian, dalam hubungannya dengan fakta kes yang tertentu.

MISALAN

Mahkamah boleh menganggap—

- (a) bahawa tindakan kehakiman dan tindakan rasmi telah dilaksanakan mengikut aturan;
- (b) bahawa perjalanan biasa urusan telah diikuti dalam hal-hal tertentu.

BAB 2

SAKSI

Siapa yang boleh memberikan keterangan sebagai saksi

83. (1) Tertakluk kepada peruntukan seksyen ini, semua orang Islam adalah kompeten untuk memberikan *syahadah* atau *Bayyinah* sebagai saksi dengan syarat bahawa mereka adalah '*aqil, baligh, adil*, mempunyai ingatan yang baik dan tidak berprasangka.

Huraian—Seseorang Islam adalah disifatkan '*adil* jika dia menunaikan obligasi agamanya, melaksanakan kewajipan agama yang ditetapkan, menahan diri daripada melakukan dosa besar dan tidak terus menerus melakukan dosa kecil.

(2) Seorang yang bukan Islam adalah kompeten untuk memberikan *Bayyinah* untuk orang Islam jika keterangannya boleh diterima mengikut Hukum Syarak.

Huraian—*Bayyinah* seorang pakar bukan Islam terhadap seorang Islam boleh diterima, jika dikehendaki.

(3) Seseorang yang tidak '*adil* ialah kompeten untuk memberikan *Bayyinah* tetapi tidak kompeten memberi *syahadah*.

(4) Seseorang yang belum *baligh* atau seseorang yang tak sempurna akal ialah kompeten untuk memberikan *Bayyinah* tetapi tidak kompeten memberikan *syahadah*.

Huraian—*Bayyinah* seorang orang belum dewasa dalam kes kecederaan yang dilakukan oleh beberapa orang-orang belum dewasa ke atas yang lain boleh diterima dengan syarat bahawa antara mereka tidak perselisihan faham dan mereka berada di tempat kejadian itu.

(5) Seseorang yang mempunyai ingatan yang lemah atau yang pelupa atau mengidap hilang ingatan adalah kompeten untuk memberikan *Bayyinah* tetapi tidak kompeten untuk memberikan *syahadah*.

(6) Seseorang yang kebolehpercayaannya diragui kerana hubungan baiknya dengan dan mempunyai kepentingan dengan pihak menentang adalah kompeten untuk memberikan *Bayyinah* tetapi tidak kompeten untuk memberikan *syahadah*.

(7) Seseorang yang kebolehpercayaannya diragui kerana hubungan buruknya dengan pihak menentang adalah kompeten untuk memberikan *Bayyinah* tetapi tidak kompeten untuk memberikan *syahadah*.

Saksi bisu

84. (1) Seseorang saksi yang tidak dapat bercakap oleh memberikan *bayyinahnya* mengikut apa-apa cara yang menjadikannya boleh difahami seperti dengan tulisan atau dengan isyarat.

(2) *Bayyinah* yang disebut dalam subseksyen (1) hendaklah diberikan di dalam Mahkamah terbuka.

Keterangan suami, isteri, ibubapa dan anak

85. (1) Keterangan seorang suami terhadap isterinya dan keterangan isteri terhadap suaminya boleh diterima sebagai *syahadah* dan *bayyinah*.

(2) Keterangan seorang anak terhadap ibu bapanya dan keterangan ibu bapa terhadap anaknya boleh diterima sebagai *syahadah* dan *bayyinah*.

(3) Keterangan seorang suami bagi isterinya dan keterangan isteri bagi suaminya boleh diterima sebagai *bayyinah*.

(4) Keterangan ibu bapa bagi anaknya dan keterangan anak bagi ibu bapanya boleh diterima sebagai *bayyinah*.

Bilangan saksi

86. (1) Dakwaan oleh seseorang yang dikenali sebagai kaya bahawa dia telah menjadi papa tidaklah mencukupi untuk membuktikan dakwaannya kecuali jika ia disokong oleh keterangan tiga orang saksi lelaki.

Huraian—Dalam pemungutan zakat, pengakuan seorang kaya bahawa dia telah menjadi papa tidaklah menjadi bukti yang mencukupi melainkan jika ia disokong oleh keterangan tiga orang saksi lelaki.

(2) Dalam hal melihat anak bulan, keterangan seorang lelaki yang *adil* adalah mencukupi untuk membuktikan fakta itu.

(3) Keterangan seorang lelaki hendaklah menjadi bukti yang mencukupi dalam hal keadaan yang berikut:

- (a) keterangan seorang guru dalam hal yang melibatkan murid sekolah;
- (b) keterangan pakar dalam menilai barang rosak;
- (c) keterangan mengenai penerimaan dan penolakan saksi;
- (d) pemberitahuan mengenai pemecatan wakil;
- (e) keterangan tentang kecacatan dalam maua barang bagi jualan.

(4) Keterangan seorang perempuan adalah mencukupi untuk membuktikan apa-apa fakta yang biasanya dilihat oleh atau dalam pengetahuan seorang perempuan.

MISALAN

Keterangan seorang perempuan yang menyusukan seorang bayi atau keterangan seorang bidan dalam perkara haidh, kelahiran dan penyusuan.

(5) Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan selainnya dalam seksyen ini, keterangan hendaklah diberikan oleh dua orang saksi lelaki atau oleh seorang saksi lelaki dan dua orang saksi perempuan.

Cara memberikan keterangan

87. (1) Dalam kes *mal* keterangan hendaklah diberikan oleh plaintif dan defendan dan jika defendan menafikan tuntutan terhadapnya dia hendaklah dikehendaki mengangkat sumpah mengikut Hukum Syarak.

(2)(a) Jika defendan mengangkat sumpah di bawah subseksyen (1), tuntutan yang dibuat oleh plaintif hendaklah ditolak.

(b) Jika defendan enggan mengangkat sumpah, maka Mahkamah bolehlah meminta plaintif mengangkat sumpah dan dengan sumpah itu tuntutannya hendaklah diterima.

(3) Dalam kes jenayah, keterangan hendaklah diberikan bagi pendakwa dan bagi tertuduh melainkan jika tertuduh mengaku salah.

Keterangan oleh saksi tunggal dan sumpah plaintif

88. Jika dalam kes *mal*, plaintif hanya mengemukakan seorang saksi, keterangan saksi itu hanya boleh diterima jika keterangannya diberikan berserta dengan sumpah plaintif itu.

MISALAN

Dalam suatu tuntutan bagi pembayaran balik hutang oleh plaintif terhadap defendan, keterangan seorang saksi yang dikemukakan oleh plaintif yang diberikan beserta dengan sumpah plaintif hendaklah menjadi bukti yang cukup terhadap tuntutannya.

BAB 3

PEMERIKSAAN SAKSI

Susunan pengemukakan dan pemeriksaan saksi

89. Susunan yang mengikutnya saksi dikemukakan dan diperiksa hendaklah dikawalselia oleh undang-undang dan amalan pada masa ini yang berhubungan dengan tatacara *mal* dan jenayah yang terpakai bagi Mahkamah masing-masingnya, dan sekiranya tiada mana-mana undang-undang sedemikian, menurut budi bicara Mahkamah.

Mahkamah hendaklah memutuskan tentang kebolehterimaan keterangan

90. (1) Apabila salah satu pihak bercadang hendak memberikan keterangan mengenai apa-apa fakta, Mahkamah boleh bertanya pihak yang bercadang hendak memberikan keterangan itu bagaimana fakta yang dikatakan itu, jika dibuktikan, akan menjadi *qarinah*; dan Mahkamah hendaklah menerima keterangan itu jika difikirkannya bahawa fakta itu, jika dibuktikan, akan menjadi *qarinah*, dan tidak selainnya.

(2) Jika fakta yang dicadangkan hendak dibuktikan itu ialah suatu fakta yang keterangan mengenainya boleh diterima hanya setelah sesuatu fakta lain dibuktikan, maka fakta yang akhir disebut itu mestilah dibuktikan sebelum keterangan diberikan mengenai fakta yang mula-mula disebut itu, melainkan jika pihak itu mengakujaji untuk membuktikan fakta itu dan Mahkamah berpuas hati dengan akujaji itu.

(3) Jika kerelevanan satu fakta yang dikatakan bergantung kepada terbuktinya suatu fakta lain yang dikatakan terlebih dahulu, maka Mahkamah boleh, menurut budibicaranya, sama ada membenarkan keterangan mengenai fakta yang pertama itu diberikan sebelum fakta yang kedua itu dibuktikan, atau menghendaki supaya keterangan diberikan mengenai fakta yang kedua itu sebelum keterangan diberikan mengenai fakta yang pertama itu.

MISALAN

- (a) Adalah dicadangkan untuk membuktikan suatu pernyataan mengenai suatu fakta relevan yang telah dibuat oleh seseorang yang dikatakan telah mati, iaitu pernyataan yang ialah *qarinah* di bawah seksyen 20.

Fakta bahawa orang itu telah mati mestilah dibuktikan oleh orang yang bercadang hendak membuktikan pernyataan itu sebelum keterangan diberikan mengenai pernyataan itu.

- (b) Adalah dicadangkan untuk membuktikan kandungan suatu dokumen yang dikatakan telah hilang dengan mengemukakan suatu salinannya.

Fakta bahawa dokumen asal itu telah hilang mestilah dibuktikan oleh orang yang bercadang⁶ hendak mengemukakan salinan itu sebelum salinan itu dikemukakan.

Pemeriksaan utama, pemeriksaan balas dan pemeriksaan semula

91. (1) Pemeriksaan seseorang saksi oleh pihak yang memanggilnya adalah disebut pemeriksaan utamanya.

(2) Pemeriksaan seseorang saksi oleh pihak menentang adalah disebut pemeriksaan balasnya.

(3) Jika seseorang saksi telah diperiksa balas dan kemudiannya diperiksa oleh pihak yang telah memanggilnya, maka pemeriksaan itu adalah disebut pemeriksaan semula.

Susunan pemeriksaan dan arahan mengenai pemeriksaan semula

92. (1) Saksi-saksi hendaklah mula-mulanya diperiksa secara utama, kemudiannya, diperiksa balas jika dikehendaki sedemikian oleh pihak menentang, kemudiannya pula, diperiksa semula jika dikehendaki sedemikian oleh pihak yang telah memanggil mereka.

(2) Pemeriksaan dan pemeriksaan balas mestilah berhubungan dengan fakta relevan, tetapi pemeriksaan balas tidak perlu dihadkan kepada fakta yang telah diberikan sebagai keterangan oleh saksi itu dalam pemeriksaan utamanya.

(3) Pemeriksaan semula hendaklah tertumpu kepada penghuraian perkara yang disebut dalam pemeriksaan balas; dan jika, dengan kebenaran Mahkamah, perkara baru dikemukakan dalam pemeriksaan semula, maka pihak menentang boleh selanjutnya memeriksa balas atas perkara itu.

(4) Mahkamah boleh dalam segala hal membenarkan seseorang saksi dipanggil semula sama ada untuk pemeriksaan utama selanjutnya atau untuk pemeriksaan balas selanjutnya, dan jika Mahkamah membenarkan sedemikian, maka pihak-pihak mempunyai hak masing-masing untuk membuat pemeriksaan balas selanjutnya dan pemeriksaan semula selanjutnya.

Pemeriksaan balas atas orang yang dipanggil untuk mengemukakan apa-apa dokumen

93. Seseorang yang disaman supaya mengemukakan sesuatu dokumen tidaklah menjadi seorang saksi semata-mata oleh sebab dia mengemukakan dokumen itu, dan dia tidak boleh diperiksa balas melainkan jika dan sehingga dia dipanggil sebagai saksi.

Saksi-saksi berkenaan dengan watak

94. Saksi-saksi berkenaan dengan watak boleh diperiksa balas dan diperiksa semula.

Soalan memimpin

95. Apa-apa soalan yang menyarankan jawapan yang hendak atau yang dijangka akan didapati oleh orang yang mengemukakannya atau apa-apa soalan yang menyarankan fakta yang dipertikaikan yang tentangnya saksi itu dikehendaki memberikan keterangan, adalah disebut soalan memimpin.

Bila soalan memimpin tidak boleh ditanya

96. (1) Soalan memimpin tidak boleh, jika dibantah oleh pihak menentang, ditanya di dalam pemeriksaan utama atau dalam pemeriksaan semula, kecuali dengan kebenaran Mahkamah.

(2) Mahkamah hendaklah membenarkan soalan memimpin tentang perkara permulaan atau yang tak dipertikaikan, atau perkara yang pada pendapatnya telah terbukti dengan secukupnya.

Bila soalan memimpin boleh ditanya

97. (1) Soalan memimpin boleh ditanya dalam pemeriksaan balas, tertakluk kepada syarat-syarat yang berikut:

- (a) soalan itu tidak boleh mengandungi perkataan yang saksi itu dikehendaki memperkatakan balik; dan
- (b) soalan itu tidak boleh menganggap fakta yang belum terbukti telah terbukti atau menganggap bahawa jawapan tertentu telah diberikan berlawanan dengan fakta itu.

(2) Mahkamah oleh, menurut budi bicaranya, melarang soalan memimpin daripada dikemukakan kepada saksi yang menunjukkan kecenderungan yang kuat atau berat sebelah memihak kepada pihak yang memeriksa balas.

Keterangan tentang perkara yang bertulis

98. Mana-mana saksi boleh ditanya semasa dalam pemeriksaan sama ada apa-apa kontrak, pemberian atau pelupusan lain akan harta yang tentangnya dia memberikan keterangan tidak terkandung dalam sesuatu dokumen, dan jika dia mengatakan ada, atau jika dia hampir-hampir hendak membuat apa-apa pernyataan tentang kandungan apa-apa dokumen yang, pada pendapat Mahkamah, patut dikemukakan, maka pihak menentang boleh membantah terhadap pemberian keterangan itu sehingga dokumen itu dikemukakan atau sehingga terbukti fakta yang memberi hak kepada pihak yang telah memanggil saksi itu untuk memberikan keterangan sekunder mengenainya.

Huraian—Seseorang saksi boleh memberikan keterangan lisan mengenai pernyataan yang telah dibuat oleh orang lain mengenai kandungan dokumen jika pernyataan itu dengan sendirinya ialah fakta relevan.

MISALAN

Soalnya ialah sama ada *A* telah menyerang *B*.

C mendeposkan bahawa dia telah mendengar *A* berkata kepada *D* : “*B* telah menulis surat menuduh saya mencuri dan saya akan membalas dendam terhadapnya”. Pernyataan itu adalah relevan sebagai menunjukkan motif serangan *A* itu dan keterangan boleh diberikan mengenai pernyataan itu walaupun tiada keterangan lain diberikan berkenaan mengenai surat itu.

Pemeriksaan balas tentang pernyataan bertulis yang dahulu

99. (1) Seseorang saksi boleh diperiksa balas tentang pernyataan dahulu yang dibuat olehnya secara bertulis atau yang diubah ke dalam bentuk bertulis, dan yang relevan kepada perkara-perkara yang dipersoalkan dalam guaman atau prosiding yang dalamnya dia diperiksa balas itu, tanpa tulisan itu ditunjukkan kepadanya atau dibuktikan; tetapi jika dimaksudkan untuk menyangkal saksi itu dengan tulisan itu, maka sebelum tulisan itu boleh dibuktikan, perhatian saksi itu mestilah diarahkan kepada mana-mana bahagian tulisan itu yang hendak digunakan bagi maksud menyangkalnya.

(2) Jika seseorang saksi, apabila diperiksa balas tentang pernyataan lisan dahulu yang dibuat olehnya yang relevan kepada perkara yang dipersoalkan dalam guaman atau prosiding yang dalamnya dia diperiksa balas itu dan yang tak konsisten dengan testimoni yang sedang diberinya, tidak mengaku dengan nyata bahawa dia telah membuat pernyataan itu, maka bukti bolehlah diberikan yang dia telah sebenarnya membuat pernyataan lisan itu, tetapi sebelum bukti boleh diberikan hal keadaan pernyataan yang dikatakan itu, yang cukup untuk menentukan kejadian tertentu itu, hendaklah disebut kepada saksi itu, dan dia mestilah ditanya sama ada dia telah membuat pernyataan itu atau tidak.

Soalan yang sah dalam pemeriksaan balas

100. Apabila seseorang saksi boleh diperiksa balas, maka dia bolehlah, sebagai tambahan kepada soalan yang disebut terdahulu daripada ini, ditanya apa-apa soalan yang cenderung—

- (a) menguji ketepatannya, kebenarannya atau kebolehpercayaannya;
- (b) menentukan siapa dia dan apakah taraf hidupnya; atau
- (c) melemahkan kebolehpercayaannya dengan mencela wataknya, walaupun jawapan kepada soalan itu mungkin secara langsung atau tak langsung, cenderung melibatkannya dalam jenayah atau boleh mendedahkan atau mungkin secara langsung atau tak langsung cenderung mendedahkannya kepada sesuatu penalti atau pelucuthakan.

Mahkamah akan memutuskan bila soalan hendak ditanya dan bila saksi boleh dipaksa menjawab

101. (1) Jika apa-apa soalan adalah berhubungan dengan sesuatu perkara yang tak relevan dengan guaman atau prosiding itu, kecuali setakat yang soalan itu menyentuh kebolehpercayaan saksi itu dengan mencela wataknya, maka Mahkamah hendaklah memutuskan sama ada saksi itu boleh dipaksa menjawab soalan itu atau tidak, dan Mahkamah boleh, jika difikirkannya bahawa saksi itu tidak patut dipaksa menjawab soalan itu, mengingatkan saksi itu bahawa dia tidak terpaksa menjawabnya.

(2) Pada menjalankan budi bicaranya, Mahkamah hendaklah mengambil perhatian akan perkara yang berikut:

- (a) soalan itu adalah wajar jika ia sedemikian rupa sehingga kebenaran tohmahan yang dibayangkan olehnya itu akan menyentuh dengan serius pendapat Mahkamah tentang kebolehpercayaan saksi itu atas perkara yang dinyatakan;
- (b) soalan itu adalah tak wajar jika tohmahan yang dibayangkan olehnya itu adalah berhubungan dengan perkara-perkara yang telah berlaku sebegitu lama dahulu atau yang bersifat

sedemikian sehingga kebenaran tohmahan itu tidak akan menyentuh atau akan menyentuh sedikit sahaja pendapat Mahkamah tentang kebolehpercayaan saksi itu atas perkara yang dinyatakan;

- (c) soalan itu adalah tak wajar jika terdapat ketidakseimbangan besar antara kepentingan tohmahan yang dibuat terhadap watak saksi itu dengan kepentingan keterangannya;
- (d) Mahkamah boleh, jika difikirkannya patut, mengambil kesimpulan daripada keengganan saksi itu untuk menjawab bahawa jawapan itu, jika diberikan, tidak akan memberikan faedah kepadanya.

Soalan tidak boleh ditanya tanpa alasan yang munasabah

102. Tiada apa-apa soalan seperti yang disebut dalam seksyen 101 boleh ditanya melainkan jika orang yang bertanya itu mempunyai alasan yang munasabah bagi memikirkan bahawa tohmahan yang dibayangkan oleh soalan itu betul-betul berasas.

MISALAN

- (a) Seorang Peguam Syarie diberitahu oleh seorang Peguam Syarie yang lain atau sumber yang boleh dipercayai bahawa seorang saksi penting ialah penjudi profesional. Ini adalah suatu alasan yang munasabah untuk menanyakan saksi itu sama ada dia seorang penjudi profesional.
- (b) Seorang Peguam Syarie diberikantahu oleh seseorang di dalam Mahkamah bahawa seorang saksi penting ialah seorang penjudi profesional. Apabila disoal oleh Peguam Syarie itu, pemberitahu itu memberikan sebab-sebab yang memuaskan hati bagi pernyataannya itu. Ini adalah suatu alasan yang munasabah untuk menanyakan saksi itu sama ada dia seorang penjudi profesional.
- (c) Seorang saksi yang tidak diketahui apa-apa pun mengenainya, ditanya secara rambang sama ada dia seorang penjudi profesional. Dalam hal ini, tidak ada alasan yang munasabah untuk menanya soalan itu.

- (d) Seorang saksi yang tidak diketahui apa-apa pun mengenainya, apabila disoal tentang cara hidup dan mata pencahariannya memberikan jawapan yang tak memuaskan hati. Ini boleh menjadi suatu alasan yang munasabah untuk menanyakan saksi itu sama ada dia seorang penjudi profesional.

Tatacara Mahkamah sekiranya soalan ditanya tanpa alasan yang munasabah

103. Jika Mahkamah berpendapat bahawa mana-mana soalan seperti yang disebut dalam seksyen 101 telah ditanya tanpa alasan yang munasabah, maka Mahkamah boleh, jika soalan itu telah ditanya oleh seorang Peguam Syarie, melaporkan hal keadaan kes itu kepada Majlis Agama Islam Negeri Selangor atau pihak berkuasa yang lain yang kepadanya Peguam Syarie itu tertakluk dalam menjalankan profesinya.

Soalan lucu atau bersifat skandal

104. Mahkamah boleh melarang apa-apa soalan atau pertanyaan yang disifatkannya sebagai lucu atau bersifat skandal, walaupun soalan atau pertanyaan itu mungkin ada hubungan dengan soalan-soalan yang ada di hadapan Mahkamah, melainkan jika soalan atau pertanyaan itu adalah berhubungan dengan fakta persoalan atau dengan perkara yang perlu diketahui untuk menentukan sama ada fakta persoalan itu wujud atau tidak.

Soalan bertujuan menghina atau menggosarkan

105. Mahkamah hendaklah melarang apa-apa soalan yang ternyata padanya bertujuan menghina atau menggosarkan, atau apa-apa soalan yang, walaupun dengan sendirinya adalah wajar, ternyata pada Mahkamah berbentuk menyinggung dengan tak wajar.

Penyingkiran keterangan untuk menyangkal jawapan kepada soalan yang menguji kebenaran

106. Apabila seseorang saksi telah ditanya dan telah menjawab apa-apa soalan yang relevan kepada siasatan itu hanya setakat yang ia cenderung memecahkan kebolehpercayaannya dengan mencele

wataknya, tiada keterangan boleh diberikan bagi menyangkalnya; tetapi jika dia memberikan jawapan palsu, maka dia boleh kemudiannya dipertuduhkan kerana memberikan keterangan palsu:

Kecualian 1—Jika seorang saksi ditanya sama ada dia dahulunya telah disabitkan atas apa-apa jenayah dan dia menafikannya, maka keterangan boleh diberikan mengenai sabitannya yang dahulu itu.

Kecualian 2—Jika seorang saksi ditanya apa-apa soalan yang boleh mencabar kesaksamaannya dan dia menjawab dengan menafikan fakta-fakta yang disarankan itu, maka dia boleh disangkal.

MISALAN

- (a) Seorang saksi ditanya sama ada dia pernah dibuang kerja kerana kecurangan. Dia menafikannya.

Keterangan diberikan untuk menunjukkan bahawa dia pernah dibuang kerja kerana kecurangan.

Keterangan itu tidak boleh diterima.

- (b) *A* menegaskan bahawa pada suatu hari tertentu dia telah melihat *B* di Melaka. *A* ditanya sama ada dia sendiri berada di Pulau Pinang pada hari itu. Dia menafikannya.

Keterangan diberikan bagi menunjukkan bahawa *A* berada di Pulau Pinang pada hari itu.

Keterangan itu boleh diterima, bukan untuk menyangkal *A* atas suatu fakta yang menyentuh kebolehpercayaannya tetapi untuk menyangkal fakta yang dikatakan bahawa *B* telah dilihat di Melaka pada hari yang berkenaan itu.

- (c) *A* ditanya sama ada dia pernah berkata bahawa dia akan membalas dendam terhadap *B* yang terhadapnya dia memberikan keterangan. Dia menafikannya.

Dia boleh disangkal atas alasan bahawa soalan itu cenderung mencabar kesaksamaannya.

Soalan oleh pihak kepada saksinya sendiri

107. Mahkamah boleh, menurut budi bicaranya, membenarkan orang yang memanggil seseorang saksi mengemuka apa-apa soalan kepadanya yang boleh dikemukakan dalam pemeriksaan balas oleh pihak menentang.

Mencabar kebolehpercayaan saksi

108. Kebolehpercayaan seseorang saksi boleh dicabar dengan cara yang berikut oleh pihak menentang atau, dengan izin Mahkamah, oleh pihak yang memanggilnya:

- (a) dengan keterangan yang diberikan oleh orang yang menyatakan bahawa mengikut pengetahuan mereka tentang saksi itu mereka mempercayai bahawa saksi itu tidak boleh dipercayai;
- (b) dengan membuktikan bahawa saksi itu telah disogok, atau telah menerima tawaran sogokan, atau telah menerima apa-apa dorongan rasuah yang lain untuk memberikan keterangannya;
- (c) dengan membuktikan pernyataan dahulu yang tak konsisten dengan mana-mana bahagian keterangannya yang boleh disangkal.

Huraian—Seseorang saksi yang mengatakan bahawa seorang saksi lain tidak boleh dipercayai tidak boleh, dalam masa pemeriksaan utamanya, memberikan sebab dia mempercayai sedemikian, tetapi dia boleh ditanya sebab-sebabnya dalam pemeriksaan balas, dan jawapan yang diberikannya itu tidak boleh disangkal, walaupun, jika jawapan itu palsu, dia boleh kemudiannya dipertuduh kerana memberikan keterangan palsu.

Soalan yang cenderung menyokong keterangan mengenai fakta relevan yang boleh diterima

109. Apabila seseorang saksi yang dicadang hendak disokong memberikan keterangan mengenai apa-apa fakta relevan, dia boleh disoal tentang apa-apa hal keadaan lain yang telah dilihatnya pada atau dekat dengan masa atau tempat yang fakta relevan itu telah

berlaku, jika Mahkamah berpendapat bahawa hal keadaan itu, jika terbukti akan menyokong testimoni saksi itu tentang fakta relevan yang mengenainya dia memberikan keterangan.

MISALAN

A, seorang rakan sejenayah, menerangkan hal suatu kesalahan yang dalamnya dia telah mengambil bahagian. Dia memperihalkan berbagai-bagai kejadian, yang tak berkaitan dengan kesalahan itu, yang telah berlaku dalam perjalanannya ke tempat dan dari tempat di mana kesalahan itu telah dilakukan.

Keterangan bebas mengenai fakta ini boleh diberikan untuk menyokong keterangannya itu tentang kesalahan itu sendiri.

Pernyataan dahulu oleh saksi boleh dibuktikan untuk menyokong testimoni yang kemudian tentang fakta yang sama

110. Bagi menyokong testimoni seorang saksi, apa-apa pernyataan dahulu yang dibuat olehnya sama ada secara bertulis atau lisan, atau sumpah, atau dalam percakapan biasa, berhubungan dengan fakta yang sama pada atau lebih kurang pada masa fakta itu telah berlaku, atau di hadapan mana-mana pihak berkuasa yang kompeten di sisi undang-undang untuk menyiasat fakta itu, boleh dibuktikan.

Perkara yang boleh dibuktikan berkaitan dengan pernyataan terbukti yang ialah *qarinah* di bawah seksyen 20 atau 21

111. Apabila apa-apa fakta yang ditetapkan sebagai *qarinah* di bawah seksyen 20 atau 21 terbukti, segala perkara boleh dibuktikan sama ada untuk menyangkal atau menyokong pernyataan itu, atau untuk mencabar atau mengesahkan kebolehpercayaan orang yang telah membuatnya, yang mungkin boleh dibuktikan jika orang itu telah dipanggil sebagai saksi dan telah menafikan kebenaran perkara yang disarankan itu apabila diperiksa balas.

Mengingatikan semula

112. (1) Seseorang saksi boleh semasa di bawah pemeriksaan mengingatakan semula dengan merujuk kepada mana-mana tulisan yang telah dibuat olehnya sendiri pada masa transaksi yang mengenainya dia disoal, atau sejurus sahaja selepasnya hingga difikirkan oleh Mahkamah bahawa transaksi itu masih jelas dalam ingatannya pada masa itu.

(2) Saksi itu boleh juga merujuk kepada mana-mana tulisan yang telah dibuat oleh mana-mana orang lain dan yang telah dibaca oleh saksi itu dalam masa yang disebut terdahulu, jika, apabila dibacanya, dia tahu tulisan itu adalah betul.

(3) Bilamana saksi itu boleh mengingatakan semula dengan merujuk kepada apa-apa dokumen, dia boleh, dengan kebenaran Mahkamah, merujuk kepada salinan dokumen itu:

Dengan syarat bahawa Mahkamah puas hati bahawa ada sebab yang mencukupi mengapa naskah asalnya tidak dikemukakan.

(4) Seseorang pakar boleh mengingatakan semula dengan merujuk kepada treatis profesional.

Testimoni tentang fakta yang dinyatakan dalam dokumen yang disebut dalam seksyen 112

113. Seseorang saksi boleh juga memberikan keterangan tentang fakta yang disebut dalam mana-mana dokumen sedemikian yang disebut dalam seksyen 112, walaupun dia tidak mempunyai ingatan spesifik tentang fakta itu sendiri, jika dia yakin bahawa fakta itu telah direkodkan dengan betul dalam dokumen itu.

MISALAN

Seseorang penyimpan kira-kira boleh memberikan keterangan tentang fakta yang telah direkodkan olehnya dalam buku kira-kira yang biasa disimpan dalam perjalanan urusan jika dia mengetahui bahawa buku kira-kira itu telah disimpan dengan betulnya, walaupun dia telah melupai transaksi-transaksi tertentu yang telah dicatatkannya.

Hak pihak menentang tentang tulisan yang digunakan untuk mengingatkan semula

114. Apa-apa tulisan yang disebut di bawah seksyen 112 atau 113 hendaklah dikemukakan dan ditunjukkan kepada pihak menentang, jika dia menghendaknya; pihak itu boleh, jika dia suka, memeriksa balas saksi itu mengenai tulisan itu.

Pengemukakan dokumen dan terjemahannya

115. (1) Seseorang saksi yang disaman untuk mengemukakan sesuatu dokumen hendaklah, jika dokumen itu ada dalam miliknya atau di bawah kuasanya, membawa dokumen itu ke Mahkamah walaupun mungkin ada apa-apa bantahan terhadap pengemukannya atau kebolehterimaannya. Kesahan apa-apa bantahan sedemikian hendaklah diputuskan oleh Mahkamah. *

(2) Mahkamah boleh, jika didapati patut, memeriksa dokumen itu melainkan jika dokumen itu merujuk kepada hal chwal Negara, atau mengambil keterangan lain bagi membolehkannya menentukan kebolehterimaan dokumen itu.

(3) Jika bagi maksud itu adalah perlu untuk menyebabkan apa-apa dokumen diterjemahkan, Mahkamah boleh, jika difikirkannya patut, mengarahkan penterjemah supaya merahsiakan kandungan dokumen itu melainkan jika dokumen itu akan dikemukakan sebagai keterangan.

Memberikan sebagai keterangan dokumen yang diminta dan dikemukakan setelah notis diberikan

116. Apabila suatu pihak meminta apa-apa dokumen yang mengenainya pihak yang satu lagi itu telah diberikan notis supaya mengemukakannya, dan dokumen itu dikemukakan dan diperiksa oleh pihak yang meminta supaya ia dikemukakan, pihak itu adalah terikat untuk memberikannya sebagai keterangan jika pihak yang mengemukakannya menghendaknya berbuat demikian dan jika dokumen itu relevan.

Menggunakan sebagai keterangan dokumen yang enggan dikemukakan setelah notis diberikan

117. Apabila suatu pihak enggan mengemukakan sesuatu dokumen yang dia telah diberikan notis supaya mengemukakannya, dia tidak boleh kemudiannya menggunakan dokumen itu sebagai keterangan tanpa persetujuan pihak yang satu lagi itu atau tanpa perintah Mahkamah.

MISALAN .

A mendakwa *B* atas suatu perjanjian, dan memberi *B* notis supaya mengemukakannya. Pada perbicaraan itu *A* meminta dokumen itu, dan *B* enggan mengemukakannya. *A* memberikan keterangan sekunder mengenai kandungannya. *B* bercadang hendak mengemukakan dokumen itu sendiri untuk menyangkal keterangan sekunder yang diberikan oleh *A* itu, atau untuk menunjukkan bahawa perjanjian itu tidak beresetem. Dia tidak boleh berbuat demikian.

Kuasa Hakim untuk mengemukakan soalan atau memerintahkan pengemukaan

118. Hakim boleh, untuk mengetahui atau mendapatkan bukti wajar mengenai fakta relevan, menanya apa-apa soalan yang dihasratinya, dalam apa-apa bentuk, pada bila-bila masa, kepada mana-mana saksi atau pihak, mengenai apa-apa fakta sama ada relevan atau tak relevan; dan boleh memerintahkan supaya dikemukakan apa-apa dokumen atau benda; dan mana-mana pihak atau ejen mereka tidak berhak membuat apa-apa bantahan terhadap mana-mana soalan atau perintah sedemikian, atau, tanpa kebenaran Mahkamah, memeriksa balas mana-mana saksi atas apa-apa jawapan yang diberikan dalam menjawab mana-mana soalan itu:

Dengan syarat bahawa penghakiman itu mestilah berasaskan fakta yang ditetapkan oleh Enakmen ini sebagai *garinah* dan dibuktikan dengan sewajarnya.

BAB 4

PERUNTUKAN KHAS BERHUBUNGAN DENGAN
TESTIMONI SAKSI**Menentukan bahawa saksi 'adil**

119. Jika seorang saksi telah memberikan keterangannya melalui *syahadah* dan Hakim mempunyai alasan untuk mempercayai bahawa dia tidak 'adil, Mahkamah hendaklah memerintahkan supaya saksi itu diperiksa sebagaimana yang diperuntukkan kemudian daripada ini.

Huraian—Jika didapati oleh Hakim bahawa seorang saksi yang telah memberikan *syahadah* tidak boleh dipercayai dia hendaklah menyebabkan saksi itu diperiksa untuk menentukan sama ada dia seorang yang 'adil atau sebaliknya.

Saksi hendaklah diperiksa melalui pihak yang ada hubungan dengannya

120. Pemeriksaan yang disebut dalam seksyen 119 hendaklah dijalankan melalui pemeriksaan rahsia dan, jika Hakim menghendaki sedemikian, di dalam Mahkamah terbuka melalui pihak-pihak yang ada hubungan dengannya.

MISALAN

- (a) Jika saksi itu seorang murid, dia hendaklah diperiksa melalui gurunya.
- (b) Jika saksi itu seorang anggota tentera, dia hendaklah diperiksa melalui pegawai pemerintahnya.
- (c) Jika saksi itu seorang awam, ia hendaklah diperiksa melalui seorang pemastautin yang boleh dipercayai yang bermastautin di tempat di mana dia bermastautin.

Pemeriksaan rahsia

121. (1) Suatu pemeriksaan rahsia hendaklah dijalankan melalui surat rahsia yang dalamnya ditulis oleh Hakim nama defendan atau tertuduh dan hal perkara tuntutan atau pertuduhan itu, mengikut mana-mana yang berkenaan, nama saksi, pengenalannya, kerjanya dan tempat tinggalnya.

(2) Surat rahsia itu hendaklah dimasukkan ke dalam sampul termeteri dan diserahkan oleh Mahkamah kepada orang yang dilantik sebagai pemeriksa rahsia itu.

(3) Apabila diterima surat rahsia itu dan selepas dibaca kandungannya, pemeriksa rahsia itu hendaklah menulis di bawah nama saksi yang dinyatakan dalam surat itu perkataan '*adil*' atau perkataan "tidak '*adil*'" (*jurh*), mengikut penilaiannya, dan hendaklah dengan serta merta mengembalikan surat itu kepada Hakim.

(4) Jika surat rahsia itu dikembalikan kepada Hakim dengan perkataan "tidak '*adil*'" atau "*wallahu a 'alam*" atau apa-apa perkataan lain yang bermaksud sedemikian tertulis padanya, atau jika tiada apa-apa ditulis padanya, Hakim tidak boleh menerima keterangan saksi itu dan boleh meminta seorang saksi lain dikemukakan.

Bilangan pemeriksa rahsia

122. Pemeriksaan rahsia itu boleh dijalankan oleh seorang pemeriksa rahsia atau lebih sebagaimana ditentukan oleh Hakim.

Pemeriksaan terbuka

123. (1) Hakim boleh memerintahkan supaya seseorang saksi diperiksa di dalam Mahkamah terbuka walaupun saksi itu telah tertakluk kepada pemeriksaan rahsia dan didapati '*adil*' oleh pemeriksa rahsia itu.

(2) Suatu pemeriksaan terbuka akan seseorang saksi hendaklah dijalankan oleh pemeriksa rahsia itu di dalam Mahkamah terbuka di hadapan Hakim dalam kehadiran pihak-pihak kepada prosiding itu.

Testimoni dalam pemeriksaan terbuka menjadi sebahagian daripada *syahadah*

124. Testimoni seorang saksi dalam pemeriksaan terbuka yang dijalankan di bawah seksyen 123 hendaklah menjadi sebahagian daripada *syahadahnya*.

Bila saksi tidak perlu diperiksa

125. Hakim tidak dikehendaki memeriksa mana-mana saksi yang telah diperiksa dan didapati '*adil*' di bawah Bahagian ini jika dia menjadi saksi di hadapan Hakim yang sama dalam prosiding yang kemudian dan lat tempoh antara kedua-dua prosiding itu tidak melebihi enam bulan.

Penafian (*ta'n*) terhadap saksi

126. Apabila mana-mana pihak kepada sesuatu prosiding mengisytiharkan mana-mana saksi pihak menentang sebagai tidak '*adil*', sama ada sebelum atau selepas pemeriksaan saksi itu di bawah seksyen 121 atau 123 dengan mengemukakan apa-apa keterangan yang boleh mencegah penerimaan keterangannya, Hakim hendaklah menghendaki pihak itu membuktikan fakta itu.

Huraian—Apabila defendan membuktikan bahawa mana-mana saksi tidak '*adil*', Hakim hendaklah menolak keterangan saksi itu tetapi jika defendan tidak dapat membuktikan faktanya Hakim hendaklah meneruskan pemeriksaan saksi itu jika dia belum berbuat demikian atau memberikan keputusannya mengikut keterangan jika dia telah menjalankan pemeriksaan itu.

Apabila dapatan pemeriksa saksi berbeza

127. Jika pemeriksaan saksi di bawah seksyen 121 atau 123 dijalankan oleh dua orang pemeriksa atau lebih dan sebilangan besar pemeriksa itu berpendapat bahawa saksi tidak '*adil*', maka Hakim tidak boleh membuat keputusan berasaskan keterangan saksi itu.

Saksi yang mati atau hilang

128. Apabila seorang saksi mati atau hilang selepas memberikan keterangan dalam mana-mana perkara yang berhubungan dengan *mu'amalat*, Hakim boleh menjalankan pemeriksaan atas keterangannya dan boleh membuat keputusan berasaskan keterangan itu.

Bila saksi dikehendaki mengangkat sumpah

129. Jika hal keadaan berkehendakkan sedemikian atau pemeriksaan saksi di bawah Bahagian ini tidak dapat dijalankan dan suatu pihak kepada prosiding itu membuat permohonan kepada Hakim supaya saksi itu mengangkat sumpah sebagai saksi benar bagi menguatkan keterangannya, Hakim hendaklah memerintahkan saksi itu mengangkat sumpah sedemikian dan hendaklah mengingatkan saksi itu bahawa jika dia tidak berbuat demikian keterangannya tidak boleh diterima.

BAHAGIAN IV

AM

Hukum Syarak

130. (1) Mana-mana peruntukan atau tafsiran peruntukan di bawah Enakmen ini yang tak konsisten dengan *Hukum Syarak* adalah tidak sah setakat yang ia tak konsisten itu.

(2) Jika terdapat lakuna atau jika apa-apa perkara tidak diperuntukkan dengan nyata oleh Enakmen ini, Mahkamah hendaklah memakai *Hukum Syarak*.

Pemansuhan

131. Enakmen Keterangan Syariah 1996 [En. 6 1996] adalah dimansuhkan.

JADUAL

(Subseksyen 3(3))

BENTUK SKRIP BAHASA ARAB BAGI PERKATAAN DAN UNGKAPAN TERKENTU

'adil	-	عادل
'aqil	-	عاقل
al Mudad 'a 'alaih	-	المدعى عليه
al Mudda'ii	-	المدعى
amil	-	عامل
asyyadu	-	أشهاد
bayyinah	-	بينة
baligh	-	بالغ
fitrah	-	فطرة
iqrar	-	اقرار
jurh	-	جرح
Mahjur 'alaih	-	محجور عليه
Mal	-	مال
Marad al-maut	-	مرض الموت
Mazhab	-	مذهب
Ma'tuh	-	معتوه
Mu'amalat	-	معاملات
Mumayyiz	-	مميز
Nusab	-	نسب
Qadi	-	قاضي
Qarimah	-	قرينة

<i>Syahadah</i>	-	شهادة
<i>Ta`n</i>	-	طعن
<i>'urf</i>	-	عرف
<i>wali</i>	-	ولي
<i>Wallahu 'alam</i>	-	والله أعلم

Diluluskan pada 28 April 2003.
[P.U. Sel. (AGM) 0011/1]

BAKHTIAR BIN HUSSIN,
Setiausaha,
Dewan Undangan Negeri,
Selangor

Enactment No.	Short title	Page
6	Laws of the Constitution of Selangor (Amendment) Enactment 2003	967
7	Revision of Laws (State of Selangor) Enactment 2003	985
8	Water Supply (Amendment) Enactment 2003	1003

SYARLAH COURT EVIDENCE (STATE OF SELANGOR)
ENACTMENT 2003

ARRANGEMENT OF SECTIONS

PART I

RELEVANCY

CHAPTER 1

PRELIMINARY

Section

1. Short title and commencement
2. Application
3. Interpretation
4. Presumption

CHAPTER 2

QARINAH

General

5. Evidence may be given of facts in issue and *qarinah*
6. Facts forming part of same transaction are *qarinah*
7. Facts which are the occasion, cause or effect of facts in issue or relevant facts
8. Motive, preparation and previous or subsequent conduct
9. Facts necessary to explain or introduce fact in issue or relevant fact
10. Things said or done by conspirator in reference to common design
11. When facts become *qarinah*
12. In suits for damages, facts tending to enable Court to determine amount are *qarinah*
13. Fact which becomes *qarinah* when right or 'urf is in question
14. Facts showing existence of state of mind or of body or bodily feeling are *qarinah*
15. Facts bearing on question whether acts was accidental or intentional
16. When existence of course of business is *qarinah*

Iqrar

Section

17. *Iqrar* defined
18. Admissibility of *iqrar*
19. *Iqrar* made in a state of *marad al-maut*

Statements by Persons who cannot be called as Witnesses

20. Cases in which statement of relevant fact by person who is dead or cannot be found, etc., is *qarinah*
21. Relevancy of certain evidence for proving in subsequent proceeding the truth of facts therein stated

Statements made under Special Circumstances

22. When entries in books of account are *qarinah*
23. When entry in public record made in performance of duty is *qarinah*
24. Statements in maps, charts and plans are *qarinah*
25. Statement as to fact of public nature contained in certain legislation or notifications are *qarinah*
26. Statements as to any law contained in law books are *qarinah*

How Much of a Statement to be proved

27. What evidence to be given when statement forms part of a conversation, document, book or series of letters or papers

When Judgments of Courts are Qarinah

28. Previous judgments relevant to bar a second suit or trial
29. When certain judgments in probate, etc., are *qarinah*
30. When judgments, orders or decrees are *qarinah*
31. When judgments, etc., are not *qarinah*
32. Fraud or collusion in obtaining judgment or incompetency of Court may be proved

When Opinion of Third Persons is Qarinah

33. Opinion of experts
34. Facts bearing upon opinions of experts

Section

36. When opinion as to existence of right or 'urf is *qarinah*
37. When opinion as to usages, tenets, etc., is *qarinah*
38. When opinion as to relationship is *qarinah*
39. When grounds of opinion are *qarinah*

When Character is Qarinah

40. In civil cases, character to prove conduct imputed is not *qarinah*
41. In criminal proceedings, previous good character is *qarinah*
42. Previous bad character not *qarinah* except in reply

PART II

PROOF

CHAPTER 1

FACTS WHICH NEED NOT BE PROVED

43. Facts judicially noticeable need not be proved
44. Facts of which Court must take judicial notice
45. Facts admitted need not be proved

CHAPTER 2

ORAL EVIDENCE

46. Proof of facts by oral evidence
47. Oral evidence must be direct

CHAPTER 3

DOCUMENTARY EVIDENCE

48. Proof of contents of documents
49. Primary evidence
50. Secondary evidence
51. Proof of documents by primary evidence
52. Cases in which secondary evidence relating to documents may be given

Section

- 53. Rules as to notice to produce
- 54. Proof of signature and handwriting of person alleged to have signed or written document produced
- 55. Admission of writing, signature or seal
- 56. Proof of document

Public Documents

- 57. Public documents
- 58. Private documents
- 59. Certified copies of public documents
- 60. Proof of documents by production of certified copies
- 61. Proof of certain official documents

Presumption as to Documents

- 62. Presumption as to genuineness of certified copies
- 63. Presumption as to documents produced as record of evidence
- 64. Presumption as to *Gazettes*, newspapers, etc.
- 65. Presumption as to maps or plans made by authority of Government
- 66. Presumption as to collection of laws and reports of decisions
- 67. Presumption as to powers of attorney
- 68. Presumption as to certified copies of foreign judicial records
- 69. Presumption as to books, maps and charts
- 70. Presumption as to telegraphic messages
- 71. Presumption as to due execution, etc., of documents not produced

PART III

PRODUCTION AND EFFECT OF EVIDENCE

CHAPTER I

BURDEN OF PROOF

- 72. Burden to produce evidence in civil case
- 73. Burden of proof
- 74. On whom burden of proof lies

Section

75. Burden of proof as to particular fact
76. Burden of proving fact necessary to be proved to make evidence admissible
77. Burden of proving that case of accused comes within exceptions
78. Burden of proving fact especially within knowledge
79. Burden of proving death of person known to have been alive within thirty years
80. Burden of proving that person is alive who has not been heard of for four years
81. Burden of proof as to ownership
82. Court may presume existence of certain facts

CHAPTER 2

WITNESSES

83. Who may testify as witnesses
84. Dumb witnesses
85. Evidence of husband, wife, parent and child
86. Number of witnesses
87. Manner of giving evidence
88. Evidence by a single witness and oath by plaintiff

CHAPTER 3

EXAMINATION OF WITNESSES

89. Order of production and examination of witnesses
90. Court to decide as to admissibility of evidence
91. Examination-in-chief, cross-examination and re-examination
92. Order of examinations and direction of re-examination
93. Cross-examination of person called to produce a document
94. Witnesses to character
95. Leading questions
96. When leading questions may not be asked
97. When leading questions may be asked

Section

98. Evidence as to matters in writing
99. Cross-examination as to previous statements in writing
100. Questions lawful in cross-examination
101. Court to decide when question shall be asked and when witness compelled to answer
102. Question not to be asked without reasonable grounds
103. Procedure of Court in case of question being asked without reasonable grounds
104. Indecent and scandalous questions
105. Questions intended to insult or annoy
106. Exclusion of evidence to contradict answers to questions testing veracity
107. Question by party to his own witness
108. Impeaching credit of witness
109. Questions tending to corroborate evidence of relevant fact admissible
110. Former statements of witness may be proved to corroborate later testimony as to same fact
111. What matters may be proved in connection with proved statement which is *qarinah* under section 20 or 21
112. Refreshing memory
113. Testimony to facts stated in document mentioned in section 112
114. Right of adverse party as to writing used to refresh memory
115. Production of documents and their translation
116. Giving as evidence of document called for and produced on notice
117. Using as evidence of document production of which was refused on notice
118. Judge's power to put questions or order production

CHAPTER 4

SPECIAL PROVISIONS RELATING TO TESTIMONY
OF WITNESSES

119. Determining that a witness is *'adil*
120. Witness to be examined through parties related to him
121. Secret examination

Section

- 122. Number of secret examiners
- 123. Open examination
- 124. Testimony in open examination forms part of *syahadah*
- 125. When witness need not be examined
- 126. Denial (*ta'n*) over a witness
- 127. When findings of witness examiners differ
- 128. Dead or missing witness
- 129. When witness required to take the oath

PART IV

GENERAL

- 130. *Hukum Syarak*
- 131. Repeal

SCHEDULE

SELANGOR

ENACTMENT No. 5 of 2003

I ASSENT,

(STATE
SEAL)SHARAPUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan of Selangor

8 July 2003

An Enactment to define the law of evidence for the Syariah Court and matters relating thereto.

[ ]

BE IT ENACTED by the Legislature of the State of Selangor as follows:

PART I

RELEVANCY

CHAPTER 1

PRELIMINARY

Short title and commencement

1. This Enactment may be cited as the Syariah Court Evidence (State of Selangor) Enactment 2003 and shall come into force on a date to be appointed by His Royal Highness the Sultan by notification in the *Gazette*.

Application

2. This Enactment shall apply to all judicial proceedings in or before any Syariah Court in the State of Selangor.

Interpretation

3. (1) In this Enactment, unless the context otherwise requires—

“*aqil*” means of sound mind;

“*baligh*” means having attained the age of puberty in accordance with Islamic Law;

“*bayyinah*” means evidence which proves a right or interest and includes *qarinah*;

“computer” means any device for recording, storing, processing, retrieving or producing any information or other matter, or for performing any one or more of those functions, by whatever name or description such device is called; and where two or more computers carry out any one or more of those functions in combination or in succession or otherwise howsoever conjointly, they shall be treated as a single computer;

“Court” or “Syariah Court” means the Syariah Subordinate Court, Syariah High Court or the Syariah Appeal Court, as the case may be, constituted under subsection 55(1), 55(2) and 53(3) respectively, of the Administration Enactment;

“document” means any matter expressed, described, or howsoever represented, upon any substance, material, thing or article, including any matter embodied in a disc, tape, film, sound track or other device whatsoever, by means of—

(a) letters, figures, marks, symbols, signals, signs, or other forms of expression, description, or representation whatsoever;

(b) any visual recording (whether of still or moving images);

- (c) any sound recording, or any electronic, magnetic, mechanical or other recording whatsoever and howsoever made, or any sounds, electronic impulses, or other data whatsoever;
- (d) a recording, or transmission, over a distance of any matter by any, or any combination, of the means mentioned in paragraph (a), (b) or (c),

or by more than one of the means mentioned in paragraphs (a), (b), (c) and (d), intended to be used or which may be used for the purpose of expressing, describing, or howsoever representing, that matter;

ILLUSTRATIONS

A writing is a document.

Words printed, lithographed or photographed are documents.

A map, plan, graph or sketch is a document.

An inscription on wood, metal, stone or any other substance, material or thing is a document.

A drawing, painting, picture or caricature is a document.

A photograph or a negative is a document.

A tape recording of a telephonic communication, including a recording of such communication transmitted over a distance, is a document.

A photographic or other visual recording, including a recording of photographic or other visual transmission over a distance, is a document.

A matter recorded, stored, processed, retrieved or produced by a computer is a document;

“Administration Enactment” means the Administration of Islamic Law (State of Selangor) Enactment 2003;

“fact” means and includes—

- (a) any thing, state of things or relation of things capable of being perceived by the senses;
- (b) any mental condition of which any person is conscious;

ILLUSTRATIONS

- (a) That there are certain objects arranged in a certain order in a certain place is a fact.
- (b) That a person heard or saw something is a fact.
- (c) That a person said certain words is a fact.
- (d) That a person holds a certain opinion, has a certain intention, acts in good faith or fraudulently, or uses a particular word in a particular sense, or is or was at a specified time conscious of a particular sensation is a fact.
- (e) That a person has a certain reputation is a fact;

“fact in issue” means any fact from which, either by itself or in connection with other facts, the existence, non-existence, nature or extent of any right, liability or disability asserted or denied in any suit or proceeding necessarily follows;

ILLUSTRATION

A is charged for an offence of *khalwat* with *B*.

At his trial the following facts may be in issue:

that *A* and *B* were together in a closed room;

that *A* and *B* were together in a vehicle parked in a dark place;

“film” means and includes a microfilm and any negative;

“Judge” means a Judge of the Syariah Appeal Court, the Syariah High Court or the Syariah Subordinate Court appointed under subsections 57(1), 58(1) and 59(1) respectively, of the Administration Enactment;

“Islamic Law” means Hukum Syarak according to *Mazhab Syafie* or any of *Mazhab Maliki*, *Hanafi* or *Hanbali*;

“evidence” includes—

(a) *bayyinah* and *syahadah*;

(b) all statements which the Court permits or requires to be made before it by a witness in relation to matters of fact under inquiry: such statements are called oral evidence;

(c) all documents produced for the inspection of the Court: such documents are called documentary evidence;

“microfilm” means any transparent material bearing a visual image in reduced size either singly or as a series and includes a microfiche;

“negative” means a transparent negative photograph on any substance or material, and includes any transparent negative photograph made from the original negative photograph;

“*Peguam Syarie*” means a person appointed as *Peguam Syarie* under section 80 of the Administration Enactment;

“*qarinah*” means fact connected with the other fact in any of ways referred to in this Enactment;

“witness” does not include a plaintiff, defendant and an accused person;

“*syahadah*” means any evidence adduced in Court by uttering the expression “*asyhadu*” to establish a right or interest;

“*urf*” means custom or practice recognized by society or certain class of people whether in the form of word or deed.

(2) In this Enactment—

- (a) a fact is said to be “disproved” when, after considering the matters before it, the Court either believes that it does not exist or considers its non-existence so probable that a prudent man ought, under the circumstances of the particular case, to act upon the supposition that it does not exist;
- (b) a fact is said to be “not proved” when such fact is neither “proved” nor “disproved” according to this Enactment;
- (c) a fact is said to be “proved” when, after considering the matters before it, the Court either believes it to exist or considers its existence so probable that a prudent man ought, under the circumstances of the particular case, to act upon the supposition that it exists.

(3) For the avoidance of doubt as to the identity or interpretation of the words and expressions used in this Enactment that are listed in the Schedule, reference may be made to the Arabic Script for those words and expressions as shown against them therein.

Presumption

4. (1) Whenever it is provided by this Enactment that the Court may presume the existence of a fact, it may either regard the fact as proved unless and until it is disproved, or may call for proof of it.

(2) Whenever it is provided by this Enactment that the Court shall presume the existence of a fact, it shall regard the fact as proved unless and until it is disproved.

CHAPTER 2

*QARINAH**General***Evidence may be given of facts in issue and *qarinah***

5. Evidence may be given in any suit or proceeding of the existence or non-existence of every fact in issue and of such other facts as are hereinafter declared to be *qarinah*, and of no others.

Explanation—This section shall not enable any person to give evidence of a fact which he is disentitled to prove by the law relating to civil procedure.

ILLUSTRATION

A is charged with beating *B*, his wife, with a club with the intention of ill-treating her.

At *A*'s trial the following facts are in issue:

A's beating *B* with the club.

A's hurting *B* with the beating with the intention of ill-treating her.

Facts forming part of same transaction are *qarinah*

6. Facts which, though not in issue, are so connected with a fact in issue as to form part of the same transaction are *qarinah*.

ILLUSTRATION

A is accused of beating *B*, his wife. Whatever was said or done by *A* or *B* or bystanders at the beating or so shortly before or after it as to form part of the same transaction is *qarinah*.

Facts which are the occasion, cause or effect of facts in issue or relevant facts

7. Facts which are the occasion, cause or effect, immediate or otherwise, of facts in issue or relevant facts, or which constitute the state of things under which they happened or which afforded an opportunity of their occurrence or transaction, are *qarinah*.

Motive, preparation and previous or subsequent conduct

8. (1) Any fact is *qarinah* which shows or constitutes a motive or preparation for any fact in issue or relevant fact.

(2) The conduct of any party, or of any agent to any party, to any suit or proceeding in reference to that suit or proceeding, or in reference to any fact in issue therein or relevant thereto, and the conduct of any person an offence against whom is the subject of any proceeding, is *qarinah* if the conduct influences or is influenced by any fact in issue or relevant fact, and whether it was previous or subsequent thereto.

Explanation 1—The word “conduct” in this section does not include statements unless those statements accompany and explain acts other than statements; but this explanation is not to affect the relevancy of statements under any other section of this Enactment.

Explanation 2—When the conduct of any person is *qarinah* any statement made to him or in his presence and hearing which affects his conduct is *qarinah*.

ILLUSTRATIONS

(a) The question is whether a certain document is the will of A.

The facts that not long before the date of the alleged will, A made inquiry into matters to which the provisions of the alleged will relate, that he consulted lawyers in reference to making the will, and that he caused drafts of other wills to be prepared of which he did not approve are *qarinah*.

(b) The question is whether *A* committed a crime.

The fact that *A* absconded after receiving a letter warning him that an inquiry was being made for the criminal and the contents of the letter are *qarinah*.

(c) *A* is accused of a crime.

The fact that after the commission of the alleged crime he absconded or attempted to conceal things which were or might have been used in committing it is *qarinah*.

Facts necessary to explain or introduce fact in issue or relevant fact

9. Facts necessary to explain or introduce a fact in issue or relevant fact, or which support or rebut an inference suggested by a fact in issue or relevant fact, or which establish the identity of any thing or person whose identity is relevant, or fix the time or place at which any fact in issue or relevant fact happened or which show the relation of parties by whom any such fact was transacted, are *qarinah* so far as they are necessary for that purpose.

ILLUSTRATIONS

(a) The question is whether a given document is the will of *A*.

The state of *A*'s property and of his family at the date of the alleged will is *qarinah*.

(b) *A* is accused of a crime.

The fact that soon after the commission of the crime *A* absconded from his house is *qarinah* under section 8 as conduct subsequent to and affected by facts in issue.

The fact that at the time when he left home he had sudden and urgent business at the place to which he went is *qarinah* as tending to explain the fact that he left home suddenly.

Things said or done by conspirator in reference to common design

10. Where there is reasonable ground to believe that two or more persons have conspired together to commit an offence or an actionable wrong, anything said, done or written by any one of those persons, in reference to their common intention after the time when the intention was first entertained by any one of them, is *qarinah* as against each of the persons believed to be so conspiring, as well as for the purpose of proving the existence of the conspiracy as for the purpose of showing that any such person was a party to it.

When facts become *qarinah*

11. Facts become *qarinah*—

- (a) if they are inconsistent with any fact in issue or relevant fact;
- (b) if by themselves or in connection with other facts they make the existence or non existence of any fact in issue or relevant fact highly probable or improbable.

ILLUSTRATIONS

- (a) The question is whether *A* committed a crime at Kuala Lumpur on a certain day.

The fact that on that day *A* was at Ipoh is *qarinah*.

The fact that near the time when the crime was committed *A* was at a distance from the place where it was committed, which would render it highly improbable, though not impossible, that he committed it is *qarinah*.

- (b) The question is whether *A* committed a crime.

The circumstances are such that the crime must have been committed either by *A*, *B*, *C* or *D*. Every fact which shows that the crime could have been committed by no one else and that it was not committed by either *B*, *C* or *D* is *qarinah*.

In suits for damages, facts tending to enable Court to determine amount are *qarinah*

12. In suits in which damages are claimed any fact which will enable the Court to determine the amount of damages which ought to be awarded is *qarinah*.

Fact which becomes *qarinah* when right or 'urf is in question

13. Where the question is as to the existence of any right or 'urf the following facts are *qarinah*:

- (a) any transaction by which the right or 'urf in question was created, claimed, modified, recognized, asserted or denied or which was inconsistent with its existence.
- (b) particular instances in which the right or 'urf was claimed, recognized or exercised or in which its exercise was disputed, asserted or departed from.

Facts showing existence of state of mind or of body or bodily feeling are *qarinah*

14. Facts showing the existence of any state of mind, such as intention, knowledge, good faith, negligence, rashness, ill-will or good-will towards any particular person, or showing the existence of any state of body or bodily feeling, are *qarinah* when the existence of any such state of mind or body or bodily feeling is in issue or relevant.

Explanation 1—A fact relevant as showing the existence of a relevant state of mind must show that the state of mind exists not generally but in reference to the particular matter in question.

Explanation 2—Where upon the trial of a person accused of an offence the previous commission by the accused of an offence is *qarinah* within the meaning of this section, the previous conviction of that person shall also be *qarinah*.

ILLUSTRATIONS

- (a) The question is whether *A* has been guilty of cruelty towards *B*, his wife.

Expression of their feelings towards each other shortly before or after the alleged cruelty are *qarinah*.

- (b) *A* is tried for a crime.

The fact that he said something indicating an intention to commit that particular crime is *qarinah*.

The fact that he said something indicating a general disposition to commit crimes of that class is not *qarinah*.

Facts bearing on question whether act, was accidental or intentional

15. When there is a question whether an act was accidental or intentional or done with a particular knowledge or intention, the fact that the act formed part of a series of similar occurrences, in each of which the person doing the act was concerned, is *qarinah*.

ILLUSTRATION

A is employed to receive *fitrah* as *amil* from the public. It is *A*'s duty to make entries in a book showing the amounts received by him. He makes an entry showing that on a particular occasion he received less than he really did receive.

The question is whether this false entry was accidental or intentional.

The fact that other entries made by *A* in the same book are false and that the false entry is in each case in favour of *A* are *qarinah*.

When existence of course of business is *qarinah*

16. When there is a question whether a particular act was done, the existence of any course of business, according to which it naturally would have been done, is *qarinah*.

ILLUSTRATIONS

(a) The question is whether a particular letter was dispatched.

The fact that it was the ordinary course of business for all letters put in a certain place to be carried to the post, and that particular letter was put in that place, is *qarinah*.

(b) The question is whether a particular letter reached A.

The fact that it was posted in due course and was not returned through the Dead Letter Office is *qarinah*.

*Iqrar****Iqrar* defined**

17. (1) An *iqrar* is an admission made by a person, in writing or orally or by gesture, stating that he is under an obligation or liability to another person in respect of some right.

(2) An *iqrar* shall be made—

(a) in Court, before a Judge; or

(b) outside Court, before two male witnesses who are '*aqil, baligh* and '*adil*.

(3) An *iqrar* which relates to any fact in issue or relevant fact is *qarinah*.

Admissibility of *iqrar*

18. (1) The following *iqrar* is inadmissible:

(a) *iqrar* of a person who is not '*aqil baligh*;

(b) subject to subsection (2), *iqrar* of a minor;

- (c) *iqrar* of a lunatic or a mentally retarded person (*ma'tuh*);
- (d) *iqrar* of *wali* or guardian made on behalf of a person under his custody and responsibility;
- (e) *iqrar* which is not made voluntarily; or
- (f) *iqrar* of a person who is restrained under any written law to administer his property (*Mahjur 'alaih*).

(2) An *iqrar* made by a *mumayyiz* minor who has been authorized by his *wali* or guardian to carry on any business or dealing shall be admissible in so far as it relates to such business or dealing.

(3) The party who benefits from an *iqrar* need not necessarily be a person who is *'aqil baligh*.

Explanation—If a person making an *iqrar* states that the goods or property is for the benefit of a minor who is not *mumayyiz*, his *iqrar* is admissible and the person making the *iqrar* shall be bound by his statement.

Iqrar* made in a state of *marad al-maut

19. An *iqrar* made by a person in a state of *marad al-maut* in relation to his liability or obligation to another person shall be admissible.

Statements by Persons who cannot be called as Witnesses

Cases in which statement of relevant fact by person who is dead or cannot be found, etc., is *qarinah*

20. (1) Statements, written or verbal, of relevant facts made by a person who is dead or who cannot be found, or who has become incapable of giving evidence, or whose attendance cannot be procured without an amount of delay or expense which under the circumstances of the case appears to the Court unreasonable, are themselves *qarinah* in the following cases:

- (a) when the statement is made by a person as to the cause of his death, or as to any of the circumstances of the transaction which resulted in his death, in cases in which

the cause of that person's death comes into question. Such a statement is *qarinah* whether the person who made it was or was not at the time when it was made under expectation of death, and whatever may be the nature of the proceeding in which the cause of his death comes into question;

- (b) when the statement was made by any such person in the ordinary course of business, and in particular when it consists of any entry or memorandum made by him in books kept in the ordinary course of business or in the discharge of professional duty; or of an acknowledgement written or signed by him of the receipt of money, goods, securities or property of any kind; or of a document used in commerce, written or signed by him, or of the date of a letter or other document usually dated, written or signed by him;
- (c) when the statement is against the pecuniary or proprietary interest of the person making it, or when, if true, it would expose him or would have exposed him to a criminal prosecution or to a suit for damages;
- (d) when the statement gives the opinion of any such person as to the existence of any public right or *'urf* or matter of public or general interest, of the existence of which if it existed he would have been likely to be aware, and when the statement was made before any controversy as to the right, *'urf* or matter had arisen;
- (e) when the statement relates to the existence of any relationship by blood, marriage or adoption between persons as to whose relationship by blood, marriage or adoption the person making the statement had special means of knowledge, and when the statement was made before the question in dispute was raised;
- (f) when the statement relates to the existence of any relationship by blood, marriage or adoption between persons deceased, and is made in any will or deed relating to the affairs of the family to which any such deceased person belonged, or in any family pedigree or upon any tombstone,

family portrait or other thing on which such statements are usually made, and when the statement was made before the question in dispute was raised;

- (g) when the statement is contained in any document which relates to any transaction as is mentioned in paragraph 13 (a);
- (h) when the statement was made by a number of persons and expressed feelings or impressions on their part relevant to the matter in question.

ILLUSTRATIONS

- (a) The question is as to the date of *A*'s birth.

An entry in the diary of a deceased surgeon regularly kept in the course of business, stating that on a given day he attended *A*'s mother and delivered her of a son, is *qarinah*.

- (b) The question is whether *A* was in Kuala Lumpur on a given day.

A statement in the diary of a deceased advocate regularly kept in the course of business that on a given day the advocate attended *A* at a place mentioned in Kuala Lumpur for the purpose of conferring with him upon specified business is *qarinah*.

- (c) The question is whether *A* and *B* were legally married.

The statement of a deceased *Qadi* that he married them under circumstances that the celebration would be invalid is *qarinah*.

- (d) The question is whether *A*, a person who cannot be found, wrote a letter on a certain day.

The fact that a letter written by him is dated on that day is *qarinah*.

- (e) The question is whether *A*, who is dead, was the father of *B*.

A statement by *A* that *B* was his son is *qarinah*.

- (f) The question is what was the date of the birth of *A*?

A letter from *A*'s deceased father to a friend, announcing the birth of *A*, on a given day, is *qarinah*.

- (g) The question is whether and when *A* and *B* were married.

An entry in a memorandum-book by *C*, the deceased father of *B*, of his daughter's marriage with *A* on a given date, is *qarinah*.

(2) The evidence of such statement shall be given by at least two male witnesses or one male and two female witnesses.

(3) The evidence relating to such statement shall not be admissible under the following circumstances:

- (a) when the person who made the statement forbids the statement to be given as evidence;
- (b) when the person who made the statement ceases to be competent to give evidence;
- (c) when the person who made the statement refuses to give evidence on the ground that he has no evidence relevant to the dispute or that he did not make the statement or that he made a mistake in relation to the said statement.

Relevancy of certain evidence for proving in subsequent proceeding the truth of facts therein stated

21. Evidence given by a witness in a judicial proceeding, or before any person authorized by law to take it, is *qarinah* for the purpose of proving in a subsequent judicial proceeding, the truth of the stage of the same judicial proceeding, the truth of the facts

which it states, when the witness is dead or cannot be found or is incapable of giving evidence, or is kept out of the way by the adverse party, or if his presence cannot be obtained without an amount of delay or expense which under the circumstances of the case the Court considers unreasonable:

Provided that—

- (a) the proceeding was between the same parties or their representatives in interest;
- (b) the adverse party in the first proceeding had the right and opportunity to cross-examine;
- (c) the questions in issue were substantially the same in the first as in the second proceeding.

Explanation—A criminal trial or inquiry shall be deemed to be a proceeding between the prosecutor and the accused within the meaning of this section.

Statements made under Special Circumstances

When entries in books of account are *qarinah*

22. Entries in books of accounts regularly kept in the course of business are *qarinah* whenever they refer to a matter into which the Court has to inquire, but the entries shall not alone be sufficient evidence to charge any person with liability.

When entry in public record made in performance of duty is *qarinah*

23. An entry in any register, record or any public or other official book, stating a fact in issue or relevant fact and made by a public servant in the discharge of his official duty or by any other person in the performance of a duty specially enjoined by the law of the country in which the register, record or book is kept, is itself *qarinah*.

Statements in maps, charts and plans are *qarinah*

24. Statements of facts in issue or relevant facts made in published maps or charts generally offered for public sale, or in maps or plans made under the authority of the Government of Malaysia or of any States as to matters usually represented or stated in such maps, charts or plans, are themselves *qarinah*.

Statement as to fact of public nature contained in certain legislation or notifications are *qarinah*

25. When the Court has to form an opinion as to the existence of any fact of a public nature, any statement of it made in a recital contained in an Act, Ordinance, Enactment, or in a Federal Government or any State Government notification published in a Federal or State *Gazette*, is *qarinah*.

Statements as to any law contained in law books are *qarinah*

26. When the Court has to form an opinion as to a law of any country, any statement of that law contained in a book purporting to be printed or published under the authority of the Government of that country, and to contain any such law, and any report of a ruling of the courts of that country contained in a book purporting to be a report of such rulings, is *qarinah*.

*How Much of a Statement to be proved***What evidence to be given when statement forms part of a conversation, document, book or series of letters or papers**

27. When any statement of which evidence is given forms part of a longer statement or of a conversation, or part of an isolated document or is contained in a document which forms part of a book or of a connected series of letters or papers, evidence shall be given of so much and no more of the statement, conversation, document, book or series of letters or papers as the Court considers necessary in that particular case to the full understanding of the nature and effect of the statement and of the circumstances under which it was made.

*When Judgments of Courts are Qarinah***Previous judgments relevant to bar a second suit or trial**

28. The existence of any judgment, order or decree which by law prevents any Court from taking cognizance of a suit or holding a trial is *qarinah* when the question is whether the Court ought to take cognizance of the suit or to hold the trial.

When certain judgments in probate, etc., are *qarinah*

29. (1) A final judgment, order or decree of a Court, in the exercise of probate or matrimonial jurisdiction, which confers upon or takes away from any person any legal character, or which declares any person to be entitled to any such character, or to be entitled to any specific thing, not as against any specified person but absolutely, is *qarinah* when the existence of any such legal character or the title of any such person to any such thing is *qarinah*.

(2) Such judgment, order or decree is conclusive proof—

- (a) that any legal character which it confers upon any person accrued at the time when the judgment, order or decree came into operation;
- (b) that any legal character to which it declares any such person to be entitled accrued to that person at the time when the judgment, order or decree declares it to have accrued to that person;
- (c) that any legal character which it takes away from any such person ceased at the time from which the judgment, order or decree declared that it had ceased or should cease; and
- (d) that anything to which it declares any person to be so entitled was the property of that person at the time from which the judgment, order or decree declares that it had been or should be his property.

When judgments, orders or decrees are *qarinah*

30. Judgments, orders or decrees, other than those mentioned in section 29, are *qarinah* if they relate to matters of a public nature relevant to the inquiry; but such judgments, orders or decrees are not conclusive proof of that which they state.

When judgments, etc., are not *qarinah*

31. Judgments, orders or decrees, other than those mentioned in sections 28, 29 and 30, are not *qarinah* unless the existence of such judgments, orders or decrees is a fact in issue or is *qarinah* under any other provision of this Enactment.

Fraud or collusion in obtaining judgment or incompetency of Court may be proved

32. Any party to a suit or other proceeding may show that any judgment, order or decree which is *qarinah* under sections 28, 29 and 30, and which has been proved by the adverse party, was delivered by a Court not competent to deliver it or was obtained by fraud or collusion.

*When Opinion of Third Person is Qarinah***Opinion of experts**

33. (1) When the Court has to form an opinion upon a point of foreign law or of science or art, or as to identity or genuineness of handwriting or finger impressions or relating to determination of *nasab*, the opinions upon that point of persons specially skilled in that foreign law, science or art, or in questions as to identity or genuineness of handwriting or finger impressions or relating to determination of *nasab*, are *qarinah*.

(2) Such persons are called experts.

(3) Two or more experts shall be called to give evidence where possible but if two experts are not available, the evidence of one expert is sufficient. If two experts give different opinions a third expert shall be called to give evidence.

ILLUSTRATIONS

The question is whether a certain document was written by *A*. Another document is produced which a proved or admitted to have been written by *A*.

The opinions of experts on the question whether the two documents were written by the same person or by different persons are *qarinah*.

Facts bearing upon opinions of experts

34. Facts not otherwise *qarinah* are *qarinah* if they support or are inconsistent with the opinions of experts when such opinions are *qarinah*.

When opinion as to handwriting is *qarinah*

35. When the Court has to form an opinion as to the person by whom any document was written or signed, the opinion of any person acquainted with the handwriting of the person by whom it was supposed to have been written or signed, that it was or was not written or signed by that person, is *qarinah*.

Explanation—A person is said to be acquainted with the handwriting of another person when he has seen that person write, or when he has received documents purporting to be written by that person in answer to documents written by himself or under his authority and addressed to that person, or when, in the ordinary course of business, documents purporting to be written by that person have been habitually submitted to him.

ILLUSTRATION

The question is whether a given letter is from *A* to his wife.

The evidence is given by *B* who is the secretary of *A* and her duty is to examine and file *A*'s correspondence.

The opinion of *B* on the question whether the letter is in the handwriting of *A* is *qarinah*, though *B* never saw *A* write.

When opinion as to existence of right or 'urf is *qarinah*

36. When the Court has to form an opinion as to the existence of any right or 'urf, the opinions as to the existence of such right or 'urf of persons who would be likely to know of its existence, if it existed, are *qarinah*.

Explanation—The expression “right or 'urf” includes right or 'urf common to any considerable class of persons.

When opinion as to usages, tenets, etc., is *qarinah*

37. When the Court has to form an opinion as to—

- (a) the usages and tenets of any body of men or family;
- (b) the constitution and government of any religious or charitable foundation; or
- (c) the meaning of words or terms used in particular districts or by particular classes of people,

the opinions of persons having special means of knowledge thereon are *qarinah*.

When opinion as to relationship is *qarinah*

38. When the Court has to form an opinion as to the relationship of one person to another, the opinion expressed by conduct as to the existence of such relationship of any person who as a member of the family or otherwise has special means of knowledge on the subject is *qarinah*.

ILLUSTRATIONS

- (a) The question is whether *A* and *B* were married.

The fact that they were usually received and treated by their friends husband and wife is *qarinah*.

(b) The question is whether *A* was a legitimate son of *B*.

The fact that *A* was always treated as such by members of the family is *qarinah*.

When grounds of opinion are *qarinah*

39. Whenever the opinion of any living person is *qarinah*, the grounds on which his opinion is based are also *qarinah*.

ILLUSTRATION

An expert may give an account of experiments performed by him for the purpose of forming his opinion.

When Character is Qarinah

In civil cases character to prove conduct imputed is not *qarinah*

40. In civil cases, the fact that the character of any person concerned is such as to render probable or improbable any conduct imputed to him is not *qarinah* except so far as his character appears from facts which are *qarinah*.

In criminal proceedings, previous good character is *qarinah*

41. In criminal proceedings, the fact that the accused person is of a good character is *qarinah*.

Previous bad character not *qarinah* except in reply

42. In criminal proceedings, the fact that the accused person has a bad character is not *qarinah* unless evidence has been given that he has a good character, in which case it becomes *qarinah*.

Explanation 1—This section does not apply to cases in which the bad character of any person is itself a fact in issue.

Explanation 2—A previous conviction is relevant as evidence of bad character.

PART II

PROOF

CHAPTER 1

FACTS WHICH NEED NOT BE PROVED

Facts judicially noticeable need not be proved

43. No fact of which the Court will take judicial notice need be proved.

Facts of which Court must take judicial notice

44. (1) The Court shall take judicial notice of the following facts:

- (a) all laws having the force of law now or heretofore in force or hereafter to be in force in Malaysia;
- (b) articles of war for the armed forces or any visiting force lawfully present in Malaysia;
- (c) the course of proceedings in Parliament and in the legislature of any State in Malaysia;
- (d) the accession of the Yang di-Pertuan Agong and the accession of the Ruler of any State in Malaysia and the appointment of a Yang di-Pertua Negeri;
- (e) the seals of all the courts of Malaysia, all seals which any person is authorized to use by any law in force for the time being in Malaysia and of notaries public;
- (f) the accession to office, names, titles, functions and signatures of the persons filling for the time being any public office in Malaysia, if the fact of their appointment to such office is notified in the *Gazette* or in any State *Gazette*;
- (g) the ordinary course of nature, natural and artificial divisions of time, the geographical divisions of the world, the meaning of Malay, English and Arabic words, public festivals, facts and holidays notified in the *Gazette* or in any State *Gazette*;

- (h) the names of the members and officers of the Court and of their deputies and subordinate officers and assistants, and also of all officers acting in execution of its process, and of all *Peguam Syarie* and other persons authorized by law to appear or act before it;
- (i) the rules of the road, sea regulations and the rules of the air;
- (j) all other matters which it is directed by any written law to notice.

(2) In all these cases, and also on all matters of public history, literature, science or art, the Court may resort for its aid to appropriate books or documents of reference.

(3) If the Court is called upon by any person to take judicial notice of any fact, it may refuse to do so unless and until the person produces any such book or document as it considers necessary to enable it to do so.

Facts admitted need not be proved

45. (1) Subject to subsection 17(2), no fact need be proved in any proceeding which the parties thereto or their agents agree to admit at the hearing or which before the hearing they agree to admit by any writing under their hands, or which by any rule of pleading in force at the time they are deemed to have admitted by their pleadings.

(2) The Court may, in its discretion, require the facts admitted to be proved otherwise than by such *iqrar*.

CHAPTER 2

ORAL EVIDENCE

Proof of facts by oral evidence

46. All facts, except the contents of documents, may be proved by oral evidence.

Oral evidence must be direct

47. (1) Oral evidence shall in all cases whatever be direct, that it to say—

- (a) if it refers to fact which could be seen, it must be the evidence of a witness who says he saw it;
- (b) if it refers to a fact which could be heard, it must be the evidence of a witness who says he heard it;
- (c) if it refers to a fact which could be perceived by any other sense or in any other manner, it must be the evidence of a witness who says he perceived it by that sense or in that manner;
- (d) if it refers to an opinion or to the grounds on which that opinion is held, it must be the evidence of the person who holds that opinion on those grounds.

(2) The opinions of experts expressed in any treatise commonly offered for sale and the grounds on which such opinions are held may be proved by the productions of the treatise.

(3) If oral evidence refers to the existence or condition of any material, thing including a document, the Court may, if it thinks fit, require the production of that material thing or the document for its inspection.

CHAPTER 3**DOCUMENTARY EVIDENCE****Proof of contents of documents**

48. The contents of documents may be proved either by primary or by secondary evidence.

Primary evidence

49. Primary evidence means the document itself produced for the inspection of the Court.

Explanation 1—Where a document is executed in several parts, each part is primary evidence of the document.

Where a document is executed in counterparts, each counterpart being executed by one or some of the parties only, each counterpart is primary evidence as against the parties executing it.

Explanation 2—Where a number of documents are all made by one uniform process, as in the case of printing, lithography or photography, each is primary evidence of the contents of the rest; but where they are all copies of a common original they are not primary evidence of the contents of the original.

Explanation 3—A document produced by a computer is primary evidence.

ILLUSTRATION

A person is shown to have been in possession of a number of placards, all printed at one time from one original. Any one of the placards is primary evidence of the contents of any other, but no one of them is primary evidence of the contents of the original.

Secondary evidence

50. Secondary evidence includes—

- (a) certified copies given under the provisions hereinafter contained;
- (b) copies made from the original by mechanical processes, which in themselves ensure the accuracy of the copy, and copies compared with such copies;
- (c) copies made from or compared with the original;
- (d) counterparts of documents as against the parties who did not execute them;
- (e) oral accounts of the contents of a document given by some person who has himself seen or heard it or perceived it by whatever means.

ILLUSTRATIONS

- (a) A photograph of an original is secondary evidence of its contents, though the two have not been compared, if it is proved that the thing photographed was the original.
- (b) A copy compared with a copy of a letter made by a copying machine is secondary evidence of the contents of the letter if it is shown that the copy made by the copying machine was made from the original.
- (c) A copy transcribed from a copy but afterwards compared with the original is secondary evidence, but the copy not so compared is not secondary evidence of the original, although the copy from which it was transcribed was compared with the original.

Proof of documents by primary evidence

51. Documents must be proved by primary evidence except in the cases hereinafter mentioned.

Cases in which secondary evidence relating to documents may be given

52. (1) Secondary evidence may be given of the existence, condition or contents of a document admissible in evidence in the following cases:

- (a) when the original is shown or appears to be in the possession or power—
  - (i) of the person against whom the document is sought to be proved;
  - (ii) of any person out of reach of or not subject to the process of the Court; or
  - (iii) of any person legally bound to produce it,

and when after the notice mentioned in section 53 such person does not produce it;

- (b)* when the existence, condition or contents of the original have been proved to be admitted in writing by the person against whom it is proved or by his representative admitted in writing before a Judge or Commissioner for Oaths who is a Muslim;
  - (c)* when the original has been destroyed or lost, or when the party offering evidence of its contents cannot for any other reason not arising from his own default or neglect produce it in reasonable time;
  - (d)* when the original is of such a nature as not to be easily movable;
  - (e)* when the original is a public document within the meaning of section 57;
  - (f)* when the original is a document of which a certified copy is permitted by this Enactment or by any other law in force for the time being in Malaysia to be given in evidence;
  - (g)* when the originals consist of numerous accounts or other documents which cannot conveniently be examined in Court, and the fact to be proved is the general result of the whole collection.
- (2)(a)* In the cases referred to in paragraphs *(1)(a)*, *(c)* and *(d)*, any secondary evidence of the contents of the documents is admissible.
- (b)* In the case referred to in paragraph *(1)(b)*, the written admission before a Judge or Commissioner for Oaths who is a Muslim is admissible.
  - (c)* In the case referred to in paragraph *(1)(e)* or *(f)*, only a certified copy of the document is admissible.
  - (d)* In the case referred to in paragraph *(1)(g)*, evidence may be given as to the general result of the documents by any person who has examined them and who is skilled in the examination of such documents.

Rules as to notice to produce

53. Secondary evidence of the contents of the documents referred to in paragraph 52(1)(a), shall not be given unless the party proposing to give such secondary evidence has previously given to the party in whose possession or power the document is, or to his *Peguan Syarie* or other persons authorized by law to appear or act before it, such notice produce it as is prescribed by law; and if no notice is prescribed by law, then such notice as the Court considers reasonable under the circumstances of the case:

Provided that such notice shall not be required in order to render secondary evidence admissible in any of the following cases or in any other case in which the Court thinks fit to dispense with it:

- (a) when the document to be proved is itself a notice;
- (b) when from the nature of the case the adverse party must know that he will be required to produce it;
- (c) when it appears or is proved that the adverse party has obtained possession of the original by fraud or force;
- (d) when the adverse party or his agent has the original in Court;
- (e) when the adverse party or his agent has admitted the loss of the document; or
- (f) when the person in possession of the document is out of reach of or not subject to the process of the Court.

Proof of signature and handwriting of person alleged to have signed or written document produced

54. If a document is alleged to be signed or to have been written wholly or in part by any person, the signature or the handwriting of so much of the document as is alleged to be in that person's handwriting shall be proved to be in his handwriting.

Admission of writing, signature or seal

55. (1) Admission as to of writing, signature or seal shall be admissible as an admission of the person who wrote or executed such document.

(2) An admission made in a document which is written or caused to be written by a person under his signature or seal and handed over to another person shall be admissible as an *iqrar*, provided that subsection 17(2) is complied with.

Proof of document

56. (1) Where the executant of a document denies the writing or the liability created therein, the writing and the execution of such document shall be proved at least by two witnesses to the document.

(2) Where witnesses to the document cannot be found, the writing and the execution of the document shall be proved by two persons who can identify the writing and signature of the writer and executant of the document.

(3) Where witnesses to the document or the persons referred to in subsection (2) can identify the writing and signature, the executant of the document shall be bound by any liability created therein.

(4) Where witnesses to the document or the person referred to in subsection (2) do not completely identify the writing and signature on the document, the writing and signature on the document shall be authenticated by at least two experts.

(5) Where the writing and signature on the document has been authenticated by the experts, the executant of the document shall be bound by any liability created therein.

(6) Where a document cannot be proved in any of the aforesaid manner, the person who denies the writing and execution of the document shall, on the request of the person who alleged that the aforesaid person is the executant of the document, take the oath, and if he refuses to do so, the person who alleges may take the oath and thereafter establish his claim.

*Public Documents***Public documents**

57. The following documents are public documents:

(a) documents forming the acts or records of the acts of—

(i) the sovereign authority;

(ii) official bodies and tribunals; and

(iii) public officers, legislative, judicial and executive, whether Federal or State or of a foreign country; and

(b) public records kept in Malaysia of private documents.

Private documents

58. All documents other than those mentioned in section 57 are private.

Certified copies of public documents

59. Every public officer having the custody of a public document which any person has a right to inspect shall give that person on demand a copy of it on payment of the legal fees therefore together with a certificate, written at the foot of the copy, that it is a true copy of the document or part thereof, as the case may be, and the certificate shall be dated and subscribed by the officer with his name and his official title, and shall be sealed whenever the officer is authorized by law to make use of a seal, and the copies so certified shall be called certified copies.

Explanation— Any officer who by the ordinary course of official duty is authorized to deliver the copies shall be deemed to have the custody of the documents within the meaning of this section.

Proof of documents by production of certified copies

60. Copies certified in the manner set out in section 59 may be produced in proof of the contents of the public documents or parts of the public documents of which they purport to be copies.

Proof of certain official documents

61. The following public documents may be proved as follows:

(a) acts, orders or notifications of the Federal Government or any State Government in any of its departments—

(i) by the records of the departments certified by the heads of those departments respectively;

(ii) by a Minister in the case of the Federal Government, and by the Menteri Besar or the Chief Minister, a State Minister (if any), or the State Secretary in the case of a State Government; or

(iii) by any document purporting to be printed by the authority of the Government concerned;

(b) the proceedings of Parliament or of the legislature of any State, by the minutes of the body or by the published Acts of Parliament, Ordinances, Enactments or abstracts or by copies purporting to be printed by the authority of the Government concerned;

(c) the proceedings of a municipal body, town board or other local authority in Malaysia, by a copy of the proceedings certified by the lawful keeper thereof, or by a printed book purporting to be published by the authority of that body;

(d) the acts of the Executive or the proceedings of the legislature of a foreign country, by *Gazette* published by their authority or commonly received in that country as such, or by a copy certified under the seal of the country or sovereign, or by a recognition thereof in some Ordinance, Act of Malaysia or Enactment of any State;

- (e) public documents of any other class in a foreign country, by the original or by a copy certified by the lawful keeper thereof, with a certificate under the seal of a notary public or of a consular officer of Malaysia that the copy is duly certified by the officer having the lawful custody of the original and upon proof of the character of the document according to the law of the foreign country.

Presumption as to Documents

Presumption as to genuineness of certified copies

62. (1) The Court shall presume to be genuine every document purporting to be a certificate, certified copy or other document which is by law declared to be admissible as evidence of any particular fact, and which purports to be duly certified by any Government officer in or outside Malaysia who is duly authorized thereto:

Provided that the document is substantially in the form and purports to be executed in the manner directed by law in that behalf.

(2) The Court shall also presume that any officer by whom any such document purports to be signed or certified held, when he signed it, the official character which he claims in the document.

Presumption as to documents produced as record of evidence

63. Whenever any document is produced before any Court purporting to be a record or memorandum of the evidence or of any part of the evidence given by a witness in a judicial proceeding or before any officer authorized by law to take such evidence, or to be an *igrah* by any prisoner or accused person, taken in accordance with law and purporting to be signed by any Judge, High Court Judge, Sessions Court Judge or Magistrate or by any such officer as aforesaid, the Court shall presume that—

- (a) the document is genuine;

- (b) any statement as to the circumstances under which it was taken, purporting to be made by the person signing it, is true; and
- (c) such evidence, statement or *iqrar* was duly taken,

Presumption as to *Gazettes*, newspapers, etc.

64. The Court shall presume the genuineness of every document purporting to be a *Gazette* of the Federal Government or any State Government or to be a newspaper or journal and of every document purporting to be a document directed by any law to be kept by any person if the document is kept substantially in the form required by law and is produced from proper custody.

Presumption as to maps or plans made by authority of Government

65. The Court shall presume that maps or plans purporting to be made by the authority of the Federal Government or any State Government were so made and are accurate.

Presumption as to collection of laws and reports of decisions

66. The Court shall presume the genuineness of every book purporting—

- (a) to be printed or published under the authority of the Government of any country and to contain any of the laws of that country; or
- (b) to contain reports or decisions of the courts of that country.

Presumption as to powers of attorney

67. The Court shall presume that every document purporting to be a power attorney, and to have been executed before and authenticated by a Judge or consular officer of Malaysia was so executed and authenticated.

Presumption as to certified copies of foreign judicial records

68. The Court may presume that any document purporting to be a certified copy of any judicial record of any foreign country is genuine and accurate if the document purports to be certified in any manner which is certified by any representative of the Yang di-Pertuan Agong in or for such country to be the manner commonly in use in that country for the certification of copies of judicial records.

Presumption as to books, maps and charts

69. The Court may presume that any book to which it may refer for information on Islamic Law or any matter of public or general interest, and that any published map or chart the statements of which are relevant facts and which is produced for its inspection, was written and published by the person and at the time and place by whom or at which it purports to have been written or published.

Presumption as to telegraphic messages

70. The Court may presume that a message forwarded from a telegraph office to the person to whom it purports to be addressed corresponds with a message delivered for transmission at the office from which the message purports to be sent; but the Court shall not make any presumption as to the person by whom the message was delivered for transmission.

Presumption as to due execution, etc., of documents not produced

71. The Court shall presume that every document called for and not produced, after notice to produce was given under section 53, was attested, stamped and executed in the manner required by law.

PART III

PRODUCTION AND EFFECT OF EVIDENCE

CHAPTER 1

BURDEN OF PROOF

Burden to produce evidence in civil case

72. The burden to produce evidence in a civil case lies on the person who alleges or asserts a fact (*al Mudda'it*) and the person who takes the oath to deny or disputes a fact (*al Mudd'a 'alaish*).

Burden of proof

73. (1) Whoever desires any Court to give judgment as to any legal right or liability which is dependent on the existence of facts which he asserts must prove that those facts exist.

(2) When a person is bound to prove the existence of any fact, it is said that the burden of proof lies on that person.

ILLUSTRATION

A desires a Court to give judgment that *B* shall be punished for a crime which *A* says *B* has committed.

A must prove that *B* has committed the crime.

On whom burden of proof lies

74. The burden of proof in a suit or proceeding lies on that person who would fail if no evidence at all were given on either side.

Burden of proof as to particular fact

75. The burden of proof as to any particular fact lies on that person who wishes the Court to believe in its existence.

ILLUSTRATION

A wishes the Court to believe that at the time in question he was elsewhere.

He must prove it.

Burden of proving fact necessary to be proved to make evidence admissible

76. The burden of proving any fact necessary to be proved in order to enable any person to give evidence of any other fact, is on the person who wishes to give the evidence.

ILLUSTRATIONS

(a) *A* wishes to prove *marad al-maut* by *B*.

A must prove *marad al-maut* and *B*'s death.

(b) *A* wishes to prove by secondary evidence the contents of a lost document.

A must prove that the document has been lost.

Burden of proving that case of accused comes within exceptions Sel. En. Enactment

77. When a person is accused of any offence, the burden of proving the existence of circumstance bringing the case within any of the general exceptions provided in the Syariah Criminal Offences (State of Selangor) Enactment 1995 is upon him, and the Court shall presume the absence of those circumstance.

ILLUSTRATIONS

(a) *A* is accused of unlawful cohabitation with *B*.

The prosecution produces evidence to show that *A* had divorced his wife *B*.

A claims that he was forced to divorce his wife.

The burden of proving that he was forced lies on *A*.

(b) *C* is accused of committing unlawful sexual intercourse with *D*.

C claims that he had already married *D* in a foreign country.

The burden of proving that such marriage took place lies on *C*.

Burden of proving fact especially within knowledge

78. When any fact is especially within the knowledge of any person, the burden of proving that fact is upon him.

ILLUSTRATION

When a person does an act with some intention other than that which the character and circumstances of the act suggest, the burden of proving that intention is upon him.

Burden of proving death of person known to have been alive within thirty years

79. When the question is whether a man is alive or dead, and it is shown that he was alive within thirty years, the burden of proving that he is dead is on the person who affirms it.

Burden of proving that person is alive who has not been heard of for four years

80. When the question is whether a man is alive or dead, and it is proved that he has not been heard of for four years by those who would naturally have heard of him if he had been alive, the burden of proving that he is alive is shifted to the person who affirms it.

Burden of proof as to ownership

81. When the question is whether any person is the owner of anything of which he is shown to be in possession, the burden of proving that he is not the owner is on the person who affirms that he is not the owner.

Court may presume existence of certain facts

82. The Court may presume the existence of any fact which it thinks likely to have happened, regard being had to the common course of natural events, human conduct, and public and private business, in their relation to the facts of the particular case.

ILLUSTRATION

The Court may presume—

- (a) that judicial and official acts have been regularly performed;
- (b) that the common course of business has been followed in particular cases.

CHAPTER 2

WITNESSES

Who may testify as witnesses

83. (1) Subject to the provision of this section, all Muslim shall be competent to give *syahdah* or *bayyinah* as witnesses provided that they are 'aqil, baligh, 'adil, have a good memory and are not prejudiced.

Explanation—A Muslim is deemed to be 'adil if he carries out his religious obligations, performs the prescribes religious duties, abstains from committing capital sins and is not perpetually committing minor sins.

(2) A non-Muslim Shall be competent to give *bayyinah* for a Muslim if his testimony is admissible according to Islamic Law.

Explanation—The *bayyinah* of an expert who is a non-Muslim against a Muslim, if required, is admissible.

(3) A person who is not *'adil* is competent to give *bayyinah* but not competent to give *syahadah*.

(4) A person who is not *baligh* or a person who is of unsound mind is competent to give *bayyinah* but not competent to give *syahadah*.

Explanation—The *bayyinah* of a minor in the case of an injury caused by some minors upon others is admissible provided that there is no misunderstanding between them and they were present at the scene of the incident.

(5) A person who has a weak memory or is forgetful or suffers from lapses of memory is competent to give *bayyinah* but not competent to give *syahadah*.

(6) A person whose credibility is suspected because of his good relationship with and who has an interest in the adverse party is competent to give *bayyinah* but not competent to give *syahadah*.

(7) A person whose credibility is suspected because of his bad relationship with the adverse party is competent to give *bayyinah* but not competent to give *syahadah*.

Dumb witnesses

84. (1) A witness who is unable to speak may give his *bayyinah* in any manner in which he can make it intelligible such as by writing or by signs.

(2) The *bayyinah* referred to in subsection (1) shall be given in open Court.

Evidence of husband, wife, parent and child

85. (1) Evidence of a husband against his wife and that of a wife against her husband is admissible as *syahadah* and *bayyinah*.

(2) Evidence of a child against his parent and that of a parent against his child is admissible as *syahadah* and *bayyinah*.

(3) Evidence of a husband for his wife and that of a wife for her husband is admissible as *bayyinah*.

(4) Evidence of a parent for his child and that of a child for his parent is admissible as *bayyinah*.

Numbers of witnesses

86. (1) A claim by a person who is known to be rich that he has become a pauper is not sufficient to prove his claim unless it is corroborated by the evidence of three male witnesses.

Explanation—In the collection of *zakat*, admission of a rich man that he has become pauper shall not constitute sufficient proof unless it is corroborated by the evidence of three male witness.

(2) In the case of sighting of the new moon, the evidence of one male person who is *'adil* shall be sufficient to prove such fact.

(3) The evidence of one male person shall constitute sufficient proof in the following circumstances.

- (a) evidence of a teacher in a case involving school children;
- (b) evidence of an expert in the valuation of damaged goods;
- (c) evidence as to the acceptance and rejection of witnesses;
- (d) notification of dismissal of a representative;
- (e) evidence as to defects in any goods for sale.

(4) Evidence of a female person is sufficient to prove any fact which is usually seen or within the knowledge of a female person.

ILLUSTRATION

Evidence of a female who breast-fed a child or that of a midwife in matters relating to menstruation, birth and breast-feeding.

(5) Except as otherwise provided in this section, evidence shall be given by two male witnesses or by one male and two female witnesses.

Manner of giving evidence

87. (1) In a civil case, evidence shall be given by the plaintiff and the defendant, and if the defendant denies the claim made against him he shall be required to take an oath according to Islamic Law.

(a) Where the defendant takes the oath under subsection (1), the claim made by the plaintiff shall be dismissed.

(b) If the defendant refuses to take such oath, the Court may ask the plaintiff to take the oath upon which his claim shall be accepted.

(3) In a criminal case, evidence shall be given for the prosecution and the accused unless the accused pleads guilty.

Evidence by a single witness and oath by plaintiff

88. Where in a civil suit, there is only one witness produced by the plaintiff, the evidence of such witness shall only be admissible if his evidence is given together with the oath of the plaintiff.

ILLUSTRATION

In a claim for the repayment of a debt by the plaintiff against the defendant, the evidence of a witness produced by the plaintiff given together with the oath of the plaintiff shall constitute sufficient proof of his claim.

CHAPTER 3

EXAMINATION OF WITNESSES

Order of production and examination of witnesses

89. The order in which witnesses are produced and examined shall be regulated by the law and practice for the time being relating to civil and criminal procedure applicable to the Court respectively, and in the absence of any such law by the discretion of the Court.

Court to decide as to admissibility of evidence

90. (1) When either party proposes to give evidence of any fact, the Court may ask the party proposing to give the evidence in what manner the alleged fact, if proved, would be *qarinah*; and the Court shall admit the evidence if it thinks that the fact, if proved, would be *qarinah*, and not otherwise.

(2) If the fact proposed to be proved is one of which evidence is admissible only upon proof of some other fact, such last-mentioned fact must be proved before evidence is given of the fact first-mentioned, unless the party undertakes to give proof of the fact and the Court is satisfied with the undertaking.

(3) If the relevancy of one alleged fact depends upon another alleged fact being first proved, the Court may, in its discretion, either permit evidence of the first fact to be given the second fact is proved, or require evidence to be given of the second fact before evidence is given of the first fact.

ILLUSTRATIONS

- (a) It is proposed to prove a statement about a relevant fact by a person alleged to be dead, which statement is *qarinah* under section 20.

The fact that the person is dead must be proved by the person proposing to prove the statement before evidence is given of the statement.

- (b) It is proposed to prove by a copy the contents of a document said to be lost.

The fact that the original is lost must be proved by the person proposing to produced the copy before the copy is produced.

Examination-in-chief, cross-examination and re-examination

91. (1) The examination of a witness by the party who calls him shall be called his examination-in-chief.

(2) The examination of a witness by the adverse party shall be called his cross-examination.

(3) Where a witness has been cross-examined and is then examined by the party who called him, such examination shall be called his re-examination.

Order of examinations and direction of re-examination

92. (1) Witnesses shall be first examined-in-chief, then, if the adverse party so desires, cross-examined then; if the party calling them so desires, re-examined.

(2) The examination and cross-examination must relate to relevant facts, but the cross-examination need not be confined to the facts to which the witness testified on his examination-in-chief.

(3) The re-examination shall be directed to the explanation of matters referred to in cross-examination; and if new matter is, by permission of the Court, introduced in re-examination, the adverse party may further cross-examine upon that matter.

(4) The Court may in all cases permit a witness to be recalled either for further examination-in-chief or for further cross-examination, and if it does so, the parties have the right of further cross-examination and re-examination respectively.

Cross-examination of person called to produce a document

93. A person summoned to produce a document does not become a witness by the mere fact that he produces it, and may not be cross-examined unless and until he is called as a witness.

Witnesses to character

94. Witnesses to character may be cross-examined and re-examined.

Leading questions

95. Any question suggesting the answer which the person putting it wishes or expects to receive or suggesting disputed facts as to which the witness is to testify, is called a leading question.

When leading questions may not be asked

96. (1) Leading questions may not, if objected to by the adverse party, be asked in an examination-in-chief or in a re-examination, except with the permission of the Court.

(2) The Court shall permit leading questions as to matters which are introductory or undisputed, or which have in its opinion been already sufficiently proved.

When leading questions may be asked

97. (1) Leading questions may be asked in cross-examination, subject to the following qualifications;

- (a) the question may not put into the mouth of the witness the very words which he is to echo again; and
- (b) the question may not assume that facts have been proved which have not been proved, or that particular answers have been given contrary to the fact.

(2) The Court, in its discretion, may prohibit leading questions from being put to a witness who shows a strong interest or bias in favour of the cross-examining party.

Evidence as to matters in writing

98. Any witness may be asked whilst under examination whether any contract, grant or other disposition of property as to which he is giving evidence was not contained in a document, and if he says that it was, or if he is about to make any statement as to the contents of any document which in the opinion of the Court ought

to be produced, the adverse party may object to the evidence being given until the document is produced or until facts have been proved which entitle the party who called the witness to give secondary evidence of it.

Explanation—A witness may give oral evidence of statements made by other persons about the contents of documents if the statements are in themselves relevant facts.

ILLUSTRATION

The question is whether *A* assaulted *B*.

C deposes that he heard *A* says to *D* : “*B* wrote a letter accusing me of theft and I will be revenged on him”. The statement is relevant as showing *A*'s motive for the assault and evidence may be given of it though no other evidence is given about the letter.

Cross-examination as to previous statements in writing

99. (1) A witness may be cross-examined as to previous statements made by him in writing or reduced into writing, and relevant to matters in question in the suit or proceeding in which he is cross-examined, without the writing being shown to him or being proved; but if it is intended to contradict him by the writing, his attention must, before the writing can be proved, be called to those parts of it which are to be used for the purpose of contradicting him.

(2) If a witness, upon cross-examination as to a previous oral statement made by him relevant to matters in question in the suit or proceeding in which he is cross-examined and inconsistent with his present testimony, does not distinctly admit that he made such statement, proof may be given that he did in fact make it; but before may be given, the circumstances of the supposed statement, sufficient to designate the particular occasion, shall be mentioned to the witness, and he shall be asked whether or not he made such statement.

Questions lawful in cross-examination

100. When a witness may be cross-examined he may, in addition to the questions hereinbefore referred to, be asked any question which tends—

- (a) to test his accuracy, veracity or credibility;
- (b) to discover who he is and what is his position in life; or
- (c) to shake his credit by injuring his character, although the answer to such questions might tend directly or indirectly to criminate him or might expose or tend directly or indirectly to expose him to a penalty or forfeiture.

Court to decide when question shall be asked and when witness compelled to answer

101. (1) If any question relates to a matter not relevant to the suit or proceeding, except so far as it affects the credit of the witness by injuring his character, the Court shall decide whether or not the witness shall be compelled to answer it, and may, if it does not think fit to compel him to answer the question, warn the witness that he is not obliged to answer it.

(2) In exercising its discretion, the Court shall have regard to the following considerations:

- (a) the questions are proper if they are of such a nature that the truth of the imputation conveyed by them would seriously affect the opinion of the Court as to the credibility of the witness on the matter to which he testifies;
- (b) the questions are improper if the imputation which they convey relates to matters so remote in time or of such a character that the truth of the imputation would not affect or would affect in a slight degree the opinion of the Court as to the credibility of the witness on the matter to which he testifies;
- (c) the questions are improper if there is a great disproportion between the importance of the imputation made against the witness's character and the importance of his evidence;

- (d) the Court may, if it sees fit, draw from the witness's refusal to answer, the inference that the answer, if given, would be unfavorable.

Question not to be asked without reasonable grounds

102. No such question as is referred to in section 101 shall be asked unless the person asking it has reasonable grounds for thinking that the imputation which it conveys is well founded.

ILLUSTRATIONS

- (a) A *Pegum Syarie* is instructed by another *Pegum Syarie* or reliable source that an important witness is a professional gambler. This is a reasonable ground for asking the witness whether he is a professional gambler.
- (b) A *Pegum Syarie* is informed by a person in Court that an important witness is a professional gambler. The informant, on being questioned by the *Pegum Syarie*, gives satisfactory reasons for his statement. This is a reasonable ground for asking the witness whether he is a professional gambler.
- (c) A witness of whom nothing whatever is known is asked at random whether he is a professional gambler. There are here no reasonable grounds for the question.
- (d) A witness of whom nothing whatever is known, being questioned as to his mode of life and means of living, gives unsatisfactory answers. This may be a reasonable ground for asking him if he is a professional gambler.

Procedure of Court in case of question being asked without reasonable grounds

103. If the Court is of the opinion that any such question as is referred to in section 101 was asked without reasonable grounds, it may, if it was asked by a *Pegum Syarie*, report the circumstance of the case to the Majlis Agama Islam Negeri Selangor or other authority to which the *Pegum Syarie* is subject in the exercise of his profession.

Indecent and scandalous questions

104. The Court may forbid any question or inquiry which it regards as indecent or scandalous, although they may have some bearing on the questions before the Court, unless they relate to facts in issue or to matters necessary to be known in order to determine whether or not the facts in issue existed.

Questions intended to insult or annoy

105. The Court shall forbid any question which appears to it to be intended to insult or annoy, or which, though proper in itself, appears to the Court needlessly offensive in form.

Exclusion of evidence to contradict answers to questions testing veracity

106. When a witness has been asked and has answered any question which is relevant to the inquiry only so far as it tends to shake his credit by injuring his character, no evidence shall be given to contradict him, but if he answers falsely he may afterwards be charged with giving false evidence.

Exception 1—If a witness is asked whether he has been previously convicted of any crime and denies it, evidence may be given of his previous conviction.

Exception 2—If a witness is asked any question tending to impeach his impartiality and answers it by denying the facts suggested, he may be contradicted.

ILLUSTRATIONS

(a) A witness is asked whether he has not dismissed from a situation for dishonesty. He denies it.

Evidence is offered to show that he was dismissed for dishonesty.

The evidence is not admissible.

- (b) *A* affirms that on a certain day he saw *B* at Malacca. *A* is asked whether he himself was not on that day at Penang. He denies it.

Evidence is offered to show that *A* was on that day at Penang.

The evidence is admissible, not as contradicting *A* on a fact which affects his credit, but as contradicting the alleged fact that *B* was seen on the day in question in Malacca

- (c) *A* is asked whether he has not said that he would be revenged on *B*, against whom he gives evidence. He denies it.

He may be contradicted on the ground that the question tends to impeach his impartiality.

Question by party to his own witness

107. The Court may, in its direction, permit the person who calls a witness to put any questions to him which might be put in cross-examination by the adverse party.

Impeaching credit of witness

108. The credit of a witness may be impeached in the following ways by the adverse party or, with the consent of the Court, by the party who calls him:

- (a) by the evidence of persons who testify that they from their knowledge of the witness believe him to be unworthy of credit;
- (b) by proof that the witness has been bribed, or has accepted the offer of a bribe, or has received any other corrupt inducement to give his evidence;
- (c) by proof of former statements inconsistent with any part of his evidence which is liable to be contradicted.

Explanation—A witness declaring another witness to be unworthy of credit may not, upon his examination-in-chief, give reasons for his belief, but he may be asked his reasons in cross-examination, and the answers which he gives shall not be contradicted, though, if they are false, he may afterwards be charged with giving false evidence.

Questions tending to corroborate evidence of relevant fact admissible

109. When a witness whom it is intended to corroborate gives evidence of any relevant fact, he may be questioned as to any other circumstances which he observed at or near to the time or place at which the relevant fact occurred, if the Court of the opinion that the circumstances, if proved, would corroborate the testimony of the witness as to the relevant fact to which he testifies.

ILLUSTRATION

A, an accomplice, gives an account of an offence in which he took part. He describes various incidents, unconnected with the offence, which occurred on his way to and from the place where it was committed.

Independent evidence of these facts may be given in order to corroborate his evidence as to the offence itself.

Former statements of witness may be proved to corroborate later testimony as to same fact

110. In order to corroborate the testimony of a witness, any former statement made by him whether written or verbal, on oath, or in ordinary conversation, relating to the same fact at or about the time when the fact took place, or before any authority legally competent to investigate the fact, may be proved.

What matters may be proved in connection with proved statement which is *qarinah* under section 20 or 21

111. Whenever any statement declared to be *qarinah* under section 20 or 21 is proved, all matters may be proved either in order to contradict or to corroborate it, or in order to impeach or confirm the credit of the person by whom it was made, which might have been proved if that person had been called as a witness and had denied upon cross-examination the truth of the matter suggested.

Refreshing memory

112. (1) A witness may while under examination refresh his memory by referring to any writing made by himself at the time of transaction concerning which he is questioned, or so soon afterwards that the Court considers it likely that the transaction was at that time fresh in his memory.

(2) The witness may also refer to any such writing made by any other person and read by the witness within the time aforesaid, if when he read it, he knew it to be correct.

(3) Whenever the witness may refresh his memory by reference to any document, he may, with the permission of the Court, refer to a copy of that document:

Provided that the Court is satisfied that there is sufficient reason for the non-production of the original.

(4) An expert may refresh his memory by reference to professional treaties.

Testimony to facts stated in document mentioned in section 112

113. A witness may also testify to facts mentioned in any such document as is mentioned in section 112 although he has no specific recollection of the facts themselves, if he is sure that the facts were correctly recorded in the document.

ILLUSTRATION

A book-keeper may testify to facts recorded by him in books regularly kept in the course of business if he knows that the books were correctly kept, although he has forgotten the particular transactions entered.

Right of adverse party as to writing used to refresh memory

114. Any writing referred to under section 112 or 113 shall be produced and shown to the adverse party if he requires it; such party may, if he pleases, cross-examine the witness thereupon.

Production of documents and their translation

115. (1) A witness summoned to produce a document shall, if it is in his possession or power, bring it to Court notwithstanding any objection which there may be to its production or to its admissibility. The validity of any such objection shall be decided on by the Court.

(2) The Court, if it sees fit, may inspect the document unless it refers to affairs of State, or take other evidence to enable it to determine on its admissibility.

(3) If for such a purpose it is necessary to cause any document to be translated, the Court may, if it thinks fit, direct the translator to keep the contents secret unless the document is to be given in evidence.

Giving as evidence of document called for and produced on notice

116. When a party calls for a document which he has given the other party notice to produce, and the document is produced and inspected by the party calling for its production, he is bound to give it as evidence if the party producing it requires him to do so and if it is relevant.

Using as evidence of document production of which was refused on notice

117. When a party refuses to produce a document which he has had notice to produce, he may not afterwards use the document as evidence without the consent of the other party or the order of the Court.

ILLUSTRATION

A sues *B* on an agreement, and gives *B* notice to produce it. At the trial *A* calls for the document, and *B* refuses to produce it. *A* gives secondary evidence of its contents. *B* seeks to produce the document itself to contradict the secondary evidence given by *A*, or in order to show that the agreement is not stamped. He may not do so.

Judge's power to put questions or order production

118. The Judge may, in order to discover or to obtain proper proof of relevant facts, ask any question he pleases, in any form at any time, of any witness or of the parties, about any fact relevant or irrelevant; and may order the production of any document or thing; and neither the parties nor their agents shall be entitled to make any objection to any such question or order, nor, without the leave of the Court, to cross-examine any witness upon any answer given in reply to any question:

Provided that the judgment must be based upon facts declared by this Enactment to be *qarinah* and duly proved.

CHAPTER 4**SPECIAL PROVISIONS RELATING TO TESTIMONY
OF WITNESSES****Determining that a witness is 'adil**

119. Where a witness has given his evidence by way of *syahadah* and the judge has reason to believe that he is not 'adil, the Judge shall order such witness to be examined as hereinafter provided.

Explanation—If it appears to a Judge that a witness who has given *syahadah* is unworthy of credit he shall cause such witness to be examined to determine whether he is '*adil*' or otherwise.

Witness to be examined through parties related to him

120. The examination referred to in section 119 shall be carried out by means of secret examination and, if the Judge so requires, in an open Court through parties related to him.

ILLUSTRATIONS

- (a) If the witness is a student he shall be examined through his teacher.
- (b) If the witness is a member of the armed forces, he shall be examined through his commanding officer.
- (c) If the witness is a civilian, he shall be examined through a trustworthy resident of the place where he resides.

Secret examination

121. (1) A secret examination shall be conducted by means of a secret letter in which a Judge will write the name of the defendant or the accused and the subject matter of the claim or the charge, as the case may be, the name of the witness, his identification, occupation and place of residence.

(2) The secret letter shall be enclosed in a sealed envelope and delivered by the Court to the person appointed as the secret examiner.

(3) On receipt of the secret letter and after reading its content, the secret examiner shall write below the name of the witness specified therein the word "*adil*" or the words "*tidak 'adil*" (*jurh*), according to his evaluation, and shall forthwith return the letter to the Judge.

(4) Where the secret letter is returned to the Judge with the words "*tidak 'adil*" or "*Wallahu 'alam*" or any other words to that effect written thereon, or if there is nothing written thereon, the Judge shall not admit the evidence of such witness and may request another witness to be produced.

Number of secret examiners

122. The secret examination may be conducted by one or more secret examiners as may be determined by the Judge.

Open examination

123. (1) A Judge may order a witness to be examined in open Court although such witness has been subject to a secret examination and found to be *'adil* by the secret examiners.

(2) An open examination of a witness shall be conducted by the secret examiners in open Court before a Judge in the presence of the parties to the proceedings.

Testimony in open examination forms part of *syhadah*

124. The testimony of a witness in an open examination conducted under section 123 shall form part of his *syhadah*.

When witness need not be examined

125. A Judge is not required to examine any witness who has been examined and found to be *'adil* under this Part if he becomes a witness before the same Judge in a latter proceeding and the interval between the two proceedings does not exceed 6 months.

Denial (*ta'n*) over a witness

126. When any party to a proceedings declares as not *'adil* any witness of the adverse party, either before or after an examination of the witness under section 121 or 123 by adducing any evidence which could prevent the admission of his evidence, the Judge shall require him to prove that fact.

Explanation—When a defendant proves that any witness is not *'adil*, the Judge shall reject the evidence of the witness but if the defendant fails to prove his fact the Judge shall proceed with the examination of the witness if he has not done so or give his decision according to the evidence if he has conducted the examination.

When findings of witness examiners differ

127. Where the examination of a witness under section 121 or 123 is conducted by two or more examiners and a majority of such examiners are of the opinion that the witness is not *'adil*, the Judge shall not make a decision based on the evidence of such witness.

Dead or missing witness

128. Whenever a witness dies or disappears after giving evidence in any matter relating to *mu'amalat*, the Judge may conduct an examination on his evidence and can give a decision based on such evidence.

When witness required to take the oath

129. If the circumstances so require or an examination of a witness under this Part cannot be carried out and a party to the proceeding makes an application to the Judge for the witness to take the oath as a witness of truth so as to strengthen his evidence, the Judge shall order such witness to take such oath and shall remind the witness that if he fails to do so his evidence shall not be admitted.

PART IV

GENERAL

Hukum Syarak

130. (1) Any provision or interpretation of the provision under this Enactment which is inconsistent with *Hukum Syarak* shall, to the extent of the inconsistency, be void.

(2) In the event of a lacuna or where any matter is not expressly provided by this Enactment, the Court shall apply *Hukum Syarak*.

Repeal

131. Syariah Evidence Enactment 1996 [En. 6/1996] is repealed.

SCHEDULE

(Subsection 3(3))

ARABIC SCRIPT FOR CERTAIN WORDS AND EXPRESSIONS

'adil	..	عادل
'aqil	-	عاقل
al Muda'a 'alaih	-	المدعى عليه
al Mudda'ii	-	المدعى
amil	-	عامل
asyadu	-	أشهد
bayyinah	-	بينة
baligh	-	بالغ
fitrah	-	فطرة
iqrar	-	إقرار
jurh	-	جرح
Mahjur 'alaih	-	محجور عليه
Mal	-	مال
Marad al-maut	-	مرض الموت
Mazhab	..	مذهب
Ma'tuh	-	معتوه
Mua'malat	-	معاملات
Mumayyiz	..	مميز
Nasab	-	نساب

Qadi	-	قاضى
Qarinah	-	قرينة
Syahadah	-	شهادة
Ta'n	-	طعن
'urf	-	عرف
wali	-	ولي
Wallahu 'alam	-	والله أعلم

Passed this 28 April 2003.
 [PU. Sel. (AGM) 0011/1]

BAKHTIAR BIN HUSSIN,
*Clerk of the Legislative Assembly,
 Selangor*

**ENAKMEN PENYEMAKAN UNDANG-
UNDANG (NEGERI SELANGOR)
ENACTMENT 2003**

**REVISION OF LAWS (STATE OF
SELANGOR) ENACTMENT 2003**

- **REVISION OF LAWS (STATE OF
SELANGOR) (AMENDMENT) ENACTMENT
8/2003 (BI & BM)**
- **REVISION OF LAWS (STATE OF
SELANGOR) (AMENDMENT) ENACTMENT
1/2005 (BI & BM)**
- **REVISION OF LAWS (STATE OF
SELANGOR) (AMENDMENT) ENACTMENT
A3/2007 (BI & BM)**

ENAKMEN PENYEMAKAN UNDANG-UNDANG (NEGERI SELANGOR) 2003

SUSUNAN SEKSYEN

Seksyen

1. Tajuk ringkas
2. Tafsiran
3. Pelantikan Pesuruhjaya
4. Pelantikan Jawatankuasa
5. Pencetakan undang-undang yang disemak
6. Kuasa-kuasa Pesuruhjaya
7. Cara menyusun undang-undang yang disemak
8. Pemeriksaan oleh Jawatankuasa
9. Undang-undang yang disemak hendaklah mematuhi pendapat Jawatankuasa
10. Penyiaran undang-undang yang disemak
11. Siapnya penyemakan undang-undang sebelum tahun 2003 hendaklah diberitahu dalam *Warta*
12. Kecualian bagi perundangan subsidiari yang ada sekarang
13. Penyemakan perundangan subsidiari
14. Cetakan semula undang-undang
15. Penerbitan jilid demi jilid
16. Pengemaskinian cetakan semula
17. Perwakilan kuasa
18. Membetulkan kesilapan-kesilapan pada bentuk
19. Rujukan mengenai nombor barisan dalam sesuatu undang-undang

SELANGOR

ENAKMEN No. 7 tahun 2003

BETA PERKENANKAN,

(MOHOK
KERAJAAN)SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan Selangor

8 Julai 2003

Suatu Enakmen bagi membuat peruntukan untuk menyemak dan mencetak semula undang-undang dan perundangan subsidiari.

[ ]

MAKA INILAH DIPERBUAT UNDANG-UNDANG oleh Badan Perundangan Negeri Selangor seperti yang berikut:

Tajuk ringkas

1. Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Penyemakan Undang-undang (Negeri Selangor) 2003 dan hendaklah mula berkuat kuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Pihak Berkuasa Negeri melalui pemberitahuan dalam *Warta*.

Tafsiran

2. Dalam Enakmen ini melainkan jika kandungan ayatnya menghendaki makna yang lain--

"*cetakan semula*" ertinya edisi cetakan semula mana-mana undang-undang, atau mana-mana jilid undang-undang sedemikian, yang disediakan dan diterbitkan menurut seksyen 3;

“*enakmen*” ertinya suatu undang-undang sebagaimana yang ditakrifkan di bawah ini atau mana-mana bahagian undang-undang itu;

“*Jawatankuasa*” ertinya Jawatankuasa Penyemak Undang-Undang yang dilantik di bawah seksyen 3;

“*Pesuruhjaya*” ertinya Pesuruhjaya Penyemak Undang-Undang yang dilantik di bawah seksyen 3;

“*Undang-undang*” ertinya mana-mana undang-undang bertulis yang berhubungan dengan sesuatu perkara yang Dewan Undangan Negeri Selangor ada kuasa untuk membuat undang-undang tetapi, kecuali dalam seksyen 14, 15 dan 16, tidaklah termasuk Enakmen ini;

“*Undang-undang yang disemak*” ertinya edisi semakan mana-mana undang-undang yang disediakan dan diterbitkan menurut seksyen 3.

Pelantikan Pesuruhjaya

3. Duli Yang Maha Mulia Sultan hendaklah melantik seorang Pesuruhjaya Penyemak Undang-Undang dan Timbalan Pesuruhjaya Penyemak Undang-Undang untuk menyediakan dan menerbitkan undang-undang yang disemak dan cetakan semula sebagaimana yang difikirkan suaimanfaat oleh Pesuruhjaya.

Pelantikan Jawatankuasa

4. (1) Ketua Hakim bagi Mahkamah Persekutuan hendaklah, melalui pemberitahuan dalam *Warta*, melantik suatu Jawatankuasa Penyemak Undang-Undang yang mengandungi tidak kurang daripada lima dan tidak lebih daripada tujuh orang ahli dari kalangan orang yang, pada pendapatnya, mempunyai kelayakan yang sesuai bagi maksud memeriksa naskhah-naskhah draf undang-undang yang disemak.

(2) Seseorang ahli Jawatankuasa itu hendaklah memegang jawatan bagi tempoh selama tiga tahun dan adalah layak untuk dilantik semula:

Dengan syarat bahawa Ketua Hakim boleh menamatkan jawatan seseorang ahli, dan mana-mana ahli boleh meletakkan jawatan, pada bila-bila masa.

(3) Mana-mana pegawai Perkhidmatan Kehakiman dan Perundangan yang telah ditetapkan oleh Peguam Negara Malaysia hendaklah menjadi Setiausaha kepada Jawatankuasa itu tetapi pegawai yang telah ditetapkan itu hendaklah tidak menjadi salah seorang ahli Jawatankuasa itu.

(4) Ahli Jawatankuasa Penyemak Undang-Undang bolehlah dibayar apa-apa elaan sebagaimana yang boleh ditetapkan oleh Duli Yang Maha Mulia Sultan.

Pencetakan undang-undang yang disemak

5. Suatu undang-undang yang disemak hendaklah dicetak oleh Pencetak Kerajaan, atau oleh mana-mana pencetak lain sebagaimana yang dilantik oleh Pesuruhjaya dalam sesuatu hal yang tertentu bagi maksud itu.

Kuasa-kuasa Pesuruhjaya

6. (1) Pesuruhjaya adalah mempunyai kuasa-kuasa yang berikut:

- (i) meninggalkan daripada mana-mana undang-undang yang disemak—
  - (a) mana-mana enakmen pemansuhan dan apa-apa susunan atau senarai enakmen yang telah dimansuhkan, yang terkandung dalam sesuatu jadual atau selainnya;
  - (b) mana-mana peruntukan, atau bahagian sesuatu peruntukan, dalam mana-mana undang-undang yang tidak lagi berkuat kuasa;
  - (c) mana-mana mukadimah atau sebahagian daripada mukadimah dalam sesuatu undang-undang;
  - (d) mana-mana kata permulaan bagi enakmen dalam mana-mana undang-undang atau peruntutannya;
  - (e) mana-mana enakmen yang menetapkan tarikh bila sesuatu undang-undang atau sebahagiannya akan mula berkuat kuasa;

Dengan syarat bahawa tarikh bila undang-undang itu atau bahagiannya mula berkuat kuasa adalah dimasukkan oleh Pesuruhjaya dalam kurungan segi selepas sahaja tajuk panjang undang-undang yang disemak itu;

- (f) mana-mana enakmen pemindaan jika pindaan-pindaan yang terlibat olehnya itu dimasukkan oleh Pesuruhjaya dalam undang-undang yang berkenaan dengannya atau telah dimasukkan sedemikian dalam mana-mana cetakan semula yang dicetak menurut mana-mana undang-undang bertulis;
- (g) mana-mana ayat yang mengkanunkan undang-undang;
- (h) mana-mana bahagian undang-undang yang adalah lebih sesuai dimasukkan sebagai perundangan subsidiari;
- (i) mana-mana tafsiran mengenai apa-apa ungkapan yang ditakrifkan dalam undang-undang yang terpakai bagi pentafsiran undang-undang yang disemak itu dan istilah-istilah itu adalah sama atau serupa dengan istilah-istilah yang digunakan dalam takrif istilah undang-undang itu selepas ia disemak;
- (j) mana-mana peruntukan yang merujuk kepada sesuatu perkara dan perkara itu ada diperuntukkan mengikut istilah-istilah yang sama atau yang serupa dalam undang-undang yang terpakai bagi pentafsiran undang-undang itu selepas ia disemak;

Dengan syarat bahawa peruntukan berkenaan dengan cara mengertikan undang-undang pemindaan yang terkandung dalam undang-undang berkenaan dengan pentafsiran undang-undang hendaklah terpakai bagi peninggalan-peninggalan itu seolah-oleh peruntukan yang ditinggalkan itu telah dimansuhkan; dan

(k) mengenai sesuatu undang-undang berkenaan dengan perkara-perkara yang sebahagiannya dalam Senarai Negeri dan—

(A) yang sebahagiannya dalam Senarai Bersama atau Senarai Persekutuan; atau

(B) yang sebahagiannya dalam Senarai Bersama dan yang sebahagiannya dalam Senarai Persekutuan,

semua peruntukan kecuali peruntukan-peruntukan berkenaan dengan perkara-perkara dalam Senarai Negeri:

Dengan syarat bahawa bagi mana-mana undang-undang yang berkuat kuasa berikutan dari kuasa-kuasa yang diberikan oleh suatu Akta Parlimen yang telah diluluskan menurut Perkara 76A Perlembagaan Persekutuan, Pesuruhjaya boleh, selepas berunding dengan Peguam Negara Malaysia, memasukkan dalam undang-undang yang disemak peruntukan-peruntukan selain daripada peruntukan-peruntukan yang merujuk kepada perkara-perkara dalam Senarai Negeri.

- (ii) mengatur susunan undang-undang yang disemak dan memberikan nombor bab, nombor siri atau nombor-nombor lain kepadanya;
- (iii) membuat apa-apa perubahan bentuk sebagaimana yang perlu atau suaimanfaat kepada mana-mana undang-undang bagi maksud mendapatkan persamaan ungkapan; atau bagi menyesuaikan undang-undang itu supaya selaras dengan peruntukan undang-undang yang terpakai bagi pentafsiran undang-undang itu selepas ia disemak;
- (iv) menerima pakai suatu bentuk piawaian yang sesuai dalam semua undang-undang yang disemak bagi—
  - (a) seksyen tafsiran;
  - (b) mana-mana seksyen penal;

- (c) mana-mana seksyen yang memberi kuasa untuk membuat perundangan subsidiari;
- (v) mengubah perkataan "Ordinan" atau "Perisytiharan" dalam mana-mana undang-undang kepada "Enakmen";
- (vi) menambahkan tajuk panjang atau tajuk ringkas kepada mana-mana undang-undang yang menghendaknya, dan mengubah tajuk panjang atau tajuk ringkas mana-mana undang-undang;
- (vii) mengadakan atau mengubah susunan-susunan kandungan, susunan-susunan kronologi, rujukan-rujukan dan nota-nota:

Dengan syarat bahawa susunan-susunan kandungan, susunan-susunan kronologi, rujukan-rujukan dan nota-nota itu tidaklah menjadi sebahagian daripada undang-undang yang mengandungnya;

- (viii) menyatukan dalam satu undang-undang mana-mana dua undang-undang atau lebih atau bahagiannya yang *in pari material* berhubung dengan perkara-perkara yang Dewan Undangan Negeri Selangor berkuasa membuat undang-undang dan dengan menetapkan suatu tarikh yang difikirkan paling sesuai bagi mula berkuat kuasanya undang-undang itu;
- (ix) memecahkan mana-mana undang-undang kepada dua undang-undang atau lebih dan membuat apa-apa pindaan, termasuk memberikan tajuk-tajuk yang sedia ada sebagaimana yang didapati perlu;
- (x) menambahkan kepada, atau meninggalkan daripada, mana-mana undang-undang apa-apa peruntukan yang dikehendaki ditambahkan atau ditinggalkan, atau menggantikan apa-apa peruntukan mana-mana undang-undang yang dikehendaki digantikan, disebabkan oleh apa-apa pindaan yang dibuat kepada undang-undang itu oleh mana-mana undang-undang lain atau oleh sesuatu pihak berkuasa mengikut kuasa yang diberikan oleh undang-undang;
- (xi) memindahkan apa-apa peruntukan yang terkandung dalam sesuatu undang-undang daripada undang-undang itu kepada mana-mana undang-undang lain yang lebih sesuai bagi

peruntukan itu, dengan membuat apa-apa perubahan yang didapati perlu;

- (xii) mengubah susunan peruntukan dalam mana-mana undang-undang, dan menomborkan semula peruntukan-peruntukan mana-mana undang-undang;
- (xiii) mengubah bentuk atau susunan peruntukan mana-mana undang-undang dengan menukar tempat perkataan-perkataan, dengan mencantumkan kesemuanya atau sebahagiannya dengan suatu peruntukan lain atau peruntukan-peruntukan lain atau dengan memecahkannya kepada dua peruntukan atau lebih;
- (xiv) memecahkan mana-mana undang-undang, sama ada yang disatukan atau yang tidak disatukan, kepada bahagian-bahagian atau penggal-penggal lain;
- (xv) membetulkan kesilapan nahu, cetak dan kesilapan-kesilapan yang seumpamanya dan bagi maksud itu menambahkan, meninggalkan atau mengubah apa-apa perkataan dengan tidak menyentuh pengertian mana-mana undang-undang;
- (xvi) mengubah, memasukkan atau meninggalkan tanda-tanda bacaan dalam mana-mana undang-undang;
- (xvii) membuat apa-apa perubahan bentuk tentang nama, tempat, jabatan, pejabat, nama jawatan dan selainnya sebagaimana yang perlu untuk menyesuaikan mana-mana undang-undang dengan hal keadaan Persekutuan pada tarikh bila undang-undang dalam bentuknya yang disemak itu mula berkuat kuasa;
- (xviii) membuat apa-apa penyesuaian atau pindaan sebagaimana yang didapati perlu atau patut disebabkan oleh apa-apa perubahan tentang keanggotaan Persekutuan atau Negeri Selangor atau mana-mana bahagiannya atau mana-mana bahagian Komanwel;
- (xix) membetulkan rujukan-rujukan silang termasuk rujukan-rujukan mengenai undang-undang bagi wilayah-wilayah lain;
- (xx) membetulkan rujukan-rujukan mengenai undang-undang yang dimansuhkan dengan menggantikan rujukan-rujukan

itu dengan rujukan-rujukan mengenai mana-mana undang-undang yang telah memansuhkannya, dan bagi maksud itu adalah diisytiharkan bahawa suatu undang-undang disifatkan digantikan oleh suatu undang-undang lain jika dinyatakan dengan nyatanya dalam undang-undang yang kemudian itu bahawa ia menggantikan undang-undang yang dimansuhkan itu, atau jika undang-undang yang kemudian itu memperbuat undang-undang semula, sama ada dengan ubahsuaian atau tidak, mana-mana peruntukan undang-undang yang dimansuhkan itu;

- (xxa) mengemaskinikan istilah dan ejaan dalam teks bahasa kebangsaan mana-mana undang-undang supaya selaras dengan istilah dan ejaan yang diluluskan oleh Dewan Bahasa dan Pustaka;
- (xxb) memotong apa-apa perkataan, ungkapan, tatanama atau peruntukan lain dalam mana-mana undang-undang yang tidak lagi digunakan atau tidak lagi berkuat kuasa, termasuk rujukan kepada undang-undang yang dimansuhkan, dan untuk menggantikannya jika perlu, dengan perkataan, ungkapan, tatanama atau peruntukan yang sesuai atau rujukan kepada undang-undang yang sesuai;
- (xxi) meringkaskan atau memudahkan rangkai kata mana-mana undang-undang;
- (xxii) memansuhkan atau meminda mana-mana enakmen yang berakibat dari penyediaan undang-undang yang disemak;
- (xxiii) menetapkan tarikh bila sesuatu undang-undang yang disemak itu akan mula berkuat kuasa:

Dengan syarat bahawa tarikh itu tidaklah boleh lebih awal dari tarikh bila undang-undang yang disemak itu disiarkan dalam *Warta*.

- (xxiv) membuat segala perkara lain yang berhubungan dengan bentuk dan kaedah yang perlu untuk memperkemas suatu undang-undang yang disemak.

(2) Dalam subseksyen (1), "pindaan" termasuklah, jika ia digunakan berhubung dengan kuasa-kuasa yang diberikan kepada Pesuruhjaya, apa-apa perubahan undang-undang yang perlu untuk

melaksanakan mana-mana enakmen dalam mana-mana undang-undang lain supaya dengan demikian itu bidang, kuat kuasa atau pengertian mana-mana peruntukan undang-undang yang mula-mula disebut itu diubah, diubahsuaikan, diperluas, dihadkan, dipersyaratkan atau selainnya tersentuh.

(3) Kuasa-kuasa yang diberikan kepada Pesuruhjaya oleh subseksyen (1) tidaklah boleh diertikan sebagai dia berkuasa untuk membuat apa-apa pengubahan atau pindaan tentang isi mana-mana undang-undang.

Cara menyusun undang-undang yang disemak

7. Suatu undang-undang yang disemak hendaklah disusun mengikut apa-apa bentuk sebagaimana yang difikirkan suaimanfaat oleh Pesuruhjaya dan hendaklah mengandungi—

(i) di muka hadapannya—

(a) ungkapan "Undang-undang Selangor";

(b) tajuk ringkas dan nombor undang-undang yang disemak itu;

(c) tarikh yang sehinggalanya undang-undang itu disemak; dan

(d) tarikh yang ditetapkan di bawah seksyen 6(1)(xxiii) bila undang-undang yang disemak itu akan mula berkuat kuasa;

(ii) suatu senarai undang-undang yang telah meminda undang-undang itu sehingga tarikh penyemakannya dengan menunjukkan tarikh-tarikh bila pindaan-pindaan itu mula berkuat kuasa;

(iii) suatu senarai undang-undang atau bahagian-bahagiannya yang digantikan atau dimansuhkan oleh undang-undang yang disemak itu.

Pemeriksaan oleh Jawatankuasa

8. (1) Pesuruhjaya hendaklah menghantar sepuluh naskhah draf tiap-tiap undang-undang yang disemak dan sepuluh naskhah senarai pindaan yang dibuat olehnya dalam undang-undang yang disemak itu kepada Jawatankuasa untuk pemeriksaannya. Jawatankuasa itu hendaklah memeriksa naskhah-naskhah draf itu dan memperakui kepada Pesuruhjaya sama ada pada pendapat Jawatankuasa itu pindaan-pindaan yang dibuat oleh Pesuruhjaya adalah mengikut atau tidak mengikut kuasa-kuasa yang diberikan kepadanya oleh Enakmen ini. Jika Jawatankuasa itu tidak memperakui sedemikian dalam tempoh tiga puluh hari dari tarikh naskhah draf itu diterima oleh Setiausaha Jawatankuasa itu, maka pindaan-pindaan itu hendaklah disifatkan telah diperakui sebagai mengikut kuasa-kuasa Pesuruhjaya dan Pesuruhjaya bolehlah meneruskan tindakan mengikut seksyen 10(1).

(2) Sahnya sesuatu perakuan yang dibcrikan oleh Jawatankuasa itu di bawah subseksyen (1) tidaklah boleh tercacat oleh apa-apa kekosongan dalam keanggotaan Jawatankuasa itu atau oleh sebab seseorang ahlinya tidak berupaya buat sementara untuk memberikan pendapatnya oleh sebab ahli itu tidak ada, uzur atau apa-apa sebab lain.

Undang-undang yang disemak hendaklah mematuhi pendapat Jawatankuasa

9. Jika Jawatankuasa memperakui bahawa sesuatu pindaan adalah tidak mengikut kuasa-kuasa Pesuruhjaya, maka Pesuruhjaya hendaklah, sebelum meneruskan tindakan mengikut seksyen 10(1), meminda draf undang-undang yang disemak bagi mematuhi pendapat Jawatankuasa.

Penyiaran undang-undang yang disemak

10. (1) Suatu undang-undang yang disemak yang mengandungi pindaan-pindaan yang telah diperakui atau yang disifatkan telah diperakui oleh Jawatankuasa sebagai mengikut kuasa-kuasa Pesuruhjaya hendaklah disiarkan dalam *Warta* dan hendaklah berkuat kuasa mulai dari tarikh yang dirujuk dalam seksyen 7(i)(d).

(2) Pada dan selepas dari tarikh sesuatu undang-undang yang disemak berkuat kuasa, undang-undang yang disemak itu hendaklah disifatkan sebagai dan ia hendaklah menjadi, dengan tidak dipersoalkan apa-apa jua pun dalam semua mahkamah dan bagi segala maksud, undang-undang yang tunggal dan yang sepatutnya bagi perkara-perkara yang termasuk dalamnya dan yang berkuat kuasa pada tarikh itu.

Siapnya penyemakan undang-undang sebelum tahun 2003 hendaklah diberitahu dalam *Warta*

11. Dengan seberapa segera yang boleh, Pesuruhjaya hendaklah, melalui pemberitahuan dalam *Warta* (yang akan disiarkan dalam Tambahan Enakmen), memperakui bahawa penyemakan semua undang-undang yang diperbuat sebelum satu haribulan Mei 2003 (kecuali undang-undang yang dinyatakan dalam pemberitahuan itu), yang belum dimansuhkan pada tarikh pemberitahuan itu, telah siap dan dengan yang demikian mana-mana undang-undang yang belum disemak di bawah Enakmen ini dan yang belum dinyatakan dalam pemberitahuan itu hendaklah disifatkan telah dimansuhkan mulai dari tarikh pemberitahuan itu disiarkan.

Kecualian bagi perundangan subsidiari yang ada sekarang

12. Perundangan subsidiari yang dibuat di bawah mana-mana undang-undang dan yang berkuat kuasa hendaklah terus berkuat kuasa sehingga diperuntukkan selainnya; dan rujukan-rujukan dalam mana-mana perundangan subsidiari itu kepada undang-undang yang di bawahnya perundangan subsidiari itu telah dibuat, atau kepada mana-mana bahagiannya, atau kepada mana-mana undang-undang lain yang disemak hendaklah diertikan sebagai rujukan-rujukan kepada undang-undang yang disemak itu atau kepada undang-undang lain yang telah disemak itu.

Penyemakan perundangan subsidiari

13. (1) Maka hendaklah disediakan, dengan seberapa segera yang boleh, sebagai tambahan kepada tiap-tiap satu undang-undang yang disemak, suatu cetakan perundangan subsidiari yang disemak di bawah undang-undang yang disemak itu sebagaimana yang didapati oleh Pesuruhjaya cukup mustahak untuk dimasukkan dalamnya.

(2) Peruntukan-peruntukan Enakmen ini yang berhubungan dengan menyediakan dan menyiarkan suatu undang-undang yang disemak, tetapi bukan peruntukan-peruntukan yang berhubungan dengan pemeriksaan oleh Jawatankuasa, hendaklah terpakai dengan apa-apa ubahsuaian yang perlu bagi menyediakan dan menyiarkan perundangan subsidiari yang disemak.

Cetakan semula undang-undang

14. (1) Pencetak Kerajaan atau mana-mana Pencetak lain sebagaimana yang ditetapkan oleh Pesuruhjaya dalam sesuatu hal yang tertentu bagi maksud itu boleh, dengan kuasa Pesuruhjayanya, membuat cetakan semula bagi mana-mana undang-undang, sama ada yang telah disemak atau tidak, yang mengandungi—

(a) pindaan-pindaan yang dibuat oleh mana-mana undang-undang; dan

(b) pindaan-pindaan yang dibuat oleh Pesuruhjaya di bawah kuasa-kuasa yang diberikan kepadanya oleh subseksyen (2),

dan mana-mana naskhah cetakan semula itu yang berupa sebagai dicetak mengikut seksyen itu hendaklah disifatkan, sehingga akasnya dibuktikan, sebagai naskhah yang sah bagi undang-undang itu sebagaimana yang berkuat kuasa, kecuali setakat yang dinyatakan dalam naskhah itu, pada tarikh yang dinyatakan sedemikian.

(2) Pada menyediakan sesuatu cetakan semula, Pesuruhjaya mempunyai kuasa-kuasa yang terkandung dalam perenggan (vii), (x), (xv), (xvi), (xvii), (xviii), (xix), (xx), (xxa) dan (xxb) seksyen 6(1).

Penerbitan jilid demi jilid

15. (1) Pesuruhjaya boleh, jika difikirkannya suaimanfaat, membenarkan cetakan semula disediakan dan diterbitkan jilid demi jilid, mengikut apa-apa susunan dan pada bila-bila masa yang difikirkannya suaimanfaat.

(2) Mana-mana jilid sesuatu cetakan semula boleh mengandungi apa-apa susunan, lampiran dan perkara tambahan yang lain, termasuk indeks, sebagaimana yang difikirkan perlu oleh Pesuruhjaya.

Pengemaskinian cetakan semula

16. Pesuruhjaya boleh, jika difikirkannya suaimanfaat, membenarkan penyediaan dan penerbitan laporan kemas kini yang mengandungi pindaan terkini kepada sesuatu cetakan semula, mengikut apa-apa susunan dan pada bila-bila masa yang difikirkannya suaimanfaat.

Pewakilan kuasa

17. Pesuruhjaya boleh mewakilkan mana-mana kuasanya di bawah seksyen 14(2), 15 dan 16 kepada Timbalan Pesuruhjaya.

Membetulkan kesilapan-kesilapan pada bentuk

18. (1) Pesuruhjaya boleh dengan perintah, yang dibuat mengenai sesuatu Enakmen selepas merujukkannya kepada Jawatankuasa, membetulkan sesuatu kesilapan mengenai tulisan, cetakan atau kesilapan lain dalam mana-mana undang-undang:

Dengan syarat bahawa pembedulan itu hendaklah tidak berlawanan dengan kuasa-kuasa yang diberikan kepada Pesuruhjaya oleh seksyen 6, 13 dan 14.

(2) Sesuatu perintah yang dibuat di bawah subseksyen (1) hendaklah mempunyai kuat kuasa undang-undang mulai dari tarikh yang dirujuk dalam seksyen 7(1)(d).

Rujukan mengenai nombor barisan dalam sesuatu undang-undang

19. Rujukan dalam mana-mana undang-undang mengenai nombor barisan sesuatu peruntukan dalam mana-mana undang-undang bererti barisan dalam cetakan naskhah rasmi yang terakhir bagi undang-undang itu pada masa undang-undang yang mengandungi rujukan itu diperbuat.

Diluluskan pada 28 April 2003.
[P.U. Sel. Am 0257]

BAKHTIAR BIN HUSSIN,
Setiausaha,
Dewan Undangan Negeri,
Selangor

REVISION OF LAWS (STATE OF SELANGOR)
ENACTMENT 2003

ARRANGEMENT OF SECTIONS

Section

1. Short title
2. Interpretation
3. Appointment of Committee
4. Printing of revised laws
5. Printing of revised laws
6. Powers of the Commissioner
7. Method of compiling a revised law
8. Examination by the Committee
9. Revised law to comply with Committee's opinion
10. Publication of revised law
11. Completion of revision of 2003 laws to be notified in *Gazette*
12. Saving of existing subsidiary legislation
13. Revision of subsidiary legislation
14. Reprint of laws
15. Publication volume by volume
16. Updating of reprints
17. Delegation of powers
18. Rectification of formal errors
19. Reference to number of line in any law

SELANGOR

ENACTMENT No. 7 of 2003

I ASSENT,

(STATE
SEAL)SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan of Selangor

8 July 2003

An Enactment to provide for the revision and reprinting of laws and subsidiary legislation.

[ ]

BE IT ENACTED by the Legislature of the State of Selangor as follows:

Short title

1. This Enactment may be cited as the Revision of Laws (State of Selangor) Enactment 2003 and shall come into operation on such date as may be appointed by the State Authority by notification in the *Gazette*.

Interpretation

2. In this Enactment, unless the context otherwise requires—

“*Commissioner*” means the Commissioner of Law Revision appointed under section 3;

“*Committee*” means the Law Revision Committee appointed under section 4;

“*enactment*” means a law as hereinafter defined or any part of such law;

“*law*” means any written law relating to a matter with respect to which the legislature of the State of Selangor has power to make laws, but, except in sections 14, 15 and 16, does not include this Enactment;

“*reprint*” means the reprint edition of any law, or any volume of such laws, prepared and published pursuant to section 3;

“*revised laws*” means the revised edition of any law prepared and published pursuant to section 3.

Appointment of Commissioner

3. His Royal Highness the Sultan shall appoint a Commissioner of Law Revision and a Deputy Commissioner of Law Revision to prepare and publish revised laws and reprints as the Commissioner deems it expedient.

Appointment of Committee

4. (1) The Chief Justice of the Federal Court shall, by notification in the *Gazette*, appoint a Law Revision Committee comprising not less than five and not more than seven members from amongst persons who in his opinion are suitably qualified for the purpose of examining copies of revised laws in draft.

(2) A member of the Committee shall hold office for a period of three years and shall be eligible for re-appointment:

Provided that the Chief Justice may terminate the appointment of a member, and any member may resign, at any time.

(3) Any member of the Judicial and Legal Service who has been designated by the Attorney-General of Malaysia shall be the Secretary to the Committee, but the officer so designated shall not be a member of the Committee.

(4) The member of Law Revision Committee may be paid such allowances as His Royal Highness the Sultan may determine.

Printing of revised laws

5. A revised law shall be printed by the Government Printer, or by such other printer as the Commissioner may in any particular case appoint for the purpose.

Powers of the Commissioner

6. (1) The Commissioner shall have the following powers:

(i) to omit from any revised laws—

- (a) any repealing enactment and any table or list of repealed enactments, whether contained in a schedule or otherwise;
- (b) any provision, or part of a provision, in any law, which has ceased to have effect;
- (c) any preamble or part of a preamble to a law;
- (d) any introductory words of enactment in any law or provision thereof;
- (e) any enactment prescribing the date when a law or part of it is to come into force or operation:

Provided that the date on which the law or part thereof came into force or operation is inserted by the Commissioner in square brackets immediately following the long title of the revised law;

- (f) any amending enactment where the amendments affected thereby are embodied by the Commissioner in the law to which they relate or have been so embodied in any reprint printed in pursuance of any written law;
- (g) any enacting clause;
- (h) any part of a law which can more conveniently be included as subsidiary legislation;

- (i) any interpretation of any expression which is defined in identical or similar terms to those used in the definition of that term contained in the law applicable for the interpretation of the law after it has been revised;
- (j) any provision referring to any matter for which provision is made in identical or similar terms in the law applicable for the interpretation of the law after it has been revised:

Provided that the provisions relating to the construction of amending laws contained in the law applicable for the interpretation of laws shall apply to such omissions in the same way as if the provision omitted has been repealed; and

- (k) in the case of a law which refers to matters partly in the State List—
  - (A) partly in the Concurrent or Federal List; or
  - (B) partly in the Concurrent List and partly in the Federal List,

all provisions other than those which refer to matters in the State List:

Provided that with respect to any law in force consequent upon powers conferred by an Act of Parliament passed pursuant to Article 76A of the Federal Constitution, the Commissioner may, after consultation with the Attorney-General of Malaysia, include in the revised law provisions other than those with reference to matters on the State List;

- (ii) to arrange the sequence of revised laws and to give chapter, serial or other numbers thereto;

- (iii) to make such formal alterations to any law as are necessary or expedient for the purpose of securing uniformity of expressions; or to bring the law into conformity with the provisions of the law applicable for the interpretation of the law after it has been revised;
- (iv) to adopt a convenient standard form in all revised laws for—
  - (a) the interpretation section;
  - (b) any penal section;
  - (c) any section giving power to make subsidiary legislation;
- (v) to alter the word "Ordinance" or "Proclamation" in any law to "Enactment";
- (vi) to add a long title or a short title to any law which may require it, and to alter the long title or short title of any law;
- (vii) to supply or alter tables of contents, chronological tables, references and notes:

Provided that such tables of contents, chronological tables, references and notes shall not form any part of the law in which they appear;
- (viii) to consolidate into one law any two or more laws or part thereof *in pari material* relating to matters with respect to which the Legislature of the State of Selangor has power to make laws, making such alterations as are thereby rendered necessary in the consolidated enactment, and appointing such date for the coming into force thereof as may seem most convenient;
- (ix) to divide any law into two or more laws and to make such amendments, including the supplying of titles, or the alteration of existing title, as are thereby rendered necessary;
- (x) to add to or omit from any law any provision required to be added or omitted, or to substitute for any provision of any law any provision required to be substituted,

in consequence of any amendment made to that law by any other law or by any authority under powers conferred by law;

- (xi) to transfer any provision contained in a law from that law to any other law to which that provision more properly belongs, making any alterations thereby rendered necessary;
- (xii) to alter the order of the provisions in any law, and to re-number the provisions of any law;
- (xiii) to alter the form or arrangement of any provision of any law by transposing words, by combining it in whole or in part with another provision or other provisions or by dividing it into two or more provisions;
- (xiv) to divide any law, whether consolidated or not, into parts or other divisions;
- (xv) to correct grammatical, typographical and similar mistakes and for that purpose to make verbal additions, omissions, or alterations not affecting the meaning of any law;
- (xvi) to alter, insert or omit punctuation marks in any law;
- (xvii) to make such formal alterations as to names, localities, departments, offices, titles and otherwise as may be necessary to bring any law into conformity with the circumstances of the Federation on the date on which the law in its revised form is to come into force;
- (xviii) to make such adaptations or amendments in any law as may appear to be necessary or proper as a consequence of any change in the Constitution of the Federation or of the State of Selangor or any part thereof or any part of the Commonwealth;
- (xix) to correct cross-references including references to the laws of other territories;
- (xx) to correct references to repealed laws by substituting for such references to any laws by which the repealed laws have been replaced, for which purpose it is declared that

a law is deemed to be replaced by another law where it is expressly stated in the subsequent law that it replaces the repealed law, or where the subsequent law re-enacts with or without modification any provisions of a repealed law;

- (xxa) to update the terminology and spelling in the national language text of any law so that they are consistent with the terminology and spelling approved by the Dewan Bahasa dan Pustaka;
- (xxb) to delete any word, expression, nomenclature or other provision in any law which has become obsolete or has ceased to have effect, including references to repealed laws, and to substitute therefore, where necessary, the appropriate word, expression, nomenclature or provision or references to the appropriate laws;
- (xxi) to shorten or simplify the phraseology of any law;
- (xxii) to repeal or amend any enactment in consequence of the preparation of a revised law;
- (xxiii) to appoint the date on which a revised law shall come into force:

Provided that such date shall not be earlier than the date on which the revised law is published in the *Gazette*;

- (xxiv) to do all other things relating to form and method which may be necessary for the perfecting of a revised law.

(2) In subsection (1), "amendment" includes, where it is used in relation to the powers conferred upon the Commissioner, any variation of any law which is necessary for giving effect to any enactment in any other law whereby the scope, effect or construction of any provision of the first mentioned law is varied, modified, enlarged, restricted, qualified or otherwise affected.

(3) The powers conferred on the Commissioner by subsection (1) shall not be taken to imply any power in him to make any alteration or amendment in the substance of any law.

Method of compiling a revised law

7. A revised law shall be made up in such form as the Commissioner deems expedient and shall contain—

- (i) on the front page thereof—
  - (a) the expression “Laws of Selangor”;
  - (b) the short title and number of the revised law;
  - (c) the date up to which it has been revised; and
  - (d) the date appointed under section 6(1)(xxiii) on which the revised law is to come into force;
- (ii) a list of the laws by which the law has been amended up to the date of its revision showing the dates on which the amendments came into force;
- (iii) a list of the laws or parts thereof which the revised law supercedes or repeals.

Examination by the Committee

8. (1) The Commissioner shall transmit ten draft copies of every revised law of the list of amendments made by him in that edition of the revised law to the Committee for its examination. The Committee shall examine the draft copies and certify to the Commissioner whether in the opinion of the Committee the amendments made by the Commissioner are or are not within the powers conferred upon him by this Enactment. If the Committee shall fail so to certify within a period of thirty days from the receipt by the Secretary to the Committee of the draft copies, the amendments shall be deemed to have been certified as being within the powers of the Commissioner and the Commissioner may proceed in accordance with section 10(1).

(2) The validity of any certificate given by the Committee under subsection (1) shall not be affected by any vacancy in the membership of the Committee or by the inability of any member thereof to give his opinion by reason of temporary absence, indisposition or any other cause.

Revised law to comply with Committee's opinion

9. Where the Committee certifies that an amendment is not within the powers of the Commissioner, the Commissioner shall, before proceeding in accordance with section 10(1), amend the draft of the revised law to comply with the opinion of the Committee.

Publication of revised law

10. (1) A revised law containing amendments which have been certified or which are deemed to have been certified by the Committee as being within the powers of the Commissioner shall be published in the *Gazette* and shall come into force as from the date referred to in section 7(i)(d).

(2) On and after the date from which a revised law comes into force, such revised law shall be deemed to be and shall be without any question whatsoever in all courts and for all purposes whatsoever the sole and only proper law in respect of matters included in it and in force on that date.

Completion of revision of 2003 laws to be notified in *Gazette*

11. As soon as may be, the Commissioner shall, by notification in the *Gazette* (to be published in the *Enactments Supplement*) certify that the revision of all laws enacted before the first day of May 2003 (except for such laws as may be specified in the notification), which have not been repealed at the date of the notification, has been completed, and thereupon any such law which has not been revised under this Enactment and which has not been specified in the notification shall be deemed to have been repealed as from the date of publication of the notification.

Saving of existing subsidiary legislation

12. Subsidiary legislation made under any law and in force on the date on which that law as revised comes into force shall continue in force until otherwise provide; and references in any such subsidiary legislation to the law under which it was made, or to any part thereof, or to any other revised law shall be construed as references to the revised law or to that other law as revised.

Revision of subsidiary legislation

13. (1) There shall be prepared, as soon as may be convenient, as supplementary to each revised law a revised edition of such subsidiary legislation under such revised law as appears to the Commissioner to be of sufficient importance to be included in it.

(2) The provisions of this Enactment relating to the preparation and publication of a revised law, but not the provisions relating to examination by the Committee, shall apply with any necessary modifications to the preparation and publication of revised subsidiary legislation.

Reprint of laws

14. (1) The Government Printer or such other Printer as the Commissioner may in any particular case appoint for the purpose may, with the authority of the Commissioner, make a reprint of any law, whether revised or not, containing—

- (a) amendments effected by any law; and
- (b) amendments made by the Commissioner under the powers conferred upon him by subsection (2),

and any copy of a reprint purporting to be printed in accordance with this section shall be deemed, until the contrary is shown, to be the authentic text of the law as in force, except in so far as may be specified in the copy, on such date as may be so specified.

(2) In preparing a reprint, the Commissioner shall have the powers contained in paragraphs (vii), (x), (xv), (xvi), (xvii), (xviii), (xix), (xx), (xxa) and (xxb) section 6(1).

Publication volume by volume

15. (1) The Commissioner may, if he considers it expedient, authorize a reprint to be prepared and published volume by volume, in any sequence and at such times as he deems expedient.

(2) Any volume of a reprint may contain such tables, appendices and other supplementary matter, including an index as the Commissioner may consider necessary.

Updating of reprints

16. The Commissioner may, if he considers it expedient, authorize the preparation and publication of updates incorporating the latest amendments to a reprint, in any sequence and at such times as he deems expedient.

Delegation of powers

17. The Commissioner may delegate any of his powers under sections 14(2), 15 and 16 to the Deputy Commissioner.

Rectification of formal errors

18. (1) The Commissioner may by order, made in the case of an Enactment after reference to the Committee, rectify any clerical, printing or other error in any law:

Provided that no such rectification shall be inconsistent with the powers conferred upon the Commissioner by sections 6, 13 and 14.

(2) An order made under subsection (1) shall have the force of law with effect from the date referred to in section 7(1)(d).

Reference to number of line in any law

19. A reference in any law to the number of a line of any provision of any law shall mean that line in the latest official printed copy of that law at the time of the enactment of the law containing the reference.

Passed this 28 April 2003.
{PU. Sol. Am 0257}

BAKHTIAR BIN HUSSIN,
*Clerk of the Legislative Assembly,
Selangor*

SELANGOR

ENAKMEN No. 8 tahun 2003

BETA PERKENANKAN,

(MOHOR
KERAJAAN)SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan Selangor

8 Julai 2003

Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Pembekalan Air 1997.

[ ]

MAKA INILAH DIPERBUAT UNDANG-UNDANG oleh Badan Perundangan Negeri Selangor seperti yang berikut:

1. Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Pembekalan Air (Pindaan) 2003. Tajuk ringkas.
2. Enakmen Pembekalan Air 1997, yang disebut "Enakmen ibu" dalam Enakmen ini, dipinda, dengan menggantikan perkataan-perkataan "Pengaruh Bekalan Air Negeri" di mana-mana jua terdapat dengan perkataan-perkataan "Pengaruh Jabatan Kawalselia Air". Pindaan am.
3. Seksyen 2 Enakmen ibu dipinda— Pindaan seksyen 2.
  - (a) dengan menggantikan takrif "Pengaruh" dengan takrif yang berikut:

"Pengaruh" ertinya Pengarah Jabatan Kawalselia Air yang dilantik di bawah seksyen

3 dan termasuklah mana-mana pegawai yang dilantik di bawah seksyen yang sama;’;

- (b) dengan memasukkan selepas takrif “meter”, takrif baru yang berikut:

‘ “Negeri Selangor”, berhubungan dengan undang-undang yang berkaitan dengan pembekalan dan pengagihan air di bawah Enakmen ini termasuklah Wilayah-Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Putrajaya;’;

- (c) dengan menggantikan takrif “pihak berkuasa membekal” dengan takrif yang berikut:

‘ “pihak berkuasa membekal” ertinya syarikat pengganti atau mana-mana pertubuhan atau badan yang diperbadankan atau ditubuhkan di bawah sesuatu enakmen atau mana-mana undang-undang lain untuk membekal dan mengagih air di Negeri Selangor;’; dan

- (d) dengan memasukkan selepas takrif “sungai”, takrif yang berikut:

‘ “syarikat pengganti” mempunyai erti yang sama seperti di bawah Enakmen Bekalan Air (Syarikat Pengganti) 2001;’.

En 12/2001.

Pindaan
Bahagian II.

4. Tajuk Bahagian II Enakmen ibu dipinda dengan menggantikan perkataan-perkataan “PENGARAH BEKALAN AIR” dengan perkataan-perkataan “PENGARAH JABATAN KAWALSELIA AIR”.

Pindaan
seksyen 3.

5. Subseksyen 3(1) Enakmen ibu dipinda dengan menggantikan perkataan-perkataan “Pengaroh Bekalan Air Negeri” dengan perkataan-perkataan “Pengaroh Kawalselia Air”.

6. Seksyen 10 Enakmen ibu dipinda—

Pindaan
seksyen 10.

- (a) dengan memotong subseksyen (1);
- (b) dengan memotong perkataan-perkataan “Tertakluk kepada apa-apa pengecualian sebagaimana boleh ditetapkan di bawah seksyen kecil (1),” di dalam subseksyen (2); dan
- (c) dengan menggantikan perkataan “tiada” dengan perkataan “Tiada” di dalam subseksyen (2).

7. Enakmen ibu dipinda dengan memotong Bahagian V.

Pindaan
Bahagian V.

Diluluskan pada 28 April 2003.
[P.U. Sel. Am 0167/L54]

BAKHTIAR BIN HUSSIN,
Seriausaha,
Dewan Undangan Negeri,
Selangor

SELANGOR

ENACTMENT No. 8 of 2003

I ASSENT,

(STATE
SEAL)SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan of Selangor

8 July 2003

An Enactment to amend the Water Supply Enactment
1997.

[ ]

BE IT ENACTED by the Legislature of the State of
Selangor as follows:

1. This Enactment may be cited as the Water Supply (Amendment) Enactment 2003. Short title.
2. The Water Supply Enactment 1997, which is referred to as the "principal Enactment" in this Enactment, is amended by substituting for the words "Director of Water Supply" wherever appearing the words "Director of Regulatory Department". General amendment.
3. Section 2 of the principal Enactment is amended— Amendment of section 2.
  - (a) by substituting for the definition of "Director" the following definition:

"Director" means the Director of Water
Regulatory Department appointed under

section 3 and includes any officer appointed under the same section;’;

- (b) by inserting after the definition of “State Government”, the following definition:

‘ “State of Selangor”, in relation to the law relating to the supply and distribution of water under this Enactment, includes the Federal Territories of Kuala Lumpur and Putrajaya;’;

- (c) by substituting for the definition of “supply authority” the following definition:

‘ “supply authority” means the successor company or any corporation or body which is incorporated or established by an Enactment or any other law to supply and distribute water in the State of Selangor;’; and

- (d) by inserting after the definition of “sub-meter” the following definition:

‘ “successor company” has the same meaning assigned to it in the Water Supply (Successor Company) Enactment 2001;’.

En. 12/2001.

Amendment of Part II.

4. The heading of Part II of the principal Enactment is amended by substituting for the words “DIRECTOR OF WATER SUPPLY”, the words “DIRECTOR OF REGULATORY DEPARTMENT”.

Amendment of section 3.

5. Subsection 3(1) of the principal Enactment is amended by substituting for the words “Director of Water Supply” the words “Director of Regulatory Department”.

Amendment of section 10.

6. Section 10 of the principal Enactment is amended—

- (a) by deleting subsection (1);

- (b) by deleting the words "Subject to such exemptions as may be prescribed under subsection (1)," in subsection (2); and
- (c) by substituting for the word "no", the word "No" in subsection (2).

7. The principal Enactment is amended by deleting Part V. Amendment
of Part V.

Passed this 28 April 2003.
[PU. Sel. Am 167/L]

BAKHTIAR BIN HUSSIN,
*Clerk of the Legislative Assembly,
Selangor*

© Hakcipta Pencetak (H)

PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD

Semua Hak Terpelihar. Tidak mana-mana bahagian jua daripada penerbitan ini boleh diterbitkan semula atau disimpan di dalam bentuk yang boleh diperolehi semula atau ditirukan dalam sebarang bentuk dengan apa jua cara elektronik, mekanikal, fotokopi, mikrofilm atau sebaliknya tanpa kebenaran dari Pejabat Percetakan Nasional Malaysia Berhad (Pencetak Negara Kerajaan Malaysia yang ditadbir).

DI CETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL, MALAYSIA BERHAD,
CAWANGAN KUALA LUMPUR
BAGI PIHAK DAN DENGAN PERINTAH KERAJAAN MALAYSIA

SELANGOR

ENAKMEN No. 1 tahun 2005

BETA PERKENANKAN,

(MOHOR
KERAJAAN)

SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan Selangor

25 Mei 2005

Suatu Enakmen bagi meminda Enakmen Penyemakan Undang-Undang (Negeri Selangor) 2003.

[ ]

DIPERBUAT oleh Badan Perundangan Negeri Selangor seperti yang berikut:

Tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa

1. (1) Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Penyemakan Undang-Undang (Negeri Selangor) (Pindaan) 2005.

(2) Enakmen ini mula berkuat kuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Duli Yang Maha Mulia Sultan melalui pemberitahuan dalam *Warta*.

Pindaan susunan seksyen

2. Enakmen Penyemakan Undang-Undang (Negeri Selangor) 2003 [*Enakmen No. 7/2003*], yang disebut sebagai "Enakmen ibu" dalam Enakmen ini, dipinda dalam seksyen 3 susunan seksyen bagi teks Bahasa Inggeris dengan menggantikan perkataan "Committee" dengan perkataan "Commissioner".

Pindaan seksyen 2

3. Seksyen 2 Enakmen itu dipinda dengan memotong tafsiran bagi perkataan "Jawatankuasa".

Pindaan seksyen 3

4. Seksyen 3 Enakmen itu dipinda—

- (a) dengan memasukkan selepas perkataan "melantik" perkataan "Penasihat Undang-Undang Negeri Selangor sebagai"; dan
- (b) dengan memotong selepas perkataan "melantik" perkataan "seorang" dan perkataan "dan Timbalan Pesuruhjaya Penyemak Undang-Undang".

Pindaan seksyen 4

5. Enakmen itu dipinda dengan memotong seksyen 4.

Pindaan seksyen 6

6. Seksyen 6(1) Enakmen itu dipinda—

- (a) dalam subperenggan (i)(k), dengan menggantikan proviso dengan yang berikut:

"Dengan syarat bahawa kuasa yang diberikan oleh perenggan ini hanya boleh dilaksanakan setelah berunding dengan Peguam Negara."
- (b) dengan memotong perkataan perenggan (v);
- (c) dalam subperenggan (xvii), dengan memasukkan selepas perkataan "Persekutuan" perkataan "dan Negeri Selangor"; dan
- (d) dalam subperenggan (xviii) dengan memotong perkataan "atau mana-mana bahagian Komanwel" dan memasukkan tanda ";" selepas perkataan "bahagiannya".

Pindaan seksyen 7

7. Subperenggan 7(i)(a) Enakmen ibu dipinda dengan memasukkan selepas perkataan "Undang-undang" perkataan "Negeri".

Pindaan seksyen 8

8. Enakmen ibu dipinda dengan memotong seksyen 8.

Pindaan seksyen 9

9. Enakmen ibu dipinda dengan memotong seksyen 9.

Pindaan seksyen 10

10. Enakmen ibu dipinda dengan menggantikan subseksyen 10(1) dengan subseksyen yang berikut:

"(1) Suatu Undang-undang yang telah disemak hendaklah disiarkan dalam *Warta* dan hendaklah berkuat kuasa mulai tarikh yang dirujuk dalam subperenggan 7(i)(d).

Pindaan seksyen 13

11. Subseksyen 13(2) Enakmen ibu dipinda dengan memotong selepas perkataan "disemak" perkataan " , tetapi bukan peruntukan-peruntukan yang berhubungan dengan pemeriksaan oleh Jawatankuasa,".

Pindaan seksyen 14

12. Subseksyen 14(2) teks Bahasa Inggeris Enakmen ibu dipinda dengan memasukkan perkataan "of" selepas perkataan "(xxb)".

Pindaan seksyen 17

13. Enakmen ibu dipinda dengan memotong seksyen 17.

Pindaan seksyen 18

14. Subseksyen 18(1) Enakmen ibu dipinda dengan memotong perkataan “, yang dibuat mengenai sesuatu Enakmen selepas merujukannya kepada Jawatankuasa,”.

Diluluskan pada 25 April 2005
[P.U. Sel. Am 0257]

BAKHTIAR BIN HUSSIN
Seriausaha,
Dewan Undangan Negeri,
Selangor

SELANGOR

ENACTMENT No. 1 of 2005

I ASSENT,

(STATE
SEAL)SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan of Selangor

25 May 2005

An Enactment to amend the Revision of Laws (State of Selangor) Enactment 2003.

[ ]

ENACTED by the Legislature of the State of Selangor as follows:

Short title and commencement

1. (1) This Enactment may be cited as the Revision of Laws (State of Selangor) (Amendment) Enactment 2005.

(2) This Enactment comes into operation on the date to be appointed by His Royal Highness the Sultan by notification in the *Gazette*.

Amendment of arrangement of sections

2. The Revision of Laws (State of Selangor) Enactment 2003 [*Enactment No. 7/2003*], which is referred to as the "principal Enactment" in this Enactment, is amended in section 3 of the arrangement of sections in the English text by substituting for the word "Committee", the word "Commissioner".

Amendment of section 2

3. Section 2 of the principal Enactment is amended by deleting the definition of "committee".

Amendment of section 3

4. Section 3 of the principal Enactment is amended—

- (a) by inserting after the word "appoint" the words "the State Legal Advisor as the"; and
- (b) by deleting after the word "appoint" the word "a" and the words "and a Deputy Commissioner of Law Revision".

Amendment of section 4

5. The principal Enactment is amended by deleting section 4.

Amendment of section 6

6. Subsection 6(1) of the principal Enactment is amended—

- (a) in subparagraph (i)(k), by substituting for the proviso with the following:

"Provided that the powers contained in this paragraph shall not be exercised except after consultation with the Attorney General;

- (b) by deleting paragraph (v);
- (c) in subparagraph (xvii), by inserting after the words "the Federation" the words "and the State of Selangor";
- (d) in subparagraph (xviii), by deleting after the words "any part thereof" the words "or any part of the Commonwealth"; and
- (e) in subparagraph (xviii) by inserting after the word "thereof" a semi colon.

Amendment of section 7

7. Subparagraph 7(i)(a) of the principal Enactment is amended by inserting after the words "Laws of" the words "the State of".

Amendment of section 8

8. The principal Enactment is amended by deleting section 8.

Amendment of section 9

9. The principal Enactment is amended by deleting section 9.

Amendment of section 10

10. Section 10 of the principal Enactment is amended by substituting for subsection (1) the following subsection:

"(1) A revised law shall be published in the *Gazette* and shall come into force as from the date referred to in subparagraph 7(i)(d).

Amendment of section 13

11. Subsection 13(2) of the principal Enactment is amended by deleting the words "but not the provisions relating to examination by the Committee,".

Amendment of section 14

12. Subsection 14(2) of the principal Enactment is amended by inserting after the word "(xxb)" the word "of".

Amendment of section 17

13. The principal Enactment is amended by deleting section 17.

Amendment of section 18

14. Subsection 18(1) of the principal Enactment is amended by deleting the words “, made in the case of an Enactment after reference to the Committee,”.

Passed this 25 April 2005
[P.U. Sel. Am 0257]

BAKHTIAR BIN HUSSIN
*Clerk of the Legislative Assembly,
Selangor*

UNDANG-UNDANG NEGERI SELANGOR

ENAKMEN A3

**ENAKMEN PENYEMAKAN UNDANG-UNDANG
(NEGERI SELANGOR) (PINDAAN) 2007**

Tarikh Perkenan Diraja	...	...	31 Disember 2007
Tarikh penyiaran dalam <i>Warta</i>	...		17 Januari 2008

UNDANG-UNDANG NEGERI SELANGOR

Enakmen A3

ENAKMEN PENYEMAKAN UNDANG-UNDANG (NEGERI SELANGOR) (PINDAAN) 2007

BETA PERKENANKAN,

(MOHOR
KERAJAAN)

SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan Selangor

31 Disember 2007

Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Penyemakan Undang-Undang (Negeri Selangor) 2003.

[ ]

DIPERBUAT oleh Badan Perundangan Negeri Selangor seperti yang berikut:

Tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa

1. (1) Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Penyemakan Undang-Undang (Negeri Selangor) (Pindaan) 2007.

(2) Enakmen ini mula berkuat kuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Duli Yang Maha Sultan melalui pemberitahuan dalam *Warta*.

Pindaan seksyen 3

2. Seksyen 3 teks Bahasa Inggeris Enakmen Penyemakan Undang-Undang (Negeri Selangor) 2003 [*Enakmen 7/2003*], yang disebut "Enakmen ibu" dalam Enakmen ini dipinda dengan memasukkan perkataan "of Selangor" selepas perkataan "Advisor".

Seksyen baru 19A dan 20

3. Enakmen ibu dipinda dengan memasukkan selepas seksyen 19, seksyen baru 19A dan 20 seperti berikut:

"Tempat Enakmen ini dalam siri Undang-Undang Negeri Selangor

19A. Enakmen ini hendaklah menjadi Enakmen pertama dalam siri "Undang-Undang Negeri Selangor" dan hendaklah dinomborkan sebagai Enakmen 1.

Pemberhentian pemakaian seksyen 120 Akta Tafsiran 1948 dan 1967

20. Seksyen 120 Akta Tafsiran 1948 dan 1967 [*Akta 388*] hendaklah terhenti terpakai selepas mula berkuat kuasanya Enakmen ini."

Diluluskan pada 21 November 2007
[PU/Sel./SU/REV/Sel. 7(2003)/35]

SHAMSUL AZRI BIN ABU BAKAR
Setiausaha,
Dewan Undangan Negeri,
Selangor

LAWS OF THE STATE OF SELANGOR

ENACTMENT A3

**REVISION OF LAWS (STATE OF SELANGOR)
(AMENDMENT) ENACTMENT 2007**

Date of Royal Assent	...	...	31 December 2007
Date of publication in the <i>Gazette</i>	...	...	17 January 2008

LAWS OF THE STATE OF SELANGOR

Enactment A3

REVISION OF LAWS (STATE OF SELANGOR)
(AMENDMENT) ENACTMENT 2007

I ASSENT,

(STATE
SEAL)

SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan of Selangor

31 December, 2007

An Enactment to amend the Revision of Laws (State of Selangor) Enactment 2003.

[ ]

ENACTED by the Legislature of the State of Selangor as follows:

Short title and commencement

1. (1) This Enactment may be cited as the Revision of Laws (State of Selangor) (Amendment) Enactment 2007.

(2) This Enactment comes into operation on the date to be appointed by His Royal Highness the Sultan by notification in the *Gazette*.

Amendment section 3

2. Section 3 English text of the Revision of Laws (State of Selangor) Enactment 2003 [*Enactment 7/2003*], which is referred to as the "principal Enactment" in this Enactment is amended by inserting after the word "Advisor" the word "of Selangor".

New sections 19A and 20

3. The principal Enactment is amended by inserting after section 19, the new sections 19A and 20 as follows:

"Place of this Enactment in the Laws of Selangor series

19A. This Enactment shall form the first Enactment of the "Laws of Selangor" series and shall be numbered as Enactment 1."

Ceasation of application of section 120 of the Interpretation Act 1948 and 1967

20. Section 120 of the Interpretation Acts 1948 and 1967 [*Act 388*] shall cease to have any application after the coming into force of this Enactment."

Passed this 21 November 2007
[PU/Sel./SU/REV/Sel. 7(2003)/35]

SHAMSUL AZRI BIN ABU BAKAR
*Clerk of the Legislative Assembly,
Selangor*

**ENAKMEN (PEMAKAIAN) AKTA
PERIKANAN 2005**

**FISHERIES ACT (ADOPTION)
ENACTMENT 2005**

SELANGOR

ENAKMEN No. 8 tahun 2005

BETA PERKENANKAN,

(MOHOR
KERAJAAN)SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan Selangor

29 Disember 2005

Suatu Enakmen untuk menerima pakai peruntukan-peruntukan Akta Perikanan 1985 [Akta 317] setakat mana ianya berhubung dengan penyuaian dan penangkapan ikan di sungai.

[ ]

BAHAWASANYA Parlimen telah menurut perenggan (b) Fasal (1) Perkara 76 Perlembagaan Persekutuan membuat suatu undang-undang mengenai perikanan untuk maksud mengadakan persamaan undang-undang dua buah Negeri atau lebih:

DAN BAHAWASANYA undang-undang ini tidak akan, menurut Fasal (3) Perkara 76, berkuat kuasa dalam Negeri sehingga pemakaiannya diterima oleh suatu undang-undang yang diperbuat oleh Badan Perundangan Negeri:

MAKA OLEH YANG DEMIKIAN DIPERBUAT oleh Badan Perundangan Negeri Selangor seperti yang berikut:

Tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa

1. (1) Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen (Pemakaian) Akta Perikanan 2005.

(2) Enakmen ini mula berkuat kuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Duli Yang Maha Mulia Sultan melalui pemberitahuan dalam Warta.

Pemakaian Akta Perikanan 1985

2. Menurut peruntukan Fasal (3) Perkara 76 Perlembagaan Persekutuan, peruntukan-peruntukan Akta Perikanan 1985 setakat mana ia berhubung dengan penyu dan penangkapan ikan di sungai adalah dengan ini diterima pakai di Negeri Selangor oleh Enakmen ini.

Diluluskan pada 6 Disember 2005
[Prk. Sel. 6/6; PU. Sel. Am 0282]

BAKHTIAR BIN HUSSIN
Setiausaha,
Dewan Undangan Negeri,
Selangor

SELANGOR

ENACTMENT No. 8 of 2005

I ASSENT,

(STATE
SEAL)SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan of Selangor

29 December 2005

An Enactment to adopt the provisions of the Fisheries Act 1985 [Act 317] insofar as they relate to turtles and riverine fishing.

[ ]

WHEREAS Parliament has pursuant to paragraph (b) of Clause (1) of Article 76 of the Federal Constitution made a law with respect fisheries for the purpose of promoting uniformity of the laws of two or more States:

AND WHEREAS such law shall not, pursuant to Clause (3) of the said Article 76, come into operation in the State until it has been adopted by a law made by the Legislature of the State:

IT IS HEREBY ENACTED by the Legislature of the State of Selangor as follows:

Short title and commencement

1. (1) This Enactment may be cited as the Fisheries Act (Adoption) Enactment 2005.

(2) This Enactment comes into operation on the date to be appointed by His Royal Highness the Sultan by notification in the Gazette.

Adoption of Fisheries Act 1985

2. Pursuant to the provisions of Clause (3) of Article 76 of the Federal Constitution the provisions of the Fisheries Act 1985 insofar as they relate to turtles and riverine fishing are hereby adopted in the State of Selangor by this Enactment.

Passed this 6 December 2005
[Prk. Sel. 6/6; PU. Sel. Am 0282]

BAKHTIAR BIN HUSSIN
Clerk of the Legislative Assembly,
Selangor

Halalqta Pencetak (H)

PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD

Semua Hak Terpelihara. Tiada mana-mana bahagian jua daripada penyetakan ini boleh diperbanyakkan semula atau disimpan di dalam bentuk yang buluh diperbolehkan semula atau dipaparkan dalam sebarang bentuk dengan apa jua cara elektronik, mekanikal, fotokopi, rakaman dan/atau sebaliknya tanpa mendapat izin daripada Percetakan Nasional Malaysia Berhad (Pencetak Kragada Kerajaan Malaysia yang diRantik).

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD,
CAWANGAN KUALA LUMPUR
BAGI BERTAKDAN DENGAN PERINTAH KERAJAAN MALAYSIA

**ENAKMEN PERBADANAN TAMAN
NEGERI SELANGOR 2005**

**SELANGOR STATE PARKS
CORPORATION ENACTMENT 2005**

ENAKMEN PERBADANAN TAMAN NEGERI SELANGOR 2005

SUSUNAN SEKSYEN

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Seksyen

1. Tajuk ringkas dan mula berkuat kuasa
2. Tafsiran

BAHAGIAN II

PENUBUHAN TAMAN NEGERI

3. Penubuhan Taman-taman Negeri
4. Tujuan penubuhan Taman-taman Negeri
5. Menduduki tanah dalam kawasan Taman Negeri

BAHAGIAN III

PERBADANAN

6. Penubuhan Perbadanan Taman Negeri Selangor
7. Keanggotaan Perbadanan
8. Penubuhan Jawatankuasa Penasihat Teknikal
9. Meterai Perbadanan
10. Fungsi-fungsi Perbadanan
11. Kuasa-kuasa Perbadanan
12. Tugas dan kuasa tambahan bagi Perbadanan
13. Perwakilan Kuasa Perbadanan
14. Kuasa untuk mengambil beketja agen-agen
15. Akta Perlindungan Pihak Berkuasa Awam 1948
16. Pengkhidmat Awam

BAHAGIAN IV

PENTADBIRAN

Sekyen

17. Pelantikan Pengarah Taman Negeri Selangor dan lain-lain pegawai dan penjawat Perbadanan
18. Kewajipan-kewajipan Pengarah Taman Negeri Selangor
19. Peraturan-peraturan berkenaan dengan syarat-syarat perkhidmatan pegawai dan pengkhidmat

BAHAGIAN V

KEWANGAN

20. Penubuhan Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor
21. Perbelanjaan hendaklah dipertanggungjawabkan kepada Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor
22. Kuasa meminjam
23. Pelaburan Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor
24. Akaun Bank
25. Akaun, rekod dan audit
26. Anggaran

BAHAGIAN VI

PELBAGAI

27. Pengecualian daripada duti setem
28. Kuasa untuk membuat peraturan
29. Penalti
30. Kuasa untuk menyita serta menangkap, dsb.
31. Jualan barang berjenis mudah rosak
32. Memulangkan sementara barang yang disita
33. Perlucuthakkan barang yang disita
34. Penyitaan dan pelucuthakkan kenderaan, dsbnya.
35. Tiada kos, ganti rugi, dsb., atas penyitaan
36. Kuasa untuk mendakwa
37. Bidang kuasa Mahkamah Rendah
38. Enakmen tidak akan mengurangkan kuasa Akta Perlindungan Hidupan Liar 1972

JADUAL

SELANGOR

ENAKMEN No. 3 tahun 2005

BETA PERKENANKAN,

(MOHOR
KERAJAAN)SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan Selangor

25 Mei 2005

Suatu Enakmen bagi mengadakan peruntukan untuk memberi kuasa kepada Kerajaan Negeri untuk membuat peruntukan berkenaan dengan penubuhan dan sistem pengawalan Taman-taman Negeri termasuklah pemeliharaan dan pengurusan sumber-sumber asli dan hidupan liar dan berkenaan dengan perkara-perkara yang berkaitan atau yang bersampingan dengannya.

[ ]

DIPERBUAT oleh Badan Perundangan Negeri Selangor seperti yang berikut:

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Tajuk ringkas dan mula berkuat kuasa

1. Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Perbadanan Taman Negeri Selangor 2005 dan hendaklah mula berkuat kuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Pihak Berkuasa Negeri melalui pemberitahuan dalam *Warta*.

Tafsiran

2. Dalam Enakmen ini, melainkan jika konteks menghendaki makna yang lain—

“Ahli” ertinya ahli yang dilantik di bawah seksyen 7;

“Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor” ertinya kumpulan wang yang ditubuhkan di bawah seksyen 20;

“Negeri” ertinya Negeri Selangor;

“Pegawai” ertinya Pengarah Taman Negeri Selangor, mana-mana pegawai atau pengkhidmat lain yang dilantik di bawah seksyen 17;

“Pengarah Taman Negeri Selangor” ertinya Pengarah Taman Negeri Selangor yang dilantik oleh Perbadanan di bawah seksyen 17;

“Pengerusi” ertinya Pengerusi Perbadanan yang dilantik di bawah seksyen 7;

“Perbadanan” ertinya Perbadanan yang ditubuhkan di bawah seksyen 6;

“Taman Laut” ertinya Taman Laut yang ditubuhkan di bawah Akta Perikanan 1985 [*Akta 317*];

“Taman Negeri” ertinya sesuatu Taman Negeri yang ditubuhkan di bawah seksyen 3 dan termasuklah kawasan yang dikelilingi oleh Taman Laut seperti yang ditentukan oleh Pihak Berkuasa Negeri.

BAHAGIAN II

PENUBUHAN TAMAN NEGERI

Penubuhan Taman-taman Negeri

3. (1) Pihak Berkuasa Negeri boleh merizabkan mana-mana tanah Negeri bagi maksud sesuatu Taman Negeri di bawah suatu nama yang akan diberi kepadanya.

(2) Kawasan yang dirizabkan sedemikian hendaklah diletakkan di bawah pengurusan suatu Perbadanan yang ditubuhkan di bawah seksyen 6.

(3) Pihak Berkuasa Negeri boleh pada bila-bila masa yang difikirkan patut membatalkan atau mengubah perizaban sesuatu kawasan atau sebahagiannya sebagai suatu Taman Negeri.

(4) Apa-apa perizaban tanah di bawah seksyen ini hendaklah diberitahu dalam *Warta* dan pemberitabuan ini hendaklah—

- (a) memperihalkan tanah rizab itu;
- (b) menetapkan pihak berkuasa yang mempunyai kuasa mengawal tanah yang dirizabkan sedemikian itu;
- (c) menjadi keterangan muktamad bahawa tanah yang diperihalkan sedemikian itu adalah dirizabkan bagi maksud Enakmen ini.

(5) Bagi maksud pengurusan dan pentadbiran Taman Negeri yang dikelilingi oleh Taman Laut Perbadanan boleh dengan kelulusan Pihak Berkuasa Negeri menurunkan kuasa kepada Ketua Pengarah Perikanan yang bertanggungjawab terhadap Taman Laut yang ditubuhkan di bawah Akta Perikanan 1985 [*Akta 317*] untuk mengawas dan mentadbirkannya.

(6) Bagi maksud subseksyen (1), semua perizaban yang dibuat hendaklah, dengan seberapa segera yang boleh selepas diwartakan, dibentangkan di dalam Dewan Undangan Negeri.

Tujuan penubuhan Taman-taman Negeri

4. Tujuan penubuhan Taman-taman Negeri ialah untuk memelihara dan melindungi hidupan liar, tumbuh-tumbuhan dan benda-benda yang mempunyai kepentingan dari segi kaji bumi, kaji purba, sejarah dan etnologi dan lain-lain kepentingan dari segi sains dan pemandangan, dan melalui pemeliharaan dan penggunaannya untuk memajukan pendidikan, kesihatan, nilai estetik dan rekreasi orang ramai.

Menduduki tanah dalam kawasan Taman Negeri

5. (1) Pihak Berkuasa Negeri boleh memajukan atau membenarkan supaya diguna atau diduduki mana-mana tanah dalam kawasan sesuatu Taman Negeri tertakluk kepada syarat-syarat dan sekatan-sekatan sebagaimana yang difikirkan patut dikenakan dan bagi mana-mana daripada maksud-maksud yang berikut sahaja—

- (a) pembinaan dan penyelenggaraan jalan;

- (b) pembinaan dan penyelenggaraan lapangan terbang kecil;
- (c) pembinaan dan penyelenggaraan hotel, rumah rehat, rumah kediaman, bangunan dan kerja-kerja kegunaan awam,

jika Pihak Berkuasa Negeri memikirkan mana-mana daripada maksud-maksud itu sebagai perlu dan demi kepentingan kemajuan Taman Negeri itu menurut tujuan yang disebut dalam seksyen 4.

(2) Mana-mana tanah yang dipajakkan oleh Pihak Berkuasa Negeri atau mana-mana tanah yang dikenakan dengannya sesuatu kegunaan atau pendudukan telah dibenarkan oleh Pihak Berkuasa Negeri di bawah subseksyen (1) hendaklah terus menjadi sebahagian daripada Taman Negeri itu dan tertakluk kepada peruntukan-peruntukan Enakmen ini dan mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawahnya kecuali setakat mana yang ditetapkan dalam apa-apa syarat atau sekatan yang dikenakan oleh Pihak Berkuasa Negeri di bawah subseksyen (1).

(3) Tertakluk kepada Enakmen ini, apa-apa pajakan atau permit untuk mengguna atau menduduki tanah di bawah seksyen ini hendaklah dikeluarkan, menurut Kanun Tanah Negara [Akta 56/1965].

(4) Kecuali menurut kuasa apa-apa hak yang diberi oleh atau diperoleh di bawah atau dikenakan dengan mana-mana pajakan atau permit di bawah subseksyen (1) atau sebagaimana yang selainnya diperuntukkan dalam Enakmen ini, tiada seorang pun selain seorang pegawai boleh mendiami, memasuki, mengguna atau menduduki mana-mana tanah dalam tanah dan yang menjadi sebahagian daripada sesuatu Taman Negeri tanpa kebenaran Perbadanan.

BAHAGIAN III

PERBADANAN

Penubuhan Perbadanan Taman Negeri Selangor

6. Maka hendaklah ditubuhkan suatu pertubuhan perbadanan bernama "Perbadanan Taman Negeri Selangor" yang kekal turun-temurun dan mempunyai suatu meterai am, yang boleh mendakwa dan didakwa atas namanya dan, tertakluk kepada dan bagi maksud

Enakmen ini, boleh membuat kontrak dan boleh memperoleh, mengambil, memegang dan menikmati apa-apa jenis harta alih dan harta tak alih dan membuat apa-apa perkara bersamping dengan atau berhubung dengan sesuatu pertubuhan perbadanan.

Keanggotaan Perbadanan

7. (1) Perbadanan hendaklah terdiri daripada ahli-ahli berikut—

- (a) seorang Pengerusi yang ianya hendaklah orang yang pada masa itu memegang jawatan Menteri Besar Selangor;
- (b) seorang Timbalan Pengerusi yang dilantik oleh Pihak Berkuasa Negeri;
- (c) enam orang ahli *ex-officio* dan mereka itu hendaklah orang-orang yang pada masa itu memegang jawatan Setiausaha Kerajaan Negeri, jawatan Penasihat Undang-Undang Negeri, jawatan Pegawai Kewangan Negeri, jawatan Pengarah Unit Perancang Ekonomi Negeri, jawatan Pengarah Tanah dan Galian Negeri dan jawatan Pengarah Perhutanan Negeri;
- (d) seorang wakil daripada Jawatankuasa Penasihat Teknikal yang ditubuh di bawah seksyen 8 Enakmen ini;
- (e) tidak lebih daripada enam orang yang dilantik oleh Pihak Berkuasa Negeri.

(2) Seseorang ahli selain yang disebut dalam perenggan-perenggan (a), (b), (c) dan (d) dalam subseksyen (1) hendaklah memegang jawatan selama tempoh tidak lebih daripada tiga tahun atau sebagaimana yang ditetapkan dalam surat pelantikannya dan boleh pada bila-bila masa meletakkan jawatannya dengan surat bertulis yang ditandatangani dan dialamatkan kepada Menteri Besar Selangor.

(3) Pihak Berkuasa Negeri boleh pada bila-bila masa membatalkan jawatan mana-mana ahli selain ahli yang dilantik kerana jawatannya tanpa memberi apa-apa sebab.

(4) Sesuatu kekosongan boleh dipenuhi oleh sesiapa jua yang dilantik oleh Pihak Berkuasa Negeri;

Dengan syarat bahawa tiada apa-apa jua tindakan atau langkah-langkah Perbadanan boleh menjadi tidak sah atau menyalahi undang-undang hanya oleh sebab sesuatu kekosongan semasa tindakan atau langkah-langkah pembicaraan itu diambil oleh Perbadanan.

(5) Ahli-ahli boleh dibayar apa-apa saraan atau claun sebagaimana yang ditentukan oleh Pihak Berkuasa Negeri.

(6) Peruntukan-peruntukan Jadual adalah terpakai bagi Perbadanan.

Penubuhan Jawatankuasa Penasihat Teknikal

8. Perbadanan hendaklah menubuhkan suatu Jawatankuasa Penasihat Teknikal yang dianggotai oleh ahli-ahli yang pakar dan berpengalaman dalam bidang-bidang berkenaan bagi menasihati Perbadanan bagi maksud melaksanakan fungsi-fungsi Perbadanan dengan lebih baik dan berkesan.

Meterai Perbadanan

9. (1) Perbadanan hendaklah mempunyai suatu meterai am dan meterai itu boleh, dari semasa ke semasa dipecah, ditukar, diubah atau dibuat baharu sebagaimana difikirkan patut;

Dengan syarat bahawa sehingga suatu meterai diadakan di bawah seksyen ini, suatu cap mengandungi perkataan "Perbadanan Taman Negeri Selangor" bolehlah digunakan dan hendaklah disifatkan sebagai meterai am.

(2) Semua surat ikatan, dokuman dan lain-lain surat cara yang memerlukan meterai Perbadanan hendaklah dimeteraikan dengan sewajarnya di hadapan Pengerusi atau mana-mana ahli Perbadanan yang diberi kuasa oleh Perbadanan yang mana hendaklah menandatangani tiap-tiap surat ikatan, dokumen atau surat cara yang dicap dengan meterai itu; dan penandatanganan itu tanpa diakusaksikan selanjutnya adalah menjadi keterangan yang cukup bahawa meterai itu telah dicap dengan sewajar dan sempurna dan bahawa meterai itu adalah meterai Perbadanan yang sah.

(3) Sesuatu surat ikatan, dokumen atau lain-lain surat cara yang jika dilaksanakan oleh seseorang yang bukan pertubuhan perbadanan tidak akan dikehendaki menggunakan meterai boleh dengan cara yang sama disempurnakan oleh Perbadanan; dan surat ikatan, dokumen dan surat cara itu boleh disempurnakan bagi pihak Perbadanan oleh mana-mana pegawai atau pengkhidmat Perbadanan yang diberi kuasa secara am atau khas oleh Perbadanan bagi maksud itu.

(4) Meterai Perbadanan hendaklah diberi pengiktirafan rasmi dan kehakiman.

Fungsi-fungsi Perbadanan

10. Fungsi-fungsi Perbadanan adalah—

- (a) untuk mewujudkan taman-taman semulajadi yang berpotensi sebagai Taman Negeri dan memaksimumkan faedah-faedah daripadanya sesuai dengan konsep pelbagai guna;
- (b) untuk menasihati Pihak Berkuasa Negeri mengenai perkara-perkara berhubung dengan pemeliharaan, penggunaan, pengawalan, pengurusan dan kemajuan Taman-taman Negeri dan apa-apa perkara lain sebagaimana yang dirujuk kepadanya dari semasa ke semasa oleh Pihak Berkuasa Negeri;
- (c) untuk memulakan, menyelaraskan dan mengawal aktiviti-aktiviti Taman Negeri yang ditubuhkan di bawah Enakmen ini;
- (d) untuk memperkenalkan Negeri Selangor Darul Ehsan sebagai Negeri yang kaya dengan sumber asli dan sebagai pusat tarikan pelancong;
- (e) untuk menjaga dan mengekalkan alam semulajadi mengikut satu sistem pengurusan secara bertaraf antarabangsa; dan
- (f) untuk mengurus dan menyelenggarakan Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor yang ditubuh di bawah Enakmen ini.

Kuasa-kuasa Perbadanan**11. Perbadanan adalah mempunyai kuasa—**

- (a) untuk membuat kajian, penyelidikan dan pemeriksaan ke atas Taman-taman Negeri dan memberi perkhidmatan dan kemudahan yang cukup dan cekap bagi tujuan pemeliharaan yang baik;
- (b) untuk mengambil langkah-langkah yang memastikan keselamatan dan kesejahteraan hidupan haiwan dan tumbuh-tumbuhan dalam sesebuah Taman Negeri berada dalam pemeliharaan ciri asalnya dan semulajadi;
- (c) untuk menerima derma, pemberian, penerimaan harta alih atau harta tak alih daripada mana-mana punca dan mendapatkan kewangan dengan cara yang sah;
- (d) untuk menyumbang dengan cara pemberian atau pinjaman terhadap perbelanjaan yang dikenakan atau yang akan dikenakan bagi pembaikan dan pemeliharaan Taman-taman Negeri yang ditubuh di bawah Enakmen ini;
- (e) untuk mengkhaskan mana-mana bahagian sesebuah Taman Negeri sebagai tempat membiak bagi haiwan dan sebagai tempat semeian bagi tumbuh-tumbuhan;
- (f) untuk menyediakan tempat penginapan, kemudahan dan perkhidmatan di dalam Taman-taman Negeri bagi tujuan tarikan kepada pelancong dengan tidak menyentuh penjagaan, kawalan dan pengurusan dengan sepatutnya; dan
- (g) untuk mengatur dan mengawal kemasukan orang awam ke Taman-taman Negeri dan mengenakan fi bagi kemasukan dan penggunaan kemudahan atau perkhidmatan yang disediakan.

Tugas dan kuasa tambahan bagi Perbadanan

12. Walau apa pun peruntukan seksyen 11, Perbadanan boleh mengaku janji apa-apa fungsi dan tugas lain dan mentadbirkan dan membelanjakan wang untuk apa-apa maksud sebagaimana Pihak Berkuasa Negeri menyerahhkan kepadanya dan dalam berbuat demikian Perbadanan hendaklah disifatkan sebagai telah memenuhi

maksud-maksud Enakmen ini dan peruntukan-peruntukan Enakmen ini adalah terpakai bagi Perbadanan berkenaan dengan fungsi dan kuasa dan berkenaan dengan pentadbiran dan perbelanjaan wang itu;

Dengan syarat sentiasanya bahawa wang itu dan akaun-akaunnya hendaklah disimpan berasingan dan berlainan dari akaun-akaun Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor.

Perwakilan Kuasa Perbadanan

13. (1) Tertakluk kepada apa-apa syarat, had atau sekatan yang difikirkan patut, Perbadanan boleh mewakilkan kepada Pengerusi, Pengarah Taman Negeri Selangor atau mana-mana orang lain kuasa untuk menjalankan atau melaksanakan bagi pihaknya apa-apa kuasa, kewajipan atau fungsi yang diletakhakkan atau ditanggungkan oleh Enakmen ini pada atau ke atas Perbadanan yang ditentukan oleh Perbadanan kecuali kuasa untuk meminjam wang, mendapatkan pinjaman atau membuat peraturan-peraturan dan apa-apa kuasa, tugas atau fungsi yang diwakilkan sedemikian bolehlah dijalankan atau dilaksanakan oleh Pengerusi atau Pengarah Taman Negeri Selangor atau orang lain, mengikut mana yang berkenaan, atas nama dan bagi pihak Perbadanan.

(2) Tanpa menyentuh keluasan subseksyen (1) dan peruntukan-peruntukan lain Enakmen ini, Perbadanan boleh mewakilkan kepada Pengerusi atau mana-mana ahlinya yang lain atau mana-mana orang lain kuasa untuk membenarkan perbelanjaan dari Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor atau mana-mana wang lain yang terletak pada dan di bawah kawalan Perbadanan hingga had yang dinyatakan oleh Perbadanan.

Kuasa untuk mengambil bekerja agen-agen

14. Perbadanan boleh mengambil bekerja dan membayar agen-agen dan penasihat-penasihat teknik, termasuk peguam bela dan peguam cara, jurubank, juruukur atau penilai dan orang-orang lain, untuk menjalankan apa-apa urusan atau melakukan apa-apa perbuatan yang dikehendaki dijalankan atau dilakukan pada melaksanakan kewajipan-kewajibannya atau bagi melaksanakan maksud-maksud Enakmen ini dengan cara yang lebih baik.

Akta Perlindungan Pihak Berkuasa Awam 1948

15. Akta Perlindungan Pihak Berkuasa Awam 1948 [*Akta 198*] adalah terpakai bagi apa-apa tindakan, guaman, pendakwaan atau prosiding terhadap Perbadanan atau terhadap mana-mana ahli, pegawai, pengkhidmat atau agen Perbadanan berkenaan dengan apa-apa perbuatan, keabaihan atau keingkaran yang dibuat atau dilakukan olehnya atas sifatnya yang demikian itu.

Pengkhidmat awam

16. Semua ahli, pegawai dan pengkhidmat Perbadanan semasa menjalankan kewajipan-kewajipan mereka sebagai ahli, pegawai dan pengkhidmat Perbadanan, hendaklah disifatkan sebagai pengkhidmat awam dalam erti Kanun Keseksaan [*Akta 574*].

BAHAGIAN IV

PENTADBIRAN

Pelantikan Pengarah Taman Negeri Selangor dan lain-lain pegawai dan penjawat Perbadanan

17. (1) Perbadanan boleh melantik seorang Pengarah Taman Negeri Selangor untuk menjadi Ketua Pegawai Eksekutif dan meletakkan padanya apa-apa kuasa dan mempertanggungkan atasnya apa-apa kewajipan dan fungsi yang ditentukan oleh Perbadanan dan beberapa orang pegawai dan pengkhidmat lain yang perlu mengikut apa-apa terma dan syarat bagi menjalankan maksud-maksud Enakmen ini.

(2) Jika Pengarah Taman Negeri Selangor tidak ada buat sementara di dalam Malaysia atau tidak berupaya buat sementara untuk melaksanakan kewajipan-kewajipan, oleh sebab sakit atau kerana apa-apa sebab lain yang cukup, Perbadanan boleh mengarahkan mana-mana orang lain yang layak dan wajar untuk melaksanakan kewajipan-kewajibannya dalam masa Pengarah Taman Negeri Selangor tidak ada atau tidak berupaya buat sementara itu.

Kewajipan-Kewajipan Pengarah Taman Negeri Selangor

18. (1) Pengarah Taman Negeri Selangor hendaklah—

- (a) bertanggungjawab melaksanakan keputusan-keputusan Perbadanan dan arahan-arahan Pengerusi;
- (b) menjalankan pengawalan secara am ke atas pegawai-pegawai dan pengkhidmat-pengkhidmat Perbadanan; dan
- (c) melaksanakan apa-apa kewajipan lain atau apa-apa kewajipan tambahan yang ditentukan oleh Perbadanan atau Pengerusi dari semasa ke semasa.

(2) Pengarah Taman Negeri Selangor hendaklah berhak mengambil bahagian di dalam mesyuarat-mesyuarat Perbadanan tetapi tidak mempunyai hak mengundi pada mana-mana mesyuarat Perbadanan.

Peraturan-peraturan Berkenaan Dengan Syaraf-syarat Perkhidmatan Pegawai dan Pengkhidmat

19. Perbadanan boleh, dari semasa ke semasa dengan kelulusan Pihak Berkuasa Negeri, membuat peraturan-peraturan berkenaan dengan syarat-syarat perkhidmatan pegawai-pegawai dan pengkhidmat-pengkhidmatnya.

BAHAGIAN V**KEWANGAN****Penubuhan Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor**

20. (1) Bagi maksud Enakmen ini maka adalah dengan ini ditubuhkan suatu kumpulan wang yang dinamakan "Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor" yang akan ditadbir dan dikawal oleh Perbadanan.

(2) Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor itu hendaklah mengandungi—

- (i) apa-apa jumlah wang yang diperuntukkan dari semasa ke semasa oleh Dewan Negeri;

- (ii) wang yang didapati daripada menjalankan apa-apa projek, skim atau perusahaan yang dibiayai dari Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor;
- (iii) semua wang yang didapati oleh Perbadanan;
- (iv) semua wang yang didapati atau terbit daripada apa-apa harta, pelaburan, gadai janji, gadai atau debentur yang diperolehi oleh atau yang terletak pada Perbadanan;
- (v) wang yang dipinjam oleh Perbadanan bagi maksud menjelaskan mana-mana daripada tanggungannya atau menjalankan apa-apa tugas dan kuasanya;
- (vi) apa-apa fi atau lain-lain bayaran yang ditetapkan dan dipungut oleh Perbadanan; dan
- (vii) segala wang atau harta lain yang mungkin dengan apa-apa cara kena dibayar kepada, atau terletak pada, Perbadanan berkenaan dengan apa-apa perkara yang bersampingan dengan kuasa dan kewajibannya.

Perbelanjaan hendaklah dipertanggungjawabkan kepada Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor

21. Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor hendaklah dibelanjakan bagi maksud—

- (a) membayar apa-apa belanja yang dilakukan oleh Perbadanan, termasuk fi dan kos ukur, guaman dan lain-lain fi dan kos, dan saraan bagi pegawai-pegawai dan pengkhidmat-pengkhidmat yang dilantik dan diambil kerja oleh Perbadanan, termasuk elaun persaraan, pencen atau ganjaran;
- (b) membayar apa-apa belanja, kos atau perbelanjaan lain yang dilakukan atau dipersetujui dengan sepatutnya oleh Perbadanan pada melaksanakan kewajibannya atau menjalankan fungsinya di bawah seksyen 10;
- (c) membayar balik apa-apa wang yang dipinjam di bawah Enakmen ini dan faedah yang kena dibayar atasnya; dan
- (d) amnya, membayar apa-apa belanja bagi melaksanakan peruntukan-peruntukan bagi Enakmen ini.

Kuasa Meminjam

22. Perbadanan boleh dari semasa ke semasa meminjam, atas apa-apa kadar faedah dan bagi apa-apa tempoh dan atas apa-apa terma tentang masa dan cara pembayaran balik dan selainnya yang diluluskan oleh Pihak Berkuasa Negeri, apa-apa jumlah wang yang diperlukan oleh Perbadanan bagi memenuhi mana-mana obligasinya atau bagi menjalankan mana-mana kewajibannya.

Pelaburan Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor

23. Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor setakat mana yang tidak dikehendaki untuk dibelanjakan oleh Perbadanan di bawah Enakmen ini, hendaklah dilaburkan mengikut cara yang diluluskan oleh Pihak Berkuasa Negeri.

Akaun bank

24. (1) Segala wang yang dibayar kepada Perbadanan hendaklah dibayar dengan serta-merta ke dalam suatu akaun dalam mana-mana bank atau bank-bank yang diluluskan oleh Perbadanan.

(2) Segala perintah atau cek yang ditanggungkan ke atas akaun tersebut hendaklah ditandatangani oleh Pengerusi dan seorang ahli atau seorang pegawai Perbadanan yang dibenarkan oleh Perbadanan.

Akaun, rekod dan audit

25. (1) Perbadanan hendaklah menyimpan atau menyebabkan supaya disimpan akaun-akaun yang sepatutnya dan rekod-rekod lain berkenaan dengan perjalanannya dan hendaklah menyebabkan supaya disediakan suatu penyata akaun-akaun berkenaan dengan tiap-tiap satu tahun kewangan.

(2) Akaun Perbadanan hendaklah diaudit pada tiap-tiap tahun oleh Ketua Audit Negara atau seorang juruaudit atau juruaudit yang dilantik oleh Perbadanan dengan kelulusan Pihak Berkuasa Negeri.

(3) Pada akhir tiap-tiap satu tahun kewangan dan selepas sahaja akaun-akaun Perbadanan diaudit Perbadanan hendaklah menyebabkan satu salinan apa-apa pandangan yang dibuat oleh Ketua Audit Negara atau juruaudit lain yang dilantik di bawah subseksyen (2) mengenai penyata akaun itu atau mengenai akaun-akaun Perbadanan dihantar kepada Pihak Berkuasa Negeri yang hendaklah menyebabkan satu salinan tiap-tiap penyata akaun dan pandangan itu dibentangkan dalam Dewan Negeri.

Anggaran

26. (1) Tahun kewangan bagi Perbadanan hendaklah bermula pada 1hb. Januari dan berakhir pada 31hb. Disember tiap-tiap tahun.

(2) Perbelanjaan Perbadanan hingga sebanyak amaun yang dibenarkan oleh Pihak Berkuasa Negeri bagi mana-mana satu tahun hendaklah dibayar dari Kumpulan Wang Taman Negeri Selangor.

(3) Sebelum permulaan bulan September tiap-tiap satu tahun, Perbadanan hendaklah mengemukakan kepada Pihak Berkuasa Negeri suatu anggaran perbelanjaan bagi tahun yang berikutnya dalam apa-apa bentuk dan dengan mengandungi apa-apa butir yang dikehendaki oleh Pihak Berkuasa Negeri; dan Pihak Berkuasa Negeri hendaklah, sebelum permulaan bulan November tahun tersebut, memberitahu Perbadanan amaun yang dibenarkan untuk perbelanjaannya atau amaun yang dibenarkan untuk perbelanjaannya atau amaun yang dibenarkan bagi tiap-tiap satu jenis perbelanjaan.

(4) Perbadanan boleh pada bila-bila masa mengemukakan kepada Pihak Berkuasa Negeri suatu anggaran tambahan bagi mana-mana satu tahun dan Pihak Berkuasa Negeri boleh membenarkan kesemua atau mana-mana bahagian perbelanjaan tambahan yang dimasukkan di dalamnya.

BAGIAN VI

PELBAGAI

Pengecualian daripada duit setem

27. Perbadanan hendaklah dikecualikan daripada membayar duit setem di bawah Akta Setem 1949 [Akta 378].

Kuasa untuk membuat Peraturan

28. (1) Perbadanan boleh, dengan kelulusan Pihak Berkuasa Negeri, membuat apa-apa peraturan yang bermanfaat dan perlu bagi melaksanakan peruntukan-peruntukan Enakmen ini dengan cara yang lebih baik.

(2) Tanpa menyentuh keluasan subseksyen (1), peraturan-peraturan di bawah subseksyen itu bolehlah dibuat bagi—

- (a) menetapkan cara bagaimana dokumen, cek dan surat cara dari apa-apa jenis akan ditandatangani atau disempurnakan bagi pihak Perbadanan;
- (b) menetapkan tanggungjawab dan kawalan pegawai-pegawai dan pengkhidmat-pengkhidmat Perbadanan;
- (c) mengenakan fi dalam mana-mana hal yang ditentukan oleh Perbadanan;
- (d) mengadakan peruntukan secara am mengenai perjalanan kuasa-kuasa dan kewajipan-kewajipan Perbadanan di bawah peruntukan-peruntukan Enakmen ini.

Penalti

29. (1) Tertakluk kepada peruntukan-peruntukan dalam Enakmen ini dan apa-apa peraturan yang dibuat di bawahnya, tiada seseorang pun melainkan Pengarah Taman Negeri Selangor atau pegawai Perbadanan yang diberi kuasa melaksanakan tugas-tugasnya dibenarkan melakukan apa-apa tindakan berikut semasa berada di dalam kawasan Taman Negeri—

- (a) memasuki atau membawa apa-apa jentera, senjata, bahan letupan, jerat, racun atau bahan berbahaya;
- (b) memburu, membunuh, mencederakan, menangkap atau mengganggu apa-apa haiwan atau menganibil atau memusnahkan apa-apa telur atau sarang burung;

Dengan syarat apa-apa hidupan liar boleh dibunuh bagi mempertahankan nyawa manusia atau untuk melindungi daripada ditimpa kecederaan;

- (c) memotong, merosakkan, mencederakan atau memusnahkan atau membakar apa-apa tumbuhan atau apa-apa benda yang mempunyai kepentingan kaji bumi, kaji purba, sejarah atau kepentingan sains;
- (d) memasukkan apa-apa haiwan atau membenarkan sesuatu haiwan ternakan memasuki atau merayau-rayau di dalamnya atau memasukkan apa-apa tumbuh-tumbuhan ke dalamnya;
- (e) mengalih apa-apa haiwan atau tumbuh-tumbuhan sama ada hidup atau mati;
- (f) mengalih apa-apa galian atau benda yang mempunyai kepentingan kaji bumi, kaji purba, sejarah atau kepentingan sains;
- (g) memusnahkan atau mencacatkan apa-apa benda sama ada yang bernyawa atau tidak; atau
- (h) membina apa-apa bangunan di dalamnya.

(2) Mana-mana orang yang melanggar peruntukan subseksyen (1) adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabit kesalahannya boleh dikenakan denda tidak lebih daripada sepuluh ribu ringgit atau penjara tidak lebih daripada dua belas bulan atau kedua-duanya.

Kuasa untuk menyita serta menangkap dsb.

30. (1) Pengarah Taman Negeri Selangor, pegawai Perbadanan yang diberi kuasa atau pegawai polis yang berpangkat tidak rendah daripada Inspektor boleh tanpa waran semasa berada dalam kawasan Taman Negeri—

- (a) menangkap mana-mana orang yang melakukan atau cuba melakukan atau bersubahat melakukan apa-apa kesalahan di bawah Enakmen ini;
- (b) mensita apa-apa kenderaan, traktor, jentera, alat-alat atau benda-benda lain, jika dia ada sebab bagi mempercayai telah digunakan atau sedang digunakan bagi melakukan apa-apa kesalahan di bawah Enakmen ini;
- (c) meroboh atau memindahkan apa-apa bangunan atau mengambil milik apa-apa benda yang didirikan di dalam Taman Negeri tanpa kebenaran Pihak Berkuasa Negeri.

(2) Dalam melaksanakan kuasa-kuasa yang diberi di bawah subseksyen (1), Pengarah Taman Negeri Selangor atau pegawai Perbadanan yang diberi kuasa boleh meminta bantuan mana-mana pegawai polis dan adalah menjadi tanggungjawab seorang pegawai polis mematuhi permintaan tersebut.

Jualan barang berjenis mudah rosak

31. Jika apa-apa barang yang disita di bawah Enakmen ini adalah jenis mudah rosak atau adalah tertakluk kepada reput yang cepat dan semula jadi, Pengarah Taman Negeri Selangor atau mana-mana pegawai Perbadanan yang diberi kuasa boleh mengarahkan supaya barang itu dijual pada bila-bila masa dan hasil jualan itu dipegang bagi mematuhi keputusan apa-apa pendakwaan atau tuntutan di bawah peruntukan-peruntukan Enakmen ini.

Memulangkan sementara barang yang disita

32. (1) Jika apa-apa barang telah disita di bawah seksyen 30, Pengarah Taman Negeri Selangor, pegawai Perbadanan yang diberi kuasa atau pegawai polis yang berpangkat tidak rendah daripada Inspektor boleh, mengikut budibicaranya, melepaskan barang itu untuk sementara waktu kepada empunya tertakluk kepada apa-apa terma dan syarat sebagaimana yang dikenakan oleh pegawai itu dan tertakluk, kepada jaminan yang secukupnya diberi dengan memuaskan hati pegawai itu, bahawa barang itu hendaklah diserahkan kepadanya apabila diminta atau dibawa di hadapan mahkamah yang mempunyai bidang kuasa kompeten.

(2) Mana-mana orang yang—

- (a) apabila diminta, tidak menyerahkan kepada Pengarah Taman Negeri Selangor, pegawai Perbadanan yang diberi kuasa atau pegawai polis yang berpangkat tidak rendah daripada Inspektor barang yang dipulangkan untuk sementara waktu kepadanya di bawah subseksyen (1); dan
- (b) tidak mematuhi atau melanggar apa-apa terma atau syarat yang dikenakan di bawah subseksyen (1),

adalah bersalah melakukan suatu kesalahan, dan apabila disabitkan boleh dikenakan denda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau penjara selama tempoh tidak melebihi dua belas bulan atau kedua-duanya.

Perlucuthakkan barang yang disita

33. (1) Suatu perintah bagi melucutkan atau bagi melepaskan apa-apa barang yang disita dalam menjalankan kuasa-kuasa yang diberi di bawah subseksyen (1) seksyen 30, hendaklah dibuat oleh Mahkamah Rendah di hadapan mana-mana pendakwaan mengenainya telah diadakan dan suatu perintah bagi melucuthakan barang itu hendaklah dibuat jika dibuktikan dengan memuaskan hati Mahkamah bahawa suatu kesalahan di bawah Enakmen ini telah dilakukan dan bahawa barang itu adalah hal perkara atau digunakan dalam melakukan, kesalahan itu walaupun tiada seorang pun boleh disabitkan atas kesalahan itu.

(2) Mana-mana barang yang diperintah supaya dilucuthakan di bawah subseksyen (1) atau disifatkan terlucuthak atau diperintah supaya dilucuthakkan di bawah seksyen 34 hendaklah diserahkan kepada Pengarah Taman Negeri Selangor dan dilupuskan mengikut apa-apa cara sebagaimana yang difikirkannya patut.

Penyitaan dan pelucuthakkan kenderaan dsb.

34. (1) Jika mana-mana kenderaan, traktor, jentera, alat-alat atau barang disita di bawah Enakmen ini dan tidak ada pendakwaan dibuat berkenaan dengannya, kenderaan, traktor, jentera, alat-alat atau barang itu hendaklah ditahan selama tempoh satu bulan kalendar dari tarikh penyitaan yang mana apabila habisnya tempoh itu hendaklah sifatkan terlucuthak, melainkan jika suatu tuntutan bertulis mengenainya diterima dalam tempoh yang tersebut di atas.

(2) Jika apa-apa tuntutan bertulis diterima di bawah subseksyen (1), tuntutan itu hendaklah dirujuk oleh Pengarah Taman Negeri Selangor atau mana-mana pegawai Perbadanan yang diberi kuasa kepada Mahkamah Rendah untuk mendapatkan keputusannya mengenai pelupusan barang-barang yang disita.

(3) Mahkamah yang berkenaan hendaklah mengeluarkan suatu saman yang menghendaki pihak menuntut dan orang, jika ada, yang daripadanya kenderaan, traktor, jentera, alat-alat atau barang itu telah disita supaya hadir dalam Mahkamah dan apabila pihak menuntut atau orang itu hadir, atau apabila dia gagal berbuat demikian setelah diberi notis yang munasabah, Mahkamah hendaklah terus bertindak meneliti perkara itu dan membuat suatu perintah setelah fakta-fakta itu dibuktikan.

Tiada kos, ganti rugi, dsb., atas penyitaan

35. Tiada seorang pun boleh dalam mana-mana prosiding di hadapan mana-mana Mahkamah mengenai penyitaan apa-apa barang yang disita dalam menjalankan kuasa-kuasa yang diberi di bawah Enakmen ini berhak mendapat kos prosiding itu atau bagi apa-apa kerosakan atau relif lain selain perintah bagi memulangkan barang itu atau membayar nilainya melainkan jika penyitaan itu dibuat tanpa sebab yang munasabah atau mungkin.

Kuasa untuk mendakwa

36. Tiada pendakwaan boleh dimulakan terhadap kesalahan di bawah Akta ini kecuali oleh atau dengan keizinan Pendakwa Raya.

Bidang kuasa Mahkamah Rendah

37. (1) Walau apa pun mana-mana undang-undang bertulis, suatu Mahkamah Rendah hendaklah mempunyai bidang kuasa untuk membicarakan mana-mana kesalahan di bawah Enakmen ini atau peraturan-peraturan yang dibuat di bawahnya dan apabila disabitkan mengenakan penalti penuh baginya.

(2) Bagi maksud subseksyen (1), "Mahkamah Rendah" ertinya Mahkamah Sesyen atau Mahkamah Majistret.

Enakmen tidak akan mengurangkan kuasa Akta Perlindungan Hidupan Liar 1972

38. Tiada apa-apa jua dalam Enakmen ini boleh mengurangkan kuasa peruntukan-peruntukan Akta Perlindungan Hidupan Liar 1972 [Akta 76].

JADUAL

(Seksyen 7)

Orang-orang yang hilang kelayakan dari dilantik menjadi ahli Perbadanan

1. Orang-orang berikut adalah hilang kelayakan dari dilantik atau menjadi ahli Perbadanan:

- (a) seorang yang tidak sempurna akal atau, kerana apa-apa sebab lain, tidak berupaya menjalankan kewajibannya; atau
- (b) seorang bankrap; dan
- (c) seorang yang telah disabitkan atas suatu kesalahan dan dihukum penjara untuk tempoh selama setahun atau lebih.

Korum dan Pegawai Mempengerusikan

2. (1) Pengerusi atau Timbalan Pengerusi yang mempengerusikan mesyuarat pada masa ketiadaan Pengerusi, dan enam orang ahli lain hendaklah menjadi kuorum sesuatu mesyuarat Perbadanan.

(2) Pada masa ketiadaan Pengerusi, Timbalan Pengerusi hendaklah mempengerusikan mesyuarat dan ia boleh menjalankan semua kuasa Pengerusi berkenaan dengan mesyuarat itu.

Pengerusi berhak memberi undi pemutus

3. Jika mengenai sesuatu soal yang hendak diputuskan oleh Perbadanan bilangan undi didapati sama banyaknya Pengerusi atau anggota yang mempengerusikan mesyuarat itu adalah berhak memberi undi pemutus selain undi biasanya.

Perbadanan boleh menentukan prosedurnya

4. Tertakluk kepada peruntukan-peruntukan Enakmen ini, Perbadanan hendaklah menentukan prosedurnya sendiri.

Perbadanan boleh melantik jawatan kuasa

5. (1) Perbadanan boleh dengan kebenaran Pihak Berkuasa Negeri melantik apa-apa jawatankuasa daripada ahli-ahlinya dengan atau tanpa orang-orang lain seperti yang ditentukannya.

(2) Mana-mana jawatankuasa yang dilantik sedemikian hendaklah mematuhi arahan-arahan yang boleh diberikannya dari semasa ke semasa oleh Perbadanan dan Perbadanan boleh dengan kebenaran Pihak Berkuasa Negeri pada bila-bila masa memberhentikan atau mengubah penubuhan jawatankuasa itu.

(3) Tertakluk kepada arahan Perbadanan, korum dan prosedur sesuatu jawatankuasa hendaklah ditentukan oleh jawatankuasa itu.

Diluluskan pada 25 April 2005
[P.U. Sel. Am 0268]

BAKHTIAR BIN HUSSIN
*Setiausaha,
Dewan Undangan Negeri,
Selangor*

SELANGOR STATE PARKS CORPORATION
ENACTMENT 2005

ARRANGEMENT OF SECTION

PART I

PRELIMINARY

Section

1. Short title and commencement
2. Interpretation

PART II

ESTABLISHMENT OF STATE PARK

3. Establishment of State Parks
4. Object of establishment of State Parks
5. Occupation of land within State Parks

PART III

THE CORPORATION

6. Establishment of Selangor State Parks Corporation
7. Membership of the Corporation
8. Establishment of Technical Advisory Committee
9. Seal of the Corporation
10. Functions of the Corporation
11. Powers of the Corporation
12. Additional duties and powers of the Corporation
13. Delegation of powers of the Corporation
14. Power to employ agents
15. Public Authorities Protection Act 1948
16. Public servants

PART IV
ADMINISTRATION

Section

17. Appointment of Director of Selangor State Parks and other officers of the Corporation
18. Duties of the Directors of Selangor State Parks
19. Regulations governing conditions of services of officers and servants

PART V
FINANCE

20. Establishment of the Selangor State Parks Fund
21. Expenses to be charged on the Selangor State Parks Fund
22. Power to borrow
23. Investment of the Selangor State Parks Fund
24. Bank account
25. Accounts, records and audits
26. Estimates

PART VI
MISCELLANEOUS

27. Exemption from stamp duty
28. Power to make regulations
29. Penalty
30. Powers of seizure and arrest, *etc.*
31. Sale of goods of a perishable nature
32. Temporary return of vehicle, *etc.*, seized
33. Forfeiture of goods seized
34. Seizure and forfeiture of vehicles, *etc.*
35. No costs, damages, *etc.*, on seizure
36. Power to prosecute
37. Jurisdiction of Subordinate Courts
38. Enactment not to derogate from the Protection of Wild Life Act 1972

SCHEDULE

SELANGOR

ENACTMENT No. 3 of 2005

I ASSENT,

(STATE
SEAL)SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan of Selangor

25 May 2005

An Enactment to authorize the State Government to make provisions relating to the establishment and system of control of State Parks including the preservation and management of natural resources and wild life and matters connected or incidental therewith.

[ ]

ENACTED by the Legislature of the State of Selangor as follows:

PART I

PRELIMINARY

Short title and commencement

1. This Enactment may be cited as the Selangor State Parks Corporation Enactment 2005 and shall come into force on such date as the State Authority may, by notification in the *Gazette* appoint.

2. In this Enactment, unless the context otherwise requires—

“Member” means a member appointed under section 7;

“The Selangor State Parks Fund” means the Fund established under section 20;

“State” means the State of Selangor;

“Officer” means the Director of Selangor State Parks, any officer or servant appointed under section 17;

“Director of Selangor State Parks” means the Director of Selangor State Parks appointed by the Corporation under section 17;

“Chairman” means the Chairman of the Corporation appointed under section 7;

“Corporation” means the Corporation established under section 6;

“Marine Parks” means the Marine Parks established under the Fisheries Act 1985 [Act 317];

“State Parks” means any State Parks established under section 3 and includes State Parks wherein the areas are surrounded by Marine Parks to be determined by the State Authority.

PART II

ESTABLISHMENT OF STATE PARK

Establishment of State Parks

3. (1) The State Authority may reserve any State land for the purpose of State Parks under a name to be assigned to it.

(2) The area so reserved shall be placed under the management of the Corporation established under section 6.

(3) The State Authority may at any time when it is found necessary cancel or change the reservation of any area or part thereof as State Park.

(4) Any reservation of land under this section shall be notified in the *Gazette* and such notification shall—

(a) describe the reserved land;

- (b) designate the authority having the control of the land so reserved;
- (c) be conclusive evidence that the land so described is reserved for the purposes of this Enactment.

(5) For the purpose of the management and administration of State Parks that are surrounded by Marine Parks the Corporation may with the approval of the State Authority delegate its powers to the Director General of Fisheries responsible for Marine Parks established under the Fisheries Act 1985 [Act 317] to control and administer such areas.

(6) For the purpose of subsection (1), all reservation made shall, as soon as possible after the gazetting thereof, be laid before the State Legislative Assembly.

Object of establishment of State Parks

4. The object of the establishment of State Parks is the preservation and protection of wild life, plant and objects of geological, archaeological, historical and ethnological and other scientific and scenic interest and through their conservation and utilization to promote the education, health, aesthetic values and recreation of the people.

Occupation of land within State Parks

5. (1) The State Authority may lease or permit the use or occupation of land within a State Park subject to such conditions and restrictions as it thinks fit to impose and for any of the following purposes only—

- (a) the construction and maintenance of roads;
- (b) the construction and maintenance of airstrips; and
- (c) the construction and maintenance of hotels, rest houses, dwelling houses, buildings and works of public utility;

where the State Authority considers any of these purposes to be necessary and in the interest of the development of the State Parks in accordance with the object referred to in section 4.

(2) Any land leased by the State Authority or in respect of which any use or occupation has been permitted by the State

Authority under subsection (1) shall continue to be subject to the provisions of this Enactment and of any regulations made thereunder save insofar as may be set out in any condition or restriction imposed by the State Authority under subsection (1).

(3) Subject to this Enactment, any lease or permit to use or occupy land under this section shall be issued in accordance with the National Land Code [*Act 56/1965*].

(4) Save by virtue of any right conferred by or acquired under or in respect of any lease or permit under subsection (1) or as otherwise in this Enactment provided, no person other than an officer may reside on, enter, use or occupy any land within and forming part of a State Park without the permission of the Corporation.

PART III

THE CORPORATION

Establishment of the Selangor State Parks Corporation

6. It is hereby established a body corporate by the name of "Selangor State Parks Corporation" with perpetual succession and a common seal, which may sue and be sued in its name and, subject to and for the purposes of this Enactment, may enter into contracts and may acquire, purchase, take hold and enjoy movable and immovable property of every description and to do all other matters and things incidental or appertaining to a body corporate.

Membership of the Corporation

7. (1) The Corporation shall consist of the following members—
- (a) a Chairman who shall be the person for the time being holding the office of Menteri Besar Selangor;
  - (b) a Deputy Chairman to be appointed by the State Authority;
  - (c) six ex-officio members who shall be the persons for the time being holding the offices of the State Secretary, the State Legal Adviser, the State Financial Officer, the Director

of the State Economic Planning Unit, the State Director of Lands and Mines and the State Director of Forestry;

- (d) a representative from the Technical Advisory Committee established under section 8 of this Enactment;
- (e) not more than six members to be appointed by the State Authority.

(2) A member shall, other than those mentioned in paragraphs (a), (b), (c) and (d) of subsection (1) hold office for a period not exceeding three years or as determined in the letter of appointment and may at any time by writing under his hand addressed to the Menteri Besar Selangor resign his office.

(3) The State Authority may at any time revoke the appointment of any member other than members appointed by virtue of office without assigning any reason therefor.

(4) Any vacancy may be filled by any person appointed by the State Authority;

Provided that no act or proceedings of the Corporation shall be invalid, prejudiced or illegal by reason only of any such vacancy existing at the time of any act or proceeding.

(5) The members may be paid such remunerations or allowances as the State Authority may determine.

(6) The provisions of the Schedule shall apply to the Corporation.

Establishment of Technical Advisory Committee

8. The Corporation shall establish a Technical Advisory Committee comprising of members having expertise and experience in related fields to advise the Corporation for the better and effective carrying out of its functions.

Seal of the Corporation

9. (1) The Corporation shall have a common seal and may, from time to time, be broken, changed, altered or made anew as the Corporation deems fit;

Provided that until a seal is provided under this section a stamp bearing the inscription "The Selangor State Parks Corporation" may be used and shall be deemed to be the common seal.

(2) All deeds, documents and other instruments requiring the seal of the Corporation shall be sealed accordingly in the presence of the Chairman or any member of the Corporation authorized by the Corporation who shall sign every deed, document or instrument to which the seal is affixed; and such signing shall without further attestation be sufficient evidence that the seal was duly and properly affixed and the same is the lawful seal of the Corporation.

(3) A deed, document or other instrument which if executed by a person not being a body corporate would not be required to be under seal may in like manner be executed by the Corporation and such deed, document or instrument may be executed on behalf of the Corporation by any officer or servants of the Corporation generally or specially authorized by the Corporation in that behalf.

(4) The seal of the Corporation shall be officially and judicially noticed.

Functions of the Corporation

10. The functions of the Corporation shall be—

- (a) to create nature parks having potential as State Parks and to maximize the benefits thereof in line with the multi purpose concept;
- (b) to advise the State Authority in respect of matters pertaining to the preservation, the utilization, the control, the management and the development of State Parks and any other matters as referred to it from time to time by the State Authority;
- (c) to commence, co-ordinate and control activities of State Parks established under this Enactment;
- (d) to introduce the State of Selangor as a State that is rich in natural resources and as a centre of tourist attraction;

- (e) to administer and preserve the natural environment in accordance with a system of management of international standard;
- (f) to manage and administer the Selangor State Parks Fund established under this Enactment.

Powers of the Corporation

11. The Corporation shall have powers—

- (a) to study, research and inspection on State Parks and to provide sufficient and efficient services and facilities for better preservation thereof;
- (b) to take steps to ensure the safety and protection of wild life and plant in State Parks are being preserved in its original and natural states;
- (c) to receive donations, grants, gifts of movable or immovable property from any source and raise funds by all lawful means;
- (d) to contribute by grant or loan towards the expenses incurred or to be incurred in the improvement and maintenance of State Parks established under this Enactment;
- (e) to allocate any area within the State Parks as a place for the breeding of wild life and as nurseries for plant;
- (f) to provide for accommodation, facilities and services in the State Parks for the purpose of tourist attraction without affecting its reasonable maintenance, control and management; and
- (g) to arrange and control the admission of the public to the State Parks and to impose fees for their entry and enjoyment of the facilities and services provided.

Additional duties and powers of the Corporation

12. Notwithstanding section 11, the Corporation may undertake such other functions and duties and administer and expend such moneys for such purposes as the State Authority may assign to it

and in so doing the Corporation shall be deemed to be fulfilling the purposes of this Enactment, and the provisions of this Enactment shall apply to the Corporation in respect of such functions and powers and the administration and expending of such money;

Provided always that such moneys and the accounts thereof shall be kept separate and apart from those of the Selangor State Parks Fund.

Delegation of powers of the Corporation

13. (1) The Corporation may, subject to such conditions, limitations or restrictions as it thinks fit to impose, delegate to the Chairman, the Director of Selangor State Parks or any other person the power and authority to exercise or perform on its behalf such powers, duties or functions by this Enactment vested in or imposed on the Corporation as the Corporation may determine, except the power to borrow money, raise loans or make regulations; and any power, duty or function so delegated may be exercised or performed by the Chairman or the Director of Selangor State Parks or other person, as the case may be, in the name and on behalf of the Corporation.

(2) Without prejudice to the generality of subsection (1) and to the other provisions of this Enactment, the Corporation may delegate to the Chairman or any of its other members or any other person authority to sanction expenditure from the Selangor State Parks Fund or any other moneys vested in and under the control of the Corporation up to such limit as the Corporation shall specify.

Power to employ agents

14. The Corporation may employ and pay agents and technical advisers, including advocates and solicitors, bankers, surveyors, valuers or any other persons, to transact any business or to do any act required to be transacted or done in the execution of its duties or for the better carrying into effect for the purposes of this Enactment.

Public Authorities Protection Act 1948

15. The Public Authorities Protection Act 1948 [*Act 198*] shall apply to any action, suit, prosecution or proceedings against the Corporation or against any member, officer, servant or agent of the Corporation in respect of any act, neglect or default done or committed by him in such capacity.

Public servants

16. All members, officers and servants of the Corporation, while discharging their duties as such members, officers and servants, shall be deemed to be public servants within the meaning of the Penal Code [*Act 574*].

PART IV

ADMINISTRATION

Appointment of Director of Selangor State Parks and other officers of the Corporation

17. (1) The Corporation may appoint a Director of Selangor State Parks to be the Chief Executive Officer and vest him with such powers and impose upon him such duties and functions as may be determined by the Corporation and such other officers and servants as may be necessary on such terms and conditions for carrying out the purposes of this Enactment.

(2) If the Director of Selangor State Parks is temporarily absent from Malaysia or temporarily incapacitated through illness or for other sufficient reason from the performance of his duties, the Corporation may direct any other fit and proper person to perform his duties during such temporary absence or incapacity.

Duties of the Director of Selangor State Parks

18. (1) The Director of Selangor State Parks shall—

- (a) be responsible for the carrying out of the decisions of the Corporation and the directions of the Chairman;

- (b) exercise general control over the officers and servants of the Corporation; and
- (c) perform such other or further duties as the Corporation or the Chairman may from time to time direct.

(2) The Director of Selangor State Parks shall have the right to take part in the meetings of the Corporation but shall not have the right to vote at any meeting of the Corporation.

Regulations governing conditions of service of officers and servants

19. The Corporation may from time to time with the approval of the State Authority, make regulations governing the conditions of services of its officers and servants.

PART V

FINANCE

Establishment of the Selangor State Parks Fund

20. (1) For the purpose of this Enactment it is hereby established a fund known as "The Selangor State Parks Fund" to be administered and controlled by the Corporation.

(2) The Selangor State Parks Fund shall consist of—

- (i) such sums as may be provided from time to time by the State Legislative Assembly;
- (ii) moneys earned by the operation of any project, scheme or enterprise financed from the Selangor State Parks Fund;
- (iii) all moneys earned by the Corporation;
- (iv) all moneys earned or arising from any property, investments, mortgages, charges or debentures acquired by or vested in the Corporation;

- (v) sums borrowed by the Corporation for the purposes of meeting any of its obligations or discharging any of its duties;
- (vi) any fee or other charges prescribed and collected by the Corporation; and
- (vii) all other sums or property which may in any manner become payable to or vested in the Corporation in respect of any matter incidental to its powers and duties.

Expenses to be charged on the Selangor State Parks Fund

21. The Selangor State Parks Fund shall be expended for the purpose of—

- (a) paying any expenses lawfully incurred by the Corporation, including survey, legal and other fees and costs, and the remuneration of officers and servants appointed and employed by the Corporation, including superannuation allowances, pensions or gratuities;
- (b) paying any other expenses, costs or expenditure properly incurred or accepted by the Corporation in the execution of its duties or in the discharge of its functions under section 10;
- (c) repaying any moneys borrowed under this Enactment and the interest due thereon; and
- (d) generally paying any expenses for carrying into effect the provision of this Enactment.

Powers to borrow

22. The Corporation may from time to time borrow, at such rate of interest and for such terms as to the time and method of repayment and otherwise as the the State Authority may approve any sums required by the Corporation for meeting any of its obligations or discharging any of its duties.

Investment of the Selangor State Parks Fund

23. The Selangor State Parks Fund shall, in so far as it is not required to be expended by the Corporation under this Enactment, be invested in such manner as the the State Authority may approve.

Bank account

24. (1) All moneys paid to the Selangor State Parks Fund shall forthwith be paid into account in such bank or banks as may be approved by the Corporation.

(2) All orders or cheques against the said account shall be signed by the Chairman and a member or an officer of the Corporation authorized by the Corporation.

Accounts, records and audits

25. (1) The Corporation shall keep or cause to be kept proper accounts and other records in respect of its activities and shall cause to be prepared a statement of accounts in respect of each financial year.

(2) The accounts of the Corporation shall be audited annually by the Auditor General or such auditor or auditors as may be appointed by the Corporation.

(3) At the end of each financial year and as soon as the accounts of the Corporation have been audited, the Corporation shall cause a copy of the statement of accounts together with a copy of any observation made by the Auditor General or other auditor appointed under subsection (2) on the statement or on the accounts of the Corporation to be transmitted to the State Authority who shall cause the same to be laid before the Legislative Assembly.

Estimates

26. (1) The financial year of the Corporation shall commence on 1st January and end on 31st December of each year.

(2) The expenses of the Corporation up to such amounts as may be authorized by the the State Authority for any one year shall be defrayed out of this Selangor State Parks Fund.

(3) Before the beginning of September of each year, the Corporation shall submit to the the State Authority an estimate of the expenses for the following year in such form and with such particulars as the State Authority may require; and the State Authority shall, before the beginning of November of that year, notify the Corporation of the amount authorized for expenses generally or of the amount authorized for each description of expenditure.

(4) The Corporation may at any time submit to the the State Authority a supplementary estimate for any one year and the State Authority may allow the whole or any part of the expenditure included therein.

PART VI

MISCELLANEOUS

Exemption from stamp duty

27. The Corporation shall be exempted from the payment of stamp duty under the Stamp Act 1949 [*Act 378*].

Power to make regulations

28. (1) The Corporation may, with the approval of the State Authority, make such regulations as may be expedient or necessary for the better carrying out of the provisions of this Enactment.

(2) Without prejudice to subsection (1), such regulations may provide for all or any of the following—

- (a) prescribing the manner in which documents, cheques and instruments of any description shall be signed or executed on behalf of the Corporation;
- (b) prescribing for the responsibilities and control of officers and servants of the Corporation;

- (c) imposing fees in such cases as may be determined by the Corporation;
- (d) to regulate generally on matters pertaining to its powers and duties under the provisions of this Enactment.

Penalty

29. (1) Subject to the provisions of this Enactment and to any regulations made thereunder, no person other than the Director of Selangor State Parks or any authorized officer acting in the performance of his duty while being in the State Parks shall do any of the following acts—

- (a) entering and bringing any weapon, explosives, traps, machineries, poisons or dangerous items;
- (b) hunting, killing, injuring, catching or annoying any wild life or collecting or destroying any birds' eggs and nests;

Provided that any dangerous wild life may be killed in defence of human life or to prevent the infliction of personal injury;

- (c) cutting, spoiling, injuring, destroying or burning any plant or anything having geological, archacological, historical and scientific interest;
- (d) bring in any wild life or permitting any domestic animals to enter or stray therein or bring in any plant;
- (e) removing any animal or plant whether dead or alive;
- (f) removing any mineral or thing having geological, archacological, historical or scientific interests;
- (g) destroying or defacing anything whether living or not; or
- (h) setting up any building therein.

(2) Any person who contravenes the provisions of subsection (1) commits an offence and on conviction shall be liable to a fine of not more than ten thousand ringgit or imprisonment not exceeding twelve months or both.

Powers of seizures and arrest, etc.

30. (1) The Director of Selangor State Parks or any authorized officer of the Corporation or any police officer not below the rank of Inspector may without warrant while being in a State Parks—

- (a) arrest any person found committing or attempting to commit or abetting the commission of an offence under this Enactment;
- (b) seize any vehicle, tractor, machinery, tool, implement or other thing whatsoever which he had reason to believe was used or is being used in the commission of an offence under this Enactment;
- (c) demolish or remove any building or take possession of anything erected within the State Parks without the approval of the State Authority.

(2) In the exercise of the powers conferred by subsection (1), the Director of Selangor State Parks or any authorized officer of the Corporation may call upon any police officer for assistance and it shall be the duty of every police officer to comply with any such request.

Sale of goods of a perishable nature

31. Where any goods seized under this Enactment is of a perishable nature or is subject to speedy and natural decay, the Director of Selangor State Parks or any authorized officer of the Corporation may direct that such good be sold at any time and the proceeds of the sale to be held pending the out come of any prosecution or claim under the provisions of this Enactment.

Temporary return of vehicles, etc. seized

32. (1) Where any goods has been seized under section 3, the Director of Selangor State Parks, any authorized officer of the Corporation or a police officer not below the rank of Inspector may, at this discretion temporarily return such goods to the owner

thereof subject to such terms and conditions as such officer may impose and subject, in any case, to sufficient security being furnished to the satisfaction of such officer that the goods shall be surrendered to him on demand or to produce it before a court of competent jurisdiction.

(2) Any person who—

- (a) fails to surrender on demand to the Director of Selangor State Parks any authorized officer of the Corporation or police officer not below the rank of Inspector the goods temporarily returned to him under subsection (1); or
- (b) fails to comply with or contravenes any of the terms or conditions imposed under subsection (1),

shall be guilty of an offence, and liable on conviction to a fine not exceeding ten thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding twelve months, or both.

Forfeiture of goods seized

33. (1) An order for the forfeiture or for the release of any goods seized in exercise of the powers conferred under subsection (1) of section 30, shall be made by the Subordinate Court before which such prosecution has been conducted and an order for the forfeiture of the good shall be made if it is proved to the satisfaction of that Court that an offence under this Enactment has been committed and that the goods was the subject matter of or was used in the commission of the offence notwithstanding that no person may have been convicted of such offence.

(2) Any goods ordered to be forfeited under subsection (1) or deemed to be forfeited or ordered to be forfeited under section 34 shall be delivered to the Director of Selangor State Parks and disposed of in such manner as he may think fit.

Seizure and forfeiture of vehicle, etc.

34. (1) Where any vehicle, tractor, machinery, tool, implement or goods is seized under this Enactment and there is no prosecution in respect thereof, such vehicle, tractor, machinery, tool, implement or goods shall be held for a period of one calendar month from the date of seizure at the end of which period it shall be deemed to be forfeited, unless a written claim thereto is received within the aforesaid period.

(2) Where any written claim is received under subsection (1), it shall be referred by the Director of Selangor State Parks or any authorized officer of the Corporation to the Subordinate Court for its decision as to the disposal of the goods seized.

(3) The Court concerned shall issue a summons requiring the claimant and the person, if any, from whom the vehicle, tractor, machinery, tool, implement or goods was seized to appear before the Court and upon the appearance of such claimant or person or upon his failure so to do after reasonable notice, the Court shall proceed to examine the matter and make an order upon the facts proved.

No costs, damages, etc. on seizure

35. No person shall in any proceedings before any court in respect of the seizure of any goods seized in the exercise of the powers conferred under this Enactment be entitled to the costs of such proceedings or to any damages or other relief other than an order for the return of such thing or the payment of their value unless such seizure was made without reasonable or probable cause.

Power to prosecute

36. No prosecution shall be instituted for an offence under this Enactment unless by or with the consent of the Public Prosecutor.

Jurisdiction of Subordinate Courts

37. (1) Notwithstanding any other written law, a Subordinate Court shall have power to try any offence under this Enactment or

regulations made thereunder and on conviction to impose the full penalty therefor.

(2) For the purpose of subsection (1), "Subordinate Court" means a Sessions Court or a Magistrate's Court.

Enactment not to derogate from the Protection of Wild Life Act 1972.

38. Nothing in this Enactment shall derogate from the provisions of the Protection of Wild Life Act 1972 [*Act 76*].

SCHEDULE (Section 7)

Persons disqualified from being appointed members of the Corporation

1. The following persons shall be disqualified from being appointed or being members of the Corporation:

- (a) a person who is of unsound mind or is otherwise incapable of performing his duties; or
- (b) a bankrupt; and
- (c) a person who has been convicted of an offence and sentenced to imprisonment for a term of one year or more.

Quorum and presiding officer

2. (1) The Chairman or the Deputy Chairman presiding in the absence of the Chairman and six other members shall form a quorum at a meeting of the Corporation.

(2) In the absence of the Chairman, the Deputy Chairman shall preside at a meeting and he may exercise all the powers of the Chairman in respect of that meeting.

Chairman to have a casting vote

3. If on any question to be determined by the Corporation there is an equality of votes, the Chairman or the member presiding shall have a casting vote in addition to his deliberative vote.

Corporation to determine its procedure

4. Subject to the provisions of this Enactment, the Corporation shall determine its own procedures.

Corporation may appoint committees

5. (1) The Corporation may with the approval of the State Authority appoint such committees of its members with or without other persons as it may determine.

(2) Any committee so appointed shall conform to instructions that may from time to time be given to it by the Corporation and the Corporation may with the approval of the State Authority at any time discontinue or alter the constitution of such committee.

(3) Subject to the direction of the Corporation, the quorum and procedure of a committee shall be determined by the committee.

Passed this 25 April 2005
[PU. Sel. Am 0268]

BAKHTIAR BIN HUSSIN
*Clerk of the Legislative Assembly,
Selangor*

Hakcipta Pencetak ©

PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD

Semua Hak Terselenggara. Tidak dibenarkan fotokopikan atau dipersembahkan kepada pihak lain tanpa kebenaran bertulis daripada Penterjemah dan Penterjemah Bahasa Melayu yang berkekuasaan. Semua hak cipta terpeliharakan. Semua hak cipta terpeliharakan. Semua hak cipta terpeliharakan. Semua hak cipta terpeliharakan.

PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD
CAWANGAN KEAJALUMPUR
BANGSI BUKAK DAN BERSEKUTAN DENGAN PERINTAH KERAJAAN MALAYSIA

**ENAKMEN MAJLIS BANDARAYA
PETALING JAYA 2006**

**PETALING JAYA CITY COUNCIL
ENACTMENT 2006**

NEGERI SELANGOR

Warta Kerajaan

DITERBITKAN DENGAN KUASA

GOVERNMENT OF SELANGOR GAZETTE

PUBLISHED BY AUTHORITY

Jil. 59
No. 11

25hb Mei 2006

*TAMBAHAN No. 1
ENAKMEN*

Enakmen yang berikut yang telah diluluskan oleh Dewan Undangan Negeri, Selangor, pada 16 Mac 2006, adalah diisytiharkan untuk makluman umum:

No. Enakmen	Tajuk ringkas	Muka Surat
1	Enakmen Majlis Bandaraya Petaling Jaya 2006	1

The following Enactment passed by the Legislative Assembly, Selangor, on the 16 March 2006, is published for general information:

Enactment No.	Short title	Page
1	Petaling Jaya City Council Enactment 2006	5

SELANGOR

ENAKMEN No. 1 tahun 2006

BETA PERKENANKAN,

(MOMOR
KERAJAAN)

SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan Selangor

8 Mei 2006

Suatu Enakmen untuk mengadakan peruntukan bagi menukar gelaran dan perkara-perkara lain yang berbangkit dari pengurniaan taraf bandaraya kepada Majlis Perbandaran Petaling Jaya.

[ ]

DIPERBUAT oleh Badan Perundangan Negeri Selangor seperti yang berikut:

Tajuk ringkas dan mula berkuat kuasa

1. Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Majlis Bandaraya Petaling Jaya 2006 dan hendaklah mula berkuat kuasa pada 20 Jun 2006.

Perubahan gelaran

2. Perbadanan yang ditubuhkan di bawah Akta Kerajaan Tempatan 1976 [*Akta 171*], dan digelar "Majlis Perbandaran Petaling Jaya" hendaklah dengan ini digelar sebagai "Majlis Bandaraya Petaling Jaya" atau "the Petaling Jaya City Council".

Mengecualikan hak-hak dan kewajipan-kewajipan Yang Dipertua dan mana-mana orang lain

3. (1) Apabila berkuat kuasanya Enakmen ini, ia hendaklah tidak menjejaskan Yang Dipertua Majlis Perbandaran Petaling Jaya atau mana-mana orang lain yang dilantik atau dicalonkan secara sah, mengikut mana yang berkenaan, yang memegang jawatan pada tarikh mula berkuat kuasanya Enakmen ini, yang mana mulai dari tarikh tersebut hendaklah, sebagai Datuk Bandar atau jawatan-jawatan yang lain, mempunyai dan melaksanakan semua hak, kewajipan, kuasa dan keistimewaan yang dahulunya berkaitan dengan mana-mana jawatan tersebut di bawah Akta Kerajaan Tempatan 1976, sebagaimana yang dipakai kepada Majlis Perbandaran Petaling Jaya atau mana-mana undang-undang bertulis yang lain dan mana-mana undang-undang kecil yang dibuat di bawahnya atau undang-undang kecil yang terpakai kepada Majlis Perbandaran Petaling Jaya di bawah Akta Kerajaan Tempatan 1976, seolah-olah Enakmen ini belum lagi diperbuat.

(2) Tiada apa-apa jua pun dalam Enakmen ini akan menyentuh kesahihan atau kesan mana-mana tindakan, prosiding, pindahhak, pindahmilik, surat ikatan, transaksi atau apa-apa tindakan lain yang diambil, dimasuki atau dibuat *bona fide* sebelum mula berkuat kuasanya Enakmen ini oleh, atau terhadap atau atas nama atau bagi pihak Majlis Perbandaran Petaling Jaya.

Pindaan gelaran-gelaran

4. Apabila taraf Majlis Perbandaran Petaling Jaya diubah kepada Majlis Bandaraya Petaling Jaya, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain, segala rujukan dalam tiap-tiap undang-undang bertulis—

- (a) kepada "Majlis Perbandaran Petaling Jaya" hendaklah ditafsirkan sebagai rujukan kepada "Majlis Bandaraya Petaling Jaya" atau "the Petaling Jaya City Council";
- (b) kepada "Ahli-ahli Majlis Perbandaran Petaling Jaya" (sebagai satu perbadanan) hendaklah ditafsirkan sebagai rujukan kepada "Ahli-ahli Majlis Bandaraya Petaling Jaya";

- (c) kepada “Ahli-ahli Majlis” atau “Ahli-ahli Majlis Perbandaran Petaling Jaya” hendaklah ditafsirkan sebagai rujukan kepada “Ahli-ahli Majlis Bandaraya Petaling Jaya”;
- (d) kepada “Yang Dipertua Majlis Perbandaran Petaling Jaya” atau kepada “Timbalan Yang Dipertua Majlis Perbandaran Petaling Jaya” hendaklah masing-masingnya ditafsirkan sebagai rujukan kepada “Datuk Bandar Majlis Bandaraya Petaling Jaya” atau “Timbalan Datuk Bandar Majlis Bandaraya Petaling Jaya”; dan
- (e) kepada “Perbandaran” atau kepada “Ahli-ahli Majlis Perbandaran Petaling Jaya” atau kepada “Yang Dipertua bagi Ahli-ahli Majlis” (berkenaan dengan suatu Perbandaran) hendaklah masing-masingnya ditafsirkan sebagai termasuk rujukan kepada “Majlis Bandaraya Petaling Jaya”, “Ahli-ahli Majlis Bandaraya Petaling Jaya” atau “Datuk Bandar Majlis Bandaraya Petaling Jaya”.

Diluluskan pada 16 Mac 2006

[MPPJ/990100/S/G5/MBPJ(E); PU. Sel. Mesy. 0193]

BAKHTIAR BIN HUSSIN
*Setiausaha,
Dewan Undangan Negeri,
Selangor*

SELANGOR

ENACTMENT No. 1 of 2006

I ASSENT,

(STATE
SEAL)

SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan of Selangor

8 May 2006

An Enactment to make provisions for changes in title and other matters consequential on the conferment of the status of a City on the Petaling Jaya Municipal Council.

[ ]

ENACTED by the Legislature of the State of Selangor as follows:

Short title and commencement

1. This Enactment may be cited as the Petaling Jaya City Council Enactment 2006 and shall come into operation on 20 June 2006.

Change of title

2. The Corporation established under the Local Government Act 1976 [Act 171], and styled "the Petaling Jaya Municipal Council" shall hereby be styled "Majlis Bandaraya Petaling Jaya" or "the Petaling Jaya City Council".

Saving of rights and duties of President and other persons

3. (1) The coming into force of this Enactment shall be without prejudice to the President of the Petaling Jaya Municipal Council or any other persons lawfully appointed or nominated, as the case may be, at the date of the coming into operation of this Enactment holding office, who, from the said date shall, as mayor or other offices respectively, have and exercise all the rights, duties, powers and privileges formerly appertaining to any such office under the such Local Government Act 1976, as applied to the Petaling Jaya Municipal Council or any other written law and any by-laws made thereunder or by-laws applied to the Petaling Jaya Municipal Council under the Local Government Act 1976, as if this Enactment had not been enacted.

(2) Nothing in this Enactment shall affect the validity or effect of any action, proceedings, conveyance, transfer, deed, transaction or any act of any kind *bona fide* taken, entered into or done before the coming into operation of this Enactment by or against or in the name or on behalf of the Petaling Jaya Municipal Council.

Amendment to titles

4. On the change of the status of the Petaling Jaya Municipal Council to the Petaling Jaya City Council, unless the context otherwise requires, all references in every written law—

- (a) to “the Petaling Jaya Municipal Council” shall be construed as reference to “Majlis Bandaraya Petaling Jaya” or “the Petaling Jaya City Council”;
- (b) to “the Councillors of the Petaling Jaya Municipal Council” (as a corporation) shall be construed as references to “the Councillors of the Petaling Jaya City Council”;
- (c) to “the Councillors” or to “the Councillors of the Petaling Jaya Municipal Council” shall be construed as references to the Councillors of “the Petaling Jaya City Council”;
- (d) to “the President of the Petaling Jaya Municipal Council” or to “the Deputy President of the Petaling Jaya Municipal Council” shall be construed as references to “the Mayor of Petaling Jaya City Council” or “the Deputy Mayor of the Petaling Jaya City Council”; and

- (e) to "a Municipality" or to "the Municipal Councillors" or to "the Councillors of a Municipality" or to "the President of the Councillors" (in relation to a Municipality) shall be deemed to include references to "the Petaling Jaya City Council", "the Petaling Jaya City Councillors" or "the Mayor of the Petaling Jaya City Council".

Passed this 16 March 2006

[MPPJ/990100/S/G5/MBPJ(E); PU. Sel. Mesy. 0193]

BAKHTIAR BIN HUSSIN
*Clerk of the Legislative Assembly,
Selangor*

Hakcipta Pencetak (B)

PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD

Semua Hak Terpelibata. Tidak mana-mana bahagian/jus daripada penerbitan ini boleh diterbitkan semula atau disimpan di dalam bentuk yang boleh diperolehi semula atau disiarkan dalam sebarang bentuk dengan apa jua cara elektronik, mekanikal, fotokopi, rekaman dan/atau sebaliknya tanpa mendapat izin daripada Percetakan Nasional Malaysia Berhad (Pencetak kepada Kerajaan Malaysia yang ditunjuk).

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD
CAWANGAN ALOR SETAR
BAGI PIHAK DAN DENGAN PERINTAH KERAJAAN MALAYSIA

PNMB

**ENAKMEN PERLADANGAN UNGGAS
(NEGERI SELANGOR) 2007**

**POULTRY FARMING (STATE OF
SELANGOR) ENACTMENT 2007**

**ENAKMEN PERLADANGAN UNGGAS
(NEGERI SELANGOR) 2007**

SUSUNAN SEKSYEN

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Seksyen

1. Tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa
2. Tafsiran

BAHAGIAN II

PENTADBIRAN

3. Pelantikan pegawai diberi kuasa
4. Pegawai diberi kuasa boleh memohon bantuan awam
5. Menyimpan dan menyelenggara daftar

BAHAGIAN III

PELESENAN

6. Keperluan untuk lesen
7. Permohonan untuk lesen
8. Kelulusan atau penolakan lesen
9. Perladangan unggas tanpa lesen ialah suatu kesalahan
10. Kesahan lesen
11. Pemegang lesen hendaklah mematuhi syarat lesen
12. Mempamerkan dan mengemukakan lesen
13. Penggantungan atau pembatalan lesen
14. Membaharui lesen
15. Lesen tidak boleh dipindahmilik, diserahkan, dsb.

BAHAGIAN IV

KESALAHAN-KESALAHAN

Seksyen

16. Kesalahan melepaskan sisa unggas atau kumbahan sisa unggas ke dalam sungai, anak sungai, *dsb.*
17. Kesalahan melepaskan atau mengeluarkan bau busuk atau tidak enak atau debu dari ladang
18. Kesalahan membenarkan kawasan pembiakan lalat, serangga atau makhluk perosak
19. Kesalahan menggunakan ubat dilarang atau menyalahgunakan ubat
20. Pengakuan dan maklumat palsu
21. Halangan menyalahi undang-undang ialah suatu kesalahan

BAHAGIAN V

PENGUATKUASAAN DAN PENDAKWAAN

22. Pegawai pelesen, *dsb.* boleh memasuki ladang unggas dan menjalankan siasatan
23. Kuasa penyiasatan
24. Sanksi untuk mendakwa
25. Hal perkara kesalahan boleh disita dan dirampas

BAHAGIAN VI

PELBAGAI

26. Mahkamah boleh memerintah pelucutbakan
27. Penalti bagi kesalahan yang tidak diperuntukkan selainnya
28. Kesalahan oleh pertubuhan perbadanan
29. Ladang unggas yang dikecualikan
30. Pengarah boleh mengkompaun kesalahan
31. Pematuhan kepada undang-undang bertulis yang lain
32. Perlindungan pegawai awam dan Pihak Berkuasa Negeri
33. Pihak Berkuasa Negeri boleh membuat peraturan-peraturan

Seksyen

34. *Mens rea* tidak diperlukan bagi kesalahan
35. Penyerahan notis, perintah, dokumen, *dsb.*
36. Peruntukan peralihan
37. Pihak Berkuasa Negeri boleh menetapkan syarat

JADUAL PERTAMA

JADUAL KEDUA

JADUAL KETIGA

SELANGOR

ENAKMEN No. 3 tahun 2007

BETA PERKENANKAN,

(MOHOR
KERAJAAN)SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan Selangor

20 Ogos 2007

Suatu Enakmen untuk melesen ladang unggas dan untuk mengawal dan mengawal selia perladangan unggas dan aktiviti berkaitan dengan perladangan unggas di Negeri Selangor dan untuk mengadakan peruntukan bagi perkara yang berkaitan dengannya.

[ ]

DIPERBUAT oleh Badan Perundangan Negeri Selangor seperti yang berikut:

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa

1. (1) Enakmen ini boleh dinamakan Enakmen Perladangan Unggas (Negeri Selangor) 2007.

(2) Enakmen ini mula berkuat kuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Duli Yang Maha Mulia Sultan melalui pemberitahuan dalam *Warta*.

Tafsiran

2. Dalam Enakmen ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain—

“aktiviti yang berkaitan penternakan unggas” erinya pemprosesan unggas dan sisanya atau aktiviti yang berkaitan yang lain sebagaimana

ditentukan oleh Pengarah melalui perintah yang disiarkan dalam *Warta*;

“ditetapkan” ertinya ditetapkan oleh Enakmen ini atau oleh peraturan-peraturan yang dibuat di bawahnya;

“fi yang ditetapkan” ertinya fi yang ditetapkan dalam Jadual Kedua atau ditetapkan oleh mana-mana peraturan atau perintah yang dibuat di bawahnya;

“karkas unggas” ertinya bangkai atau sebahagian daripada bangkai, mana-mana unggas yang mati disembelih atau dengan cara lain;

“ladang unggas” ertinya mana-mana tempat di mana perladangan unggas dijalankan termasuk tempat yang digunakan untuk menyimpan unggas, membiak atau memernak unggas atau menjalankan mana-mana aktiviti berkaitan penternakan unggas;

“lesen” ertinya lesen yang dikeluarkan di bawah Enakmen ini;

“loji” ertinya mana-mana tempat di mana pemprosesan unggas dijalankan;

“memproses unggas” termasuk—

- (a) menyembelih, membuang bulu, membuang tulang atau membuang isi perut unggas;
- (b) memotong unggas yang telah disembelih kepada bahagian-bahagian; dan
- (c) melakukan mana-mana perbuatan ke arah penyediaan bagi pengilangan dan mengeluarkan produk sampingan daging unggas, untuk dijual;

“Negeri” ertinya Negeri Selangor;

“ofal” termasuk usus, perut, jantung, hati, paru-paru, limpa, ginjal, hempedal, darah atau mana-mana bahagian dalaman lain unggas;

“pegawai diberi kuasa” ertinya mana-mana pegawai awam yang diberi kuasa secara bertulis oleh Pengarah di bawah subseksyen 3(1);

“pegawai pelesen” ertinya mana-mana pegawai diberi kuasa yang ditentukan oleh Pengarah di bawah subseksyen 3(3) dan termasuk Pengarah;

“pelan susun atur” berhubungan dengan mana-mana ladang unggas, ertinya pelan susun atur yang dikemukakan kepada pegawai pelesen berserta dengan satu permohonan untuk mendapatkan lesen;

“pembiakan” termasuk—

- (a) penyimpanan unggas pembiak;
- (b) penternakan unggas pembiak;
- (c) pengeluar telur tetasan; dan
- (d) pengeluaran anak unggas umur sehari;

“pemegang lesen” ertinya mana-mana orang yang kepadanya lesen telah dikeluarkan dan termasuk mana-mana orang yang menjaga, atau menjalankan kawalan terhadap, sesuatu ladang unggas atau aktiviti yang berkaitan dengan unggas;

“Pengarah” ertinya Pengarah Jabatan Perkhidmatan Haiwan Negeri Selangor;

“peraturan-peraturan” ertinya peraturan-peraturan yang dibuat di bawah seksyen 33;

“perladangan unggas” termasuk melakukan mana-mana satu atau lebih aktiviti yang berikut:

- (a) menternak unggas pedaging;
- (b) menternak unggas penelur;
- (c) menternak dan membiak unggas baka;
- (d) mengendalikan tempat penetasan; dan
- (e) menjalankan aktiviti yang berkaitan dengan unggas;

“Pihak Berkuasa Negeri” ertinya Pihak Berkuasa Negeri Selangor;

“produk sampingan daging unggas” termasuk nugget, bebola daging dan produk seumpama yang lain tetapi tidak termasuk ofal dan sisa unggas;

“rumah kediaman” ertinya satu kelompok rumah tidak kurang daripada lima rumah yang berpenghuni, tidak termasuk rumah setinggan atau rumah yang disediakan dalam ladang unggas;

“sisa kumbahan unggas” ertinya mana-mana sisa kumbahan yang dilepaskan dari ladang unggas;

“sisa unggas” termasuklah —

- (a) tinja, ekskreta dan bulu;
- (b) sisa makanan, kulit telur dan telur tembelang;
- (c) habuk papan, reja papan dan bahan serap lain yang digunakan sebagai alas atas lantai bangsal unggas; dan
- (d) bahagian unggas yang lazimnya tidak dimakan oleh manusia;

“tempat penetasan” ertinya mana-mana premis yang digunakan untuk tujuan pengeraman dan tetasan telur-telur bernas bagi menghasilkan anak unggas berumur sehari;

“unggas” termasuklah ayam, itik, angsa, ayam belanda, ayam mutiara, puyuh, merpati, burung unta dan burung emu daripada apa-apa jantina, umur, baka atau generasi dan burung lain yang ditentukan oleh Pengarah melalui perintah yang disiarkan dalam *Warta*;

“unggas pembiak” ertinya mana-mana unggas jantan atau betina daripada berbagai umur dan generasi yang digunakan untuk mengeluarkan telur bernas dan anak unggas umur sehari;

“ubat” ertinya apa-apa bahan atau campuran yang digunakan secara dalaman atau luaran bagi maksud rawatan, profilaktik atau

penggalak pertumbuhan atau bagi maksud mengubahsuaikan fungsi fisiologi atau tingkah laku unggas.

BAHAGIAN II

PENTADBIRAN

Pelantikan pegawai diberi kuasa

3. (1) Bagi maksud Enakmen ini, Pengarah boleh melantik secara bertulis mana-mana pegawai awam sebagai seorang pegawai diberi kuasa.

(2) Seorang pegawai diberi kuasa hendaklah menunjukkan, apabila diminta, kuasa bertulis yang dikeluarkan kepadanya oleh Pengarah.

(3) Bagi maksud Enakmen ini, Pengarah boleh menentukan secara bertulis seorang pegawai diberi kuasa sebagai pegawai pelesen.

Pegawai diberi kuasa boleh memohon bantuan awam

4. (1) Seseorang pegawai diberi kuasa boleh, selepas memperkenalkan dirinya dengan munasabah, meminta bantuan daripada mana-mana orang awam dalam menjalankan fungsinya di bawah Enakmen ini.

(2) Mana-mana orang yang enggan memberikan bantuan apabila diminta untuk berbuat demikian oleh seorang pegawai diberi kuasa melakukan kesalahan.

Menyimpan dan menyelenggara daftar

5. (1) Pengarah hendaklah menyimpan dan menyelenggara atau menyebabkan disimpan dan diselenggara suatu daftar ladang unggas yang dilesenkan di bawah Enakmen ini.

(2) Daftar tersebut hendaklah mengandungi butir-butir berikut:

- (a) nama dan butir-butir peribadi pemegang lesen;
- (b) jika ladang unggas itu didirikan di atas tanah bukan milik pemegang lesen, nama dan butir-butir peribadi tuan punya tanah berdaftar;
- (c) nama perdagangan atau perniagaan dan lokasi ladang unggas itu;
- (d) butir-butir lesen yang dikeluarkan berhubungan dengan ladang unggas itu; dan
- (e) apa-apa butiran atau maklumat lain sebagaimana difikirkan perlu oleh Pengarah bagi maksud Enakmen ini.

BAHAGIAN III

PELESENAN

Keperluan untuk lesen

6. (1) Tertakluk kepada subseksyen (3), tiada seorang pun boleh mengusahakan atau menjalankan perladangan unggas melainkan jika suatu lesen di bawah Enakmen ini telah dikeluarkan kepadanya.

(2) Walau apa jua pun yang berlawanan dalam Enakmen ini, setiap ladang unggas hendaklah mempunyai lesen yang berasingan.

(3) Subseksyen (1) hendaklah terpakai hanya bagi perladangan unggas dengan kapasiti ladang yang ditetapkan.

Permohonan untuk lesen

7. (1) Permohonan untuk mendapatkan lesen hendaklah dibuat kepada pegawai pelesen dengan menggunakan Borang A sebagaimana yang ditetapkan dalam Jadual Pertama.

(2) Permohonan di bawah subseksyen (1) hendaklah dikemukakan berserta dengan —

(a) satu pelan susun atur tapak dan lokasi mengenai ladang unggas yang dicadang itu yang menunjukkan—

(i) sempadan ladang dan sempadan tanah di mana ladang itu akan didirikan;

(ii) dimensi dan reka bentuk bangunan ladang dan struktur ladang itu; dan

(iii) lokasi tempat yang menunjukkan jarak mengikut garisan lurus mana-mana rumah kediaman, sekolah, klinik atau tempat ibadat yang sedia ada semasa permohonan dibuat, yang berada dalam lingkungan minimum dua ratus meter dari mana-mana bangunan atau struktur yang akan digunakan bagi penternakan unggas di ladang yang dicadangkan itu;

(b) suatu salinan yang diperakui sah hakmilik tanah di mana ladang unggas didirikan atau akan didirikan;

(c) jika tanah tersebut tidak dipunyai oleh pemohon, suatu persetujuan bertulis daripada tuan punya berdaftar tanah; dan

(d) satu salinan yang diperakui sah pendaftaran perniagaan atau perakuan pemerbadanan, mengikut mana-mana yang berkenaan.

(3) Subperenggan (2)(a)(iii) tidak terpakai bagi loji pemprosesan unggas atau loji menyembelih.

(4) Bagi maksud subperenggan (2)(a)(iii), "rumah kediaman" tidak termasuk mana-mana rumah setinggan, rumah pekerja atau mana-mana premis lain yang akan dibina atau diadakan di dalam ladang unggas itu sebagai tempat tinggal pekerja.

(5) Fi yang ditetapkan dalam Jadual Kedua hendaklah dibayar apabila permohonan untuk lesen diluluskan oleh pegawai pelesen atau oleh Pihak Berkuasa Negeri atas rayuan.

Kelulusan atau penolakan lesen

8. (1) Pegawai pelesen boleh mengeluarkan lesen atas syarat-syarat yang difikirkannya patut bagi maksud Enakmen ini atau boleh enggan untuk mengeluarkan lesen.

(2) Pegawai pelesen boleh enggan untuk mengeluarkan lesen jika dia berpuas hati—

- (a) bahawa ladang unggas itu mungkin boleh mendatangkan bahaya kesihatan kepada awam;
- (b) bahawa ladang unggas itu mungkin boleh memudaratkan harta benda orang awam;
- (c) bahawa ladang unggas itu mungkin boleh mendatangkan pencemaran alam sekitar, di kawasan di mana ladang di cadang didirikan; atau
- (d) permohonan tidak mematuhi seksyen 7.

(3) Keputusan pegawai pelesen untuk tidak mengeluarkan lesen boleh dirayu kepada Pihak Berkuasa Negeri dan keputusan Pihak Berkuasa Negeri adalah muktamad.

(4) Rayuan di bawah subseksyen (3) hendaklah dibuat melalui Pengarah dalam tempoh tiga puluh hari dari pemberitahuan keputusan itu dan Pengarah hendaklah mengemukakan rayuan itu kepada Pihak Berkuasa Negeri dengan segera.

(5) Jika Pihak Berkuasa Negeri membenarkan rayuan itu, pegawai pelesen hendaklah, apabila dibayar fi yang ditetapkan, mengeluarkan lesen kepada pemohon—

- (a) mengikut syarat-syarat yang dikenakan oleh Pihak Berkuasa Negeri, jika ada; atau
- (b) dengan syarat yang difikirkan patut oleh pegawai pelesen bagi maksud Enakmen ini apabila Pihak Berkuasa Negeri tidak mengenakan sebarang syarat.

(6) Semasa memberi suatu lesen, pegawai pelesen boleh mengenakan syarat-syarat ke atas lesen sebagaimana yang difikirkan perlu.

Perladangan unggas tanpa lesen ialah suatu kesalahan

9. Mana-mana orang yang mengusahakan atau mengendalikan ladang unggas tanpa suatu lesen yang sah adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh dikenakan denda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit tetapi tidak kurang daripada lima ribu ringgit atau penjara untuk tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

Kesahan lesen

10. (1) Lesen, jika tidak dibatalkan terlebih awal, adalah sah untuk tempoh maksimum dua belas bulan dari tarikh ia dikeluarkan melainkan dinyatakan sebaliknya dalam lesen tersebut.

(2) Lesen hendaklah dalam Borang B sebagaimana ditetapkan dalam Jadual Ketiga.

Pemegang lesen hendaklah mematuhi syarat lesen

11. (1) Seseorang pemegang lesen hendaklah mematuhi syarat-syarat lesen itu sepanjang tempoh lesen itu berkuat kuasa.

(2) Seseorang pemegang lesen yang melanggar mana-mana syarat lesen adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh dikenakan denda tidak melebihi lima ribu ringgit atau dipenjarakan untuk tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya; dan dalam hal kesalahan berterusan, boleh di denda lima ratus ringgit setiap hari kesalahan itu terus dilakukan.

(3) Sebagai tambahan dan tanpa prejudis kepada subseksyen (2), mana-mana pemegang lesen yang didapati bersalah di bawah subseksyen (2) boleh dibatalkan lesennya atas budi bicara Pengarah.

Mempamerkan dan mengemukakan lesen

12. (1) Seseorang pemegang lesen hendaklah mempamerkan lesen yang sah di suatu tempat yang mudah dilihat di dalam ladang unggas yang berhubungan dengannya lesen itu dikeluarkan.

(2) Seseorang pemegang lesen hendaklah mengemukakan apabila diminta oleh Pengarah, pegawai pelesen atau pegawai diberi kuasa, lesen yang sah yang dikeluarkan kepadanya untuk pemeriksaan.

(3) Mana-mana orang yang tanpa sebab yang munasabah gagal mempamerkan atau mengemukakan lesen yang sah seperti yang dikehendaki oleh seksyen ini adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan, boleh dikenakan denda tidak melebihi satu ribu ringgit.

Penggantungan atau pembatalan lesen

13. (1) Pengarah boleh menggantung sesuatu lesen jika dia berpuas hati dan mempunyai sebab yang munasabah untuk mempercayai bahawa mana-mana unggas, karkas unggas, sisa unggas atau produk sampingan daging unggas daripada sesuatu ladang unggas boleh mendatangkan bahaya kepada kesihatan awam.

(2) Jika lesen sesuatu ladang unggas telah digantung di bawah subseksyen (1), Pengarah boleh mengeluarkan perintah—

(a) melarang mana-mana unggas, karkas unggas, sisa unggas atau produk sampingan daging unggas daripada dibawa keluar dari ladang itu dan perintah itu boleh berkuat kuasa sehingga pemeriksaan atau keputusan dibuat; atau

(b) melupuskan unggas, karkas unggas, sisa unggas atau produk sampingan daging unggas mengikut cara yang dia berpuas hati tidak akan menimbulkan apa-apa bahaya kepada kesihatan awam.

(3) Mana-mana orang yang tidak mematuhi perintah di bawah subseksyen (2) melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan

boleh didenda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya.

(4) Pengarah boleh membatalkan sesuatu lesen—

- (a) jika dia mendapati bahawa, selepas pemberian lesen itu, pemegang lesen telah memberikan maklumat palsu atau membuat pengakuan palsu pada masa permohonan dibuat di bawah seksyen 7 atau seksyen 36;
- (b) jika dia berpuas hati bahawa pemegang lesen telah secara berulang kali atau berterusan melakukan suatu kesalahan di bawah Enakmen ini atau di bawah peraturan-peraturan atau melanggar syarat-syarat lesen; atau
- (c) jika pemegang lesen didapati bersalah dan disabitkan atas mana-mana kesalahan di bawah Enakmen ini atau di bawah peraturan-peraturan.

Membaharui lesen

14. (1) Permohonan untuk memperbaharui lesen hendaklah dikemukakan kepada pegawai pelesen dalam tempoh tidak kurang dari tiga bulan sebelum tarikh luput lesen semasa dan peruntukan subseksyen 7(1) hendaklah terpakai kepada semua permohonan pembaharuan lesen seolah-olah ia adalah permohonan lesen baru di bawah Enakmen ini.

(2) Mana-mana permohonan untuk memperbaharui lesen yang dikemukakan dalam tempoh kurang daripada tiga bulan tetapi sebelum tamat tarikh luput lesen semasa hanya akan dilayan oleh pegawai pelesen selepas suatu penalti, yang tidak melebihi satu ratus ringgit sebagaimana yang ditentukan oleh pegawai pelesen, telah dibayar.

(3) Pegawai pelesen tidak boleh memperbaharui lesen di bawah Enakmen ini dalam keadaan berikut—

- (a) jika hal keadaan di mana subseksyen 8(2) terpakai;
- (b) jika pemegang lesen telah berulang kali atau berterusan melakukan kesalahan di bawah Enakmen ini atau di bawah peraturan-peraturan atau melanggar syarat-syarat lesen; atau

(c) jika pemegang lesen didapati bersalah dan disabitkan atas suatu kesalahan di bawah Enakmen ini atau di bawah peraturan-peraturan.

(4) Jika permohonan untuk memperbaharui lesen dibuat selepas tarikh tamai lesen semasa, pegawai pelesen boleh menimbangkan permohonan tersebut tertakluk kepada pemohon membayar penalti satu ribu ringgit bagi permohonan lewat.

(5) Keputusan pegawai pelesen untuk tidak memperbaharui lesen boleh dirayu kepada Pihak Berkuasa Negeri dan keputusan Pihak Berkuasa Negeri adalah muktamad.

(6) Rayuan di bawah subseksyen (5) hendaklah dibuat melalui Pengarah dalam tempoh tiga puluh hari dari pemberitahuan keputusan itu dan Pengarah hendaklah mengemukakan rayuan itu kepada Pihak Berkuasa Negeri dengan segera.

(7) Subseksyen 8(5) hendaklah terpakai jika Pihak Berkuasa Negeri membenarkan rayuan itu.

Lesen tidak boleh dipindahmilik, diserahkan, dsb.

15. Sesuatu lesen tidak boleh dipindahmilikkan, diserahkan atau diuruskan selainnya melainkan jika kebenaran bertulis Pengarah telah diperolehi terlebih dahulu dan penerima yang dipindahmilik atau penerima serah hak atau mana-mana orang lain yang mengambil alih lesen itu adalah tertakluk kepada syarat-syarat yang sama pada lesen itu dan peruntukan dalam Enakmen ini seolah-olah dia adalah pemegang lesen asal.

BAHAGIAN IV

KESALAHAN-KESALAHAN

Kesalahan melepaskan sisa unggas atau kumbaban sisa unggas ke dalam sungai, anak sungai, dsb.

16. (1) Adalah menjadi suatu kesalahan bagi pemegang lesen, sama ada dengan sengaja atau tidak sengaja—

(a) membuang mana-mana karkas unggas, ofal atau sisa unggas;

- (b) melepaskan kumbahan sisa unggas yang tidak dirawat; atau
- (c) melepaskan kumbahan sisa unggas yang dirawat tetapi tidak mematuhi standard yang dinyatakan dalam peraturan-peraturan, ke dalam mana-mana sungai, anak sungai, parit, air darat, saluran pengaliran atau mana-mana tempat yang tidak diwartakan sebagai kawasan pembuangan sisa.

(2) Seseorang pemegang lesen disifatkan telah membuang karkas unggas, ofal, sisa unggas atau melepaskan kumbahan sisa unggas ke dalam sungai, parit, air darat, saluran pengaliran atau mana-mana tempat yang tidak diwartakan sebagai kawasan pembuangan sisa jika dia gagal mengambil apa-apa langkah pencegahan untuk mencegah pembuangan atau pelepasan itu.

(3) Mana-mana pemegang lesen yang melanggar subseksyen (1) adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh dikenakan denda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau dipenjarakan tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya.

Kesalahan melepaskan atau mengeluarkan bau busuk atau tidak enak atau debu dari ladang

17. (1) Seseorang pemegang lesen hendaklah mengambil apa-apa langkah untuk mencegah—

- (a) pelepasan atau pengeluaran bau atau wasap yang tidak enak atau busuk dari ladang unggasnya; atau
- (b) pelepasan atau pengeluaran debu dari ladang unggasnya, yang mungkin menyebabkan kacau ganggu atau bahaya kepada kesihatan awam atau kemudharatan kepada harta awam.

(2) Jika Pengarah menerima apa-apa aduan daripada mana-mana orang bahawa sesuatu ladang unggas melepaskan atau mengeluarkan bau, wasap atau debu yang tidak enak, busuk atau mungkin menyebabkan kacau ganggu atau bahaya kepada kesihatan awam atau kemudharatan kepada harta awam, Pengarah hendaklah menyebabkan suatu siasatan dibuat mengenai aduan tersebut.

(3) Jika, setelah selesai penyiasatan itu, Pengarah berpuas hati bahawa aduan itu munasabah, Pengarah hendaklah menyebabkan suatu notis tunjuk sebab dihantar kepada pemegang lesen bagi ladang unggas yang berkenaan untuk menunjukkan sebab tentang kenapa lesennya tidak patut dibatalkan dan ladang unggasnya tidak patut ditutup.

(4) Jika pemegang lesen tidak menjawab notis tunjuk sebab itu dalam tempoh tiga puluh hari dari tarikh notis tersebut, Pengarah boleh membatalkan lesen itu.

(5) Walau bagaimanapun, jika pemegang lesen menjawab notis tunjuk sebab itu dalam tempoh tiga puluh hari yang dikehendaki di bawah subseksyen (4), Pengarah hendaklah menimbang jawapan itu dan boleh mengambil tindakan yang berikut:

(a) jika dia berpuas hati bahawa keadaan itu boleh diperbaiki, dia hendaklah menghantar notis kepada pemegang lesen memintanya mengambil langkah-langkah untuk memperbaiki keadaan dalam tempoh seperti yang ditentukan oleh Pengarah di dalam notis itu dan Pengarah boleh juga menentukan, jika perlu, langkah-langkah pembaikan yang perlu diambil; atau

(b) jika Pengarah berpuas hati bahawa keadaan itu tidak dapat diperbaiki, Pengarah hendaklah mengarahkan pembatalan lesen itu dan penutupan ladang unggas itu.

(6) Jika Pengarah bertindak di bawah perenggan 5(a) dan pemegang lesen tidak mengambil langkah-langkah pembaikan sebagaimana yang diarahkan, Pengarah boleh membatalkan lesen itu tanpa apa-apa notis selanjutnya kepada pemegang lesen.

(7) Jika Pengarah bertindak di bawah perenggan 5(b), dia hendaklah menyerahkan atau menyebabkan supaya diserahkan arahan pembatalan itu kepada pemegang lesen dan arahan pembatalan itu hendaklah menyatakan tempoh yang dalamnya ladang unggas itu hendaklah ditutup; dengan syarat bahawa tempoh itu tidak kurang daripada enam bulan dari tarikh penyerahan arahan itu kepada pemegang lesen.

(8) Mana-mana orang yang gagal mematuhi mana-mana arahan di bawah subseksyen (7) melakukan suatu kesalahan.

Kesalahan membenarkan kawasan pembiakan lalat, serangga atau makhluk perosak

18. (1) Seorang pemegang lesen hendaklah menjaga dan menyelenggara kebersihan am ladang unggasnya pada setiap masa dan hendaklah mengarubil langkah-langkah untuk mencegah apa-apa keadaan yang menggalakkan pembiakan lalat, serangga atau makhluk perosak yang boleh menjadi punca kemudaratan kesihatan atau kacau ganggu awam.

(2) Mana-mana pemegang lesen yang, dengan sengaja atau tidak sengaja, membenarkan atau menyebabkan dibenarkan ladang unggasnya berada dalam keadaan tersebut yang melanggar subseksyen (1) melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya.

(3) Jika Pengarah menerima apa-apa aduan daripada mana-mana orang bahawa ladang unggas itu berada dalam keadaan yang menggalakkan pembiakan lalat, serangga atau makhluk perosak yang boleh menjadi punca kemudaratan kesihatan atau kacau ganggu awam, Pengarah boleh menyebabkan suatu siasatan dibuat mengenai aduan itu.

(4) Peruntukan subseksyen 17(3) - (8) hendaklah terpakai *mutatis mutandis* bagi seksyen ini.

Kesalahan menggunakan ubat dilarang atau menyalahgunakan ubat

19. (1) Seseorang pemegang lesen hendaklah mengambil apa-apa langkah untuk mencegah ladang unggasnya -

(a) menggunakan apa-apa ubat yang dilarang oleh pihak berkuasa; atau

(b) menggunakan apa-apa ubat dengan cara yang boleh mendatangkan bahaya kepada kesihatan awam, sebagaimana yang dinyatakan di bawah Akta Racun 1952 [Akta 366] dan Akta Makanan 1983 [Akta 281] atau perundangan subsidiari yang dibuat di bawahnya.

(2) Mana-mana pemegang lesen yang, dengan sengaja atau tidak sengaja, membenarkan atau menyebabkan dibenarkan ladang unggasnya berada dalam keadaan yang melanggar subseksyen (1) melakukan suatu kesalahan.

(3) Pengarah, jika atas pemeriksaan, bérpuas hati bahawa pemegang lesen telah melanggar seksyen ini, hendaklah mengambil tindakan di bawah subseksyen 13(1).

Pengakuan dan maklumat palsu

20. Mana-mana orang —

(a) memberi maklumat —

(i) yang palsu; atau

(ii) yang dipercayai adalah palsu atau tidak benar; atau

(b) membuat apa-apa pengakuan palsu bagi maksud mana-mana permohonan, atau semasa menjawab apa-apa pertanyaan daripada Pengarah, pegawai pelesen atau pegawai diberi kuasa bagi apa-apa maklumat di bawah Enakmen ini,

melakukan suatu kesalahan.

Halangan menyalahi undang-undang ialah suatu kesalahan

21. (1) Mana-mana orang yang tanpa alasan yang sah menghalang atau menyekat atau membantu dalam menghalang atau menyekat seseorang pegawai pelesen, pegawai diberi kuasa atau pegawai polis dalam perjalanan atau pelaksanaan sah mana-mana kuasa atau tugasnya di bawah Enakmen ini; atau

(2) Menghalang orang lain daripada memberi bantuan atau kerjasama kepada seseorang pegawai pelesen, pegawai diberi kuasa atau pegawai polis dalam perjalanan tugasnya di bawah Enakmen ini,

adalah melakukan suatu kesalahan.

BAHAGIAN V

PENGUATKUASAAN DAN PENDAKWAAN

Pegawai pelesen, *dsb.*, boleh memasuki ladang unggas dan menjalankan siasatan

22. (1) Bagi maksud Enakmen ini, pegawai pelesen atau pegawai diberi kuasa boleh, pada bila-bila masa, memasuki dan melakukan pemeriksaan terhadap mana-mana ladang unggas jika dia mempunyai sebab yang munasabah untuk mempercayai bahawa suatu kesalahan telah dilakukan di bawah Enakmen ini dan menjalankan perkara yang berikut—

- (a) mengambil apa-apa sampel, ubat dan gambar, yang difikirkannya perlu;
- (b) memeriksa mana-mana buku, rekod dan dokumen yang dijumpai di ladang unggas itu atau mana-mana premis yang terdapat di dalamnya dan membuat salinan buku, rekod atau dokumen yang diperiksa; atau
- (c) merekodkan apa-apa maklumat mengenai mana-mana penyiasatan dan pemeriksaan untuk membuktikan bahawa suatu kesalahan telah dilakukan di bawah Enakmen ini.

(2) Dalam menjalankan kuasanya di bawah subseksyen (1), pegawai pelesen atau pegawai diberi kuasa boleh memasuki mana-mana premis yang terdapat di dalam ladang unggas itu, dengan atau tanpa kebenaran tuan punyanya.

Kuasa penyiasatan

23. (1) Seseorang pegawai pelesen atau pegawai diberi kuasa hendaklah mempunyai kuasa untuk menyiasat perlakuan sesuatu kesalahan di bawah Enakmen ini atau di bawah peraturan-peraturan.

(2) Seseorang pegawai pelesen atau pegawai diberi kuasa boleh, berhubung dengan mana-mana penyiasatan berkenaan dengan sesuatu kesalahan yang dilakukan di bawah Enakmen ini atau di bawah peraturan-peraturan, menjalankan kuasa-kuasa khas berhubung dengan penyiasatan polis kecuali bahawa kuasa untuk menangkap tanpa waran yang diberikan oleh Kanun Tatacara Jenayah bagi kesalahan boleh ditangkap tidak boleh dijalankan olehnya.

Sanksi untuk mendakwa

24. Tiada apa-apa pendakwaan boleh dimulakan bagi apa-apa kesalahan di bawah seksyen 20 dan 21 terlebih dahulu mendapat persetujuan bertulis daripada Pendakwaraya.

Hal perkara kesalahan boleh disita dan dirampas

25. (1) Pegawai Pelesen atau pegawai diberi kuasa boleh memasuki mana-mana ladang unggas jika dia mendapati—

- (a) bahawa ladang unggas itu tidak mempunyai lesen; atau
- (b) bahawa mana-mana orang, berhubung dengan ladang unggas itu, telah disampaikan arahan di bawah subseksyen 17(7) atau yang diberi arahan di bawah subseksyen 36(7), telah tidak mematuhi arahan tersebut,

dan—

- (A) boleh menyita dan merampas semua unggas, karkas unggas, sisa unggas dan produk sampingan daging unggas; dan

- (B) boleh merobohkan dan mengalih semua atau sebahagian struktur dan bangunan ladang,

yang didapati di atas ladang itu.

(2) Semua unggas, karkas unggas, sisa unggas dan produk sampingan daging unggas yang disita menurut subseksyen (1) hendaklah dilupuskan dengan lelongan awam dan cara lain sebagaimana yang difikirkan perlu oleh pegawai pelesen atau pegawai diberi kuasa dan hasil dari jualan itu hendaklah digunakan untuk menanggung segala perbelanjaan yang dilakukan dalam penyitaan dan perobohan dan pengalihan struktur dan mana-mana bangunan di ladang unggas itu dan apa-apa lebihannya hendaklah dikembalikan kepada tuan punya dan jika tuan punya tidak dapat ditentukan hendaklah dirujukkan kepada mahkamah untuk mendapatkan perintah tentang pelupusan lebihan itu; dan mahkamah boleh, jika berpuas hati bahawa tuan punya itu tidak dapat ditentukan, membuat perintah supaya lebihan itu dikreditkan ke dalam hasil Kerajaan.

BAHAGIAN VI

PELBAGAI

Mahkamah boleh memerintah pelucuthakan

26. Mahkamah yang mensabitkan mana-mana orang dengan sesuatu kesalahan di bawah Enakmen ini atau peraturan-peraturan boleh, sebagai tambahan kepada apa-apa perintah yang dibuatnya, memerintahkan supaya dilucuthakkan mana-mana unggas, karkas unggas, sisa unggas atau produk sampingan daging unggas yang berkenaan dengannya kesalahan itu dilakukan.

Penalti bagi kesalahan yang tidak diperuntukkan selainnya

27. Mana-mana orang, selain sesuatu pertubuhan perbadanan, termasuk mana-mana Pengarah atau pegawainya, yang melakukan kesalahan di bawah Enakmen ini yang mengenainya tiada penalti diperuntukkan dengan nyata boleh, didenda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu

tahun atau kedua-duanya; dan bagi kesalahan kali kedua atau kesalahan seterusnya didenda tidak melebihi lima belas ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi tiga tahun atau kedua-duanya.

Kesalahan oleh pertubuhan perbadanan

28. (1) Jika mana-mana orang yang melakukan kesalahan di bawah Enakmen ini ialah suatu pertubuhan perbadanan, ia boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi dua puluh ribu ringgit dan bagi kesalahan kali kedua atau kesalahan seterusnya, didenda tidak melebihi lima puluh ribu ringgit.

(2) Jika kesalahan yang dilakukan oleh sesuatu pertubuhan perbadanan dibuktikan telah dilakukan dengan keizinan atau pembiaran atau boleh dikaitkan dengan apa-apa kelalaian atau selainnya atas pihak mana-mana pengarah, pengurus, setiausaha atau pegawai serupa itu yang lain bagi pertubuhan perbadanan itu atau mana-mana orang yang berupa bertindak atas sifat sedemikian, mengikut mana-mana yang berkenaan, pengarah, pengurus, setiausaha, pegawai atau orang itu melakukan suatu kesalahan dan boleh dihukum di bawah seksyen 27.

(3) Jika seseorang ejen atau pekhidmat sesuatu pertubuhan perbadanan melakukan suatu kesalahan atau melakukan sesuatu atau meninggalkan dengan melakukan sesuatu (yang jika dilakukan atau ditinggalkan daripada dilakukan oleh pertubuhan perbadanan itu menjadi suatu kesalahan di bawah Enakmen ini), pertubuhan perbadanan itu hendaklah, walau pun ia tidak tahu mengenai kesalahan itu, disifatkan telah melakukan kesalahan itu dan boleh, apabila disabitkan, dikenakan hukuman yang ditetapkan bagi kesalahan itu melainkan ia membuktikan bahawa—

- (a) perbuatan atau peninggalan yang diadukan bukan dalam ruang lingkup biasa pekerjaan ejen atau pekhidmat itu; atau
- (b) perbuatan atau peninggalan yang diadukan itu telah dibuat atau dilakukan tanpa kebenarannya atau pembiarannya dan bahawa dia telah mengambil segala langkah berjaga-jaga yang munasabah untuk mengelakkan perlakuan atau

peninggalan itu sebagaimana yang sepatutnya diambil setelah mengambil kira segala hal keadaan kes itu.

Ladang unggas yang dikecualikan

29. (1) Tertakluk kepada subseksyen (2), Enakmen ini tidak terpakai bagi mana-mana ladang yang ditentukan oleh Pengarah sebagai suatu ladang unggas yang dikecualikan.

(2) Pengarah tidak boleh menentukan mana-mana ladang unggas sebagai dikecualikan di bawah Enakmen ini melainkan jika dia berpuas hati bahawa pengecualian itu perlu untuk melaksanakan apa-apa dasar ekonomi atau sosial kerajaan yang berhubungan dengan usaha untuk mengurangkan atau membasmi kemiskinan di dalam mana-mana bahagian tertentu Negeri.

(3) Walau apa pun subseksyen (1), Pengarah boleh, bagi maksud menjamin kesihatan awam, mencegah kemudaratan harta awam dan pencemaran alam sekitar, mengeluarkan apa-apa arahan yang difikirkannya perlu berhubung dengan pengurusan atau pengendalian ladang unggas yang dikecualikan menurut seksyen ini.

(4) Mana-mana orang yang tidak mematuhi mana-mana arahan Pengarah di bawah subseksyen (3) melakukan suatu kesalahan.

(5) Suatu perakuan yang ditandatangani oleh Pengarah yang memperakukan bahawa sesuatu ladang unggas ialah suatu ladang unggas yang dikecualikan hendaklah menjadi bukti muktamad mengenai hakikat itu.

Pengarah boleh mengkompaun kesalahan

30. (1) Kecuali bagi kesalahan di bawah seksyen 20 dan 21, semua kesalahan lain di bawah Enakmen ini dan peraturan-peraturan boleh dikompaun oleh Pengarah.

(2) Dalam mengkompaun mana-mana kesalahan, Pengarah hendaklah mengarahkan pegawai pelesen untuk membuat tawaran dalam borang yang ditctapkan kepada pesalah untuk mengkompaun

kesalahan tersebut dalam tempoh yang ditentukan oleh Pengarah dalam tawaran itu tertakluk kepada yang berikut:

- (a) tempoh tawaran hendaklah tidak melebihi tiga puluh hari dari tarikh tawaran dikeluarkan; dan
- (b) jumlah kompaun yang ditawarkan hendaklah tidak melebihi dua ribu ringgit tetapi tidak kurang daripada tiga ratus ringgit.

(3) Jika pesalah menerima tawaran untuk mengkompaun itu dalam tempoh yang ditentukan, Pengarah hendaklah mengkompaun kesalahan itu dan selepas itu hendaklah tiada pendakwaan selanjutnya terhadap kesalahan itu boleh dibuat.

(4) Dalam mana-mana kes yang lain, Pengarah hendaklah meneruskan pendakwaan terhadap pesalah.

Pematuhan kepada undang-undang bertulis yang lain

31. Pengeluaran mana-mana lesen di bawah Enakmen ini tidak mengesahkan apa-apa perbuatan atau tindakan yang menghendaki permit, kebenaran atau kelulusan tertentu di bawah mana-mana undang-undang bertulis yang lain dan pemegang lesen tidak dikecualikan daripada mematuhi kehendak-kehendak undang-undang bertulis yang lain itu berkenaan dengan permit, kebenaran atau kelulusan itu.

Perlindungan pegawai awam dan Pihak Berkuasa Negeri

32. Tiada apa-apa liabiliti boleh dikenakan ke atas Pihak Berkuasa Negeri atau mana-mana pegawai awam berkenaan dengan apa-apa perbelanjaan, kerosakan atau siasatan yang berbangkit dalam atau daripada perjalanan sah kuasa yang diberikan atau pelaksanaan sah tugas yang dikenakan di bawah Enakmen ini, dan Pihak Berkuasa Negeri atau mana-mana pegawai itu tidaklah boleh dikenakan apa-apa tindakan, tuntutan atau liabiliti berbangkit dalam atau daripada perjalanan sah kuasa yang diberikan atau pelaksanaan sah tugas yang dikenakan di bawah Enakmen ini.

Pihak Berkuasa Negeri boleh membuat peraturan-peraturan

33. Pihak Berkuasa Negeri boleh membuat peraturan-peraturan bagi melaksanakan peruntukan Enakmen ini dan khususnya tetapi tanpa menjejaskan keluasan apa-apa yang tersebut dahulu dalam peraturan-peraturan itu boleh mengadakan peruntukan bagi atau berkenaan dengan —

- (a) pelesenan dan pendaftaran ladang unggas;
- (b) tatacara, fi, borang dan caj bagi maksud Enakmen ini;
- (c) standard amalan perladangan dan pemprosesan;
- (d) pengkompaunan kesalahan; dan
- (e) perkara-perkara lain yang disifatkan perlu oleh Pihak Berkuasa Negeri bagi maksud Enakmen ini, dan boleh mengadakan peruntukan bahawa apa-apa perbuatan atau peninggalan yang melanggar peraturan-peraturan itu ialah suatu kesalahan.

***Mens rea* tidak diperlukan bagi kesalahan**

34. Dalam mana-mana pendakwaan ke atas sesuatu kesalahan di bawah Enakmen ini, tidaklah perlu untuk membuktikan bahawa perbuatan atau peninggalan yang berkenaan disertai dengan niat, pengetahuan atau kelalaian pada pihak pesalah.

Penyerahan notis, perintah, dokumen, *dsb.*

35. (1) Tiap-tiap notis, perintah atau dokumen yang dikehendaki atau dibenarkan oleh Enakmen ini atau peraturan-peraturan untuk diserahkan kepada mana-mana orang boleh diserahkan —

- (a) dengan menyampaikannya kepada orang yang berkenaan atau kepada anggota keluarganya yang dewasa atau pekhidmat keluarganya;
- (b) dengan meninggalkannya di tempat kediamannya atau tempat perniagaannya yang lazim atau yang terakhir diketahui dalam suatu sampul surat yang dialamatkan kepada orang itu; atau

- (c) dengan memajukannya dengan cara pos berdaftar dalam sampul surat yang dialamatkan kepada orang itu di tempat kediamannya atau tempat perniagaannya yang lazim atau terakhir diketahui.

(2) Jika sesuatu notis, perintah atau dokumen dikehendaki atau dibenarkan untuk disampaikan kepada mana-mana orang oleh Enakmen ini atau peraturan-peraturan tidak dapat disampaikan dengan usaha yang munasabah, notis, perintah atau dokumen itu boleh diserahkan kepada orang itu dengan cara menampal notis, perintah atau dokumen itu di mana-mana tempat yang mudah dilihat di premis atau alamat yang terakhir diketahui orang itu dan penyerahan itu hendaklah disifatkan penyerahan yang sempurna bagi maksud Enakmen ini dan peraturan-peraturan.

Peruntukan peralihan

36. (1) Tertakluk kepada subseksyen 6(3), mana-mana orang yang pada masa Enakmen ini mula berkuat kuasa mengusahakan suatu ladang unggas hendaklah, dalam tempoh tiga bulan dari tarikh Enakmen ini mula berkuat kuasa mengemukakan permohonan bagi mendapatkan lesen di bawah Enakmen ini.

(2) Seksyen 7 dan 8 adalah terpakai bagi mana-mana permohonan lesen di bawah seksyen ini.

(3) Mana-mana orang yang disebut dalam subseksyen (1) yang tidak mengemukakan suatu permohonan untuk mendapatkan lesen dalam tempoh yang dikehendaki melakukan suatu kesalahan.

(4) Sebagai tambahan kepada tetapi tanpa menjejaskan seksyen 8, pegawai pelesen boleh menolak suatu permohonan mendapatkan lesen yang dibuat menurut seksyen ini jika ia berpuas hati —

- (a) bahawa ladang unggas itu mungkin menyebabkan gangguan melalui pengeluaran bau yang busuk atau debu, pembiakan lalat, serangga atau makhluk perosak atau apa-apa faktor lain yang mungkin menjejaskan kesihatan awam atau memudaratkan penduduk tempatan atau harta awam dalam lingkungan dua ratus meter minimum garis

lurus dari bangunan atau struktur ladang yang digunakan untuk perladangan unggas; atau

(b) bahawa kawasan itu telah ditetapkan untuk pembangunan.

(5) Perenggan (4)(a) tidak terpakai bagi mana-mana loji pemprosesan dan penyembelihan.

(6) Jika pegawai pelesen enggan meluluskan mana-mana permohonan di bawah seksyen ini, dia hendaklah menghantar suatu notis kepada pemohon, memberitahu pemohon keengganannya itu dan notis itu hendaklah juga mengarahkan supaya pemohon itu menutup ladang unggas itu dan segala aktiviti yang berkaitan dengannya dalam tempoh enam bulan, atau apa-apa tempoh lain yang dinyatakan dalam notis itu, dari tarikh notis itu.

(7) Seseorang yang kepadanya notis di bawah subseksyen (6) telah dikeluarkan, hendaklah dengan segera memindahkan semua unggas, karkas unggas, sisa unggas dan produk sampingan daging unggas yang terdapat di ladang unggas itu.

(8) Mana-mana orang yang terkilan dengan keputusan pegawai pelesen untuk enggan memberikan lesen menurut permohonan di bawah seksyen ini boleh merayu kepada Pihak Berkuasa Negeri melalui Pengarah dalam tempoh tiga puluh hari dari tarikh penerimaan notis di bawah subseksyen (6), dan keputusan Pihak Berkuasa Negeri adalah muktamad.

(9) Subseksyen 8(5) hendaklah terpakai jika Pihak Berkuasa Negeri membenarkan Rayuan itu.

Pihak Berkuasa Negeri boleh menetapkan syarat

37. Di mana Pihak Berkuasa Negeri membenarkan suatu rayuan di bawah subseksyen 14(6) dan subseksyen 36(8), Pihak Berkuasa Negeri boleh mengenakan syarat tertentu sebagaimana difikirkan perlu.

ENAKMEN PERLADANGAN UNGGAS (NEGERI SELANGOR) 2007

JADUAL PERTAMA

[Subseksyen 7(1) dan 7(2)]

PERMOHONAN LESEN PERLADANGAN UNGGAS DAN
AKTIVITI-AKTIVITI BERKAITAN

(BORANG A)

1. Saya: .....
(Nama penuh ditulis dengan huruf besar)

Nama Syarikat: .....

No. K.P.: ..... No. Pendaftaran Syarikat: .....

Alamat Surat Menyurat: .....

.....

.....

.....

No. Tel: ..... No. Faks: ..... E-mel: .....

Bentuk Perniagaan: Milik Tunggal Perkongsian
Syarikat

2. Butir-butir Penternakan:

Jenis Unggas: .....

Jurusan dan Pedaging Peneluar Pembiakan
aktiviti:

Hacri
(Penetasan)

Loji
Penyembelihan

Loji Pemprosesan

3. Butir-butir Ladang:

Lokasi: .....

Daerah: .....

Luas Kawasan: ..... (Ha)   Kapasiti Ladang: .....

No. Lot Tanah: .....   Status Tanah: .....

4. Aktiviti berkaitan: .....

Jenis pengeluaran: .....

Keupayaan pengeluaran: .....

Alamat premis perniagaan: .....

.....

.....

Tarikh: .....

Tandatangan pemohon & Cop syarikat

UNTUK KEGUNAAN RASMI PEJABAT

Tarikh permohonan diterima : .....

Keputusan permohonan: Dilulus   Ditolak

Catatan : .....

.....

.....

Tarikh : .....

Pegawai Pelesen

ENAKMEN PERLADANGAN UNGGAS (NEGERI SELANGOR) 2007

JADUAL KEDUA

[Subseksyen 7(3)]

FI LESEN

<u>Perkara</u>	<u>Fi (RM)</u> <u>[Setahun]</u>
1. Lesen Menternak	
1.1. Menternak Ayam/Itik	
Kapasiti Ladang	
(a) 500 hingga 5,000 ekor	RM 50
(b) 5,001 hingga 10,000 ekor	RM 100
(c) 10,001 hingga 15,000 ekor	RM 200
(d) 15,001 hingga 20,000 ekor	RM 300
(e) 20,001 hingga 25,000 ekor	RM 400
(f) 25,001 ekor ke atas	RM 500
1.2. Menternak Puyuh/Meipati	
Kapasiti Ladang	
(a) 1,000 hingga 10,000 ekor	RM 50
(b) 10,001 hingga 20,000 ekor	RM 100
(c) 20,001 hingga 30,000 ekor	RM 200
(d) 30,001 hingga 40,000 ekor	RM 300
(e) 40,001 hingga 50,000 ekor	RM 400
(f) 50,001 ekor ke atas	RM 500
2. Lesen Haceri (Pusat Penetasan)	RM 500
3. Lesen Loji Penyembelihan	RM 500
4. Lesen Loji Pemprosesan	RM 500

ENAKMEN PERLADANGAN UNGGAS (NEGERI SELANGOR) 2007

JADUAL KETIGA

[Subseksyen 10(2)]

LESEN UNTUK PERLADANGAN UNGGAS DAN AKTIVITI
BERKAITAN

(BORANG B)

TARIKH LUPUT: .....

Kebenaran adalah diberi kepada:

Nama/Syarikat: .....
(Pemilik Lesen)

No. Kad Pengenalan/No. Pendaftaran: .....

Alamat Surat Menyurat: .....

No. Tel: ..... No. Faks: ..... E-mel: .....

Untuk:

.....

.....

.....

dengan bilangan ternakan/keupayaan pengeluaran .....ekor hanya
di premis atau kawasan ladang tersebut di atas sahaja.

Lesen ini tidak boleh dipindahtulis.

SYARAT-SYARAT KHAS

.....
.....
.....
Tarikh lesen dikeluarkan: .....

Lesen sah sehingga: .....

Bayaran Fi: RM ..... No. Resit: .....

.....
Pegawai Pellesen

* Permohonan pembaharuan lesen hendaklah dibuat dalam tempoh tidak kurang dari tiga bulan sebelum tarikh luput lesen.

Diluluskan pada 16 Julai 2007

[JPH/BP/Sel. 213; P.U. Sel. Am 0045/1]

SHAMSUL AZRI BIN ABU BAKAR
Setiausaha,
Dewan Undangan Negeri,
Selangor

**POULTRY FARMING (STATE OF SELANGOR)
ENACTMENT 2007**

ARRANGEMENT OF SECTIONS

PART I

PRELIMINARY

Section

1. Short title and commencement
2. Interpretation

PART II

ADMINISTRATION

3. Appointment of authorized officer
4. Authorized officer may request for public assistance
5. Keeping and maintaining register

PART III

LICENSING

6. Requirement for licence
7. Application for licence
8. Approval or refusal of a licence
9. Poultry farming without licence is an offence
10. Validity of licence
11. Licensee to comply with conditions of licence
12. Display and production of licence
13. Suspension or revocation of licence
14. Renewal of licence
15. Licence not capable of being transferred, assigned, *etc.*

PART IV

OFFENCES

Section

16. Offence to discharge poultry waste or poultry waste water into river, stream, *etc.*
17. Offence to discharge or emit obnoxious or offensive odours or dust from farm
18. Offence to allow breeding of flies, insects or pests
19. Offence to use banned drugs or abuse use of drugs
20. False declaration and information
21. Unlawful obstruction is an offence

PART V

ENFORCEMENT AND PROSECUTION

22. Licensing officer, *etc.*, may enter poultry farms and conduct inspection
23. Power of investigation
24. Sanction to prosecute
25. Subject matter of offence may be seized and confiscated

PART VI

MISCELLANEOUS

26. Court may order forfeiture
27. Penalty for offence not otherwise provided for
28. Offence by body corporate
29. Exempted poultry farm
30. Director may compound offence
31. Compliance with other written laws
32. Protection of public officers and State Authority
33. State Authority may make regulations
34. *Mens rea* not required for offences

Section

35. Service of notice, order, document, *etc.*
36. Transitional provisions
37. State Authority may impose conditions

FIRST SCHEDULE

SECOND SCHEDULE

THIRD SCHEDULE

SELANGOR

ENACTMENT No. 3 of 2007

I ASSENT,

(STATE
SEAL)SHARAFUDDIN IDRIS SHAH,
Sultan of Selangor

20 August 2007

An Enactment to licence poultry farms and to control and regulate poultry farming and poultry related activities in the State of Selangor and to provide for matters related thereto.

{ * }

ENACTED by the Legislature of the State of Selangor as follows:

PART I

PRELIMINARY

Short title and commencement

1. (1) This Enactment may be cited as the Poultry Farming (State of Selangor) Enactment 2007.

(2) This Enactment shall come into operation on a date to be appointed by His Royal Highness the Sultan by notification in the *Gazette*.

Interpretation

2. In this Enactment, unless the context otherwise requires—

“poultry related activities” means the processing of poultry and poultry waste and other activities as may be specified by the Director by order in the *Gazette*;

“prescribed” means prescribed by this Enactment or by regulations made thereunder;

“prescribed fee” means the fees prescribed in the Second Schedule or by any regulations or order made thereunder;

“poultry carcass” means the dead body, or part of the dead body, of any poultry which died from slaughter or from other means;

“poultry farm” means any place where poultry farming is carried out and includes any places used for keeping, breeding or rearing of poultry or carrying out any poultry related activity;

“licence” means a licence issued under this Enactment;

“plant” means any place where the processing of poultry is carried out;

“processing poultry” includes—

- (a) the slaughtering, defeathering, deboning or evisceration of a poultry;
- (b) the cutting of slaughtered poultry into parts; and
- (c) the doing any act towards the preparation of poultry for manufacturing and producing poultry meat by-products, for sale;

“State” means the State of Selangor;

“offal” includes the intestine, stomach, heart, liver, lungs, spleen, kidney, gizzard, blood or any other internal parts of a poultry;

“authorized officer” means any public officer who is authorized in writing by the Director under subsection 3(1);

“licensing officer” means any authorized officer designated by the Director under subsection 3(3) and includes the Director;

“lay-out plan” in relation to a poultry farm, means a lay-out plan submitted to a licensing officer together with an application for a licence;

“breeding” includes—

- (a) the keeping of breeding poultry;
- (b) the rearing of breeding poultry;
- (c) the production of hatching eggs; and

(d) the production of day-old chicks;

"licensee" means any person to whom a licence has been issued and includes any person in charge of, or exercising control of, a poultry farm or poultry related activities;

"Director" means the Director of the Veterinary Services Department, State of Selangor;

"regulations" mean regulations made under section 33;

"poultry farming" includes the doing any one or more of the following acts:

- (a) the rearing of broiler;
- (b) the rearing of layer poultry;
- (c) the rearing of breeding poultry;
- (d) the operating of a hatchery; and
- (e) the carrying out of poultry related activities;

"State Authority" means State Authority of Selangor;

"poultry meat by-product" include chicken nuggets, meat balls and other similar products but does not include offal and poultry waste;

"dwelling house" means a cluster of houses not less than five in number with occupants, excluding squatter or houses on a poultry farm;

"poultry waste water" means any waste water discharged from a poultry farm;

"poultry waste" includes--

- (a) poultry droppings, excreta and feathers;
- (b) wasted feed, egg-shells and rotten infertile eggs;
- (c) sawdust, wood shavings and other absorbent material used as litter on the floor of the poultry sheds; and
- (d) such parts of poultry not generally consumed by human-beings;

“hatchery” means any premises used for the incubation and hatching of fertile eggs for the production of day-old chicks;

“poultry” includes chicken, duck, geese, turkey, quail, pigeon, guinea fowl, ostrich and emu of either sex, of any age, breed or generation and such other birds as may be specified by the Director by order published in the *Gazette*;

“breeding poultry” means any male or female poultry of various ages and generations used to produce fertile eggs and day-old chicks;

“drug” means any substance or mixer which is used internally or externally for treatment, prophylactic or growth promotant purpose or for the purpose of altering body physiology function or behaviour of a poultry.

PART II

ADMINISTRATION

Appointment of authorized officer

3. (1) For the purposes of this Enactment, the Director may appoint in writing any public officer as an authorized officer.

(2) An authorized officer shall produce, on request, the written authority issued to him by the Director.

(3) For the purposes of this Enactment, the Director may designate in writing an authorized officer as a licensing officer.

Authorized officer may request for public assistance

4. (1) An authorized officer may, after reasonably identifying himself, request for assistance from any member of the public in carrying out his functions under this Enactment.

(2) Any person who refuses to render assistance when requested to do so by an authorized officer commits an offence.

Keeping and maintaining register

5. (1) The Director shall keep and maintain or cause to be kept and maintained a register of poultry farms licensed under this Enactment.

(2) The register shall contain the following particulars:

- (a) name and personal particulars of the licensee;
- (b) if the land upon which the poultry farm is sited does not belong to the licensee, the name and personal particulars of the registered land owner;
- (c) the trade or business name and location of that poultry farm;
- (d) particulars of the license issued in respect of the poultry farm; and
- (e) such other particulars or information as the Director deems necessary for the purpose of this Enactment.

PART III

LICENSING

Requirement for licence

6. (1) Subject to subsection (3), no person shall operate or carry on poultry farming unless he has been issued with a licence under this Enactment.

(2) Notwithstanding anything to the contrary in this Enactment, each poultry farm shall have a separate licence.

(3) Subsection (1) shall apply only to poultry farming of the prescribed farm capacity.

Application for licence

7. (1) An application for a licence shall be made to the licensing officer in Form A as specified in the First Schedule.

(2) An application under subsection (1) shall be submitted together with—

- (a) a lay out plan and the location of the proposed poultry farm showing—
  - (i) the boundaries of the farm and the boundaries of the land on which it is to be sited;
  - (ii) the dimensions and the design of the farm buildings and the farm structures; and
  - (iii) the site location showing the distance in a straight line of any dwelling houses, schools, clinics or places of worship, existing at the time of the application, within the vicinity of two hundred meters minimum from any building or structure to be used for the rearing of poultry of the proposed poultry farm;
- (b) be certified true copy of the land title on which the proposed poultry farm is sited or to be sited;
- (c) if the land does not belong to the applicant, a written consent from the registered land owner; and
- (d) a certified true copy of business registration or certificate of incorporation, whichever is the case.

(3) Subparagraph (2)(a)(iii) shall not apply to a poultry processing or slaughtering plant.

(4) For the purpose of subparagraph (2)(a)(iii), “dwelling house” does not include any squatters, staff quarters or any other premises to be built or provided on the poultry farm as workers’ dwelling place.

(5) The prescribed fees as in the Second Schedule shall be payable when the application for a licence is approved by the licensing officer or by the State Authority on appeal.

Approval or refusal of a licence

8. (1) A licensing officer may issue a licence on such conditions as he thinks fit for the purposes of this Enactment or may refuse to issue a licence.

(2) A licensing officer shall refuse to issue a licence if he is satisfied—

- (a) that the poultry farm may cause health hazard to the public;
- (b) that the poultry farm may cause hazard to any public property;
- (c) that the poultry farm is likely to pollute the environment, in the area where it is proposed to be sited; or
- (d) application does not comply with section 7.

(3) The decision by the licensing officer to refuse a licence may be appealed to the State Authority and the decision by the State Authority is final.

(4) An appeal under subsection (3) shall be made through the Director within thirty days of the notification of the decision and the Director shall submit the appeal to the State Authority forthwith.

(5) Where the State Authority allows the appeal, the licensing officer shall, on payment of the prescribed fee, issue a licence to the applicant—

- (a) in accordance with the conditions imposed by the State Authority, if any; or
- (b) on such conditions as the licensing officer thinks fit for the purpose of this Enactment where the State Authority does not impose any condition.

(6) In granting a licence, the licensing officer may impose such conditions on the licence as he deems necessary.

Poultry farming without licence is an offence

9. Any person who operates or carries on any poultry farming without a valid licence commits an offence and shall on conviction be liable to a fine not exceeding ten thousand ringgit but not less than five thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding two years or to both.

Validity of licence

10. (1) A licence shall, if not earlier revoked, be valid for a maximum period of twelve months from the date it was issued unless stated otherwise in the licence.

(2) A licence shall be in Form B as specified in the Third Schedule.

Licensee to comply with conditions of licence

11. (1) A licensee shall comply with the conditions of the licence during the currency of the licence.

(2) A licensee who contravenes any condition of the licence commits an offence and shall on conviction be liable to a fine not exceeding five thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding six months or to both; and in the case of a continuing offence, to a daily fine of five hundred ringgit for each day that the offence continues to be committed.

(3) In addition and without prejudice to subsection (2), any licensee who is found guilty under subsection (2) may have his licence revoked at the discretion of the Director.

Display and production of licence

12. (1) A licensee shall display a valid licence in a conspicuous place on the poultry farm in respect of which the licence is issued.

(2) A licensee shall produce, upon demand by the Director, the licensing officer or an authorized officer, a valid licence issued to him for inspection.

(3) Any person who without reasonable excuse fails to display or produce a valid licence as required by this section commits an offence and shall on conviction be liable to a fine not exceeding one thousand ringgit.

Suspension or revocation of licence

13. (1) The Director may suspend a licence if he is satisfied and has a valid reason to believe that any poultry, poultry carcass,

poultry waste or poultry meat by-products of a poultry farm may cause health hazard to the public.

(2) Where the licence of a poultry farm has been suspended under subsection (1), the Director may issue an order—

- (a) to prohibit any poultry, poultry carcass, poultry waste or poultry meat by-products from being brought out of the farm and such order may be in force till an investigation or a decision is made; or
- (b) to dispose the poultry, poultry carcass, poultry waste or poultry meat by-products in a manner that he is satisfied will not cause any health hazard to the public.

(3) Any person who fails to comply with an order under subsection (2) commits an offence and shall on conviction be liable to a fine not exceeding ten thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding one year or to both.

(4) The Director may revoke a licence—

- (a) if he discovers, subsequent to the grant of the licence, that the licensee has given false information or has made a false declaration at the time of making an application under section 7 or section 36;
- (b) if he is satisfied that the licensee has repeatedly or continuously committed an offence under this Enactment or under the regulations or breached the conditions of the licence; or
- (c) if the licensee has been found guilty and convicted of any offence under this Enactment or under the regulations.

Renewal of licence

14. (1) An application for the renewal of a licence shall be submitted to the licensing officer not less than three months before the expiry date of the current licence and subsection 7(1) shall apply to all applications for renewal as if it is an application for a new licence under this Enactment.

(2) Any application for renewal submitted less than three months from but before the expiry date of the current licence shall only be entertained by the licensing officer after a penalty not exceeding one hundred ringgit as determined by the licensing officer, has been paid by the applicant.

(3) A licensing officer shall not renew a licence under this Enactment in the following circumstances—

- (a) if the circumstances under subsection 8(2) apply;
- (b) if the licensee has repeatedly or continuously committed an offence under this Enactment or under the regulations or breached the conditions of the licence; or
- (c) if the licensee has been found guilty and convicted of any offence under this Enactment or under the regulations.

(4) If the application for renewal is made after the expiry date of the current licence, the licensing officer may consider the application subject to the applicant paying a penalty of one thousand ringgit for late application.

(5) The decision by the licensing officer not to renew a licence may be appealed to the State Authority and the decision by the State Authority shall be final.

(6) An appeal under subsection (5) shall be made through the Director within thirty days of the notification of the decision and the Director shall submit the appeal to the State Authority forthwith.

(7) Subsection 8(5) shall apply where the State Authority allows the appeal.

Licence not capable of being transferred, assigned, etc.

15. A licence shall not be transferable, assignable or otherwise dealt with unless prior written approval from the Director has been obtained and the transferee or the assignee or such other person that succeeds the licence shall be subject to the same conditions of the licence and the provisions of this Enactment as if he is the original licensee.

PART IV

OFFENCES

Offence to discharge poultry waste or poultry waste water into river, stream, etc.

16. (1) It shall be an offence for a licensee, either intentionally or unintentionally—

- (a) to dispose any poultry carcass, offal or poultry waste;
- (b) to discharge untreated poultry waste water; or
- (c) to discharge treated poultry waste water but not to the standard as specified by the regulations, into any river, stream, drain, inland waters, irrigation canal or any place which is not gazetted as a waste disposal area.

(2) A licensee is deemed to have disposed poultry carcass, offal, poultry waste or discharged poultry waste water into a river, stream, drain, inland waters, irrigation canal or any place which is not gazetted as a waste disposal area if he fails to take any preventive measures to prevent such disposal or discharge.

(3) Any licensee who contravenes subsection (1) commits an offence and shall on conviction be liable to a fine not exceeding ten thousand ringgit or imprisonment for a term not exceeding one year or to both.

Offence to discharge or emit obnoxious or offensive odours or dust from farm

17. (1) A licensee shall take such steps or measures to prevent—

- (a) the discharge or emission of odorous or fumes that are obnoxious or offensive from his poultry farm; or
- (b) the discharge or emission of dust from his poultry farm, which is likely to cause nuisance or health hazard to the public or damage to public property.

(2) If the Director receives any complaint from any person that a poultry farm is discharging or emitting odours, fumes or dusts that are obnoxious, offensive or likely to cause nuisance or health hazard to the public or damage to public property, the Director shall cause an investigation to be made into the complaint.

(3) If, upon completion of the investigation, the Director is satisfied that the complaint is reasonable, the Director shall cause a show cause notice to be sent to the licensee of the poultry farm concerned to show cause as to why his licence should not be revoked and his poultry farm closed.

(4) If the licensee does not respond to the show cause notice within thirty days from the date of the notice, the Director may revoke the licence.

(5) However, if the licensee replies to the show cause notice within the thirty days required under subsection (4), the Director shall consider the reply and may take the following action:

(a) if he is satisfied that the situation can be remedied, he shall send a notice to the licensee requesting him to take measures to remedy the situation within such period as may be specified by the Director in the notice and the Director may also specify, if necessary, the remedial steps to be taken; or

(b) if the Director is satisfied that the situation cannot be remedied, the Director shall order the revocation of the licence and the closure of the poultry farm.

(6) Where the Director acts under paragraph (5)(a) and the licensee fails to take the remedial measures as directed, the Director may revoke the licence without any further notice to the licensee.

(7) Where the Director acts under paragraph 5(b), he shall serve or cause to be served the revocation order on the licensee and the revocation order shall specify the period within which the poultry farm shall be closed; provided that the period shall not be less than six months from the date of the service of the order on the licensee.

(8) Any person who fails to comply with any order under subsection (7) commits an offence.

Offence to allow breeding of flies, insects or pests

18. (1) A licensee shall keep and maintain the general cleanliness of his poultry farm at all times and shall take measures to prevent any condition that promotes the breeding of flies, insects or pests that may be a source of health hazard or public nuisance.

(2) A licensee who, either intentionally or unintentionally, permits or cause to be permitted his poultry farm to be in such on conditions as to contravenes subsection (1) commits an offence and shall on conviction be liable to a fine not exceeding ten thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding one year or to both.

(3) If the Director receives any complaint from any person that a poultry farm is in a condition that promotes the breeding of flies, insects or pests that may be a source of health hazard or public nuisance, the Director shall cause an investigation to be made into the complaint.

(4) The provisions of subsections 17(3) - (8) shall apply *mutatis mutandis* to this section.

Offence to use banned drugs or abuse use of drugs

19. (1) A licensee shall take such measures to prevent his poultry farm—

- (a) from using any drug banned by the authorities; or
- (b) from using any drug in a manner which may cause health hazard to the public, as specified under the Poisons Act 1952 [Act 366] and the Food Act 1983 [Act 281] or subsidiary legislation made thereunder.

(2) A licensee who, either intentionally or unintentionally, permits or causes to be permitted his poultry farm to be in such condition so as to contravene subsection (1) commits an offence.

(3) The Director, if upon inspection, is satisfied that a licensee has contravened this section, shall take action under subsection 13(1).

False declaration and information

20. Any person—

(a) give information—

(i) which is false; or

(ii) which he believes to be false or untrue; or

(b) makes any false declaration for the purpose of any application, or in reply to any request by the Director, a licensing officer or an authorized officer for any information under this Enactment,

commits an offence.

Unlawful obstruction is an offence

21. (1) Any person who without lawful excuse obstructs, or impedes or assists in obstructing or impeding a licensing officer, an authorized officer or a police officer in the lawful exercise or performance of any of his powers or duties under this Enactment; or

(2) obstructs another person from rendering assistance or co-operation to a licensing officer, an authorized officer or police officer in the course of his duty under this Enactment,

commits an offence.

PART V**ENFORCEMENT AND PROSECUTION****Licensing officer, etc., may enter poultry farm and conduct inspection**

22. (1) For the purpose of this Enactment, a licensing officer or an authorized officer may, at any time, enter and conduct an inspection of any poultry farm where he has reasonable cause to believe that an offence has been committed under this Enactment and carry out the following—

(a) take any samples, drugs and photographs, as he considers necessary;

- (b) examine any book, record and document found in the poultry farm or any premises in the farm and make copies of such books, records or documents examined; or
- (c) record any information connected with any investigation and inspection in order to prove that an offence has been committed under this Enactment.

(2) In exercising his powers under subsection (1), the licensing officer or the authorized officer may enter any premises found on the poultry farm, with or without the permission of its owner.

Power of investigation

23. (1) A licensing officer or an authorized officer shall have the power to investigate the commission of an offence under this Enactment or under the regulations.

(2) A licensing officer or an authorized officer may, in relation to any investigation in respect of an offence committed under this Enactment or under the regulations, exercise the special powers in relations to police investigation except that the power to arrest without warrant given by the Criminal Procedure Code in a seizable offence may not be exercised by him.

Sanction to prosecute

24. No prosecution of any offence under sections 20 and 21 shall be instituted except with prior written consent of the public prosecutor.

Subject matter of offence may be seized and confiscated

25. (1) A licensing officer or an authorized officer may enter any poultry farm if he finds—

- (a) that the poultry farm does not have a licence; or
- (b) that any person, in relation to the poultry farm, who has been served with an order under subsection 17(7) or given a direction under subsection 36(7), has failed to comply with the said order,

- (b) examine any book, record and document found in the poultry farm or any premises in the farm and make copies of such books, records or documents examined; or
- (c) record any information connected with any investigation and inspection in order to prove that an offence has been committed under this Enactment.

(2) In exercising his powers under subsection (1), the licensing officer or the authorized officer may enter any premises found on the poultry farm, with or without the permission of its owner.

Power of investigation

23. (1) A licensing officer or an authorized officer shall have the power to investigate the commission of an offence under this Enactment or under the regulations.

(2) A licensing officer or an authorized officer may, in relation to any investigation in respect of an offence committed under this Enactment or under the regulations, exercise the special powers in relations to police investigation except that the power to arrest without warrant given by the Criminal Procedure Code in a seizable offence may not be exercised by him.

Sanction to prosecute

24. No prosecution of any offence under sections 20 and 21 shall be instituted except with prior written consent of the public prosecutor.

Subject matter of offence may be seized and confiscated

25. (1) A licensing officer or an authorized officer may enter any poultry farm if he finds—

- (a) that the poultry farm does not have a licence; or
- (b) that any person, in relation to the poultry farm, who has been served with an order under subsection 17(7) or given a direction under subsection 36(7), has failed to comply with the said order,

and —

- (A) may seize and confiscate all the poultry, carcass, poultry waste and poultry meat by-products; and
- (B) may demolish and remove all or part of the structures and farm buildings,

found on the poultry farm.

(2) All the poultry, carcass, poultry waste and poultry meat by products seized pursuant to subsection (1) shall be disposed of by public auction and other means as the licensing officer or the authorized officer considers necessary and the proceeds of such sale shall be used to defray all expenses incurred in the seizure and the demolishing and removing of the structures and any building in the poultry farm and any balance of the proceeds shall be returned to the owner and if the owner cannot be ascertained shall be referred to the court for an order as to the disposal of the balance; and the court may, if it is satisfied that the owner cannot be ascertained, make an order that the balance be credited to State revenue.

PART VI

MISCELLANEOUS

Court may order forfeiture

26. A court which convicts any person for an offence under this Enactment or the regulations may, in addition to any order that it may make, order the forfeiture of any poultry, carcass, poultry waste or poultry meat by-products in respect of which the offence is committed.

Penalty for offence not otherwise provided for

27. Any person, other than a body corporate, including any Director or officers, who commits an offence under this Enactment in respect of which no penalty is expressly provided for, shall on conviction, be liable to a fine not exceeding ten thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding one year or to both; and for a second or subsequent offence to a fine not exceeding fifteen thousand ringgit or to imprisonment for a term not exceeding three years or to both.

Offence by body corporate

28. (1) If any person guilty of an offence under this Enactment is a body corporate, it shall, on conviction, be liable to a fine not exceeding twenty thousand ringgit and for a second or subsequent, offence to a fine not exceeding fifty thousand ringgit.

(2) If the offence committed by the body corporate is proved to have been committed with the consent or connivance or is attributable to any neglect or otherwise on the part of any director, manager, secretary or other similar officer of the body corporate or any person who was purporting to act in any such capacity, as the case may be, such director, manager, secretary, officer or person shall be guilty of an offence and shall be liable to be punished under section 27.

(3) If an agent or servant of a body corporate commits an offence or does anything or omits to do anything (which if done or omitted to be done by the body corporate would constitute an offence under this Enactment), that body corporate shall, notwithstanding that it has no knowledge of the offence, be deemed to have committed the offence and shall, on conviction, be liable to the punishment prescribed for the offence unless it proves that—

- (a) the act or omission complained of was not within the ordinary scope of the employment of the agent or the servant; or
- (b) the act or omission complained of was done or committed without its consent or connivance and that it had taken all reasonable precautions to prevent the commission or omission as it ought to have taken having regard to all the circumstances of the case.

Exempted poultry farm

29. (1) Subject to subsection (2), of this Enactment shall not apply to any farm designated by the Director as being an exempted poultry farm.

(2) The Director shall not designate any poultry farm as exempted under this Enactment unless he is satisfied that the exemption is necessary for the carrying out of any government economic or social policy relating to the alleviation or eradication of poverty in any particular part of the State.

(3) Notwithstanding subsection (1), the Director may, for the purpose of ensuring public health, preventing hazard on public property and pollution of the environment, issue such directions as he deems necessary relating to the management or operation of the poultry farm exempted pursuant to this section.

(4) Any person who fails to comply with any directions of the Director under subsection (3) commits an offence.

(5) A certificate under the hand of the Director certifying that a poultry farm is an exempted poultry farm shall be conclusive evidence of that fact.

Director may compound offence

30. (1) Except for offences under sections 20 and 21, all other offences under this Enactment and the regulations may be compounded by the Director.

*

(2) In compounding any offence, the Director shall direct the licensing officer to make an offer in the prescribed form to the offender to compound the offence within the period specified by the Director in the offer subject to the following:

- (a) the period of the offer shall not exceed thirty days from the date of the offer; and
- (b) the amount of compound offered shall not exceed two thousand ringgit but shall not be less than three hundred ringgit.

(3) If the offender accepts the offer to compound within the period specified, the Director shall compound the offence and there shall be no further prosecution for that offence.

(4) In any other case, the Director shall proceed with the prosecution for the offender.

Compliance with other written laws

31. The issuance of any licence under this Enactment shall not validate any act or action that requires specific permit, consent or approval under any other written law and the licensee is not exempted from complying with the requirement of that other written law in respect of such permit, consent or approval.

Protection of public officers and State Authority

32. No liability shall be attached to the State Authority or any public officer in respect of any expense, damage or inquiry arising in or from the lawful exercise of the powers conferred or performance of the duties imposed under this Enactment, and the State Authority or such officer shall not be subject to any action, claim or liability arising in or from the lawful exercise of the powers conferred or the performance of duties imposed under this Enactment.

State Authority may make regulations

33. The State Authority may make regulations for the carrying out of the provision of this Enactment and in particular but without prejudice to the generality of the foregoing such regulations may make provision for or in respect of—

- (a) the licensing and registration of poultry farms;*
- (b) the procedures, fees, forms and charges for the purpose of this Enactment;
- (c) the standard of farming and processing practices;
- (d) the compounding of offences; and
- (e) such other matters as the State Authority deems necessary for the purposes of this Enactment, and may provide that any act or omission in contravention of such regulations shall be an offence.

Mens rea not required for offences

34. In any prosecution for an offence under this Enactment, it shall not be necessary to prove that the acts or omissions in question was accompanied by any intention, knowledge or negligence on the part of the offender.

Service of notice, order, document, etc.

35. (1) Every notice, order, or document required or authorized by this Enactment or the regulations to be served on any person may be served—

- (a) by delivering the same to that person or to some adult member or servant of his family;

- (b) by leaving the same at the person's usual or last known place of abode or business in a cover addressed to such person; or
- (c) by forwarding the same by registered post in a prepaid cover addressed to that person at his usual or last known place of abode or business.

(2) If a notice, order, or document required authorized to be served on any person by this Enactment or any regulations cannot with reasonable diligence be served, the notice, order or documents may be served on the person by affixing the notice, order or documents to some conspicuous part of the premises or at last known address of that person and such services shall be deemed to be a good service for the purpose of this Enactment and the regulations.

Transitional provisions

36. (1) Subject to subsection 6(3), any person who at the commencement of this Enactment is operating a poultry farm, shall, within a period of three months from the date of commencement of this Enactment submit an application for a licence under this Enactment.

(2) Sections 7 and 8 shall apply to an application for a licence under this section.

(3) Any person referred to in subsection (1) who fails to submit an application for a licence within the required period commits an offence.

(4) In addition to but without prejudice to section 8, a licensing officer may reject an application for a licence made under this section if he is satisfied—

- (a) that the poultry farm is likely to cause nuisance by the emission of obnoxious odours or dust, breeding of flies, insects or pests or such other factors that are likely to have an adverse effect on public health or cause hazard to the local residents or public property within a minimum of two hundred metres straight line from the building or structure of the farm used for poultry farming; or
- (b) that the area has been designated for development.

(5) Paragraph (4)(a) shall not apply to any poultry processing and slaughtering plant.

(6) If the licensing officer refuse to approve any application under this section, he shall send a notice to the applicant, notifying the applicant of the refusal and the notice shall also direct the applicant to shut down the poultry farm and all its related activities within six months, or such other period as may be specified in the notice, from the date of the notice.

(7) A person to whom a notice under subsection (6) has been issued, shall forthwith remove all poultry, carcass, poultry waste and poultry meat by-products found in the poultry farm.

(8) Any person aggrieved by the decision of the licensing officer in refusing to grant a licence pursuant to an application under this section may appeal to the State Authority through the Director within thirty days from the receipt of the notice under subsection (6), and the State Authority's decision shall be final.

(9) Subsection 8(5) shall apply where the State Authority allows the appeal.

State Authority may impose conditions

37. Where the State Authority allows an appeal under subsection 14(6) and subsection 36(8), the State Authority may impose such conditions as it may deem necessary.

POULTRY FARMING (STATE OF SELANGOR) ENACTMENT 2007

FIRST SCHEDULE

[Subsections 7(1) and 7(2)]

APPLICATION FOR LICENCE TO BREED POULTRY AND POULTRY
RELATED ACTIVITIES

(FORM A)

1. I: .....
(Full name in capital letters)

Company Name: .....

N.R.I.C. No.: ..... Company Registration No.: .....

Postal Address: .....

Tel No.: ..... Faks No.: ..... E-mail: .....

Business Type: Sole Ownership Partnership Company

2. Farming Particulars:

Type of Poultry: .....

Purpose and activity: Broiler Layer Breeder Hatchery Slaughter House Processing Plant

3. Farm Particulars:

Location: .....

District: .....

Area: ..... (Ha) Farm Capacity: .....

Lot No.: ..... Land Status: .....

4. Poultry related activity: .....

Type product: .....

Production capacity: .....

Address of business Premises: .....

.....

.....

Date: .....

.....
Signature of applicant & Company stamp

FOR OFFICIAL USE ONLY

Date of Application: .....

Application Result: Approved   Rejected

Comments: .....

.....

.....

Date: .....

.....
Licensing Officer

POULTRY FARMING (STATE OF SELANGOR) ENACTMENT 2007

SECOND SCHEDULE

[Subsection 7(3)]

LICENSING FEES

<u>Matter</u>	<u>Fees (RM)</u> <u>[Annual]</u>
1. Licence to Rear/Breed	
1.1. Rear/Breed Chicken/Duck	
Farm Capacity	
(a) 500 to 5,000	RM 50
(b) 5,001 to 10,000	RM 100
(c) 10,001 to 15,000	RM 200
(d) 15,001 to 20,000	RM 300
(e) 20,001 to 25,000	RM 400
(f) 25,001 above	RM 500
1.2 Rear/Breed Quails/Pigeons	
Farm Capacity	
(a) 1,000 to 10,000	RM 50
(b) 10,001 to 20,000	RM 100
(c) 20,001 to 30,000	RM 200
(d) 30,001 to 40,000	RM 300
(e) 40,001 to 50,000	RM 400
(f) 50,001 above	RM 500
2. Hatchery Licence	RM 500
3. Slaughter House Licence	RM 500
4. Processing Plant Licence	RM 500

POULTRY FARMING (STATE OF SELANGOR) ENACTMENT 2007

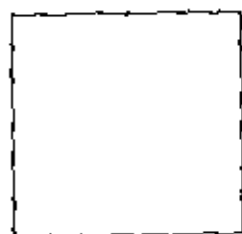
THIRD SCHEDULE

[Subsection 10(2)]

LICENCE TO REAR POULTRY AND POULTRY RELATED
ACTIVITIES

(FORM B)

EXPIRY DATE: .....

Permission is given to:

Name/Company: .....
(Licence Owner)

N.R.I.C. No./Business Registration No.: .....

Postal Address: .....
.....

Tel No.: ..... Faks No.: ..... E-mail: .....

To: .....
.....
.....with farm/production capacity of ..... heads at the above mentioned
farm or premise only.

This Licence is non transferable.

EXPRESS CONDITIONS

.....
.....
.....

Date licence issued: .....

Licence valid until: .....

Fees: RM .....

Receipt No: .....

.....
Licensing Officer

* Application for renewal of this licence must be submitted three months before the expiry date.

Passed this 16 July 2007
[JPH/BP/Sel. 213; P.U. Sel. Am 0045/1]

SHAMSUL AZRI BIN ABU BAKAR
*Clerk of the Legislative Assembly,
Selangor*

Halaman Pertama (1)
DOKUMEN PERSEKUTUAN MALAYSIA BERSEKUTU
This document is the property of the Government of Malaysia and shall remain the property of the Government of Malaysia. It is not to be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the Government of Malaysia.

DOKUMEN PERSEKUTUAN MALAYSIA BERSEKUTU
DOKUMEN PERSEKUTUAN MALAYSIA BERSEKUTU